

Vir elke Dag ... 1992

'n Bybelse Dagboek ten dienste van die daaglikse gebruik deur gelowiges by die huisgodsdiens, ter voorbereiding vir kategeese en by huisbesoek deur kerklike ampsdraers.

'n Woord vooraf

Die Bybelse Dagboek het al deel van die Almanak van die Nederduitsch Hervormde Kerk geword. Miskien is dit ook goed dat ons in die boek waarin iets van die kerklike lewe weergegee word, lidmate ook teruglei na die bron van ons geloof en die norm van ons lewe, naamlik die Bybel. Die Kerk leef immers onder die gesag van die Bybel. Daarom moet lidmate telkens weer met die Bybelse verkondiging kennis maak om hulle lewens dienooreenkomstig in te rig.

Ons vertrou dat hierdie Dagboek 'n bydrae kan lewer ten opsigte van hierdie so belangrike saak in die lewe van die Kerk. Gebruik dit saam met die Bybel en oordink so die sake waarop dit aankom.

*Redaksie:
Prof LJS Steenkamp
Ds PA Geyser
Dr SP Pretorius*

1 Januarie

Psalm 23:1-6

Sondag 1

Vraag 1: Wat is jou enigste troos in lewe en in sterwe?

Antwoord: Dat ek met liggaam en siel in lewe en in sterwe nie aan myself nie, maar aan my getroue Verlosser, Jesus Christus behoort. Hy het met sy kosbare bloed vir al my sondes ten volle betaal en my uit alle heerskappy van die duiwel verlos. Hy bewaar my op so 'n wyse dat, sonder die wil van my hemelse Vader, geen haar van my kop kan val nie. Alles moet inderdaad tot my saligheid dien. Daarom verseker Hy my ook deur sy Heilige Gees van die ewige lewe en maak Hy my van harte gewillig en bereid om voortaan vir Hom te lewe.

Hierdie vraag is belangrik, baie belangrik. Dit is baie direk, baie persoonlik: Jy moet luister, jy moet nadink, jy moet antwoord. Dit maak nie saak wie jy is nie: kind, jongmens, volwassene of grysaard.

Wie stel hierdie vraag? Iemand wat baie weet, wat baie kennis en baie wysheid het. Maar wat hy weet, sy kennis en wysheid, het hy uit die Boek van alle boeke, die Bybel, sy geloofsboek geput. Daarin het hy die vrae gekry wat hy moet vra. Daarin het hy ook die antwoorde op die vrae gekry. Dit gaan dus nie om selfuitgedinkte vrae waarop selfuitgedinkte antwoorde verwag word nie, maar om gegewe vrae en gegewe antwoorde. Die kennis en wysheid waarom dit by hierdie vrae en antwoorde gaan, is geloofskennis en geloofswysheid en hy wat die vrae vra, is 'n gelowige wat weet in wie hy glo. Hy ken die Here van die Bybel.

Juis omdat hy die God van die Bybel ken, ken hy ook die mense aan wie hy die vrae moet vra en die antwoorde moet leer. Hy weet jy (en ek) is soos hy, ook sondaar. Daarom is jy (en ek) ook kragteloos, ontaard, treurig en geskend. Jy (en ek) worstel ook met die nood van die lewe en die raaisel van die sterwe. Jy (en ek) het nood aan vastigheid, aan 'n anker, aan uitsig, of anders gesê, aan troos. Dit is wat hy jou (en my) opnuut wil leer: wat ons troos is. Van die eerste tot die laaste vraag en antwoord van die Kategismus is dit sy doel.

Op die eerste dag van hierdie jaar word jy (en ek) deur die Kategismus gekonfronteer met die baie belangrike, direkte, persoonlike vraag: *Wat is jou enigste troos in lewe en in sterwe?* Vir die res van hierdie jaar gaan jy (en ek) elke dag met hierdie saak in die *Bybelse Dagboek* besig bly.

Gesang 238:1

2 Januarie

Genesis 3:1-10; Psalm 51:1-7

Sondag 1

Vraag 1: Wat is jou enigste troos in lewe en in sterwe?

Antwoord: Dat ek met liggaam en siel in lewe en in sterwe nie aan myself nie, maar aan my getroue Verlosser, Jesus Christus behoort. Hy het met sy kosbare bloed vir al my sondes ten volle betaal en my uit alle heerskappy van die duiwel verlos. Hy bewaar my op so 'n wyse dat, sonder die wil van my hemelse Vader, geen haar van my kop kan val nie. Alles moet inderdaad tot my saligheid dien. Daarom verseker Hy my ook deur sy Heilige Gees van die ewige lewe en maak Hy my van harte gewillig en bereid om voortaan vir Hom te lewe.

Ek behoort nie aan myself nie! Dit is die eerste vertroostende stukkie geloofskennis wat die Kategismus my vanuit die Bybel wil leer. Maar wat is nou vertroostend daaraan? Is dit dan nie die grootste ideaal om volkome selfstandig, vry, onafhanklik en in alle opsigte my eie baas te wees nie? Dit is mos lekker om te kan sê: Ek is aan niemand behalwe aan myself verantwoording verskuldig nie. Ek, met my rede, sal bepaal wat mag en wat nie. Ek het onvervreembare regte waarvoor stelsels ontwerp moet word om dit te verskans.

Inderdaad is dit hoe die natuurlike mens, die mens los van God redeneer. Maar dit is 'n verwoestende redenasie. Dit was juis as gevolg van hierdie redenasie dat die groot raaisel van die sonde, die grootste en verwoestendste ramp ooit, die wêreld getref het. Die mens wou aan homself behoort, los van God, as sy eie baas. Dit het egter nie so gebeur nie. Hy het verkneg geraak deur die groot teenstander van God, die duiwel, die versoeker. In plaas van sy eie baas te wees,

het hy nou slaaf geword. Slaaf van God se teenstander wat hom dryf deur 'n moeitevolle lewe na die donker dood.

Ek durf dus nie aan myself behoort nie, want dit beteken ek is dienskneg van die duiwel met my totale menswees, liggaam en siel; vir tyd en ewigheid, in lewe en sterwe.

Gelukkig, so verseker die Kategismus my vanuit die Bybel, behoort jy nie aan jouself nie. Dit is die eerste stuk vastigheid, sekerheid, troos vir my, want as ek regtig met my hele menswees vir tyd en ewigheid nie aan myself behoort nie, kan ek net aan Hom wat my verlos het, behoort: Jesus Christus.

Psalm 51:1

3 Januarie

Psalm 24:1-10; 2 Korintiërs 3:10-22

Sondag 1

Vraag 1: Wat is jou enigste troos in lewe en in sterwe?

Antwoord: Dat ek met liggaam en siel in lewe en in sterwe nie aan myself nie, maar aan my getroue Verlosser, Jesus Christus behoort. Hy het met sy kosbare bloed vir al my sondes ten volle betaal en my uit alle heerskappy van die duiwel verlos. Hy bewaar my op so 'n wyse dat, sonder die wil van my hemelse Vader, geen haar van my kop kan val nie. Alles moet inderdaad tot my saligheid dien. Daarom verseker Hy my ook deur sy Heilige Gees van die ewige lewe en maak Hy my van harte gewillig en bereid om voortaan vir Hom te lewe.

Met liggaam en siel in lewe en in sterwe behoort ek aan my getroue Verlosser, Jesus Christus. Jubelend kan ek hierdie vertroostende geloofskennis bely as antwoord op die eerste vraag. 'n Geweldig ingrypende en ondeurgrondelike wonder het gebeur: Ek het van eienaar verwissel. En hoe anders is dit as Hy my eienaar is as wat die geval sou gewees het as ek my eie baas was! Sou ek my eie baas gewees het, was ek kneg; kneg van die donker drifte in my, wakker gemaak en aangevuur deur die influisteringe van die duiwel. Dan was ek vas en sou ek geen ruimte gehad om te kon lewe nie, behalwe om uitsigloos te worstel tot by die troostelose dood.

Maar nou behoort ek aan Jesus Christus. Reeds sy naam sê dat Hy nie 'n knegtende en verslawende heer is nie. As Christus is Hy die van God gestuurde Messias wat ons van ons sondes kom losmaak het. Hy skep ruimte - lewensruimte - waarin ek vry van die knellende bande van die sonde wat my tot die dood omknél, kan lewe. Aan Hom behoort alle mag in die hemel en op die aarde. As waaragtige maghebber beskik Hy oor lewe en dood. Sy mag wend Hy egter nie oorweldigend en verpletterend aan nie, maar in liefde. As my Heer wat my liefhet, het Hy vir my ruimte geskep om in sy teenwoordigheid in vryheid te kan lewe, om sy dienskneg te kan wees en in vreugde en blydschap omdat ek met my totale bestaan vir tyd en ewigheid sy eiendom is. Hierin was en is en sal Hy getrou bly.

Dit bied my vastigheid en sekerheid. Dit troos my.
Gesang 232:1, 3

4 Januarie

1 Petrus 1:17-21

Sondag 1

Vraag 1: Wat is jou enigste troos in lewe en in sterwe?

Antwoord: Dat ek met liggaam en siel in lewe en in sterwe nie aan myself nie, maar aan my getroue Verlosser, Jesus Christus behoort. Hy het met sy kosbare bloed vir al my sondes ten volle betaal en my uit alle heerskappy van die duiwel verlos. Hy bewaar my op so 'n wyse dat, sonder die wil van my hemelse Vader, geen haar van my kop kan val nie. Alles moet inderdaad tot my saligheid dien. Daarom verseker Hy my ook deur sy Heilige Gees van die ewige lewe en maak Hy my van harte gewillig en bereid om voortaan vir Hom te lewe.

Ek het van eienaar verwissel, maar wat het dit nie gekos nie! Niks minder nie as die kosbare bloed van my getroue Verlosser, Jesus Christus. Hy het my nie net in my nood verseker: Ek voel vir jou jammer, nie. Hy het só met my medelye gehad dat Hy met my plekke omgeruil het. Sy troos vir my in my grootste nood het nie net uit vriendelike woorde bestaan nie, maar was 'n onvergelyklike daad wat vol-doende was om te vergoed vir dít wat verkeerd was.

Sonder dat Hy kneg van die sonde was, het Hy alles ondergaan wat ek as slaaf van die sonde verdien het. Die skuld waarvoor ek verantwoordelik was, het Hy betaal. Hy het gely en is aan die kruishout gespyker. Hy was van God en mens verlaat en Hy het gesterf. Die Seun van God het vir my 'n geweldige prys betaal, sy lewe, sy kosbare bloed. Dit is 'n onvergelyklike prys van oneindige waarde en kan nie in terme van enige aardse skat gemeet word nie.

Dit was die volle losprys vir al my sondes. Wat Christus betaal het, was nie vyf en negentig persent, terwyl ek nog vyf persent moet bydra nie. Ek hoef nie myself te kasty, of my agter kloostermure van die wêreld te onttrek, of te vas en die wêreld te vermy om iets tot die losprys by te dra nie. Ek kan nie. Gelukkig hoef ek ook nie.

Die losprys deur Jesus Christus vergoed ook vir al my sondes - van die verlede en die hede, ja, selfs ook van die toekoms.

Bowendien het dit my ook van alle heerskappy van die duiwel verlos. Die duiwel het nie in die minste nog enige aanspraak op my nie. Buitendien het die duiwel nog maar net 'n uitgeholde mag. Hy mag rondloop soos 'n brullende leeu op soek na iemand om te verslind, maar oor my het hy geen seggenskap nie.

Om dit te weet, is bevrydend. Dit verbly my, dit troos my.
Gesang 123:2, 3

5 Januarie

Psalm 121:1-8

Sondag 1

Vraag 1: Wat is jou enigste troos in lewe en in sterwe?

Antwoord: Dat ek met liggaam en siel in lewe en in sterwe nie aan myself nie, maar aan my getroue Verlosser, Jesus Christus behoort. Hy het met sy kosbare bloed vir al my sondes ten volle betaal en my uit alle heerskappy van die duiwel verlos. Hy bewaar my op so 'n wyse dat, sonder die wil van my hemelse Vader, geen haar van my kop kan val nie. Alles moet inderdaad tot my saligheid dien. Daarom verseker Hy my ook deur sy Heilige Gees van die ewige lewe en maak Hy my van harte gewillig en bereid om voortaan vir Hom te lewe.

My nuwe eienaar, Jesus Christus, het my nie net vrygekoop en ten volle betaal nie, maar Hy bewaar my ook. Hy beskerm my en sorg vir my elke dag van my lewe.

Ek weet waarheen ek gaan. Ek weet dat ek tot die ewige lewe uitverkies is. Ek weet dat daar 'n genadige God en troue Vader in die hemel is, en ek weet dat ek my Verlosser sal sien soos Hy is. Ek weet egter ook dat ek myself weer in die verderf kan instort. Ek weet dat die pad na my eindbestemming steeds vol gevare vir my is. Maar nou weet ek ook dat my getroue Verlosser my ook bewaar.

Natuurlik is ek bang vir al die gevare en sien ek dikwels op teen die stryd. Ek is diep bewus van my eie onvermoë om myself te beskerm. En tog, my Verlosser bewaar my. Hy bewaar my in so 'n mate dat selfs nie eers 'n haar van my hoof sal val sonder sy wil nie. Deur Christus is God nou my hemelse Vader. Wat my hemelse Vader vir my wil, óf dit vreugde is óf leed, dit weet ek nie. Wat ek egter vir seker weet, is dat my Verlosser my bewaar. Daarom weet ek ook dat alles, ook alles wat in hierdie jaar rondom my en met my sal gebeur, tot my saligheid sal dien. Daarvoor sal my Verlosser sorg, want Hy bewaar my.

Gesang 28:1, 3

6 Januarie

2 Korintiërs 4:16-5:10

Sondag 1

Vraag 1: Wat is jou enigste troos in lewe en in sterwe?

Antwoord: Dat ek met liggaam en siel in lewe en in sterwe nie aan myself nie, maar aan my getroue Verlosser, Jesus Christus behoort. Hy het met sy kosbare bloed vir al my sondes ten volle betaal en my uit alle heerskappy van die duiwel verlos. Hy bewaar my op so 'n wyse dat, sonder die wil van my hemelse Vader, geen haar van my kop kan val nie. Alles moet inderdaad tot my saligheid dien. Daarom verseker Hy my ook deur sy Heilige Gees van die ewige lewe en maak Hy my van harte gewillig en bereid om voortaan vir Hom te lewe.

Die woord *daarom*, waarmee die laaste sin van die antwoord begin, wys terug na wat vooraf gesê is. Ek behoort aan Jesus Christus. Hy het alles betaal wat nodig was, Hy het my verlos en Hy bewaar my. Daarom verseker Hy my deur sy Heilige Gees van die ewige lewe en maak Hy my van harte gewillig en bereid om voortaan vir Hom te lewe.

Om aan Jesus Christus te behoort, het betekenis vir ewigheid en tyd. Ek gaan nie ophou bestaan as ek sterf nie. My lewe is nie 'n sinlose geworstel wat eindig met die raaiselagtige dood nie. Nee, ek is nou reeds seker van die ewige lewe. Dit is nie maar net 'n lewe wat nooit sal ophou nie, of wat eers sal aanbreek as ek sterf nie. Dit is 'n lewe wat in kwaliteit en in kwantiteit anders is as wat die natuurlike mens *lewe* noem. Dit is 'n lewe in verbondenheid met Jesus Christus waarop God met welbehag neersien, wat nooit sal eindig nie, en waarvan ek nou reeds deel het. Dit is 'n bestaan waarin ek van harte, met my hele menswees met alles wat ek is en waaroor ek beskik, en gewillig en bereid is om dankbaar en gehoorsaam tot eer van Jesus Christus te lewe.

Tot hierdie sekerheid en tot hierdie bereidheid is ek egter net in staat as ek daartoe in staat gestel word. Dit doen Jesus Christus deur sy Heilige Gees. Dié sekerheid het ek, nie omdat ek dit deur gevoelservaring beleef nie, maar omdat my Verlosser my deur sy Heilige Gees daarvan verseker. My bereidheid ontstaan nie omdat ek so besonder is nie, maar Jesus Christus maak my gewillig daartoe.

Gesang 232:4, 5

7 Januarie

Romeine 14:1-12; 1 Petrus 1:3-9

Sondag 1

Vraag 1: Wat is jou enigste troos in lewe en in sterwe?

Antwoord: Dat ek met liggaam en siel in lewe en in sterwe nie aan myself nie, maar aan my getroue Verlosser, Jesus Christus behoort. Hy het met sy kosbare bloed vir al my sondes ten volle betaal en my uit alle heerskappy van die duiwel verlos. Hy bewaar my op so 'n wyse

dat, sonder die wil van my hemelse Vader, geen haar van my kop kan val nie. Alles moet inderdaad tot my saligheid dien. Daarom verseker Hy my ook deur sy Heilige Gees van die ewige lewe en maak Hy my van harte gewillig en bereid om voortaan vir Hom te lewe.

Ter afsluiting kan opsommend oor die eerste vraag en antwoord gesê word dat dit die doel en inhoud van die hele Kategismus saamvat. Die doel is om my vanuit die Bybel te leer wat my enigste anker, sekerheid, troos in lewe en sterwe is en kan wees. Die inhoud is die goeie boodskap dat die verknoeide saak tussen my en God in orde gebring is deur Jesus Christus omdat Hy die ramp van die sonde uitgegee het, die duiwelse mag verbreek en die dood oorwin het. En wat meer is, deur die Heilige Gees word ek verseker dat deur Jesus Christus se daad, aan my die lewende hoop gegee word dat daar vir my in die hemel 'n onverganklike, onbesmette en onverwelklike erfenis in bewaring gehou word en dat ek hier op aarde vir daardie erfenis bewaar word.

Om dit anders te stel: My redding en verlossing, dat ek sal glo en salig sal word, is volkome God Drie-enig se saak. Dít is my troos. Dit is nie selfversinde troos nie, maar dit kom van God af. In beproewing put ek krag daaruit, in vertwyfeling sekerheid. In ellende bied dit my uitsig en in droefheid selfs vreugde. Dit is die troos wat my oor my eie lewe en sterwe kan laat sê: As ek lewe, leef ek tot eer van die Here, en as ek sterwe, sterf ek tot eer van die Here. Of ek dan lewe en of ek sterwe, ek behoort aan die Here.

Psalm 119:15, 19

8 Januarie

1 Korintiërs 3:18-22

Sondag 1

Vraag 2: Hoeveel dinge moet jy weet om in hierdie troos salig te kan lewe en sterwe?

Antwoord: Drie dinge: eerstens, hoe groot my sonde en ellende is; tweedens, hoe ek van al my sonde en ellende verlos word en derdens, hoe ek God vir so 'n verlossing dankbaar moet wees.

Wanneer ons oor die Heidelbergse Kategismus praat, praat ons oor een van ons Kerk se belydenisskrifte, naas die Nederlandse Geloofsbelydenis en die Dordtse Leerreëls. In hierdie belydenisskrifte bely ons soos die kerk en saam met die kerk van alle eeue wat ons glo in die Woord van God vir ons geleer word oor ons enigste troos in lewe en in sterwe, naamlik dat ons as eiendom van Jesus Christus ook erfgename van die ewige lewe is.

Hierdie belydenis is nie wat ons as mense dink en sê aangaande ons verlossing nie, maar wat God se Woord daaroor sê. Daarom lê ons enigste troos nie in dít wat die mens met sy vermoëns en prestasies ons kan bied nie. Eweneens lê die dinge wat ons moet weet om hierdie enigste troos te ervaar, ook nie in dít wat die mens kan bied nie. Dit lê enkel en alleen in die Woord van God. Alleen deur ons in God se Woord te verdiep, kan ons dié dinge te wete kom waardeur die Heilige Gees ons binne hierdie troos wil verseker van die ewige lewe.

Hierdie enigste troos is ook nie wat ons as mens as enigste troos beskou nie. Trouens, dit sluit enige ander vorm van troos uit wat die wêreld aan ons sou wou bied. Hierdie enigste troos skenk God ons in sy Woord en die wêreld met sy kennis en vaardighede kan ons niks bied wat ons moet weet om salig te lewe en te sterwe nie. Dit word alleen in die Woord van God voldoende aan ons geleer, naamlik dat ons aan ons getroue Saligmaker, Jesus Christus behoort.

Gesang 302:1, 2

9 Januarie

Romeine 7:14-25

Sondag 1

Vraag 2: Hoeveel dinge moet jy weet om in hierdie troos salig te kan lewe en sterwe?

Antwoord: Drie dinge: eerstens, hoe groot my sonde en ellende is; tweedens, hoe ek van al my sonde en ellende verlos word en derdens, hoe ek God vir so 'n verlossing dankbaar moet wees.

Wanneer ons die Woord van God gelowig bestudeer en ons verdiep in dié geheimenis, is dit opvallend dat die Bybel reeds vanaf die eerste bladsye ons bewus wil maak van die sonde van die mens. Vanaf Genesis 3 tot Openbaring 22 gaan dit oor die spanning tussen wat die mens is, en wat hy bestem is om te wees.

Wanneer ons dus vra hóé groot die sonde van die mens is, kan dit nie verstaan word sonder die skeppingsverhaal nie. God het ons goed gemaak; na sy beeld geskape; tot kroon van sy skepping; net minder as 'n hemelse wese (Ps 8). Dit wil sê goed, regverdig en heilig, sodat die mens met sy wil in alles met die wil van God kon ooreenstem (NGB, Art 14). God het vir Adam die vermoë gegee om die wese van sy skepping te deursien. Daarom kon hy met die eerste oogopslag elke dier se aard bepaal en 'n gepaste naam daarvoor gee.

Maar met die sondeval in die paradys het alles verander. Die mens het homself, deur na die woord van die duiwel te luister, willens en wetens aan die sonde, en daarmee aan die dood en die vervloeking onderwerp. So het hy hom deur die sonde losgeskeur van God en van 'n lewe by God en daardeur al sy voortreflike gawes wat hy van God ontvang het, verloor. Ook die paradyslewe van oorfloed is verruil vir 'n wêreld van doringe en distels. Kwaad en haat teenoor God en ons naaste sou voortaan ons lewens kenmerk. Die beeld van God in ons is geskend, sodat ons nou ons misvormdheid agter maskers van skynheiligheid moet wegsteek. Die mens het nou 'n slaaf van die sonde geword, want wat hy wil, dit kan hy nie meer nie; en wat hy nie wil nie, dit doen hy. Die mens het dus niks anders van die voortreflike gawes van God oorgehou as slegs maar 'n klein oorblyfsel daarvan nie. Dit is egter genoegsaam om die mens van enige verontskuldiging te ontnem.

Wie dit nie as die beginpunt van sy soeke na verlossing besef nie, sal ook nooit tot verlossing kom nie. Daarom die oproep wat soos 'n refrein dwarsdeur die Bybel weerklink: Bekeer julle!

Gesang 238:1, 3

10 Januarie

Romeine 6:1-14

Sondag 1

Vraag 2: Hoeveel dinge moet jy weet om in hierdie troos salig te kan lewe en sterwe?

Antwoord: Drie dinge: eerstens, hoe groot my sonde en ellende is; tweedens, hoe ek van al my sonde en ellende verlos word en derdens, hoe ek God vir so 'n verlossing dankbaar moet wees.

Nadat die mens homself deur die sonde in die verderf en ondergang gestort het, en omdat hy nie oor die vermoë beskik het om iets aan sy rampsalige toestand te doen nie, het God Hom aan die mens betoon soos Hy werklik is, naamlik barmhartig en regverdig. Daarom het Hy die mens uitverkies en in en deur Jesus Christus uit die verderf verlos uit louter genade sonder om ons werke in die minste in aanmerking te neem (NGB, Art 17). So herskep God ons om te wees wat ons oorspronklik bedoel was om te wees.

Dit het God gedoen deur sy eniggebore Seun Jesus Christus na hierdie wêreld te stuur om met sondaarmense te assosieer, en uiteindelik onder die natuurlike geneigdheid van die mens te sterwe. Jesus Christus het ons hele sondaarslewe vir sy rekening geneem, soos dit voorspel is deur die Ou-Testamentiese profete. Op aarde was Hy soos 'n skaap voor sy skeerders - gelei tot slagting. Weens die mens se onvermoë om te doen wat God wil, het Hy dit namens ons kom doen. Daarom het Hy, nadat Hy alles volbring het wat God van die mens eis, aan die kruis uitgeroep: *Dit is volbring!* As sondelose sterf Hy 'n misdadigersdood aan die kruishout. Hy dra die las van die toorn van God oor die sonde wat die mens nie kon dra nie. Hy staan in ons plek en betaal die volle rekening van ons skuld. Meer nog: Hy kom ruil plek met ons.

Hierdie verlossing is egter nie net loskoping van die skuld van die sonde nie, maar ook losmaking van die heerskappy van die duiwel. Daarom ken die gelowige nie meer so iets soos doodsvrees of verskrikking nie. Want na sy dood en opstanding is die magte van die hel en die doderyk verbreek, en is die dood van sy angel ontnem. Hy vaar ook op na die hemel om vandaar met alle mag in hemel en op

aarde en met heilige jaloesie versorgend en bewarend oor sy eiendom te waak.

So word ons bevry van alles en almal wat ons voorheen verslaaf en geboei het. Hy word vir ons nie alleen 'n Voorspraak by die Vader nie, maar ook 'n Middelaar tot die ewige lewe. So bring Hy die paradyslewe weer na ons terug. Ons is dus nou nie meer net sondaars nie, maar begenadigde sondaars.

Gesang 230:1, 2

11 Januarie

Efesiërs 1:3-14

Sondag 1

Vraag 2: Hoeveel dinge moet jy weet om in hierdie troos salig te kan lewe en sterwe?

Antwoord: Drie dinge: eerstens, hoe groot my sonde en ellende is; tweedens, hoe ek van al my sonde en ellende verlos word en derdens, hoe ek God vir so 'n verlossing dankbaar moet wees.

Wanneer ons die omvang van ons sonde voor God besef het, en die genadige verlossing daaruit deur Jesus Christus in die Woord verneem het, kan daar by die gelowige geen ander reaksie as dankbaarheid, lofprysing en aanbidding wees nie. Eers as die glorie van ons verlossing vir ons 'n werklikheid geword het, kan ons te midde van die tekortkominge in die wêreld saam met die psalmdigter uitroep: *Ek kom niks kort nie*. Eers dan het ons, soos Paulus, geleer om vergenoeg te wees.

'n Mens kan haas nie anders as om daardeur oorweldig te word nie. God lei my deur sy Gees om in gedagte, woord en daad in dankbaarheid sy wil te volg. Dít doen ek uit dankbaarheid en nie om iets te bereik of te verdien nie, want Jesus Christus het reeds alles vir my bereik en verdien. My woord en daad is slegs maar die gevolg (vrug) van wat ek omtrent my verlossing weet.

Hoe groot ons sonde en ellende is, kan niemand ooit bepaal nie. En presies hoe groot die verlossing is, sal ons nooit ten volle verstaan nie. Hoe om God dankbaar te wees, kan geen verlose ooit werklik

begryp nie. Maar tog sal ons, hoe dieper ons hierin grawe, al sterker vanuit hierdie enigste troos lewe.

Samevattend kan ons dus sê dat kennis oor sonde, verlossing en dankbaarheid noodsaaklik is, want wie nooit iets van sy sonde en ellende begryp nie, sal ook geen behoefte aan verlossing koester nie. By hom sal die drang na dankbaarheid teenoor God derhalwe ook ontbreek. En wie nie dankbaar is nie, is nie verlos nie. Eweneens sal hy wat nie verlos is nie, ook nie sy sonde en ellende besef nie. Daarom dat die doopformulier, waarin die verbond tussen God en mens afgeëts word, opgebou is uit hierdie leerstuk van sonde, verlossing en dankbaarheid. Nou is dit dieselfde sondaar wat kla, wat ook oor sy verlossing jubel en wat as gereinigde God ewig loof, dank en prys vir sy genade.

Gesang 353:5

12 Januarie

Lukas 16:19-31

Sondag 2

Vraag 3: Waaruit ken jy jou ellende?

Antwoord: Uit die wet van God.

Daar is geen betoog nodig om mense te oortuig dat die mensdom in nood en ellende gedompel is nie. Tog is die wêreld baie vinnig om op spitsvondige wyse dié nood en ellende te analiseer, sondebokke te soek en oplossings aan te bied. So wil die humanisme, wat sekere goeie ingebore eienskappe aan die mens wil toeken, langs die weg van beskawing, ontwikkeling en vernuwing die mens uit sy nood en ellende probeer uitlig, om uiteindelik as 'n *supermens* by 'n aardse Utopia uit te kom. So moet die moderne twintigste eeu die mens bring tot 'n bedeling van liefde, vrede en geregtigheid. Tog is dié gedagtegang vreemd aan die Bybel. Die Bybel se mensebeskouing loop nie uit op 'n *supermens* nie, maar die *bees*. Die Bybel voorsien vir die toekomstige mens ook nie 'n aardse Utopia nie, maar 'n Babilon. Die moderne twintigste eeu het ook nie vrede, liefde en geregtigheid gebring nie, maar grootskaalse boosheid, verdorwenheid, haat en kommer.

Kennis van sonde is dus nie uit die mens self moontlik nie. Dit kom nie deur ons gewete nie, want ons gewete is afgestomp deur die sonde. Dit kom ook nie uit ons hart nie, want Jesus het eenmaal gesê: *Uit die hart kom slegte gedagtes: moord, owerspel, onkuisheid, diefstal, valse getuienis, kwaadpraterij* (Matt 15:19).

Kennis van sonde is dus nie iets algemeens wat ons deur gewone ontwikkeling bekom nie. So byvoorbeeld sê Hosea aan die volk Israel: *Vreemdes het sy krag verteer, maar hy besef dit nie. Hy het muf geraak soos ou brood, maar hy besef dit nie* (Hos 7:9). Ook skryf die apostel Johannes aan die gemeente van Laodisea: *Julle sê: "Ons is ryk, skatryk, en ons het niks meer nodig nie" en julle weet nie dat julle ellendig en beklaenswaardig is nie, arm, blind en kaal* (Op 3:17).

Jesus Christus self het eenmaal dit aan sy dissipels probeer verduidelik toe Hy hulle in 'n gelykenis vertel het van 'n ryk man wat elke dag in weelde geleef het. Die ryk man het gesterf en sy oë in die doderyk oopgemaak. Maar selfs daar kon hy sy ellende nie peil nie, want die boodskapper wat hy na die aarde wou stuur, moes sy broers waarsku om sodoende nie te beland waar hy beland het nie. Tog was dit nie sy wens om hulle tot bekering op te roep nie.

So is dit nie in die mens se vermoë om uit homself sy sonde en ellende te leer ken nie. Hierdie ellende dat hy vir homself leef, terwyl Hy geskape is om vir die Here te leef, kan hy alleen maar uit die wet van God leer ken.

Gesang 57:1

13 Januarie

Romeine 7:7-13

Sondag 2

Vraag 3: Waaruit ken jy jou ellende?

Antwoord: Uit die wet van God.

Dit is baie duidelik dat die mens, alhoewel hy in sonde vervalle is, nie sy sonde en ellende uit homself herken nie. Dit is alleen herkenbaar wanneer die norm van die wet van God as 'n maatstaf langs ons lewens aangelê word. Kennis van sonde en ellende is dus enkel en al-

leen kenbaar uit die wet van God. Om kennis van sonde te hê, is daarom 'n gawe en geskenk van God. Dit is die vrug van God se genade, dat die Heilige Gees ons tot kennis van sonde lei. Hy alleen oortuig ons waarlik van sonde. Hiertoe maak Hy gebruik van die wet van God. Hierdie wet vind ons ook dwarsdeur die hele Skrif, maar in die Kategismus word dit saamgevat in die tien gebooe.

Sonder die ontdekkende lig van hierdie wet is ons blind. En blind sal ons bly totdat die lig van die wet van God oor ons lewens straal. Dan eers sien ons ons verwronge lewe. Dan eers kom ons tot die ontdekking dat ons nog vleeslike mense is, soos slawe verkoop aan die sonde. Paulus sê immers in Romeine 7:8 dat die sonde sonder die wet dood is. Die bedoeling daarmee is dat die sonde wel aanwesig is, maar nie in ons bewussyn as sonde opkom nie. Eers onder die wet skrik ons vir ons misvormdheid, en breek in ons as gebroke mense die drang na verlossing deur. Sonder die wet word ons nie bewus van die listige duiwel wat sy prooi voorlê om te verskeur nie. Sonder die wet sal ons Babilon bereik en meen dit is die paradys. Sonder die wet sal ons na onself kyk as die bees, en meen dit is 'n *supermens*.

Gesang 241:9

14 Januarie

Psalm 119:33-38

Sondag 2

Vraag 4: Wat eis die wet van God van ons?

Antwoord: Dit leer Christus ons samevattend in Matteus 22:37-40: *Jy moet die Here jou God liefhê met jou hele hart en met jou hele siel en met jou hele verstand. Dit is die grootste en die eerste gebod. En die tweede, wat hiermee gelyk staan, is: "Jy moet jou naaste liefhê soos jouself." In hierdie twee gebooe is die hele wet en die profete saamgevat.*

Omdat die wet van God die bron van kennis van ons sonde is, ons ons eie misvormdheid laat sien, is dit tog duidelik dat dit ook sekere dinge van ons eis. Om verlos te word van ons eie misvormdheid, moet daar tog aan sekere vereistes voldoen word. Hierdie eis spel Jesus dan ook teenoor sy dissipels uit in Matteus 22:37-40.

Die allesomvattende eis van die wet van God is dus die liefde - van die eerste tot die tiende gebod. Eers liefde tot God en dan liefde tot die naaste. Hierdie liefde is egter nie maar net 'n gevoel nie. Dit is 'n saak van die hele hart, siel, verstand en al ons kragte. God eis dus die hele mens op. Daar is niks in ons menslike bestaan wat nie van die liefde moet gloei nie. Dit moet in al ons lewensuitinge gesien kan word. Dit moet neerkom op die prysgawe van die eie ek en die algehele offer van myself aan God en my naaste. Hiervoor het ons ook die voorbeeld van die onbegrensde liefde van God in die prysgawe van sy Seun Jesus Christus.

Liefde vir God en liefde vir die naaste is ook nie van mekaar te skei nie. Die een sluit die ander in. Diegene wat dit wel probeer doen, wat praat van naasteliefde, maar by wie liefde tot God ontbreek, verstaan niks van die liefde nie. So 'n mens se naasteliefde het niks met die gebod te doen nie - dit is 'n blote bewys van medemenslikheid. So 'n liefde is dus nie tot eer van God of tot voordeel van die naaste nie. Dit is ook nie 'n gehoorsame antwoord op die wet van God nie. Dit is doodgewoon 'n kettery, deurweek met bymotiewe en skynheiligheid. Nee, alle naasteliefde moet gewortel wees in die liefde tot God. Dit is die enigste wyse hoe ons gehoorsaam op die wet van God kan reageer en antwoord.

Gesang 262:1, 2

15 Januarie

Sagaria 13:7-9

Die eerste deel: Die ellende van die mens (Sondag 2-4)

As iemand met 'n boodskap na u sou kom en u vra of u eers die goeie of die slegte nuus wil hoor, wat sou u antwoord wees? Ek meen ons sou almal sê: "Eers die slegte nuus!" Dit is toevallig ook die patroon wat ons onderwyser in die geloof - die ou Heidelbergse leerboek - gevolg het om die geloof aan ons te verduidelik.

Nadat die Kategismus ons met 'n inleidingsvraag (vraag 1) wou leer wat die spil is waarom alles in ons geloof wentel, naamlik Jesus Christus, en ter opsomming in vraag 2 wou aandui dat die groter plan

waarvolgens hierdie geloof vir ons uiteengesit gaan word, uit drie hoofde bestaan, naamlik sonde, verlossing en dankbaarheid, begin vraag 3 met die eerste hoofdeel. Dit is die slegte nuus wat aan ons vra hoe groot my sonde en ellende is! Hierdie hoofpunt word tot en met vraag 11 bespreek.

Dit is met 'n baie goeie rede dat die Kategismus hierdie metode gebruik en juis op hierdie negatiewe punt begin, want as ons eers die slegte nuus gehoor het, het die goeie nuus daarna soveel meer betekenis vir ons.

Dit is ook dikwels nodig dat God ons eers op 'n pad van pynlike selontdekking moet lei, voordat ons vir Hom bruikbaar kan word. Die waarheid kan seer maak, en ons wil dit nie altyd hoor nie, veral nie as dit oor onself gaan nie! Maar God het altyd 'n doel daarmee. Hy wil ons suiwer soos goud, en eers dan is ons bruikbaar vir Hom.

Gesang 240:2,3

16 Januarie

Romeine 3:20; 7:7

Sondag 2

Vraag 3: Waaruit ken jy jou ellende?

Antwoord: Uit die wet van God (Rom 3:20)

Het u al ooit gedink hoe u daaroor sou gewonder het hoe u self lyk as daar nie so iets soos 'n spieël bestaan het nie? Let maar gerus op hoe baie maal ons per dag van 'n spieël gebruik moet maak. Dit is ook reg so, want dit was nog altyd vir die mens baie belangrik om te weet hoe hy self lyk. As 'n mens seker is dat jy netjies lyk en dat elke haartjie op sy plek is, kan jy met selfvertroue tussen ander mense beweeg en werk.

Martin Luther het van die wet van God gepraat as die spieël waarin ons onself kan sien en leer ken. As dit nie vir God se wet was nie, sou ons onself nooit kon *gesien* het soos wat ons eintlik is nie - soos ons in God se oë gelyk het voordat ons in Jesus se bloed gewas is nie. Die wet van God *ontmasker* die mens en die bose begeertes van sy hart as 't ware.

As 'n mens by 'n sirkulent verbyloop en 'n reuse-hok sien met dik staaltralies en yslike kettings wat daarbinne lê, maar die hok is leeg, wat sou u dink? Ons sou baie goeie rede hê om te vermoed dat die gedierte wat in die hok aangehou word, 'n baie kwaai en gevaarlike dier moet wees. Ons maak die gevolgtrekking na aanleiding van die dinge wat ons sien wat nodig is om die dier in toom te hou.

Die wet van God werk amper op dieselfde wyse deurdat dit vir ons 'n aanduiding is van watter stoffasie die mens gemaak is: Aan dít wat vir God nodig was om aan die mens te gee om hom in toom te hou, kan ons sy ware kleur agterkom.

Lees nou 'n bietjie die wet in Deuteronomium 5:7-21, hou nabetragting oor elkeen en weeg op hoe u eintlik regtig lyk.

Gesang 241:9

17 Januarie

1 Johannes 1:5-10

Sondag 2

Vraag 3: Waaruit ken jy jou ellende?

Antwoord: Uit die wet van God (Rom 3:20) (vervolg)

Dat die mens homself in uiterste ellende bevind, is nie vir alle mense maklik verstaanbaar nie. En dan veral nie vir diegene wat in 'n gelowige ouerhuis grootgeword en hul lewe lank *goed* geleef het. Hoe kan ons dan so verlore wees? Die Bybel sê ons is!

Die Bybel leer ons dat die mens nie 'n sondaar is omdat hy sonde doen nie, maar hy doen sonde omdat hy 'n sondaar is. Hy kan nie anders nie, dit is in sy aard gewortel. Net soos wat 'n jong vink-egpaar hul nessie bokant water kunstig vleg sonder dat hulle dit ooit geleer is, so doen 'n mens sonde - uit sy sondige *instink*.

In 'n peiling wat 'n bekende gesinstydskrif onder jong mense gedoen het, is bevind dat baie van hulle nie meer in die leer van die erfsonde glo nie. Maar bewys die lewe elke dag nie juis die korrektheid van hierdie leer nie? Was dit byvoorbeeld al ooit vir u nodig om 'n kind te leer hoe om die slegte te doen? Nee, hy doen dit vanself! Maar hoeveel sweet, toewyding en selfs die patriem is nie nodig om

hom te leer goed doen nie? Dit doen niemand vanself nie. Daarom bely Paulus ook desperaat in Romeine 7:19: *Die goeie wat ek wil doen, doen ek nie, maar die slegte wat ek nie wil doen nie, dit doen ek!*

Die mens doen sonde omdat hy 'n sondaar is. Hy is so gebore. In 1 Johannes 1:8 word dit treffend saamgevat: *As ons beweer dat ons nie sonde het nie, bedrieg ons onself en is die waarheid nie in ons nie.*

Psalm 51:2, 3

18 Januarie

Romeine 13:8-10

Sondag 2

4 Vraag: Wat eis die wet van God van ons?

Antwoord: Dit leer Christus ons samevattend in Matteus 22:37-40: *Jy moet die Here jou God liefhê met jou hele hart en met jou hele siel en met jou hele verstand. Dit is die grootste en eerste gebod. En die tweede, wat hiermee gelyk staan, is: "Jy moet jou naaste liefhê soos jouself." In hierdie twee gebooie is die hele wet en die profete saamgevat (Deut 6:5; Lev 19:18; Mark 12:30; Luk 10:27).*

Terwyl die klem op die negatiewe gelê is in die tien gebooie - op dié dinge wat ons nie moet doen nie - het Jesus in sy toepassing van die wet, die klem op die positiewe gelê - op al die dinge wat ons wel moet doen, maar nie doen nie: om God en ons medemens lief te hê. En hiermee som Hy die hele Ou Testament van sy tyd op. Dit is opmerklik dat Jesus altyd alles wat die mense so ingewikkeld gemaak het, soos die wet, op 'n eenvoudige en praktiese wyse gestel het, soos hierdie opsomming.

Toe 'n dominee op 'n keer aan sy katkisasiëklas gevra het: "Wat is die sonde van nalaat?", het 'n jong seun geantwoord: "Dit is die sondes wat ons moes doen, maar nie gedoen het nie." Nietemin, sonde beteken nie net dat ons sekere dinge nie sal doen nie, maar veral dat ons dit wat ons wel moet doen, nalaat om te doen.

Baie mense se geloof bestaan daaruit dat hulle poog om sekere slegte dinge nie te doen nie. Maar God konsentreer liever op die positiewe - op die goeie wat ons wel moet doen. In Hosea 6:6 sê Hy: ...

Ek verwag liefde eerder as offers.... Ons moet ook op die positiewe konsentreer - op die goeie wat ons wel moet doen, en dit is liefde. Net dit, so eenvoudig is dit, maar tog so moeilik.

Paulus motiveer dit baie mooi in Romeine 13:8-10: *Julle moet niemand iets verskuldig wees nie, behalwe om mekaar lief te hê. Wie sy medemens liefhet, voer die hele wet van God uit .. Daarom is die liefde die volle uitvoering van die wet.*

Gesang 262:1-2

19 Januarie

Romeine 7:17-25

Sondag 2

Vraag 5: Kan jy dit alles ten volle nakom?

Antwoord: Nee (Rom 3:10, 20, 23; 1 Joh 1:8,10), want ek is van nature geneig om God en my naaste te haat (Rom 8:7; Ef 2:3; Titus 3:3; Gen 6:5, 8:21; Jer 17:9; Rom 7:23).

Is dit vir die mens moontlik om God met sy hele wese en sy naaste soos homself lief te hê? Dat dit wel op die oppervlak moontlik lyk, word deur die vraag self geïmpliseer - maar nie met **alles**, of minstens suiwer en opreg nie.

Daar is wel by die mens die wil om die goeie te doen, sê Paulus, maar ek doen dit nie. Daar is by alle mense 'n mate van 'n vroomheidsgevoel teenoor God en medelydende aspirasies teenoor sy medemens. Maar in die spieël van God se wet word selfs ons vroomheid en medelye ontmasker as ten diepste niks anders nie as selfsug. En agter selfsug (dit wat jou eie voordeel eerste stel) lê haat (dit wat aan ander minder gun as aan jouself).

Kom ons toets bietjie hierdie stelling in ons eie lewens. Hoeveel van ons doen nie goed teenoor ons naaste omdat ons skuldig voel nie? Uiteindelik doen ons dan net goed om onself van 'n skuldgevoel te vrywaar. Wat is dit anders as selfsug? Hoeveel van ons se godsdienstigheid word nie ontmasker as 'n *omkoopaksie* om God aan ons kant te probeer kry en ons eie voorspoed daardeur te probeer verseker nie, eerder as om God lief te hê vir wie Hy is en nie vir wat Hy ons kan

gee nie? Hoeveel van ons is net bereid om te gee as iemand daarvan notisie neem? Kom so baie van ons naasteliefde en godsdienstigheid nie maar op selfsug neer nie? Dan is die Kategismus mos reg. In die spieël van God se wet, wat die hart ondersoek, word selfs ons vroomheid en medelye ontmasker as 'n versluiserde selfsug en haat wat in die hart van elke mens skuil en van jou 'n rebel maak. 'n Rebel wat God en sy Woord verwerp, en ons naaste altyd minder gun as vir onself.

Gesang 238:3

20 Januarie

Genesis 1:31; 4:6

Sondag 3

Vraag 6: Het God die mens dan so sondig en verkeerd geskep?

Antwoord: Nee, God het die mens goed (Gen 1:31) en na sy ewebeeld geskep (Gen 1:26, 27). Dit beteken: in ware geregtigheid en heiligheid, sodat hy God sy Skepper reg kon ken, Hom van harte kon liefhê en saam met Hom in die ewige saligheid kon lewe om Hom te loof en te prys (Ef 4:24; Kol 3:10; 2 Kor 3:18).

Vraag 7: Waar kom hierdie verdorwe natuur van die mens dan vandaan?

Antwoord: Van die val en ongehoorsaamheid van ons eerste ouers, Adam en Eva, in die paradys (Gen 3; Rom 5:12, 18, 19). Daar het ons natuur so verdorwe geraak dat ons almal in sonde ontvang en gebore word (Ps 51:7; Gen 5:3).

Dit sou maklik verstaanbaar gewees het as ons die Skepper kon blameer vir hierdie geneigdheid tot sonde by mense. Maar dit was volgens die Kategismus nie oorspronklik in die mens ingeskape nie; dit is die resultaat van die gevalle en verworde menslike natuur en nie soos God die mens oorspronklik geskep het nie.

Dit is baie belangrik om dit te verstaan, want sommige mense sê: "Los my uit, ek het myself nie gemaak nie!", of "Kan ek help dat ek so is". Hierdeur wil hulle God indirek blameer vir hul eie sondige gedrag. Die Kategismus wil 'n stokkie daarvoor steek. Telkens ná sy skeppingswerk het God gesê: *Dit was goed*. Met dié deel van God se skep-

pingswerk toe Hy jou gemaak het, is daar nie fout nie. Kyk maar hoe pragtig funksioneer jou ingewikkelde liggaam. Maar dié deel wat God aan ons eie verantwoordelikheid oorgelaat het, naamlik ons eie lewe, daar het die fout ingesluip. God het nie robotte gemaak nie, maar die mens as 'n vry wese gemaak. Vryheid impliseer dat hy self kon kies vir wie hy wou lewe. En die mens het teen God gekies. Die sonde kom nie van die Skepper af nie, maar van die skepsel self af!

Daar is 'n neiging by mense om die blaam op ander te plaas vir probleme in hul lewens. Maar die Bybel leer dat jy self verantwoordelik is vir jou keuses en die gevolge daarvan. Dit sal dus nie help om die lewe, of jou ouers, of die duiwel, of God te blameer nie. Jy is nie maar 'n slagoffer van die noodlot nie. *Die sonde lê en wag jou daar buite in en hy wil jou in sy mag kry, maar jy moet oor hom heers.* Die vryheid van die lewe is God se geskenk aan jou. Hóé jy dit gebruik, is jou geskenk aan Hom

Gesang 239:1, 3

21 Januarie

Kolossense 2:13-14

Sondag 3

Op 'n sekere kerk se kennisgewingbord het die volgende woorde verskyn: "Slegs sondaars toegelaat." Met die-eerste oogopslag klink dit skokkend, totdat ons die Kategismus se eerste hoofdeel gelees en weer 'n bietjie oor ons eie aard nagedink het. "Slegs sondaars" beteken eintlik: "Almal welkom".

Kierkegaard het gesê dat elke mens as die leidraad vir sy Christelike geloof en sy Christelike sedelike lewe genoeg het in sy gewete en die Kategismus: Sy gewete om hom van sy sonde te leer en die Kategismus om hom in die volle waarheid van die verlossing te onderrig.

Paulus het, nadat hy van sy verlore toestand bewus geword het, uitgeroep: *Ek, ellendige mens! Wie sal my van hierdie doodsbestaan verlos?* Nadat ons nou hierdie week so 'n bietjie nagedink het oor die noodsituasie waarin ons eintlik verkeer, en ons Heidelbergse onderwyser ons eers die slegte nuus wou meedeel, kan ons nie anders as om

saam te stem nie. Maar sien u nie nou ook daarna uit om die goeie nuus te hoor nie? Beoefen nog net so 'n bietjie geduld. Soos wat God nog altyd op sy eie tyd gewerk het, kom ons onderwyser ook op sy eie tyd daarby uit. Terwyl die spanning hoog loop, kan ons weet: Die goeie nuus het gekom. U hoor weldra: *Aan God die dank! Hy doen dit deur Jesus Christus ons Here.*

Gesang 242:3

22 Januarie

Efesiërs 4:17-24

Sondag 3

Vraag 6: Het God die mens dan so sondig en verkeerd geskep?

Antwoord: Nee, God het die mens goed en na sy ewebeeld geskep. Dit beteken: in ware geregtigheid en heiligheid, sodat hy God sy skepper reg kon ken, Hom van harte kon liefhê en saam met Hom in die ewige saligheid kon lewe om Hom te loof en te prys.

As God ons sondig en verkeerd gemaak het, sou dit beteken het dat God nooit met ons in 'n verhouding wou wees nie, want God kan nie saamlewe met wat sleg is nie. God is goed. Maar ons sien dat God van altyd af met ons wou saam wees, want God het die mens na sy beeld gemaak, met ander woorde soos God, nie vreemd, anders of sleg nie. Dit het God gedoen sodat dit moontlik is vir mense om met God in 'n verhouding te wees: om Hom te kan ken, te kan liefhê en vir altyd met God te kan saamlewe om Hom te loof en te prys.

Die sondigheid en verkeerdheid van mense het hierdie bedoeling van God in die wiele gery. Maar God het Jesus Christus gestuur om die sonde weg te neem en dit weer vir die mense moontlik te maak om in die regte verhouding met God te wees vir altyd. God se Gees help ons nou om die dinge te kan doen soos wat God dit bedoel het vir ons verhouding met Hom. Die Heilige Gees help ons om God te ken en ons werk saam deur die Bybel te lees, met mekaar te praat oor God en na te dink oor God. So leer ons God ken. Die Heilige Gees help ons om God lief te hê en ons bewys ons liefde vir Hom deur Hom te loof en te prys, ons lewe met Hom te deel in die gebed, ander

lief te hê, gewillig te wees om met vreugde vir God te werk en van wat ons het, vir God te gee. So kan ander sien dat die mens wat saam met God lewe, bly is en vrede in die hart het, wat hulle dalk ook daartoe sal bring om graag te wil lewe soos wat God bedoel het toe Hy mense na sy beeld gemaak het.

Gesang 10:2

23 Januarie

Psalm 51

Sondag 3

Vraag 7: Waar kom hierdie verdorwe natuur van die mens vandaan?

Antwoord: Van die val en ongehoorsaamheid van ons eerste ouers, Adam en Eva, in die paradys. Daar het ons natuur so verdorwe geraak dat ons almal in sonde ontvang en gebore word.

Hierdie vraag en antwoord wil dit baie duidelik stel dat ons onvermoë om goed te wees en goed te doen, nie God se skuld is nie. In ons verhouding met God kan ons dus nie ons verantwoordelikheid op Hom afskuif nie. God het die mens nie soos 'n kind gemaak, sodat die *volwassene*, die Vader, al die verantwoordelikheid dra nie. God het die mens ook nie soos 'n marionet gemaak wat willoos beweeg as God so sê nie. Nee, God het die mens gemaak met 'n verantwoordelikheid en keuse, en God respekteer altyd ons keuses en besluite. Adam en Eva het 'n ingrypende verkeerde keuse gemaak en nou is onvolmaaktheid deel van menswees. Dit beteken dat ons nie net ook verkeerde keuses maak nie, maar dat ons in wese selfgesentreerd is en nie in liefde lewe soos God dit wil hê nie.

Ons kan nie ons sondigheid afskuif deur te sê dat dit God se skuld, of Adam en Eva se skuld, of die Satan se skuld is nie. Hoewel ons in sonde ontvang en gebore is en dááaraan niks kan doen nie, is ons met ons vrye wil en keuse verantwoordelik vir ons eie lewe. God het ingegryp en die Verlosser, Jesus Christus, gestuur om ons te verlos van ons algehele sondigheid. Nou kan ons deur die genade kies om die verlossing in Christus aan te neem. So het elkeen van ons die keuse om vir onself die verkeerde keuse van Adam en Eva wat ons

ook raak, om te keer. In ons verhouding met Christus is ons nuwe mense, nuutgebore deur die Gees van God.

Gesang 253:3

24 Januarie

Psalm 53:1-4

Sondag 3

Vraag 8: Is ons so verdorwe dat ons glad nie in staat is om iets goeds te doen nie en tot alle kwaad geneig is?

Antwoord: Ja, behalwe as ons deur die Gees van God weergebore word.

In die Bybel lees ons op verskeie plekke dat die mens nie uit sy of haar eie kan goed wees of goed doen nie. Nogtans klink dit 'n bietjie kras om te sê: ... *nie in staat om iets goeds te doen nie en tot alle kwaad geneig*. Is daar nie in ons wêreld ongelowiges wat tog opreg jammer kan voel vir hulle medemens in nood en iets doen om te help nie, en is dit dan nie *iets goeds* nie? Dit lyk beslis vir ons na *iets goeds*, maar dan moet ons ons afvra of daar werklik iets goeds kan wees buite God om. As 'n gebroke, onvolmaakte mens uit sy of haar eie, sonder God, iets goeds probeer doen, wat is dan die waarde daarvan?

Vir eeue lank probeer mense al om regverdige samelewings te skep waarin alle mense gelukkig kan wees, regverdig behandel sal word en armoede uitgeskakel sal wees. Plato het reeds lank gelede oor so 'n Utopia geskryf en meer onlangs het die kommunistiese stelsel dit ook probeer. Elke poging wat aanvanklik vir mense soos *iets goeds* lyk, blyk op die ou end sy eie probleme en onvolmaakthede te hê. Na eeue se pogings om ons wêreld 'n beter plek te maak, is daar nog oorloë, hongersnood, uitbuiting en minagting van mense. As ons van ons eie individuele sondigheid en die onvolmaaktheid van ons samelewing bewus word, is dit duidelik dat die antwoord nie lê in wat die mens tot stand kan bring nie, maar weet ons dat alles wat werklik goed is, net van God af kom.

Gesang 259:1

Sondag 3

Vraag 8: Is ons so verdorwe dat ons glad nie in staat is om iets goeds te doen nie en tot alle kwaad geneig is?

Antwoord: Ja, behalwe as ons deur die Gees van God weergebore word.

Wat uit die mens gebore is, is mens, sê Jesus aan Nikodemus. Hierdie mens is onvolmaak, beperk en geneig om selfgesentreerd en liefdeloos te wees in gesindheid en optrede. God, aan die ander kant, is volmaak, onbeperk en 'n God van liefde. Daar is dus 'n kloof tussen God en mens. Jesus Christus is die brug oor die kloof, die Middelaar wat God en mense bymekaar bring. As God en mens nou deur Jesus se versoeningswerk bymekaar gebring is, moet dit moontlik wees om in harmonie saam te lewe, anders was die werk van Jesus verniet.

Dit is dan nodig dat daar 'n verandering moet kom in mense, sodat hulle in pas met God kan lewe. Die mens moet weer gebore word, maar hierdie keer deur die Gees van God, want *wat uit die Gees gebore is, is gees*. Dit beteken nie dat ons weer deur 'n fisiese geboorteproses gaan nie, maar wel dat ons heeltemal anders word, so asof ons nuutgebore mense is. Die verandering maak ons nie sondeloos of onherkenbaar nie. Wat wel gebeur, is dat ons nie meer self in beheer van ons lewe is nie, maar God se Gees lei en bestuur ons. Ons lewe word dus nie meer beperk deur ons eie gebrekkige begrip en selfsug nie, maar ons kan lewe met die onbeperkte moontlikheid van God, want God se teenwoordigheid en liefde is nou die middelpunt van ons bestaan.

Gesang 259:2

26 Januarie

Romeine 7:7-14

Sondag 4

Vraag 9: Doen God die mens dan nie onreg aan as Hy in sy wet van hom eis wat hy tog nie kan doen nie?

Antwoord: Nee, want God het die mens so geskep dat hy dit kon doen. Maar die mens het homself en sy hele nageslag as gevolg van die aanhitsing van die duiwel en deur moedswillige ongehoorsaamheid van hierdie gawes beroof.

Wanneer ons nadink oor die sonde of swaarkry in ons lewe, kom die vraag onwillekeurig op of dit dan regverdig is? Kon God, wat almagtig is, nie maar gekeer het dat die sonde in die wêreld en die swaarkry in my lewe inkom nie? As ons voel dat God onregverdige eise aan ons stel, moet ons drie dinge onthou.

Eerstens is ons kennis van God beperk. Ons weet wel dat God groot en volmaak is en ons liefhet, maar ons weet nie wat die redes is waarom God dinge doen of nie doen nie. Ons sien net 'n klein stukkie van die werklikheid raak, maar God wat alles weet, sien die hele prentjie. God kan dus beter beoordeel en optree as ons en ons moet God daarmee vertrou.

Tweedens moet ons aanvaar dat ons ons eie verantwoordelikheid ontvang het en dit self moet dra. Alles wat mense doen, is nie God se verantwoordelikheid of God se skuld nie. Ons kan self kies of ons God in beheer plaas van ons lewe en of ons self daaroor wil besluit en die koers daarvan wil bepaal.

Derdens kan ons altyd staatmaak op God se genade. Ons is nooit sommer net uitgelewer aan ons eie sondigheid of aan omstandighede nie. Wanneer ons ook al na God soek, het God ons reeds gevind, gehelp en in ons behoeftes voorsien. Dit gebeur selfs al het ons vir onself ellende op die hals gehaal. Al verstaan ons nie alles wat God doen nie, weet ons saam met Job dat God groot en goed is en weet wat Hy doen. Ons weet ook dat God niks van ons verwag wat Hy ons nie ook in genade help om te doen nie.

Psalm 51:1, 3

Sondag 4

Vraag 10: Wil God hierdie ongehoorsaamheid en afval ongestraf laat bly?

Antwoord: Nee, glad nie. Inteendeel, sy toorn is verskriklik, sowel oor die erfsonde as oor die sonde wat ons self doen. Hy wil dit in die tyd en in die ewigheid met 'n regverdige oordeel straf. Hy het immers gesê: Vervloek is elkeen wat nie stiptelik alles doen wat in die boek van die wet geskrywe staan nie.

Die idee van 'n God wat kwaad (toornig) is en straf, is onaangenaam en skrikwekkend, en ons wil liever nie daaroor dink nie. Ons voel selfs soms vervreemd van so 'n God. Ander gelowiges is weer gedurig bewus van God se toorn en straf en lewe in vrees daarvoor. Hulle godsdiens bestaan dan daaruit om alle pligte versigtig na te kom, sodat God tog nie rede kan hê om hulle te straf nie. Vrees vir God, of 'n gevoel van vervreemding kan nie daarmee saamgaan om God lief te hê met jou hele hart, siel, verstand en al jou kragte nie. Daar is dus êrens fout.

As ons nadink oor God se toorn en straf oor die sonde, moet ons ons afvra of ons dit werklik anders sou wou gehad het. Sou dit beter gewees het as God sonde en boosheid sommer net sou aanvaar of dit goedgekeur het? As 'n mens bystaan waar 'n moord gepleeg word, is jy 'n medepligtige, al het jy nie fisies die moord gepleeg nie. En as God sonde en boosheid sou aanvaar, sou God medepligtig wees daaraan - dus net so skuldig soos ons. Dit is tog ondenkbaar. Daarom is dit noodsaaklik dat God sterk moet reageer daarteen, want *sy toorn is verskriklik oor die sonde*. Verder moet ons onthou dat boosheid, selfsug en afbrekende dinge óns skade berokken. Dit is dus 'n groot troos as ons weet hoe kwaad God word oor dinge wat óns, sy kinders, seermaak. As God se lig daarop val, word dinge gesien vir wat hulle werklik is. Ons hoef nie meer in die duisternis te lewe nie, want in Christus kan ons lewe soos mense van die lig en hoef ons nie bang te wees vir God se straf nie.

Psalm 130:1, 2

Sondag 4

Vraag 11: Is God dan nie ook barmhartig nie?

Antwoord: God is wel barmhartig, maar Hy is ook regverdig. Daarom eis sy geregtigheid dat die sonde wat teen die allerhoogste majesteit van God gedoen is, ook met die swaarste straf gestraf moet word - dit is met die ewige straf aan liggaam en siel.

Ons mense is bang vir straf, want dit is iets onaangenaams. Vir ons gaan barmhartigheid (jammer wees en help) en straf nie saam nie. Ons sou wou vra: Is God barmhartig, of straf God die sonde? Die antwoord is: God is barmhartig en straf die sonde. God kan nie die sonde haat en daaroor kwaad wees, maar niks daaraan doen nie. Dit sou beteken dat die sonde die oorhand oor God het en God as 't ware magteloos laat. Sonde moet kry wat dit verdien. Dit is sleg en verkeerd en moet uitgeroei word. Daarom tree God regverdig op.

Sonde word uitgeroei met straf. As 'n mens oortree het en jy betaal 'n boete of dien 'n straf uit, dan is dit verby en die persoon wat oortree het, hoef nie meer onder die gevolge van die oortreding te ly nie. Om die sonde uit te roei, moet die regverdige God dit straf. Die probleem is dan dat die mense wat sonde doen, die straf sou moes dra. As ons gestraf word vir al ons oortredings, sou ons kon wonder of God dan barmhartig is. Aan die ander kant weer, as God só barmhartig is dat Hy ons sondes en oortredings oorsien, sou God nie regverdig wees nie en die sonde sou nie uitgeroei word nie. Maar God het 'n oplossing om die sonde uit te roei en nog steeds barmhartig te wees teenoor die sondaarmens: Jesus Christus dra al ons straf aan die kruis namens ons. Deur in Hom te glo en sy verlossingswerk vir onself persoonlik te aanvaar, kry ons deel aan God se barmhartigheid.

Gesang 40:3, 4

Sondag 4

Vraag 11: Is God dan nie ook barmhartig nie?

Antwoord: God is wel barmhartig, maar Hy is ook regverdig. Daarom eis sy geregtigheid dat die sonde wat teen die allerhoogste majesteit van God gedoen is, ook met die swaarste straf gestraf moet word - dit is met die ewige straf aan liggaam en siel.

Daar is vanaf vraag 3 tot 10 van die Heidelbergse Kategismus so baie gepraat oor die sonde, ongehoorsaamheid en skuld van die mens, en die toorn en straf van God oor die sonde, dat die mens - bewus van sy onmag en skuld - nou bykans wil vra: *Maar is God dan nie ook barmhartig nie?*

God is wel barmhartig. Die geskiedenis van die volk Israel is immers 'n bewys van God se barmhartigheid. So dikwels het die volk teen God gesondig en deur hul ongehoorsaamheid en afvalligheid hulself telkens in ellende bevind. Tog het God, ten spyte daarvan, as hulle tot Hom geroep het, uitkoms aan hulle gebied. Ook het Hy Hom oor hulle ontferm en hulle voortgelei na die beloofde land.

Maar die barmhartigheid van God is vandag en elke dag duidelik sigbaar in en rondom die lewe van die mens. Ons merk dat God voedsel gee in die mond van hulle wat Hom laster, rykdom en welvaart in die hand van hulle wat onreg doen. Dat God Hom só met sondige mense besig hou, getuig van die barmhartigheid van God.

Verder wys die kruisgebeure ook op die barmhartigheid van God. In sy barmhartigheid sien God liever dat Een sterf as dat die hele mensdom tot niet gaan. God stuur sy eniggebore Seun Jesus Christus na die kruis, om ons sonde op Hom te neem en die straf vir ons sonde te dra.

Is God dan nie ook barmhartig nie? God is wel barmhartig, Hy is onbegryplik barmhartig, maar Hy is ook regverdig.

Gesang 40:1

Sondag 4

Vraag 11: Is God dan nie ook barmhartig nie?

Antwoord: God is wel barmhartig, maar Hy is ook regverdig. Daarom eis sy geregtigheid dat die sonde wat teen die allerhoogste majesteit van God gedoen is, ook met die swaarste straf gestraf moet word - dit is met die ewige straf aan liggaam en siel.

God is wel barmhartig, maar Hy is ook regverdig. God is nie méér barmhartig as regverdig nie, en net so is Hy ook nie méér regverdig as barmhartig nie. As God barmhartig is, is Hy dit ten volle en as Hy regverdig is, is Hy dit ten volle.

Ons behoort nooit die barmhartigheid en liefde van God só te verstaan dat God maar alles oorsien nie. Dit sou in stryd wees met God. Baie mense dink verkeerdelik dat die liefde van God uitsluitlik gerig is op die mens. Dit is nie so nie. God kan nie méér liefhê, as sy eie Naam en eer nie. Trouens, God het nie net lief nie, Hy is liefde.

Verder moet ons God se liefde ook nie met toegeeflikheid verwar nie. Toegeeflikheid dui op swakheid. Die kruisgebeure is immers bewys daarvan. Selfs sy eniggebore Seun is nie gespaar nie, want Hy het nie en Hy wou nie van sy regverdigheid afstand doen nie. Hy stuur Hom na die kruis en verneder Hom tot die dood ter wille van sy regverdigheid.

Die sonde word dus wel deeglik gestraf, maar nie deur middel van die mens nie. Jesus Christus dra daardie straf in die plek van die mens aan die kruis, want God is nie alleen barmhartig nie, Hy is ook regverdig.

Gesang 45:5

Sondag 5

Vraag 12: Aangesien ons volgens die regverdige oordeel van God in die tyd en in die ewigheid straf verdien het, hoe kan ons van hierdie straf bevry en weer in genade aangeneem word?

Antwoord: God wil dat daar aan sy geregtigheid voldoen word. Daarom moet ons òf deur onself, òf deur 'n ander ten volle betaal.

Lees 'n mens vraag 11 en die antwoord wat gegee word, wil 'n mens vra: Maar waarheen nou? Ten spyte van 'n skuldbelydenis wat duidelik aanwesig is in die vraag, die erkenning dat die mens volgens die regverdige oordeel van God die straf verdien, 'n roepe om bevryding van hierdie straf en die herstel van die gemeenskap met God, antwoord die Heidelbergse Kategismus dat God wil dat daar aan sy geregtigheid voldoen moet word.

Dié antwoord het die mens straks nie verwag nie. Dit is 'n soeke om God se genade, maar die antwoord wys weer op die geregtigheid van God. Die vraag is: Hoe kan ek van die straf bevry word? Die antwoord leer dat die mens moet betaal en selfs volkome moet betaal. Die mens het willens en wetens gesondig en verdien die straf van God. Hy wil die sonde nie oorsien nie. Hierdie ongehoorsaamheid moet gestraf word. God het die reg lief en onreg kan en mag nie die oorhand kry nie.

Ons moet egter insien dat die Heidelbergse Kategismus met hierdie antwoord aan ons, die wil van God bekend wil maak. In alles gaan dit altyd om die wil van God en nie om die wil of begeerte van die mens nie. En die wil van God is beslissend in dié verband. Al manier waarop ons aan die straf kan ontkom en weer genade kan ontvang, is dat aan die geregtigheid van God voldoen moet word. God laat geen genade bo geregtigheid toe nie, maar skenk genade deur geregtigheid. Die opheffing van straf kan en mag nooit in botsing kom met sy heilige wil nie.

So gesien, is die antwoord glad nie so vreemd nie en bring die Heidelbergse Kategismus die mens by die waarheid van die Skrif, naamlik dat daar geen ander uitweg tot redding is nie, behalwe deur God.

*Ek, ellendige mens! Wie sal my van hierdie doodsbestaan verlos?
Aan God die dank! Hy doen dit deur Jesus Christus ons Here.*

Gesang 192:3

Sondag 5

Vraag 12: Aangesien ons volgens die regverdige oordeel van God in die tyd en in die ewigheid straf verdien het, hoe kan ons van hierdie straf bevry en weer in genade aangeneem word?

Antwoord: God wil dat daar aan sy geregtigheid voldoen word. Daarom moet ons òf deur onself, òf deur 'n ander ten volle betaal.

Aan die geregtigheid van God moet voldoen word, daarom moet ons òf deur onself, òf deur 'n ander ten volle betaal. Wat die Kategismus hier bedoel, kan soos volg verduidelik word: Veronderstel jy skuld aan iemand 'n som geld. Dan het daardie persoon tog die reg om betaling van jou te eis. Jy kan ook nie 'n kwitansie van hom verwag, tensy jy self, of iemand anders die skuld namens jou by hom betaal het nie. Om dus in die regte verhouding tot hierdie skuldeiser te staan, sal òf jy, òf iemand anders in jou plek, eers jou skuld moet betaal.

So moet die sondaar self aan God se geregtigheid voldoen, of iemand anders moet dit vir hom in sy belang doen alvorens hy kwytskelding van die skuld of sonde, en opheffing van die straf kan verwag. Al manier waarop ons dus van hierdie straf bevry en weer in genade aangeneem kan word, is dat ons self, of 'n ander in ons plek aan die geregtigheid van God ten volle moet voldoen. Maar om aan die geregtigheid van God te voldoen, sou beteken dat die mens die eise van die wet van God, naamlik liefde tot God en liefde tot die naaste, ten volle moet gehoorsaam. Ons gedagtes loop ons nou seer sekerlik vooruit. Kan ons, of enige ander persoon, daartoe in staat wees om aan hierdie geregtigheid te voldoen om só ons skuld te betaal?

Die Skrif leer dat alle mense gesondig het en ver van God af is. Ons moet egter nie moedeloos word nie, want ten spyte daarvan dat alle mense gesondig het en ver van God af is, leer die Skrif ook dat daar tog hoop is. Sonder dat enige iemand dit verdien, word ons op grond van God se genade vrygespreek vanweë die verlossing van Jesus Christus (Rom 3:24).

Daar is dus hoop, maar hierdie hoop is nie by onself of enige ander persoon te vinde nie, maar by Jesus Christus alleen.

Gesang 194:2

2 Februarie

Kolossense 2:6-15

Sondag 5

Vraag 13: Kan ons deur onself betaal?

Antwoord: Nee, glad nie, ons maak juis ons skuld elke dag nog groter.

Indien ons tog gedink het daar is iets wat ons deur onself kan doen om ons skuld by God te betaal, om só van die tydelike en ewige straf bevry te word en weer in God se genade te kan deel, leer die Heidelbergse Kategismus dat ons verkeerd gedink het. Ons kan glad nie deur onself betaal nie, want ons maak juis ons skuld elke dag nog groter.

Indien die mens self daarvoor sou kon betaal, sou dit beteken dat die mens aan die geregtigheid van God moet voldoen. Met ander woorde, dat die mens die gebooie, liefde tot God en liefde tot die naaste ten volle moet onderhou. Dit is egter nie moontlik nie. Die mens kan hom miskien voorneem om dit te doen en dit dalk ook regkry om allerlei opsigtelike sondes te vermy, maar met sy gedagtes en begeertes maak hy sy skuld voor God daagliks net groter. Of is daar iemand wat dalk kan sê dat hy die gebooie van God ten volle kan onderhou?

Die weg na redding en verlossing is een waarin ons afsien van onself en ons vermoëns. So ook van ons eie pogings tot selfverlossing, want dit is nie moontlik nie. Die mens moet eerder gryp na God se genade wat in Jesus Christus vir ons aangebied is, want *Hy het die skuldbewys met sy eise teen ons tot niet gemaak. Deur dit aan die kruis te spyker, het Hy dit vir goed weggeneem (Kol 2:14).*

Gesang 169:1

3 Februarie

Esegiël 18:1-13

Sondag 5

Vraag 14: Kan enige ander skepsel vir ons betaal?

Antwoord: Nee, want eerstens wil God aan geen ander skepsel die skuld straf wat die mens gemaak het nie. Tweedens kan geen gewone skepsel die las van die ewige toorn van God teen die sonde dra en ander skepsels daarvan verlos nie.

Dit is so eie aan die mens, vanweë sy sondige natuur, dat hy eers na alle moontlikhede sal soek voordat hy sal erken dat hy skuldig is; voordat hy sal ophou om 'n ander uitweg te soek en sy hoop op Christus alleen te plaas. Op die vraag of daar dan nie 'n ander skepsel is wat die skuld van die mens by God vir hom kan betaal nie, antwoord die Kategismus duidelik: Nee. Nee daar is nie, want God wil aan geen ander skepsel die skuld straf wat die mens gemaak het nie. Dit sal in stryd wees met die wil en die Goddelike regverdigheid van God: *Dit is die mens wat sondig wat sal sterf* (Eseg 18:4).

'n Aardse regter sal nie 'n man straf oor die misdade van sy broer nie, al sou die broer gewillig wees om die straf namens hom te dra. 'n Ouer sal ook nie een van sy kinders straf in die plek van 'n ander een nie, selfs al sou die kind bereid wees om die straf vir sy broer of suster te dra.

Sou God, die volmaakte regverdige, dit dan kon doen? Nee, 'n ander skepsel kan nie die straf vir die sonde wat deur die mens begaan is, dra nie. God wil dit nie.

Gesang 243:2

4 Februarie

Hebreërs 10:1-10

Sondag 5

Vraag 14: Kan enige ander skepsel vir ons betaal?

Antwoord: Nee, want eerstens wil God aan geen ander skepsel die skuld straf wat die mens gemaak het nie. Tweedens kan geen gewone skepsel die las van die ewige toorn van God teen die sonde dra en ander skepsels daarvan verlos nie.

Ons het in die vorige dagstukkies stilgestaan by die eerste rede waarom 'n ander skepsel nie die straf vir ons sonde kan dra nie. 'n Tweede rede word ook genoem waarna ons nou gaan kyk.

Geen gewone skepsel kan die las van die ewige toorn van God teen die sonde dra nie. Indien iemand dus nie die las van die ewige toorn van God teen die sonde kan dra nie, kan hy ook nie vir ons skuld betaal nie. Nie eens heiliges soos Maria of die engele kan dit doen nie, want selfs hulle kan nie die las van die ewige toorn van God teen die sonde dra nie.

Die mens sondig met sy siel (gedagtes, begeertes ens) en met sy liggaam. Daarom moet hy ook met die ewige straf gestraf word aan liggaam en siel (sien vraag 11).

Engele het wel 'n siel, maar is nie geskape met 'n liggaam nie en kan dus nie in die plek van die mens vir die skuld betaal met liggaam en siel nie. Die Bybel praat ook nie van engele waar dit gaan oor die betaling van sondeskuld nie.

Hoewel die Ou Testament leer dat diere geoffer is vir die versoening van die volk se sondes, lees ons in die Hebreërbrief dat die bloed van diere onmoontlik die sondes kan wegneem (Heb 10:4). Geen gewone skepsel kan die las van die ewige toorn van God teen die sonde dra en 'n ander daarvan verlos nie. Daarvoor is 'n ander Lam nodig.

Hy skaf dus die eerste offers af om 'n ander offer in die plek daarvan te stel. Omdat God dit so wou, is ons vir Hom afgesonder deurdat Jesus Christus sy liggaam as offer gebring het, eens en vir altyd (Heb 10:9-10). Wie kan vir ons betaal? Christus alleen kan.

Gesang 192:2

5 Februarie

Romeine 3:10-20

Sondag 5

Vraag 12: Aangesien ons volgens die regverdige oordeel van God in die tyd en in die ewigheid straf verdien het, hoe kan ons van hierdie straf bevry en weer in genade aangeneem word?

Antwoord: God wil dat daar aan sy geregtigheid voldoen word. Daarom moet ons òf deur onself, òf deur 'n ander ten volle betaal.

Dit is 'n voorwaartse stap op die pad van die geloof as die mens sy skuld volkome aanvaar en bely. God se Woord openbaar dit aan my en die Heilige Gees bring my daartoe om te bely: Ek het God se regverdige straf verdien. Ek het willens en wetens gesondig. Sonde, straf en ewige verdoemenis lê ook op my pad. Ek het slaaf en dienskneg van die sonde geword. En omdat God regverdig in sy oordeel is, is ek doemwaardig. God is regverdig en eis daarom dat geen sonde ongestraf sal bly nie, daarom moet daar vir alle skuld volkome betaal word.

God het die mens vir die ewigheid geskape, maar die mens het teen God in opstand gekom en vyand van God geword. In Eksodus 23:7 lees ons: *Ek, die Here, vind nie 'n skuldige onskuldig nie.* Daarom sal u en ek ook moet erken: Ek het alles wat in hierdie lewe oor my kom in die vorm van beproewing asook die ewige straf ná hierdie lewe, verdien.

Met hierdie skuldbesef leer ons om weer voor God te buig. Ons is op die pad van verlossing geplaas. Ons merk in die antwoord die elemente van skulderkenning, gebed en verlange na God. Sonder dít is verlossing nie moontlik nie.

Gesang 192:1, 3

6 Februarie

Romeine 3:21-28

Sondag 5

Vraag 12: Aangesien ons volgens die regverdige oordeel van God in die tyd en in die ewigheid straf verdien het, hoe kan ons van hierdie straf bevry en weer in genade aangeneem word?

Antwoord: God wil dat daar aan sy geregtigheid voldoen word. Daarom moet ons òf deur onself, òf deur 'n ander ten volle betaal.

Dit is God se reg dat daar vir alle sonde betaal word. In Matteus 5:26 is dit vir ons so opgeteken: *Dit verséker Ek jou: Jy sal sekerlik nie daar uitkom voordat jy die laaste sent betaal het nie.*

Sonde is nie maar net 'n menslike gebrek of verskoonbare swakheid wat oor die hoof gesien kan word nie. Nee, sonde is vyandskap teen God self. Die mens het teen God gesondig. Daarom sal alle sonde in God se reg gestraf word.

Die hele skepping sug en is aan die nietigheid onderworpe. Jy en ek dra die skuld vir al hierdie ellende. Elke mens is doemwaardig, en om dit te ontken, sal net jou eie skuld verswaar, want dan maak jy jouself god van jou eie wêreld.

Deur skulderkenning word jy reeds op die pad van verlossing geplaas. Dit is egter nie 'n maklike weg nie, want die mens het gesondig en die mens sal moet betaal. Dit eis God in sy regverdige oordeel. Dit is God se geregtigheid en sy regverdigheid dat daar deur die mens ten volle daarvoor betaal sal word - die laaste sent.

Maar kan ons betaal? Kom ons kyk na die volgende vraag en antwoord dan. Die wonder van God se Seun wat mens geword het, kom nou sterk na vore. In die duisternis begin daar lig te skyn.

Gesang 238:1

7 Februarie

Kolossense 2:6-15

Sondag 5

Vraag 13: Kan ons deur onself betaal?

Antwoord: Nee, glad nie; ons maak juis ons skuld elke dag nog groter.

Dit is God se geregtigheid dat die mens wat gesondig het, sy skuld voor God ten volle sal betaal. Deur so 'n skuldbelydenis het jy al ver gevorder op die pad van verlossing. Maar wie kan ten volle betaal? Daar is geen mens of enige ander skepsel wat oor die vermoë beskik om God se toorn teen die sonde te stil en die ewige dood te oorwin nie.

Indien ons sou probeer, maak ons ons skuld net nog groter, want selfs ons beste pogings is onvolkome en met sonde beplek. Elke menslike poging is dus tevergeefs.

Die mens het al fenominale dinge vermag en sal nie maklik sy onvermoë erken nie. O, daar is baie afbetalingsisteme en selfverlossings-

pogings. Die Fariseërs het hard probeer. Daar is ook diegene wat hulle in kloosters afsonder. Maar hierdie pogings is slegs bewys van skuld en geen uitdelging daarvan nie. Elke menslike poging loop telkens op niks uit nie. Geen mens is regverdig voor God nie, selfs nie een nie.

Die weg van redding lê op 'n ander vlak. Jou aanbod beteken niks en nie jy, of enige ander skepsel sal hierdie enorme las kan wegdra nie. *Ek, ellendige mens! Wie sal my van hierdie doodsbestaan verlos?* (Rom 7:24). So smee die skuldige mens om asiel en so soek die bid-dende mens na 'n uitweg. Maar kom ons kyk na God se aanbod.

Gesang 194:3

8 Februarie

Hebreërs 7:24-28

Sondag 5

Vraag 15: Hoe 'n middelaar en verlosser moet ons dan soek?

Antwoord: So een wat 'n ware en regverdige mens is, maar nogtans ook sterker as alle skepsels is, dit wil sê wat terselfdertyd ware God is.

Die mens het gesondig en hy moet dus betaal vir sy skuld. Maar die mens is in sy eie vermoë bankrot. Daar kan ook nêrens 'n ander skepsel gevind word om te betaal nie, en die regverdige God wil ook nie dat 'n ander skepsel gestraf sal word nie. Wie kan in elk geval die ewige toorn van God teen die sonde dra?

Ons het in die vorige les gepraat van God se aanbod. Daar is dus maar net een weg en dit is nie die weg van die mens af na God toe nie, maar die weg van God af na die mens toe. *Here, na wie toe sal ons gaan, U het die woorde van die ewige lewe.* Slegs Hy wat die mens rein gescape het, kan die mens weer rein herskep.

In ons verlossing kom God al die eer toe. God sal die losprys betaal. God sal sy reg bly handhaaf. Die mens sal aanspreeklik bly. Die verlosser wat God aanbied, is 'n middelaar, Hy kom in jou en my plek staan. Hy moet ware en regverdige mens wees - dus volkome mens (regverdige mens beteken in die regte verhouding met God). Tog sal hy ook baie sterker moet wees, want Hy sal in ons plek ook

die volle toorn van God en alle strawwe moet kan wegdra. Ons sal 'n middelaar - verlosser moet hê op wie al ons geloof en hoop gerig is. Daarom sal Hy ook God moet wees. God en mens in een persoon. Wie kan dit verstaan? So wil God dit. Laat ons dit glo.
Gesang 302:1

9 Februarie

Hebreërs 2:10-18; 2 Korintiërs 5:17-21

Sondag 6

Vraag 16: Waarom moet hy 'n ware en regverdige mens wees?

Antwoord: Omdat die geregtigheid van God eis dat die menslike natuur wat gesondig het, vir die sonde moet betaal. Maar die mens wat self sondaar is, kan nie vir ander betaal nie.

Die Bybel leer ons dat alle mense sondaars is. Elke mens is dus aanspreeklik en ons staan almal skuldig voor God. God skryf geen skuld af nie en die mens sal vir sy skuld moet betaal, want God is regverdig. Elke menslike poging is egter tevergeefs. Verlossing gaan van God af uit.

Die weg wat God met die betaling vir sondes gaan - dit wil sê verlossing - is dat daar aan God se reg voldoen sal word deur 'n middelaar. God bepaal die *waarom* en die *hoe* van verlossing. Hierdie middelaar moet 'n ware en regverdige mens wees - gebore uit ons geslag, dus vlees en bloed soos ons. Hy moet een van ons word, van geboorte af. Die menslike natuur het gesondig en só sal daar vir die sonde betaal word. God het die mens tot gehoorsaamheid geskep om so tot sy eer te lewe. Daartoe sal God die mens ook herskep. God is onveranderlik.

Die volkome middelaar moet dus 'n ware en regverdige mens wees; iemand wat God se toorn kan stil en volkome gehoorsaam kan wees. Sy verhouding met God moet reg wees. In hierdie middelaar sien ons die onveranderlike van 'n regverdige God, maar ook sy groot barmhartigheid. Wie na daardie middelaar kyk, weet dat God jou ook raakgesien het. Die middelaar sal geen sonde hê nie. Hy is egter vir jou tot sonde gemaak. Sy lewe sal die enigste aanvaarbare offer voor

God wees. Aanvaar jy hierdie aanbod van God? God sal jou ook die geloof skenk om dit te aanvaar.

Gesang 194:4

10 Februarie

Psalm 130

Sondag 6

Vraag 17: Waarom moet Hy terselfdertyd ware God wees?

Antwoord: Om deur die krag van sy Godheid die las van die toorn van God na sy mensheid te kon dra en vir ons die geregtigheid en die lewe te kan verwerf en teruggee.

Die enigste verlosser wat vir God aanneemlik is, is iemand wat volkome regverdige mens is. So 'n verlosser kan geen mens voortbring nie. Ons kan slegs jubel dat God self so 'n verlosser in ons plek gegee het. Nou hoef ons nooit weer op onself, of enige ander skepsel staat te maak nie. Nou kan ons ons getroos en sonder twyfel aan God toevertrou vir ons verlossing.

Hierdie verlosser sal ook volkome God moet wees. Dit moet dus iemand wees wat God en mens in een persoon is. Ons kan dit nie begryp nie, maar dit is die verlosser wat God behaag. Na sy mensheid dra Hy die sonde en word Hy regverdiglik deur God gestraf, maar na sy Godheid alleen kan Hy die sonde wegdra. Onmeetbaar en ewig is God se toorn en straf oor sondes. God is 'n verterende vuur. En net God kan dit blus. Slegs God kan die dood oorwin en Hy alleen kan die versoening voltooi.

Dit is genade op genade. God neem ons vlees en bloed aan. Hy neem ons sonde op Homself. Hy neem ons hele lewe vir sy rekening. Hy neem die dood weg en gee die lewe aan ons terug. Dit is 'n ontroerende daad van liefde. Wie kan nou nog ongelowig en ondankbaar wees? Ken u u Middelaar?

Gesang 305:3

11 Februarie

Kolossense 1:19-23

Sondag 6

Vraag 18: Wie is hierdie Middelaar wat terselfdertyd ware God en ware regverdige mens is?

Antwoord: Ons Here Jesus Christus, wat God vir ons tot wysheid, geregtigheid, heiligmaking en volkome verlossing gegee het.

Daar is baie vrae oor verlossing gevra. Ons het die Bybel gelees en die antwoord gevind. God het Hom aan ons openbaar. Jesus Christus is die antwoord. Hy is ons Middelaar. God is groot in sy genade. Daar het lig gekom in die duisternis van ons menslike bestaan.

Daar is maar een middelaar tussen God en die mens, die Mens Jesus Christus. Jesus Christus is ware God en ware regverdige mens. Ons self sou nooit so iets kon bedink tot ons vrede nie. Dit is God se wysheid. Wie God is, wat onself is en wat sonde, genade en die ewige lewe is, weet ons alleen deur Jesus Christus ons Middelaar.

Hierdie Middelaar is ook ons geregtigheid. As jy in Jesus glo, word jy deur God so onskuldig verklaar asof jy self alle geregtigheid volbring het. Ons word deur hierdie Middelaar geheilig. Sonder Hom kan ons niks doen nie. Hy leef in ons en ons in Hom. Ons is vir sy diens bestem. Hy kroon ons lewe met sy verlossing. Ons Verlossing is die wonder van genade. Dit is God in sy omvattende liefde. Jesus, ons Middelaar en Here is die enigste Naam, hoop en antwoord vir tyd en ewigheid.

Twyfel jy nog? God skenk ons die gawe van die geloof om dit alles deelagtig te word. Niks kan ons skei van die liefde van God wat daar in Christus Jesus onse Here is nie.

Gesang 234:1, 3

12 Februarie

Genesis 3:13-19; 12:1-10

Sondag 6

Vraag 19: Waaruit weet jy dit?

Antwoord: Uit die heilige evangelie, wat God self aanvanklik in die paradys bekend gemaak het. Daarna het Hy dit deur die aartsvaders en profete laat verkondig en deur die offers en ander seremonies van die wet laat uitbeeld. Eindelik het Hy dit deur sy eniggebore Seun vervul.

Jesus Christus is die redder, die volkome verlosser. Dit is in die vorige antwoord vasgestel. Nou word vir ons gesê dat ons dit nie weet op grond van ons eie ervaring of vernuf nie. God het dit aan ons geopenbaar in die heilige evangelie, wat reeds in die paradys bekend-gemaak is. Daar hoor ons reeds, in die sogenaamde moederbelofte, van die vyandskap wat die Here sal stel in die plek van die noodlottige vriendskap tussen die vrou en die slang wat tot die sondeval gelei het. 'n Stryd om lewe en dood sal woed tussen die vrou en die slang en ook tussen hulle geslagte.

Dit blyk ook reeds baie gou dat God van sy kant af die gebroke verhouding met die mens begin herstel wanneer die heilsgeskiedenis in Genesis 12 'n aanvang neem met die roeping van Abraham. Die lewende God kies Abraham om sy nuwe plan met die wêreld uit te voer. In die geskiedenis van die aartsvaders sien ons die begin van die nuwe strategie van die Here. 'n Nuwe volk begin groei. By Abraham staan die roeping deur God en die gehoorsame geloofsvertroue van die geroepene voorop. By Jakob sien ons die seën van God teenoor menslike kleinheid en sonde. In die geskiedenis van Josef sien ons God se leiding dwarsdeur al die rampe, ellende en teëspoed. In al die intriges en te midde van al die verwarring, is Hy steeds die Een wat voorsien - wat uiteindelik die volkome Verlosser voorsien.

Gesang 34:1, 3

13 Februarie

Levitikus 16:1-10; Hebreërs 10:1-7

Sondag 6

Vraag 19: Waaruit weet jy dit?

Antwoord: Uit die heilige evangelie, wat God self aanvanklik in die paradys bekend gemaak het. Daarna het Hy dit deur die heilige aartsvaders en profete laat verkondig en deur die offers en ander seremonies van die wet laat uitbeeld. Eindelik het Hy dit deur sy eniggebore Seun vervul.

Die Kategismus stel dit hier dat God die heilige evangelie, die blye boodskap van verlossing, nie net laat verkondig het nie, maar dit ook deur die offers en ander seremonies van die wet laat uitbeeld het. In hierdie verband kan 'n mens dink aan die handeling met die pasga by die uittog uit Egipte toe die doodsengel die huise verbygegaan het waar die bloed van die paaslam aan die deurkosyne gesmeer was. Ons dink aan die talle wonders en tekens wat God gedoen het op die swerftog deur die woestyn - die water uit die rots; die manna; die verskillende offers, maar veral die offers op die groot versoendag. By dié handeling is die offerdier geslag in die plek van die sondige mense en die bloed is op die versoendeksel gesprenkel om die sonde van die volk as 't ware weg te was. Die hoëpriester moes ook die sonde van die volk opnoem en dit plegtig plaas op die bok wat dit wegdra die woestyn in.

Die Here het daarvoor gesorg dat al hierdie dinge te boek gestel is, dat dit ook bewaar, gelees en verkondig sou word as heenwysing na die volkome verlossing wat sou kom.

Psalm 107:2, 9

14 Februarie

Lukas 4:16-22; Galasiërs 4:4-5

Sondag 6

Vraag 19: Waaruit weet jy dit?

Antwoord: Uit die heilige evangelie, wat God self aanvanklik in die paradys bekend gemaak het. Daarna het Hy dit deur die heilige aartsvaders en profete laat verkondig en deur die offers en ander seremonies van die wet laat uitbeeld. Eindelik het Hy dit deur sy eniggebore Seun vervul.

Wanneer Jesus Christus gebore word, is dit eintlik die vervulling van die evangelie wat God in die Ou Testament bekendgemaak het, deur die profete laat verkondig en deur offers en seremonies laat uitbeeld het. Die volle heerlikheid van God se liefde vir die wêreld tree te voorskyn wanneer die Here die hemel oopskeur en sy Seun stuur. Hy kom in die gestalte van 'n dienskneg. Hy word in 'n stal gebore, in doeke toegedraai en in 'n krip neergelê. Maar wanneer Johannes van Hom getuig, sê hy dit is God self wat mens geword het, en onder ons kom woon het en ons het sy heerlikheid gesien ... vol genade en waarheid.

Die prys vir die verlossing van die mens word ten volle deur Hom betaal. Jesus word gevange geneem, veroordeel, gekruisig en begrawe. Hy volbring alles vir ons. Hy oorwin ook die dood en die graf vir ons wanneer Hy opstaan uit die dood. Dit doen Jesus Christus eens en vir altyd, algenoegsaam, onherhaalbaar. Daar bly verder niks meer oor wat vir ons redding gedoen moet word nie. Die pad na die Vader en die vaderhuis is nou vir ons oop.

Maar dit wil nou nie sê dat die Ou Testament oorbodig is en afgeskaf moet word nie. Die seremonies en die sinnebeelde van die wet het met die koms van Christus opgehou. Maar ons gebruik nog die getuienisse wat aan die wet en die profete ontleen is om ons in die evangelie te bevestig en ook om ons lewe in alle eerbaarheid, tot eer van God, volgens sy wil te reël.

Gesang 84:1-4

15 Februarie

Johannes 3:16-21; 1:9-12; 15:1-8

Sondag 7

Vraag 20: Word al die mense dan deur Christus salig soos hulle deur Adam verlore gegaan het?

Antwoord: Nee, maar slegs dié wat deur 'n ware geloof in Hom ingelyf word en al sy weldade aanneem.

Gewoonlik dink ons met betrekking tot salig word, of verlore gaan, as dinge wat eendag in die verre toekoms sal gebeur. Dit gaan

in hierdie vraag egter ook om sake van hier en nou, want as ons die verwagtinge van die Christelike geloof sou verplaas na eendag in die hemel alleen, dan word die lewe hier op aarde 'n troostelose bestaan. Ons hoor egter wel dat die saligheid net vir hulle is wat deur 'n ware geloof in Christus ingelyf is en sy weldade aanneem. Die verhouding tot Christus is dus hier baie belangrik en die verbondenheid met Hom word ook dikwels in die belydenisse en gebede van die gelowiges onder woorde gebring.

Wanneer die kerk bely word as die liggaam van Christus waarvan Hy die Hoof is, kry die begrip van die inlywing vir ons 'n baie ryke betekenis. Die gelowiges is só lewende lede van sy liggaam, hulle neem vanselfsprekend sy weldade aan en lewe ook soos mense wat volledig aan Hom behoort. Hierdie inlywing geskied deur 'n opregte geloof, en geloof is nooit 'n menslike preëstasie nie, maar 'n gawe, 'n geskenk van God. Hier word enige gedagte dat die mens 'n bydrae kan maak tot sy saligheid, dadelik afgesny.

Hierdie saak van die inlywing in Christus word die mooiste en die duidelikste deur Jesus self verduidelik met die beeld van die wingerdstok en die lote. Hy sê: *Ek is die wingerdstok, julle die lote. Wie in My bly en Ek in hom, dra baie vrugte, want sonder My kan julle niks doen nie.* Maar dan volg ook die verskriklike moontlikheid: Die wat nié in Hom bly nie, word weggegooi soos 'n droë, verdorde loot. Sulke lote word in die vuur gegooi en dit verbrand.

Gesang 227:1, 2

16 Februarie

Hebreërs 11:1-2, 11:8-19; Markus 4:14-20

Sondag 7

Vraag 21: Wat is 'n ware geloof?

Antwoord: 'n Ware geloof is nie alleen 'n vasstaande kennis waardeur ek alles wat God in sy Woord aan ons geopenbaar het vir waar aanvaar nie, maar ook 'n vaste vertroue wat die Heilige Gees deur die evangelie in my hart werk, naamlik dat God nie net aan ander nie, maar ook aan my uit loutere genade, slegs op grond van die verdien-

te van Christus, vergewing van sonde, ewige geregtigheid en saligheid geskenk het.

Die ware geloof wat deur die Heilige Gees in ons gewerk word, word hier baie noukeurig omskrywe. Dit moet naamlik onderskei kan word van die surrogate, die namaaksels en 'n skyngeloof. Die aard van die ware geloof is dié van vasstaande kennis wat die openbaring van God se Woord as die waarheid aanvaar. So 'n geloof is om God op sy Woord te neem. Die hele lewe van Abraham is so 'n voorbeeld van 'n ware geloof. Hy aanvaar sonder teësprak die opdrag van God en trek weg na die land wat die Here hom sal wys. Op die pad loop Abraham hom vas teen talle teenstrydighede - 'n land wat reeds beset is, kinderloosheid, terwyl die Here hom 'n groot nageslag belowe het, hongersnood in die beloofde land. Maar Abraham bly steeds glo soos een wat die onsienlike sien. Hy is selfs bereid, toe hy op die proef gestel is, om Isak as offer af te staan, want hy was daarvan oortuig dat God by magte is om uit die dood op te wek. En Abraham het dan ook, om dit so te stel, vir Isak uit die dood terug ontvang.

En dan hoor ons in die brief aan die Hebreërs dat al daardie gelowiges gesterwe het sonder om te verkry wat beloof is. Maar hulle het dit uit die verte gesien en daaroor gejuig en hulle het met 'n onwrikbare vertroue geweet dat God vir hulle 'n stad gereedgemaak het. Gesang 306:1, 2

17 Februarie

Romeine 10:5-17; 2 Korintiërs 5:11-20

Sondag 7

Vraag 21: Wat is 'n ware geloof?

Antwoord: 'n Ware geloof is nie alleen 'n vasstaande kennis waardeur ek alles wat God in sy Woord aan ons geopenbaar het vir waar aanvaar nie, maar ook 'n vaste vertroue wat die Heilige Gees deur die evangelie in my hart werk, naamlik dat God nie net aan ander nie, maar ook aan my uit loutere genade, slegs op grond van die verdienste van Christus, vergewing van sondes, ewige geregtigheid en saligheid geskenk het.

Ons lees in die brief aan die Romeine dat geloof voortkom deur die prediking wat 'n mens hoor, en die prediking wat ons hoor, is die verkondiging van Christus. In hierdie paar woorde word die enorme wonder beskrywe wat plaasvind wanneer 'n mens tot die geloof kom. Die geloof kom tot stand as die boodskap van die evangelie 'n mens tref, jou oorweldig en jou meesleur. En die evangelie is niks anders nie as getuienis aangaande Jesus Christus, die Heer en die Verlosser. Geloof is dus nie 'n aantal waarhede wat saamgevoeg is en aan ons voorgelê word met die opdrag dat ons dit as dié waarheid by uitstek moet aanvaar nie. In en deur die evangelie kom 'n werklike persoon tot ons en dié persoon is Jesus Christus déur wie God tot ons kom.

As 'n mens nou so in die evangelie deur Jesus Christus gekonfronteer word en jy kom tot die erkenning dat Hy werklik die Heer is aan wie ons alles verskuldig is en van wie ons alles kan verwag, dan vind dit wat die Bybel geloof noem, plaas.

Maar nou beteken dit nie dat die geloof vanselfsprekend volg op die prediking van die Woord nie. Die Kategismus sê hier die Heilige Gees werk die vaste vertroue dat God ook aan my die verlossing skenk. Die verkondiging van die evangelie is daarom die proklamering, die vermaning, die uitnodiging, die belofte - laat julle met God versoen - luister en julle sal lewe. 'n Mens kan dit weier, die genadeaanbod afwys, maar as 'n mens dit hoor en glo, dit aanneem en laat geld, dan is jy baie gelukkig, want dan het jy die lewe gevind.

Gesang 305:1-4

18 Februarie

Romeine 1:16-18; 5:1-11; Galasiërs 3:10-13

Sondag 7

Vraag 21: Wat is 'n ware geloof?

Antwoord: 'n Ware geloof is nie alleen 'n vasstaande kennis waardeur ek alles wat God in sy Woord aan ons geopenbaar het vir waar aanvaar nie, maar ook 'n vaste vertroue wat die Heilige Gees deur die evangelie in my hart werk, naamlik dat God nie net aan ander nie, maar ook aan my uit loutere genade, slegs op grond van die verdien-

te van Christus, vergewing van sondes, ewige geregtigheid en saligheid geskenk het.

In hierdie gedeelte van die antwoord hoor ons nou in volle besonderhede wat dit is wat Jesus vir ons verdien het en wat Hy uit loutere genade aan ons geskenk het: die vergewing van sonde. Hierdie oorsaak van al ons honger en kommer, soos die nagmaalsformulier die sonde noem, is nou weg. Dit is weggewas deur die bloed van Christus. Ons ontvang verder die ewige geregtigheid - ewige vryspraak. Ons wat onder die wet aangekla en deur die wet skuldig bevind is en die volle straf vir ons sonde verdien het, word vrygespreek omdat Jesus Christus in ons plek alle geregtigheid volbring het. Ons ontvang ook die ewige saligheid - ewige vreugde en blydschap - sonder enige wroeging of bekommernis. Hier en in die toekoms is daar vir ons gesorg deur Jesus Christus wat waarlik kán sorg. Dit wat totaal onmoontlik was, het Hy moontlik gemaak. En dan is die geloof die eenvoudige aanvaarding dat dit waar is wat die Heer vir my sê, dat ek ten spyte van alles tog sy kind is en die erfgenaam van die lewe.

Gesang 232:1, 3, 5

19 Februarie

Johannes 15:1-8

Sondag 7

Vraag 22: Wat moet 'n Christen glo?

Antwoord: Alles wat in die evangelie aan ons beloof word en wat die artikels van ons algemene en ongetwyfelde Christelike geloof ons in hoofsaak leer.

Ons kan nie oor geloof praat en redeneer asof dit iets is wat in al sy dele uitmekaargehaal, voltooi en weer presies inmekaargesit kan word om dit te laat werk nie. Dit is só omdat geloof nie ons werk en maaksel is nie. Geloof is die genadegeskenk van God. God skenk die geloof uit genade. By ons vind Hy niks sodat dit vir Hom nodig sou wees om dit te doen nie. Geloof is nie iets wat toegevoeg word by Jesus Christus se verdienste as óns deel van die kontrak nie. Geloof is die verkondiging waarin God ons tot Hom stel. Ons word ingelyf, deel

van die liggaam gemaak. Paulus praat van ingeënt en deel van die groeiende boom gemaak. Jesus Christus sê: *Ek is die wynstok, julle die lote*. Geloof is dus die verkondiging waardeur ons as die lote ingelyf, geënt word by die wynstok. Daarom het ons nie nodig om te wag tot dat ons tot geloof kom nie. Ons moet doodeenvoudig lééf in die verhouding met God wat Hy deur sy Seun tot stand gebring het. Daardie geloofslewe is die gawe van God.

Gesang 62:3

20 Februarie

Johannes 14:1-14

Sondag 7

Vraag 22: Wat moet 'n Christen glo?

Antwoord: Alles wat in die evangelie aan ons beloof word en wat die artikels van ons algemene en ongetwyfelde Christelike geloof ons in hoofsaak leer.

Die Kategismus vra: *Wat moet 'n Christen glo?* Hiervolgens is geloof ons daad. En as dit só is, dan is die saligheid die loon wat ons ontvang vir ons bydrae.

Tog is dit met geloof in die God van die Bybel nie so nie. Geloof moet geskep word. En dit word geskep sonder dat daar enige bydrae van die kant van die mens gemaak kan word, want die mens is uit sy eie tot niks goeds in staat nie. Die verkondiging van 'n vertroue in God moet tot stand gebring word en dít kan net God doen. Tog maak God van middele gebruik om die geloof te skep. God die Heilige Gees gebruik die Bybel, die gepredikte Woord, die sakramente en ook die mense wat die Woord en sakramente moet bedien. En hoewel dit geheel en al God se werk is om geloof te wek, is ons so nou daarby betrokke dat dit ons nie taakloos in die wêreld laat nie.

So leer die nagmaalsformulier ons dat Jesus Christus alles gedoen het wat nodig was om ons met God te versoen sonder die toedoen van 'n mens. Hy betrek die gelowige en wel op só 'n wyse dat dit is asof elkeen persoonlik vir al sy sondes betaal het. Daarin bemerk ons iets van die onbegryplike liefde van God tot ons. Deur aan ons geloof te

skenk, maak Hy ons deel van die verlossingswerk waaraan ons andersins geen deel het of kan hê nie. Die geloof wat God skenk, maak dit moontlik vir die gelowige om te kan sê: **Ek glo.** Hierdie gawe van God, naamlik die geloof, neem die afstand tussen Christus se werk en ons lewe, wat deur die diepste afstande van dood en hel geskei is, weg. Ons is die deur God versoende werk van Christus. Elkeen van ons kan daarom sê: **Ek glo.**

Gesang 245:2

21 Februarie

Hebreërs 11:1-3; 1 Johannes 1:1-4

Sondag 7

Vraag 22: Wat moet 'n Christen glo?

Antwoord: Alles wat in die evangelie aan ons beloof word en wat die artikels van ons algemene en ongetwyfelde Christelike geloof ons in hoofsaak leer.

Christene moet alles wat in die evangelie beloof word, glo. Maar is die evangelie dan net opgeteken in die boeke van Matteus, Markus, Lukas en Johannes? Wat van die res van die Bybel? Nee, met *evangelie* bedoel die Heidelbergse Kategismus die hele Bybel, die Ou en die Nuwe Testament. Evangelie beteken die goeie boodskap, en die hele Bybel, ook die wet en geskiedenisboeke, is 'n goeie boodskap. God het nie éérs met die geboorte van Jesus Christus begin om ons verlossing te bewerkstellig nie. Hy was van die begin af daarmee besig. In 'n sekere sin is selfs die skepping 'n verlossingsdaad. God het uit die ongeordende chaos van die duisternis deur sy Woord sy skepping daargestel en ons 'n plek daarin gegee.

Ná die verwoestende sondevloed het God ons nie in ons sonde gelaat nie. Hy het dieselfde skeppingsmagtige woord na die mens laat kom deur engele, priesters, profete en ander dienaars van die Woord. Dit het gebeur ten spyte van hongersnode, oorloë, swerftogte, lyding, vreemde oorheersing, ballingskap, geboorte en sterfte.

Daarom begin die Twaalf Artikels met: *Ek glo in God die Vader, die almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde.*

En Matteus begin met 'n geslagsregister wat die tyd van Abraham tot Jesus Christus laat krimp tot 42 geslagte. Die hele Bybel is evangelie.

Gesang 304:1

22 Februarie

Matteus 22:34-40

Sondag 7

Vraag 22: Wat moet 'n Christen glo?

Antwoord: Alles wat in die evangelie aan ons beloof word en wat die artikels van ons algemene en ongetwyfelde Christelike geloof ons in hoofsaak leer.

Met *evangelie* word die Ou en die Nuwe Testament aangedui, asook die wet. Die wet word soms gesien as die teenoorgestelde van die evangelie. Die wet oortuig ons van sonde, ons sondige aard en God se oordeel oor ons.

Tog gee God die wet as evangelie. Die wet dui die gedrag aan wat geldig is in die koninkryk van God. Dit begin al met die verlossingsboodskap: *Ek is die Here jou God wat jou uit Egipte, uit die plek van slawerny, bevry het.*

In 'n wêreld vol gode wat die mens yerskrik en voorstellings wat ontstel, waar woorde, selfs gebede ydel bly, waar daar dag na dag geen rus is nie, mag ons hoor dat jy geen ander gode nodig het nie, nie eers 'n gelykenis nie. Die Naam van die Here mag jy aanroep, Hom antwoord, dit is nie ydel of tevergeefs nie. En elke week mag jy een dag rus van jou werk en jou verlustig in God se werk, as 'n teken dat daar 'n tyd sal kom dat jou rus volledige verlustiging in sy werk sal wees.

Die wet is die evangelie, vir ons en die mense rondom ons, want ook die gehate vyandelike mense moet liefde aan mekaar betoon. Die grootste gebod is immers: *Jy moet die Here jou God liefhê met jou hele hart en met jou hele siel en met jou hele verstand.* En die tweede, wat hiermee gelykstaan, is: *Jy moet jou naaste liefhê soos jouself* (Matt 22:37 vv).

Gesang 306:1

23 Februarie

Hebreërs 13:7 e v

Sondag 7

Vraag 22: Wat moet 'n Christen glo?

Antwoord: Alles wat in die evangelie aan ons beloof word en wat die artikels van ons algemene en ongetwyfelde Christelike geloof ons in hoofsaak leer.

Die wyse waarop 'n Christen met die Bybel moet omgaan, is deur die Bybel te glo. Die evangelie is immers 'n *belofte*. Dit klink egter dan asof die Bybelse geskiedenis nie gebeur het nie, maar nog moet gebeur. Maar dit het afgespeel in die hele destydse bekende wêreld, Palestina en al die ander lande rondom die Middellandse See. En tog is dit nie geskiedenis in dié sin dat dit afgehandel is en nie meer betekenis het nie. Die Bybel word nóóit totale verlede nie. Dit word in die hede ingebring.

Ons is daarby betrokke. Die Bybelse gebeure het nie net vir Abraham, Dawid, Jesaja, Petrus en Paulus geraak nie, maar dit het op elke gelowige betrekking. Abraham, Dawid, Jesaja, Petrus, Paulus en diegene soos hulle, het die Woord gehoor, dit geglo en daarop geantwoord. Hulle het in die regte verhouding met God geleef. Die verhouding word soos volg beskryf: *Jy moet die Here jou God liefhê met jou hele hart en met jou hele siel en met jou hele verstand...* Dit is geloof.

Hierdie Woord uit die verlede waarop jy in die hede antwoord, hou belofte in vir die toekoms. Die evangelie het gebeur. Tog strek dit uit oor ons verlede wat vergewe is, oor die hede waarin ons mag antwoord en na die toekoms waarin ons alles mag glo wat in die evangelie belowe word.

Gesang 305:2, 3

24 Februarie

Jesaja 7

Sondag 7

Vraag 22: Wat moet 'n Christen glo?

Antwoord: Alles wat in die evangelie aan ons beloof word en wat die artikels van ons algemene en ongetwyfelde Christelike geloof ons in hoofsaak leer.

Elke mens leef in 'n vertrouensverhouding met iemand of iets waarmee hy daaglik omgaan. Dit kan 'n vaste salaris wees, assuran-sie, of die liefde en lojaliteit van 'n medemens of gesin. Selfs die wan-trouigste mens kan nie anders as om te moet vertrou nie. Die lewe sal 'n vreesaanjaende verskynsel wees as ons niemand of niks het waarop ons kan vertrou nie. Meestal is die vertrouwe gemeng met agterdog en hou ons die agterdeur oop vir ingeval ons vertrouwe beskaam.

Tog moet ons ook resloos kan vertrou. Maar só 'n totale vertrouwe kan ook meebring dat ons van dinge en persone afgode maak. En dit kan tot gevolg hê dat dít waaraan ons hart werklik verknog is, ver verwyder is van dít wat ons voorgee of meen ons hoogste waarde is. Uit alles wat ons ervaar, moet daar iets kristalliseer waaraan ons ons toe-vertrou, en of dit ons vertrouwe werd is, leer die toekoms ons. 'n Ver-keerde keuse laat 'n ontnugterde mens agter. Wie hom op 'n on-betroubare saak verlaat, is uiteindelik self verlate. Die profeet, Jesaja, sê aan koning Agas van Juda: Wie hom 'nie verbind met die onwrik-bare bestendige, naamlik die God van Israel nie, het geen bestendig-heid nie.

Deur die artikels word ons ongetwyfelde geloof in hoofsaak saam-gevat. Na die inhoud hiervan moet ons nie net elke Sondag luister nie, maar ons moet onself ook afvra of dit vir ons die waarheid is waarop ons ons geheel en al verlaat. Wie dít doen, sal nooit verlate wees nie.

Gesang 306:1

25 Februarie

Jesaja 7

Sondag 7

Vraag 22: Wat moet 'n Christen glo?

Antwoord: Alles wat in die evangelie aan ons beloof word en wat die artikels van ons algemene en ongetwyfelde Christelike geloof ons in hoofsaak leer.

In die vroeë kerk gedurende die tweede eeu was dit die katekisasie uit die heidendom wat, met die katekisasie agter die rug en met die oog op die doop, gesê het: *Ek glo*. Die dopeling moes drie maal *ek glo* op die onderskeie vrae geantwoord het. Glo u in God die Vader? Glo u in Jesus Christus onse Here? Glo u in die Heilige Gees? En ná aflegging van hierdie belydenis, het hy die doop ontvang in die Naam van die Drie-enige God waarop die drie belydenisse betrekking het.

Aanvanklik was die belydenis in die vorm van vraag en antwoord. Eers in die derde eeu het dit 'n deurlopende teks geword. Daar was aanvanklik verskillende belydenisformules. Die formule waaruit die Twaalf Artikels gegroei het, is in die gemeente in Rome gebruik.

Die belydenis word ook die Apostoliese belydenis genoem. Dit is nie omdat die apostels dit opgestel het nie, maar omdat dit die waarheid formuleer wat die apostels in die Bybel aan ons oorgedra het.

Karel die Grote het die uitgebreide teks vir gebruik in sy wyk voorgeskryf en só het dit in die Weste deel van die erediens en kategeuse geword.

Die Kerkhervormers het die artikels as grondslag vir die geloof geneem en op dié wyse het dit die wydverbreedste samevatting van die Christelike geloof geword en noem ons dit die *algemene* Christelike geloof.

Doop, geloof en belydenis van geloof hoort tesame in die oorsprong van die apostolikum (Twaalf Artikels). Die herhaalde *ek glo* by Vader, Seun en Heilige Gees, beteken dat die gedoopte met sy belydenis hom as gelowige aan die Drie-enige God toevertrou. Met elke erediens bely ons hierdie geloof staande. Dit mag nooit vir ons tot 'n ou leerstuk van die kerk word nie. In ons moeilike en verwarde tyd moet ons ons elke keer toevertrou aan God die Vader en sy Seun Jesus Christus en die Heilige Gees.

Gesang 247:1

Sondag 7

Vraag 23: Hoe lui die artikels?

Antwoord: *Ek glo in God die Vader...*

Die artikels van ons algemene en ongetwyfelde Christelike geloof word in drie dimensies gestel:

- Daar is die sigbare wêreld waarin ons leef, en die geskiedenis van Jesus wat die tweede artikel saamvat. Daaronder val ook die skepping waaroor die eerste artikel handel.
- Tweedens is daar die onsigbare werklikheid wat geglo moet word. In dié artikels is dit die werklikheid van God die Vader, die majesteit van sy verhoogde Seun en die werking van die Heilige Gees.
- Derdens is die vertrouwe gerig op dít wat die een wat glo, verwag. In dié artikels is dit die vergewing van sondes, opstanding uit die dode en die ewige lewe.

Geloof in al drie dimensies kan nie verstaan word sonder die waarheid nie, dit is die betroubaarheid wat veronderstel word deur die een wat glo. Dié vertrouwe kan nie bestaan sonder die waarheid van die sigbare nie.

Ons beleef dus nie hierdie wêreld as 'n toevallige of skynwêreld, terwyl die eintlike wêreld in die hemel is nie. Hierdie wêreld se waarheid is dat dit God se wêreld is. En so is die sigbare wêreld, en daarom ons alledaagse lewe gegrond op die onsigbare werklikheid van die bestaan van God. Dit gee aan ons die waarheid, nie van 'n ander wêreld nie, maar van God en ons werklikheid. So moet ook die beloftes nie as 'n moontlikheid veronderstel word wat dalk kan realiseer nie, maar as die werklikheid waaraan ons toevertrou is: Ons sondes word vergewe, ons sal uit die dood opstaan en die ewige lewe beërwe.

Gesang 63:4

27 Februarie

Lukas 6:46 e v

Sondag 7

Vraag 23: Hoe lui die artikels?

Antwoord: Ek glo in God die Vader....

Geloof op sigself bestaan nie. Geloof is 'n verkondiging tussen die een wat glo en die een in wie geglo word. Geloof moet 'n voorwerp hê. Geloof maak 'n mens afhanklik van die betroubaarheid van die een in wie jy glo. Vir 'n mens wat nie sonder vertroue kan leef nie, is dit daarom nodig om te weet wie betroubaar is. Vir die kerk wat herhaaldelik sy geloof uitspreek deur die geloofsbelydenis, is dit die God wie se Seun Jesus Christus op aarde in ons vlees verskyn het en deur sy Gees in die gelowiges teenwoordig is. Ons besit nie 'n geloofsbelydenis nie, maar ons bely dit. Ons leef in die liefde van die ewige God wat in en deur Jesus Christus sy liefde tot ons geopenbaar het. Die kerk luister na sy woorde en wil doen wat Hy sê. Dit is die ontwyfbare grond waarop die kerk gegrondves is.

In Hom kan ons onvoorwaardelik ons vertroue plaas.

Gesang 245:1

28 Februarie

Jesaja 40:12-31

Sondag 7

Vraag 23: Hoe lui die artikels?

Antwoord: *Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde. En in Jesus Christus, sy eniggebore Seun, ons Here; wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore is uit die maagd Maria; wat gely het onder Pontius Pilatus, gekruisig is, gesterf het en begrawe is en neergedaal het na die hel; wat op die derde dag weer opgestaan het uit die dode; wat opgevaar het na die hemel en sit aan die regterhand van God, die almagtige Vader, van waar Hy sal kom om te oordeel, dié wat nog lewe en dié wat reeds gesterf het. Ek glo in die Heilige Gees. Ek glo aan 'n heilige, algemene, Christelike kerk, die gemeenskap van die heiliges; die vergewing van sondes; die opstanding van die vlees en 'n ewige lewe.*

Die eerste artikel van ons geloofsbelydenis handel oor God, ons Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde. God word op só 'n wyse beskryf dat ons 'n goeie insig in sy wese kan kry. Aan die een kant is Hy die Almagtige, die Skepper van alle dinge, en aan die ander kant is Hy ons getroue en liefdevolle Vader.

In ons Skrifgedeelte word hierdie twee kante van God op 'n pragtige wyse beskryf. Die eerste gedeelte handel oor sy almag - hoe Hy in sy almag die heelal geskep het. Hy is só almagtig dat niks of niemand met Hom vergelyk kan word nie; daar is niemand soos Hy nie. Sy onvergelyklike lê eerstens in sy skeppingsmag. Hy het die waters in die holte van sy hand afgemeet; met die breedte van sy hand die maat van die hemel bepaal; met 'n maatemmer die grond van die aarde afgemeet en met 'n skaal die berge en die heuwels geweeg. Die magtigste nasies van die aarde is vir Hom minder as niks.

Vanaf vers 27 kry ons 'n beeld van die ander kant van God. In sy liefdevolle versorging sien Hy sy kinders raak: Hy is bekommerd oor wat van hulle gaan word en sien toe dat reg aan hulle geskied. Dit is Hy wat as ons Vader oor ons waak, ons vervul met nuwe krag wanneer ons op Hom vertrou, ons versterk wanneer ons nie meer kan nie.

Die God in wie ons glo, is almagtig en ons getroue Vader. Kan ons dan anders as om met eerbied en ontsag voor sy almag te buig? Kan ons anders as om in vaste geloof en onwankelbare vertroue aan ons Vader vas te hou?

Gesang 39:1, 3

29 Februarie

Johannes 1:1-18

Sondag 7

Vraag 23: Hoe lui die artikels?

Antwoord: *Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en aarde. En in Jesus Christus, sy eniggebore Seun, ons Here; wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore is uit die maagd Maria; wat gely het onder Pontius Pilatus, gekruisig is, gesterf het en begrawe is en neergedaal het na die hel; wat op die derde dag weer opgestaan het uit die*

dode; wat opgevaar het na die hemel en sit aan die regterhand van God, die Almagtige Vader, van waar Hy sal kom om te oordeel, dié wat nog lewe en dié wat reeds gesterf het. Ek glo in die Heilige Gees. Ek glo aan 'n heilige, algemene, Christelike kerk, die gemeenskap van die heiliges; die vergewing van sondes; die opstanding van die vlees en 'n ewige lewe.

Vanaf die tweede tot sewende artikel word gehandel oor Jesus Christus, die eniggebore Seun van God, ons Heer. Hy word dus beskryf in sy verhouding tot God, en in sy verhouding tot die mens. Die feit dat Christus as die Seun van God beskryf word, is nie so snaaks nie, want ons word immers self ook kinders van God genoem. Maar wat ons belydenis uniek maak, is die feit dat Hy as die *eniggebore Seun* beskryf word, 'n beskrywing wat verband hou met sy bestaan van ewigheid af, as deel van die wese van God.

Ons Skrifgedeelte stel dit in vers 1 en 2 baie duidelik dat die Woord reeds in die begin daar was, dat Hy by God was, en dat Hy self God was. Dit verklaar dan ook waarom Hy in so 'n besondere verhouding tot ons as mense staan, naamlik as *ons Heer*. Want daardeur bely ons sy heerskappy oor ons lewens, dat ons sy eiendom is wat aan Hom behoort. In die Skrifgedeelte word sy koms na die aarde juis beskryf dat Hy na sy eiendom gekom het. Indien ons dus bely dat ons in Hom glo as die enigste Seun van God, ons Heer, moet ons dié belydenis waar laat word in ons lewens deur Hom aan te neem en ons aan sy heerskappy te onderwerp. Die onderwerping moet 'n totale oorgawe wees, sodat Hy nie net oor ons uiterlike bestaan heers nie, maar ook oor ons harte. Dit wil sê ons moet voor sy heerskappy buig deur Hom te dien en te eer, deur aan Hom gehoorsaam te wees in ons woorde, dade en gedagtes.

Gesang 190:1; 2, 5

1 Maart

Filippense 2:5-11

Sondag 7

Vraag 23: Hoe lui die artikels?

Antwoord: Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde. En in Jesus Christus, sy eniggebore Seun, ons Here; wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore is uit die maagd Maria; wat gely het onder Pontius Pilatus, gekruisig is, gesterf het en begrawe is en neergedaal het na die hel; wat op die derde dag weer opgestaan het uit die dode; wat opgevaar het na die hemel en sit aan die regterhand van God, die almagtige Vader, van waar Hy sal kom om te oordeel, dié wat nog lewe en dié wat reeds gesterf het. Ek glo in die Heilige Gees. Ek glo aan 'n heilige, algemene, Christelike kerk, die gemeenskap van die heiliges; die vergewing van sondes; die opstanding van die vlees en 'n ewige lewe.

Om in een gedeelte oor Christus te praat, vanaf sy geboorte tot en met sy kruisiging, klink onmoontlik. Maar dan moet ons onthou dat die twee artikels presies saamvat wat ons glo. Die feit dat Christus *ontvang is van die Heilige Gees*, bevestig dat Christus God was, aangesien Hy nie deur die menslike geslag voortgebring is nie, maar deur die krag van die Heilige Gees. Vers 6 van die gelese gedeelte verklaar ook dat Hy *in die gestalte van God was* en op *Godgelyke wyse* bestaan het. Maar Hy is ook *uit die maagd Maria* gebore, wat die feit bevestig dat Hy tegelykertyd ook ten volle mens was. Christus was dus God sowel as mens.

Die belydenis praat nie oor sy lewe nie, maar verskuif vanaf sy geboorte direk na sy lyding en kruisiging. Die rede hiervoor is dat sy hele lewe op aarde reeds deel van sy lyding was. Ons moet onthou dat Hy wat die almagtige God is, Homself moes verneder om 'n swak menslike gestalte aan te neem, met al die beperkinge wat daarmee gepaard gaan. Dit was 'n ontlediging van Homself deurdat Hy die gestalte van 'n slaaf aangeneem het. Hierdie lyding het dus reeds met sy geboorte begin, en met sy lyding en sterwe aan die kruis geëindig.

Sal ons ooit die diepte en wonder van sy lyding kan peil of verstaan? Ons kan alleen maar in die gees van ons Skrifgedeelte in dankbaarheid volhard om die knie voor Hom te buig en te bely: *Jesus Christus is die Here!*

Gesang 114:1-3

Sondag 7

Vraag 23: Hoe lui die artikels?

Antwoord: *Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde. En in Jesus Christus, sy eniggebore Seun, ons Here; wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore is uit die maagd Maria; wat gely het onder Pontius Pilatus, gekruisig is, gesterf het en begrawe is en neergedaal het na die hel; wat op die derde dag weer opgestaan het uit die dode; wat opgevaar het na die hemel en sit aan die regterhand van God, die almagtige Vader, van waar Hy sal kom om te oordeel, dié wat nog lewe en dié wat reeds gesterf het. Ek glo in die Heilige Gees. Ek glo aan 'n heilige, algemene Christelike kerk, die gemeenskap van die heiliges; die vergewing van sondes; die opstanding van die vlees en 'n ewige lewe.*

As ons na Paulus luister in 1 Korintiërs 15, dan is dit duidelik dat die artikel oor die opstanding in 'n sekere sin die kern van ons geloof bevat. Daarom sê Paulus in vers 17 dat as Christus nie opgewek is nie, ons geloof waardeloos sou wees, sonder inhoud. Dit sou sinloos wees om 'n lidmaat van die Kerk te wees en die prediking van die Kerk sou nutteloos wees. Ons sou in iets geglo het wat nie bestaan nie, iets verkondig het wat nie waar is nie.

Maar gelukkig weet ons, soos vers 20 bevestig, Christus het waarlik uit die dood opgestaan! Dit beteken dat die dood, die groot vyand van die mens, oorwin is. Ons is bevry uit die kloue van die sonde en die dood en kan uitsien na ons eie opstanding. Boonop het Christus na die hemel opgevaar waar Hy ons voorspraak by God die Vader is en vir ons plek voorberei. Daar regeer Hy oor die kerk en die wêreld. Ons glo en bely dit. Daarom sou dit dwaasheid wees om net vir hierdie lewe op Christus te vertrou, om net ter wille van die voordele wat ons in ons daaglikse lewe uit ons geloof kan put. Ons moet dus op die heerskappy van Christus vertrou, selfs wanneer ons bedreig word deur allerlei ellendes en beproewinge, terwyl ons vir seker weet dat Christus dit alles oorwin het en oor alles regeer, selfs tot in die graf.

Gesang 138:1, 2, 4

Sondag 7

Vraag 23: Hoe lui die artikels?

Antwoord: Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde. En in Jesus Christus, sy eniggebore Seun, ons Here; wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore is uit die maagd Maria; wat gely het onder Pontius Pilatus, gekruisig is, gesterf het en begrawe is en neergedaal het na die hel; wat op die derde dag weer opgestaan het uit die dode; wat opgevaar het na die hemel en sit aan die regterhand van God, die almagtige Vader, van waar Hy sal kom om te oordeel, dié wat nog lewe en dié wat reeds gesterf het. Ek glo in die Heilige Gees. Ek glo aan 'n heilige, algemene, Christelike kerk, die gemeenskap van die heiliges; die vergewing van sondes; die opstanding van die vlees en 'n ewige lewe.

Net na die hemelvaart van Jesus lees ons in Handeling 1:11 dat Hy weer sal terugkeer, net soos Hy na die hemel toe opgegaan het. Ons leef dus in die tyd tussen sy eerste koms en sy wederkoms. Volgens Matteus 25 is dit duidelik dat Hy by sy wederkoms as Regter gaan optree om oor alle mense te oordeel. Hierdie aankondiging kan nogal onsekerheid, selfs vrees tot gevolg hê. Hoe gaan Hy oor my lewe oordeel? Die ergste is dat ons in Tessalonisense lees dat sy wederkoms onverwags sal wees soos 'n dief in die nag.

Die boodskap is dus baie duidelik: Christus se wederkoms hou in dat ons te alle tye gereed moet wees, want wanneer dit aanbreek, is daar geen uitkoms meer nie. Maar gelukkig bevat hierdie oordeels-aankondiging ook 'n vreugdesboodskap: Christus wat kom om te oordeel, is ook ons Middelaar wat vir ons intree by God. Ons Regter is ook ons Advokaat! Hy is die Middelaar van elkeen wat Hom aangeneem het, van die mense van die lig. Ons kan dus in blye afwagting uitsien na die wederkoms van Christus, want die oordeelsdag gaan vir ons die dag van finale bevryding wees. Al wat ons moet doen om gereed te wees daarvoor, is om ons *geloof en liefde as borsharnas te dra en die hoop op die verlossing as helm.*

Gesang 180:2, 3, 4

Sondag 7

Vraag 23: Hoe lui die artikels?

Antwoord: *Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde. En in Jesus Christus, sy eniggebore Seun, ons Here; wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore is uit die maagd Maria; wat gely het onder Pontius Pilatus, gekruisig is, gesterf het en begrawe is en neergedaal het na die hel; wat op die derde dag weer opgestaan het uit die dode; wat opgevaar het na die hemel en sit aan die regterhand van God, die almagtige Vader, van waar Hy sal kom om te oordeel, dié wat nog lewe en dié wat reeds gesterf het. Ek glo in die Heilige Gees. Ek glo aan 'n heilige, algemene, Christelike kerk, die gemeenskap van die heiliges; die vergewing van sondes; die opstanding van die vlees en 'n ewige lewe.*

As ons oor die Heilige Gees wil praat, moet ons begin by die feit dat Hy God is. As ons nou die Skrifgedeelte lees waar Jesus oor die Heilige Gees praat, kom ons agter dat Hy 'n lewende persoon is. Deur Hom 'n *ander Voorspraak* te noem, word verwys na sy taak op aarde, naamlik om ons Pleitbesorger, Raadsman, Helper en Trooster te wees. Die Heilige Gees woon en werk in ons. Hy word die *Gees van die waarheid* genoem, daarom het sy werk eerstens te make met die meedeling van die waarheid aangaande Jesus Christus. Deur ons die waarheid te leer en ons daaraan te herinner, skenk Hy geloof en versterk Hy dit. En dit is slegs die gelowiges wat Hom kan ken en ontvang en nie *die wêreld* nie.

Dit is baie belangrik om daarop te let dat Hy die Woord van God gebruik om in ons harte te werk. Daarom bly dit elkeen wat bely dat hy *glo in die Heilige Gees*, se plig om so dikwels moontlik na die gepredikte Woord te luister en ook self met die Woord besig te wees, hetsy deur huisgodsdienste of deur die Bybel self te lees. Daardeur gee ons aan Hom die geleentheid om in ons te werk. Die wonderlike is dus dat God nie net die verlossing aan ons skenk nie, maar ook sy Gees om die geloof in ons te werk. Geloof in die Heilige Gees

beteken dus groot dankbaarheid vir die wyse waarop God in sy genade aan ons voorsien en ons bystaan.

Gesang 205:1, 2

5 Maart

1 Korintiërs 1:1-3; 12:12-31

Sondag 7

Vraag 23: Hoe lui die artikels?

Antwoord: *Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde. En in Jesus Christus, sy eniggebore Seun, ons Here; wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore is uit die maagd Maria; wat gely het onder Pontius Pilatus, gekruisig is, gesterf het en begrawe is en neergedaal het na die hel; wat op die derde dag weer opgestaan het uit die dode; wat opgevaar het na die hemel en sit aan die regterhand van God, die almagtige Vader, van waar Hy sal kom om te oordeel, dié wat nog lewe en dié wat reeds gesterf het. Ek glo in die Heilige Gees. Ek glo aan 'n heilige, algemene Christelike kerk, die gemeenskap van die heiliges: die vergewing van sondes; die opstanding van die vlees en 'n ewige lewe.*

Hierdie laaste drie artikels handel oor die werk van die Heilige Gees waardeur die gelowiges op aarde versamel word om die kerk te vorm. Die kerk behoort aan Christus en is die volk van God. Omdat die kerk aan Christus behoort en ten doel het om Hom te dien, word die kerk as *heilig* beskryf. Heilig beteken nie sondeloos nie, maar dit sê dat iets of iemand aan Christus behoort. Daarom sien ons in 1 Korintiërs dat die gemeente beskryf word as afgesonder vir God (geheilig) en geroep om aan Hom te behoort. Vanuit die res van die brief weet ons dat hulle nie sondeloos was nie, maar nogtans *heilig*.

Die kerk word as *algemeen* beskryf, bedoelende dat dit oral in die wêreld is, sodat alle mense tot die kennis van die Waarheid kan kom. As deel van die kerk het ons almal saam en elkeen afsonderlik deel aan Christus en alles wat Hy aan ons skenk. Maar ons het ook onderling gemeenskap met mekaar en dit lê die plig op ons om ons gawes

gewillig en vreugdevol tot nut en saligheid van ons medegelowiges aan te wend.

Die laaste drie artikels is 'n samevatting van die evangelie van Christus, dit wil sê van wat die Heilige Gees aan ons leer. Ons moet dus duidelik beseft dat ons almal wat glo, deel is van die kerk van Christus en gevolglik geroep is om aan Hom te behoort en vas te hou aan dít wat die Heilige Gees aan ons leer.

Gesang 214:2, 3, 4

6 Maart

1 Korintiërs 2:6-16

Vraag 23: Hoe lui die artikels?

Antwoord: *Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde. En in Jesus Christus, sy eniggebore Seun, ons Here; wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore is uit die maagd Maria; wat gely het onder Pontius Pilatus, gekruisig is, gesterf het en begrawe is en neergedaal het na die hel; wat op die derde dag weer opgestaan het uit die dode; wat opgevaar het na die hemel en sit aan die regterhand van God, die almagtige Vader, van waar Hy sal kom om te oordeel, dié wat nog lewe en dié wat reeds gesterf het. Ek glo in die Heilige Gees. Ek glo aan 'n heilige, algemene Christelike kerk, die gemeenskap van die heiliges; die vergewing van sondes; die opstanding van die vlees en 'n ewige lewe.*

Die geloofsbelydenis eindig in die hemel: *ek glo aan 'n ewige lewe.* Dit hou in dat ek ná hierdie lewe volkome saligheid sal besit - 'n saligheid wat geen oog gesien, geen oor gehoor en in die hart van geen mens ooit opgekom het nie - om God daarin ewig te prys. Wat die meeste opval, is die verband wat gelê word tussen hierdie lewe en die lewe hierna. Hier op aarde bly die sondaar nie dieselfde nie. Die Christen word 'n ander mens deur wedergeboorte en bekering. Hy begin hier reeds 'n ander lewe te lei, 'n lewe uit geloof, en hierdie lewe is in wese presies dieselfde as die ewige lewe. Die gelowige maak dus nie pas ná hierdie lewe kennis met die ewige lewe nie, maar reeds in hierdie lewe. Jesus Christus sê: Wie in My glo, sal nie die ewige

lewe kry nie, maar het reeds die ewige lewe. Die ewige lewe is nie 'n geheel ander lewe nie, dit is dieselfde lewe wat die gelowige hier voer wat die nuwe lewe genoem word. Die verskil is alleen daarin geleë dat dit daar volkome is, terwyl dit hier nog in beginsel aanwesig was.

Hulle wat van die nuwe lewe en die nuwe gehoorsaamheid nooit iets wou hoor of verstaan nie en altyd dieselfde mense gebly het, mag die hoop koester van 'n ewige lewe, maar die hoop is ydel.

Hierdie ewige lewe beskryf die Kategismus so: Geen oog het dit gesien, geen oor het dit gehoor en in die hart van geen mens het dit opgekom nie. Dit gaan dus die mens se bevattingsvermoë te bowe. Geen mensewoord sou dit kan beskryf nie. Maar positief word gesê dat God ewig daarin geprys word. Die ewige lewe is dus nie daar om geniet te word nie, maar om God te prys. Dit was die doel van die skepping. Dit is die bestemming van ons lewens. Die eer van God sal daar bo alles geld.

Hierteenoor is die hel wat ook 'n ewige lewe is, maar wat eintlik 'n ewige sterwe is, 'n ewige pyniging. Teenoor die duisternis van die hel glinster die lig van die hemel - die ewige lewe.

Het u en ek deel aan die nuwe lewe wat in beginsel ewige lewe is?
Gesang 177:1, 4, 5

7 Maart

Efesiërs 1:3-14

Sondag 8

Vraag 24: Hoe word hierdie artikels ingedeel?

Antwoord: In drie dele: die eerste handel oor God die Vader en ons skepping; die tweede oor God die Seun en ons verlossing; die derde oor God die Heilige Gees en ons heiligmaking.

Reeds in sy ontstaanstyd het die kerk God al bely as 'n drievuldigheid: Vader, Seun en Heilige Gees.

Die seënbedes aan die einde van die briewe van die apostel Paulus en die doopformule aan die einde van die Matteusevangelie getuig daarvan. Daarin word God alreeds bekend gestel as 'n triniteit van Persone.

Hierdie drievuldigheid waaraan God geken word, het in die latere tyd neerslag gevind in meer uitgebreide geloofsbelydenisse. Voorbeelde hiervan is die Niceense Geloofsbelydenis en die Twaalf Artikels. Beide getuig oor die drievuldige God en werk met 'n driedigtheid van artikels.

Die belydenisse oor die Vader, die Seun en die Heilige Gees is in hierdie twee belydenisse uitgebrei met die doel om nie te min te sê in die onderrig van die Kerk aan sy lidmate, en veral ook om dwaaleringe duidelik af te wys. Daarin word gepoog om iets weer te gee van die rykdom waarmee die Vader ons verryk het in Christus deur die kragvolle werking van die Heilige Gees.

Hierdie artikels is kosbaar en gevul met gedagtes en woorde wat goed gewees en gekeur is. Dit is opgestel, wakend om nie een stap verder te gaan as die grense wat God se Woord stel nie. Tog is dit ook uitgebreid opgestel ten einde die waarheid van God se Woord oop en helder te maak (aldus Calvyn).

In die driedelige Twaalf Artikels vind ons dus die gedagte oor God wat Hy ons geleer het. So wil ons oor Hom dink en in Hom glo. So wil ons ook voor andere van Hom getuig.

Gesang 1:1-4

8 Maart

Genesis 1:1-2:4

Sondag 8

Vraag 24: Hoe word hierdie artikels ingedeel?

Antwoord: In drie dele: die eerste handel oor God die Vader en ons skepping; die tweede oor God die Seun en ons verlossing; die derde oor God die Heilige Gees en ons heiligmaking.

In die een Goddelike wese is daar drie Persone: die Vader, die Seun en die Heilige Gees. Anders gesê, God is Vader en Seun en Heilige Gees. Elk van hierdie Persone het eienskappe wat hulle met elkeen van die ander twee Persone deel - mag, krag, deug, status, kondisie, ewigheid, ongeskiedenis, ens. Hoedanig die Vader dus is, sodanig is ook die Seun sowel as die Heilige Gees.

Daar is egter ook eienskappe en funksies wat eie aan elke Persoon is, en dus onmededeelbaar met die ander twee Persone is. Oor hierdie eiesoortige eienskappe en *funksies* van elke Persoon word groepsgewys in die Twaalf Artikels gehandel.

Van die Vader word die unieke eienskap aangestip dat Hy ons Skepper is. Hy is dus die begin van alle aksie, die fontein en bron van alle dinge. Daarom word Hy ook telkens in belydenisse eerste bely en bekendgestel.

Maar dit beteken nie dat die Vader van 'n hoër rang of gesag is asof die Seun, of die Heilige Gees nie. In die ewige God is nie plek vir 'n eerste en 'n laaste nie - nie in die sin van 'n meerdere en 'n mindere nie; ook nie in die sin van ouer en jonger nie. Dit is slegs in die sin dat een van die Persone alle aksie begin het. Die Vader is hier die begin van alle aksie, die fontein en bron van alle dinge. Daarom word Hy eerste bely as die almagtige Skepper van hemel en aarde.

Gesang 245:1

9 Maart

Johannes 1:14-18

Sondag 8

Vraag 24: Hoe word hierdie artikels ingedeel?

Antwoord: In drie dele: die eerste handel oor God die Vader en ons skepping; die tweede oor God die Seun en ons verlossing; die derde oor God die Heilige Gees en ons heiligmaking.

Artikels oor God die Seun en ons verlossing kom voor in sowel die Twaalf Artikels as die Niceense Geloofsbelydenis asook die Geloofsbelydenis van Athanasius, en so ook God die Vader en God die Heilige Gees.

Hierdie uitgebreidheid in ons belydenisse oor die Seun het betrekking op sy verhouding tot die Vader en die Heilige Gees. Dit hou ook verband met die feit dat die Seun ook 'n ander natuur aan geneem het as sy Goddelike natuur, naamlik die menslike natuur.

In hierdie belydenisse sou ons veel liever wou volstaan met eenvoudige belydenisse soos: Ek glo in God die Vader en in die Seun en

in die Heilige Gees. Dit is immers direkte Bybelse gegewenhede en ons mag nooit elders na God soek as in sy heilige Woord nie. Ook moet ons gedagtes, as ons oor Hom praat of dink, nooit verder strek as wat ons dit van ons Gids (dit is God se Woord) aflei nie (so het Chrysosthomos al gesê). Niks belet ons egter om die dinge wat in die Skrif onduidelik gestel word, met duideliker woorde uit te lê nie, en dit is veral nodig met betrekking tot God die Seun en ons verlossing.

Die artikels in die Twaalf Artikels wat oor God die Seun handel, handel weliswaar nie oor al die ingewikkeldhede soos die belydenisse van Nicea en Athanasius doen nie. Tog sê die artikels in die Twaalf Artikels wat handel oor God die Seun en ons verlossing veel. Dit sê eintlik genoegsaam sodat ons in ons Saligmaker só kan glo dat dit inderdaad tot ons saligheid sal dien.

Gesang 245:2

10 Maart

Romeine 8:11-17

Sondag 8

Vraag 24: Hoe word hierdie artikels ingedeel?

Antwoord: In drie dele: die eerste handel oor God die Vader en ons skepping; die tweede oor God die Seun en ons verlossing; die derde oor God die Heilige Gees en ons heiligmaking.

Daar is in die Twaalf Artikels ook 'n artikel waarin ons die Gees se Naam bely soos ons die Naam van die Vader en die Seun bely. Ons bely die Gees dus ook as 'n Goddelike Persoon wat sowel van die Vader as die Seun uitgaan. Hy is die bron deur wie ons kennis oor God se openbaring verkry, die skenker van inspirasie, die leraar, gids, heiligmaker, vernuwer en so meer. 'n Belydenis oor God moet ook 'n belydenis oor die Heilige Gees en oor ons heiligmaking insluit. Dit is immers Hy wat met ons op die pad van die ewige lewe is.

Die belydenis, *Ek glo in die Heilige Gees*, het die kerk deur al die eeue gesê omdat die kerk dit op grond van die Bybel bely en geleer het dat Hy waarlik God is, dat ons volkome op Hom kan vertrou in verband met ons lewe en ons saligheid en dat ons Hom daarom net

soos die Vader en die Seun kan verheerlik en aanbid - Hy is ons hoogste Leraar en Heiligmaker (aldus BJ Engelbrecht).

Gesang 245:6

11 Maart

Hebreërs 2:1-14

Sondag 8

Vraag 25: Terwyl daar maar tog net een, enige Goddelike wese is, waarom praat jy van die, naamlik die Vader, die Seun en Heilige Gees?

Antwoord: Omdat God Hom so in sy Woord geopenbaar het dat hierdie drie onderskeie Persone die enige, waaragtige en ewige God is.

Ons bely drie Persone in die een Goddelike wese omdat God Homself so aan ons bekendstel in die Bybel. God openbaar Homself in sy Woord as God die Vader, God die Seun en God die Heilige Gees.

Die Triniteitsleer (die leer oor die Drie-enige God) is dus eintlik 'n getroue naspreek van die Woord van God. Die naspreek van die Woord van God in hierdie leer oor die Drie-enige God word ook gedoen in die wete dat dié leer die kerk tot heil strek en heilsekerheid aan die kerk gee.

Ons saligheid is alleen werklik en ons kan net waaragtig sekerheid daaroor hê omdat die Seun en die Heilige Gees ook ten volle God is soos die Vader dit is. Calvyn het daarvan gesê: Die sekerheid van die heil hang daarvan af dat die mens weet dat hy in Christus met God te doen het en in die werk van Christus met die werk van God. Slegs omdat al drie Persone God is, is ons saligheid verseker.

Verder is die feit eweneens van wesenlike belang vir ons heil en heilsekerheid dat hierdie een Goddelike wese wel drie Persone is. Beza het hieroor soos volg gevra: *Waar bly ons geloof, waar ons vertroosting indien die Persoon van die Vader en van die Seun nie onderskei word nie? En indien die Heilige Gees nie uitgaan van die Vader en die Seun nie, deur wie sal ons weet dat ons kinders van God is?*

Vir hierdie oortuiging, dat daar in die een Goddelike wese drie

Persone is, het die kerk dan ook in die verlede met die inset van sy hele bestaan gestry.

Gesang 245:11

12 Maart

1 Korintiërs 8:5-6

Sondag 9

Vraag 26: Wat glo jy as jy sê: Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde?

Antwoord: Ek glo dat die ewige Vader van ons Here Jesus Christus wat die hemel en aarde met alles wat daarin is, uit niks geskep het en deur sy ewige raad en voorsienigheid nog onderhou en regeer, ter wille van sy Seun Christus, my God en Vader is. Op Hom vertrou ek so dat ek nie daaraan twyfel dat Hy my, met alles wat vir liggaam en siel nodig is, sal versorg nie. Hy sal ook al die kwaad wat Hy in hierdie jammerdal oor my beskik, tot my beswil verander, omdat Hy dit as 'n almagtige God kan en ook as 'n getroue Vader wil doen.

In die kerk en in die beoefening van ons godsdiens gebruik ons baiekeer geykte frases. Veral as ons oor God praat en oor God dink, is daar so 'n klompie *beskrywings* van God, sinnetjies wat vir ons iets meer oor God sê, wat ons baie gereeld gebruik, maar waarvan ons nie altyd die volle betekenis besef nie omdat hierdie *beskrywings* naderhand net dinge is wat ons uit gewoonte oor God sê. Een so 'n *beskrywing*, en seker die mees algemene, is dat ons praat van God die Vader. God is God die Vader, want dit is hoe ons God van kleintyd af leer ken het en hoe ons Hom ook aanspreek. God is *God die Vader, die Seun en die Heilige Gees*.

Maar hierdie *beskrywing* van God as *God die Vader* mag nie vir ons maar net iets wees wat ons uit gewoonte oor God sê nie; 'n etiket wat ons sonder om verder daaroor te dink, altyd aan God toevoeg nie. As ons sê dat God die Vader is, dan is dit 'n stuk belydenis, 'n belydenis wat 'n baie diep en ryke betekenis het.

Vraag en antwoord 26 van die Heidelbergse Kategismus sê baie oor die betekenis. Die heel eerste saak is dat *God die ewige Vader van*

ons *Here Jesus Christus* is. God se Vaderskap is deel van die wese van God. God het nie Vader geword eers toe die mens geskep is, of toe sy Seun as Mens gebore is nie, maar Hy is dit van alle ewigheid af. God se Vader-wees is van altyd af deel van God se God-wees. As ons moet dink aan die heel beste eienskappe van menslike vader-wees, om te versorg, te bekerm, te vertroos, lief te hê, dan besef ons dat hierdie eienskappe van vader-wees tot volmaaktheid kom in God die Vader en dat dit vir ons die wese van God beskryf. God is 'n God wat omgee, wat vertroos, wat beskerm juis omdat Hy God die Vader is. Daarom moet ons met groot erkentlikheid, groot respek en groot dankbaarheid van God praat as *God die Vader* en mag dit nooit maar net iets wees wat ons uit gewoonte oor God sê nie. God is van ewigheid af God die Vader - dit kan ons met dankbaarheid glo en bely.

Gesang 46

13 Maart

Genesis 1

Sondag 9

Vraag 26: Wat glo jy as jy sê: Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde?

Antwoord: Ek glo dat die ewige Vader van ons Here Jesus Christus wat die hemel en aarde met alles wat daarin is, uit niks geskep het en deur sy ewige raad en voorsienigheid nog onderhou en regeer, ter wille van sy Seun Christus, my God en Vader is. Op Hom vertrou ek so dat ek nie daaraan twyfel dat Hy my, met alles wat vir liggaam en siel nodig is, sal versorg nie. Hy sal ook al die kwaad wat Hy in hierdie jammerdal oor my beskik, tot my beswil verander, omdat Hy dit as 'n almagtige God kan en ook as 'n getroue Vader wil doen.

Die eerste saak wat aan die Vaderskap van God gekoppel word, is dat Hy ook die Skeppergod is. Waar dit in Genesis 1:1 gestel word dat God die hemel en die aarde geskep het, is dit 'n manier van beeldspraak waarin twee uiterstes teenoor mekaar gestel word om daarmee die volledigheid van die saak te beklemtoon. *Hemel en aarde* sluit alles tussen hierdie twee uiterstes in en sê daarmee dat God alles wat

bestaan, elke liewe ding op die aarde en in die hemel, geskep het. Alles wat moontlik kan bestaan, is deur God geskep.

Dit is die belangrikste boodskap van die skeppingsverhaal in Genesis wat ons dan ook bely, naamlik dat God alles geskep het. Die *hoe* van die skeppingsverhaal in Genesis 1 is nie die kern van die boodskap nie, maar wel *dat* God alles geskep het, en dat Hy alles uit niks geskep het. Of die skepping nou in sewe dae of oor miljoene jare plaasgevind het, is vir ons geloofslawe die belangrikste om te weet dat ons God die Skeppergod is, en dat daar naas Hom geen ander gode kan wees nie, want Hy het alles geskep. Wat 'n wonderlike voorreg is dit nie om hierdie God te kan ken en te kan aanbid nie!

Gesang 23

14 Maart

Psalm 8

Sondag 9

Vraag 26: Wat glo jy as jy sê: Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde?

Antwoord: Ek glo dat die ewige Vader van ons Here Jesus Christus wat die hemel en aarde met alles wat daarin is, uit niks geskep het en deur sy ewige raad en voorsienigheid nog onderhou en regeer, ter wille van sy Seun Christus, my God en Vader is. Op Hom vertrou ek so dat ek nie daaraan twyfel dat Hy my, met alles wat vir liggaam en siel nodig is, sal versorg nie. Hy sal ook al die kwaad wat Hy in hierdie jammerdal oor my beskik, tot my beswil verander, omdat Hy dit as 'n almagtige God kan en ook as 'n getroue Vader wil doen.

Het u al opgelet dat as jy na iets kyk wat deur 'n mens gemaak is, soos 'n skildery, 'n standbeeld, of miskien 'n mooi gebou, jy die skoonheid daarvan sal waardeer, maar sodra jy wegkyk is jou aandag weer by iets anders. Maar dit is heeltemal anders gesteld as jy na 'n mooi natuurtoneel kyk, soos die berge van Oos-Transvaal, die wingerde in die Kaap, of die branders van die see. Jy kan ure lank daarna sit en tuur, sonder om verveeld te raak. Die skoonheid van die natuur vat jou vas, bring rus in jou gemoed, inspireer jou, gryp jou aan.

Dis iets wat die werk van mensehande nie kan doen nie. Maar die natuur is die werk van God se hande, en daarom het net die natuur, dít wat God uit niks geskep het, hierdie uitwerking op die mens. Ons weet dat ons God heel eerste leer ken uit sy Woord, deur die Bybel wat ons deur die werking van die Heilige Gees aanspreek en tot geloof in God bring. En as ons God uit sy Woord leer ken het, is die wonderlike dat die natuur, God se skepping, hierdie geloof bevestig en versterk omdat die natuur ons aangryp en ons aanspreek soos geen mens se handewerk dit ooit kan doen nie. Saam met die psalmdigter kan ons maar net uitroep: *Here, ons Here, hoe wonderbaar is u Naam oor die hele aarde!*

Gesang 19

15 Maart

Johannes 1:1-13

Sondag 9

Vraag 26: Wat glo jy as jy sê: Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde?

Antwoord: Ek glo dat die ewige Vader van ons Here Jesus Christus wat die hemel en aarde met alles wat daarin is, uit niks geskep het en deur sy ewige raad en voorsienigheid nog onderhou en regeer, ter wille van sy Seun Christus, my God en Vader is. Op Hom vertrou ek so dat ek nie daaraan twyfel dat Hy my, met alles wat vir liggaam en siel nodig is, sal versorg nie. Hy sal ook al die kwaad wat Hy in hierdie jammerdal oor my beskik, tot my beswil verander, omdat Hy dit as 'n almagtige God kan en ook as 'n getroue Vader wil doen.

Met die eerste lees van vraag en antwoord 26 en ook met die behandeling van hierdie vraag die afgelope paar dae, kan 'n mens dalk die idee kry dat dit in hierdie vraag in die eerste plek gaan oor die skepping en wat ons daarvoor glo en bely. Maar dit is nie die hart van hierdie vraag nie. Vandag kom ons by die kern waaroor dit in hierdie vraag van die Heidelbergse Kategismus gaan, naamlik dat die ewige God ook my Vader is! Hierdie vraag is daarom baie meer as net 'n stuk leerstelling of 'n verklaring en verduideliking - dit is 'n belydenis,

'n vreugdevolle uiting van vertroue: God, die ewige en almagtige God, die Vader van Christus, is ook my Vader! Dit is die kern waarom dit gaan: dat God Vader is, en nie in die eerste plek dat God Skepper is nie.

Natuurlik maak dit die vertroue op en geloof in God die Vader net soveel sterker as jy besef dat die almagtige God wat alles uit niks geskep het en Wie se handewerk die mens telkens verstom laat staan, dat hierdie magtige God in 'n persoonlike verhouding met jou as nietige sondaarmens staan; dat hierdie almagtige God ook jou Vader is en jou Vader wil wees. God is ook jou Vader, nie vanweë enige verdienste van jou kant af nie, maar omdat Hy in sy wese Vader is en in sy genade deur die werking van sy Seun Jesus Christus dit moontlik gemaak het dat ook jy, sondaarmens, in hierdie intieme verhouding tot Hom kan staan en ook daarin kan leef. En dit is sekerlik een van die kosbaarste voorregte wat 'n mens kan hê: om te weet en te kan bely dat God ook jou Vader is.

Gesang 74

16 Maart

Johannes 1:1-13

Sondag 9

Vraag 26: Wat glo jy as jy sê: Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde?

Antwoord: Ek glo dat die ewige Vader van ons Here Jesus Christus wat die hemel en aarde met alles wat daarin is, uit niks geskep het en deur sy ewige raad en voorsienigheid nog onderhou en regeer, ter wille van sy Seun Christus, my God en Vader is. Op Hom vertrou ek so dat ek nie daaraan twyfel dat Hy my, met alles wat vir liggaam en siel nodig is, sal versorg nie. Hy sal ook al die kwaad wat Hy in hierdie jammerdal oor my beskik, tot my beswil verander, omdat Hy dit as 'n almagtige God kan en ook as 'n getroue Vader wil doen.

'n Baie belangrike deel van die belydenis dat die ewige God ook my God en my Vader is, is dat Hy dit *ter wille van sy Seun Christus* is. Deur dít te sê, omskryf die Kategismus vir ons die Vaderskap van

God. God is nie sommer maar die Vader van alle mense nie, maar alleen van hulle wat erken dat Jesus Christus die Seun van God is en Hom ook vereer as hulle Saligmaker en Verlosser. Sonder Christus se verlossingswerk aan die kruis sou dit vir geen sondaarmens moontlik gewees het om homself 'n kind van God te kan noem nie en daarom kan jy nie bely dat God jou Vader is, as jy nie glo in die verlossingswerk van Jesus Christus wat dit moontlik maak om God jou Vader te kan noem nie. Deur alles wat Jesus vir ons gedoen het, bewys God die Vader aan ons die hoogste en skoonste daad van Vaderliefde wat ooit moontlik kan wees - groter liefde as dit is nie moontlik nie. Deur Christus is ons kinders van God en het ons deel aan al die voorregte wat die enigste Kind van God het: Sy Vader is ons Vader, sy hemelse Vaderhuis is ons ewige Vaderhuis. Maar daar is dié een groot uitsondering: Sy kruis is nie ons kruis nie! En as daar dan swaarkry en seerkry op ons lewenspad kom, wat 'n wonderlike troos is dit nie om te weet dat God ons Vader is, dat sy Vaderliefde nie te betwyfel is nie omdat Hy dit volmaak aan ons bewys het in Jesus Christus. Meer bewyse as dit het ons nie nodig nie. En juis daarom is dit so nodig dat elkeen sal bly glo dat Jesus Christus ook jou Verlosser en jou Saligmaker is, want alleen deur dit te glo, kan jy die wonder beleef om te weet dat God in alles ook **jou Vader is!**

Gesang 228

17 Maart

Matteus 6:25-34

Sondag 9

Vraag 26: Wat glo jy as jy sê: Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde?

Antwoord: Ek glo dat die ewige Vader van ons Here Jesus Christus wat die hemel en aarde met alles wat daarin is, uit niks geskep het en deur sy ewige raad en voorsienigheid nog onderhou en regeer, ter wille van sy Seun Christus, my God en Vader is. Op Hom vertrou ek so dat ek nie daaraan twyfel dat Hy my, met alles wat vir liggaam en siel nodig is, sal versorg nie. Hy sal ook al die kwaad wat Hy in hierdie

jammerdal oor my beskik, tot my beswil verander, omdat Hy dit as 'n almagtige God kan en ook as 'n getroue Vader wil doen.

Om te kan weet dat God, wat die ewige Vader van Jesus Christus is en ook die almagtige Skeppergod is, deur sy Seun, Jesus Christus ook my Vader is en in hierdie baie besondere en persoonlike verhouding tot my staan, kan nie anders as om 'n invloed op enige gelowige se lewe te hê nie. Sekerlik die belangrikste invloed wat hierdie wete op 'n gelowige se lewe het, is dat dit *vertroue* in God wek. As ons in Matteus 6 lees dat ons ons nie moet bekommer oor ons aardse behoeftes nie omdat ons Vader wat in die hemel is, weet wat ons nodig het, dan moet ons in die geloof God op sy Woord neem en in vertroue lewe dat dit so is.

Dit help nie dat ons Sondae plegtig bely dat ons glo in *God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde* nie, maar in die week leef ons soos weeskinders wat niemand het wat vir hulle omgee en op wie hulle kan staatmaak nie. Om te glo dat God jou Vader is, kry nie eers eendag ver in die toekoms betekenis nie. Dit is nie 'n *pie in the sky when you die* nie. As jy glo dat God ook j^{ou} Vader is, het dit betekenis vir jou lewe van elke dag, want dan kan jy as gelowige in die vertroue lewe *dat Hy my, met alles wat vir liggaam en siel nodig is, sal versorg*. En ons moet God so vertrou dat ons nie sal twyfel dat Hy ons so sal versorg nie.

Nou is dit seker menslik om by tye te twyfel, maar in hierdie tye kan mens teruggryp na dít wat ons bely oor God, naamlik dat Hy die Vader is, die Almagtige, die Skepper van hemel en aarde. Wanneer jy dan weer die volle en wonderlike betekenis hiervan oordink, kan jy weer tot gemoedsrus en tot geloofsrus kom omdat jy weet dat God as jou Vader jou nooit sal verlaat, of in die steek sal laat nie!

Gesang 29

Sondag 9

Vraag 26: Wat glo jy as jy sê: Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde?

Antwoord: Ek glo dat die ewige Vader van ons Here Jesus Christus wat die hemel en aarde met alles wat daarin is, uit niks geskep het en deur sy ewige raad en voorsienigheid nog onderhou en regeer, ter wille van sy Seun Christus, my God en Vader is. Op Hom vertrou ek so dat ek nie daaraan twyfel dat Hy my, met alles wat vir liggaam en siel nodig is, sal versorg nie. Hy sal ook al die kwaad wat Hy in hierdie jammerdal oor my beskik, tot my beswil verander, omdat Hy dit as 'n almagtige God kan en ook as 'n getroue Vader wil doen.

Ouers het baiekeer die frustrasie dat hulle so graag meer dinge vir hulle kinders sal wil gee, meer aandag aan hulle wil skenk en meer tyd aan hulle wil bestee, maar dat hulle dit eenvoudig net nie kan doen nie. Hulle wil graag dié dinge doen, maar as gevolg van armoede, werksdruk, of wat ook al, kán hulle dit nie doen nie. Daar is natuurlik ook ouers wat in staat is om baie dinge vir hulle kinders te kan doen, maar dit nie wil doen nie. Hulle is in staat daartoe, maar as gevolg van selfsug of hardvogtigheid wil hulle nie. En wanneer ouers onmagtig of onwillig is om vir hulle kinders alles te gee wat hulle nodig het, is dit uiteindelik net die kinders wat as gevolg daarvan skade ly.

Dit is egter nie waar van ons hemelse Vader nie. Hy is nóg onmagtig, nóg onwillig om ons, sy kinders in alles te versorg en by te staan. God kán dit doen omdat Hy die Almagtige, die Skeppergod is. En God wíl dit ook doen omdat hy na sy wese Vader is. Hy is 'n Vader wat al die eienskappe van vaderliefde - versorging, beskerming, vertroosting, voorsiening in al die behoeftes van sy kinders - volmaak tot hul reg laat kom.

Om te kan bely: *Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde*, is daarom 'n ontsettende groot voorreg, want daarmee getuig ons van die vertrouwe wat ons kan hê dat God ter wille van sy Seun Jesus Christus, ook ons Vader is wat ons liefhet en

ons versorg en ons te alle tye bystaan: Hy kán en wíl en sál in nood, selfs as ons sidder vir die dood, volkome uitkoms gee!

Gesang 62

19 Maart

Jeremia 23:23-24

Sondag 10

Vraag 27: Wat verstaan jy onder die voorsienigheid van God?

Antwoord: Die almagtige en oral teenwoordige krag, waardeur Hy hemel en aarde en al die skepsels asof met sy hand nog onderhou en so regeer dat lower en gras, reën en droogte, vrugbare en onvrugbare jare, voedsel en drank, gesondheid en siekte, rykdom en armoede en alles, ons nie per toeval nie, maar uit sy Vaderhand toekom.

As ons die voorsienigheid van God begin oordink, is dit 'n saak wat vir baie mense baie probleme gee en baie vrae laat ontstaan wat moeilik en selfs onmoontlik is om te beantwoord. Miskien is dit daarom goed om eers te sê wat die voorsienigheid van God nié is nie.

Ons moet nie die voorsienigheid sien as 'n meesterplan, 'n bloudruk wat God êrens daar ver terug in die gryse verlede opgestel het en wat nou sonder enige moontlike afwyking daarvan, gevolg moet word nie. Dit sou beteken dat God verander word in 'n tipe siener wat ver in die toekoms in kan sien wat alles gaan gebeur, maar dat Hy absoluut magteloos is om enigiets te doen omtrent dít wat gaan gebeur. So 'n beskouing oor wat die voorsienigheid van God is, lê God se almag heeltemal aan bande, want dit sou beteken dat God nie volgens sy eie wil en in sy groot almag kan optree nie. Só sou Hy dan beperk word deur iets wat lank terug daargestel is en waaraan Hy as God niks kan verander nie.

Die voorsienigheid van God is ook nie iets selfstandigs nie. Ons hoor dikwels dat daar gepraat word van *Die Voorsienigheid* asof dit iets is wat afsonderlik bestaan en oor ons lotgevalle hier op aarde beskik en bepaal: Dit is Die Voorsienigheid wat sal sorg dat iets sal gebeur, of nie sal gebeur nie. Ook dít is 'n skeeftrekking, want ons kan immers nooit oor die voorsienigheid praat as iets wat los van God

staan nie en ook nie die voorsienigheid van God, los van die liefde van God probeer verstaan nie. Maar daaroor meer môre.
Gesang 10

20 Maart

Jeremia 5:18-25

Sondag 10

Vraag 27: Wat verstaan jy onder die voorsienigheid van God?

Antwoord: Die almagtige en oral teenwoordige krag, waardeur Hy hemel en aarde en al die skepsels asof met sy hand nog onderhou en so regeer dat lower en gras, reën en droogte, vrugbare en onvrugbare jare, voedsel en drank, gesondheid en siekte, rykdom en armoede en alles, ons nie per toeval nie, maar uit sy Vaderhand toekom.

As ons vandag probeer oordink wat die voorsienigheid van God wel beteken, moet ons dit in terme van die wese van God verstaan, en dit is dat God na sy wese Vader is en as Vader volmaak liefhet. Die voorsienigheid van God maak deel uit van die liefde wat God bewys. En soos ons God se liefde nooit sal kan verstaan of uitredeneer nie, so moet ons ook nie die voorsienigheid van God logies probeer verklaar nie. As ons sê dat God liefde is, is dit 'n saak van geloof. En net so moet die voorsienigheid ook 'n geloofsaak wees, naamlik dat ons glo dat daar by God nie willekeur in sy optrede is nie, maar dat Hy altyd reg is in sy werke.

Nadat God hemel en aarde geskep het, het Hy nie die wêreld alleen laat staan soos 'n opgewende horlosie wat stadig besig is om af te tik nie. Hy onderhou en regeer steeds die ganse skepping. Dit beteken dat ons in geloof moet aanvaar dat God in sy groot krag alomteenwoordig is en almagtig is en die skepping só regeer dat dit eendag sekerlik sal uitkom by die einddoel wat God gestel het, naamlik dat hierdie gebroke wêreld met sy sondaarmense eendag sal oorgaan na die nuwe hemel en die nuwe aarde waar die gelowiges altyd in die teenwoordigheid van God sal wees. Op pad hiernatoe regeer God met 'n sterke hand, en beskik Hy dit só dat alles wat met ons gebeur, meewerk, sodat God sy einddoel sal bereik. Dat dit so is, en

dat God in sy groot liefde só na ons omsien, kan ons alleen maar net glo, dankbaar glo.

Gesang 25

21 Maart

Johannes 9:3

Sondag 10

Vraag 27: Wat verstaan jy onder die voorsienigheid van God?

Antwoord: Die almagtige en oral teenwoordige krag, waardeur Hy hemel en aarde en al die skepsels asof met sy hand nog onderhou en so regeer dat lower en gras, reën en droogte, vrugbare en onvrugbare jare, voedsel en drank, gesondheid en siekte, rykdom en armoede en alles, ons nie per toeval nie, maar uit sy Vaderhand toekom.

Ons het reeds gekyk na wat die voorsienigheid van God nie is nie en gister probeer kyk na wat dit wel is. Nou moet ons vir onself die vraag afvra: Wat beteken dit vir my in my lewe?

Dat God ons met sy eie hand onderhou en regeer, dat niks ooit buite God om is nie, dit alles bring vir ons geweldige troos. Maar dit neem nie ons verantwoordelikheid as mense weg nie. Ons kan nie redeneer dat alles deur God bepaal word en dat ons daarom nou maar kan agteroor sit en laat gebeur wat moet gebeur nie. Daar word gesê dat 'n gelowige moet bid asof alles van God afhang, maar dan moet werk asof alles van homself afhang. Die voorsienigheid van God neem nie die wil van die mens en die verantwoordelikheid van die mens weg nie, en daarom moet ons steeds na die beste van ons vermoë probeer om volgens God se wil te leef. Maar as 'n mens dan terugkyk, kan jy die hand van God in jou lewe sien, kan jy sien dat God op só 'n wyse in jou lewe gewerk het dat jy teen jou sondige aard in opgetree het.

As ons net aan onself oorgelaat sou gewees het, sou ons in die sonde bly voortleef het. Maar deur die werking van God wat ook ons lewens onderhou en regeer, kan ons hoe langer hoe meer, ons ou sondige mens kruisig en 'n nuwe lewe aan God gewy lewe. En kom daar dan swaarkry en rampe oor 'n mens se lewe, kan 'n mens ook God se

hand in die lewe van die gelowige sien wanneer daardie gelowige nie moedeloos word en begin wanhoop as die uitkoms nie kom nie, maar teen sy swak menslike aard in bly vertrou en bly glo in God wat sy Skepper is. Dít is 'n stuk kragtige getuigenis oor die hand van God in gelowiges se lewens, en hierdie moderne wonderwerk is vir ons die bewys dat God alles vir ons ten goede laat meewerk. Dit is die groot troos wat die voorsienigheid van God vir ons inhou.

Gesang 26

22 Maart

Romeine 5:1-11

Sondag 10

Vraag 28: Wat baat dit ons dat ons weet dat God alles geskep het en dit nog deur sy voorsienigheid onderhou?

Antwoord: Dat ons in alle teëspoed geduldig en in voorspoed dankbaar kan wees. Verder dat ons ook vir die toekoms 'n vaste vertroue in ons getroue God en Vader kan stel, dat geen skepsel ons van sy liefde sal skei nie aangesien alle skepsels só in sy hand is dat hulle sonder sy wil nie kan roer of beweeg nie.

Wie van ons ken nie swaarkry nie? Vir sommige is swaarkry 'n gebrek aan luukshede; vir iemand anders 'n gebrek aan basiese lewensmiddele; vir nog iemand die verlies van dít wat kosbaar was, soos in Job se geval, en vir nog andere die een of ander ramp wat oor hulle kom, soos droogte, oorstroming, siekte, of watter vorm van lyding ook al.

Watter teëspoed ook al oor ons mag kom, vra ons gewoonlik: "Hoekom?" Hoekom gebeur dit met my? Hoekom beskerm God my nie? Hoekom het God van my vergeet?

Vraag 27 leer ons dat alles - goed en sleg - ons nie per toeval nie, maar uit God se Vaderhand toekom. En juis dít, die wete dat God in beheer van alles is en niks buite sy mag gebeur nie omdat Hy sy ganse skepping onderhou, maak die gelowige in teëspoed geduldig en bewerk volharding in 'n tyd van swaarkry.

Die gelowige besef en verstaan dat sy geloof, die feit dat hy kind van God is, hom nie uit hierdie wêreld met al sy tekortkominge en onvolmaaktheid laat tree nie. Nee, ons leef in hierdie wêreld met al sy lyding, maar nooit sonder die heerskappy van God buite sy almag en alomteenwoordigheid nie. Ons is nooit van God verlate nie.

Teëspoed en swaarkry maak die gelowige kind van God geduldig en laat hom volhard, want ons weet en glo: God is ook hierin by ons. Hy onderhou ons en dra ons ook hierdeur en op die regte tyd sal Hy uitkoms en verlossing gee.

Daarom sê Paulus ons moet ons verheug in die swaarkry, want wanneer ons volhard, sal ons sien en ervaar hoe God se beloftes van sorg en uitkoms in ons lewe werklikheid word.

Besik u oor die geloof en vertrou om met geduld in u lyding en swaarkry te wag op die uitkoms van God?

Hy het alles geskep, Hy onderhou dit van dag tot dag, Hy sal u ook nie vergeet nie. Behou die geloof en wag geduldig, want Hy sal uitkoms bring, net soos Hy in ons grootste swaarkry, die verslawing aan die sonde, uitkoms gebring het in sy Seun, Jesus Christus ons Verlosser.

Gesang 29:1, 2

23 Maart

Deuteronomium 6:1-13; 8:1-18

Sondag 10

Vraag 28: Wat baat dit ons dat ons weet dat God alles geskep het en dit nog deur sy voorsienigheid onderhou?

Antwoord: Dat ons in alle teëspoed geduldig en in voorspoed dankbaar kan wees. Verder dat ons ook vir die toekoms 'n vaste vertrou in ons getroue God en Vader kan stel, dat geen skepsel ons van sy liefde sal skei nie aangesien alle skepsels só in sy hand is dat hulle sonder sy wil nie kan roer of beweeg nie.

Waar kom ons voorspoed en welvaart vandaan? Ons werk daarvoor. Hoe meer en hoe harder ons tog werk, hoe gouer is daar bevordering, 'n groter salaris, groter welvaart. Ons is self vir ons voorspoed verantwoordelik.

So glo en redeneer iemand wat God nie ken, sy almag nie verstaan en van sy versorging en voorsienigheid niks weet nie.

God en God alleen gee voorspoed, onder alle omstandighede. Hy gee uitkoms aan sy volk as Hy hulle uit die slawerny in Egipte bevry. En as hulle na die uittog in opstand teen Hom kom en ongehoorsaam is, laat Hy hulle 40 jaar lank in die woestyn rondtrek. Maar selfs wanneer Hy straf, sorg Hy vir voedsel en water, hou Hy wonderbaarlik hulle klere in stand en lei Hy hulle dag en nag.

Hy bring hulle in die land wat Hy met 'n eed aan hulle voorvaders beloof het; *na groot en mooi stede ... wat jy nie gebou het nie, huise vol voorrade waarvoor jy nie gewerk het nie, putte wat jy nie uitgekap het nie, wingerde en olyfboorde wat jy nie geplant het nie...* (Deut 6:10-12). God sorg en voorsien, Hy gee voorspoed.

Maar God roep ook sy volk op om Hom nie te vergeet nie. *Telkens wanneer jy genoeg geëet het, moet jy die Here jou God dank vir hierdie goeie land wat Hy aan jou gegee het. Sorg dat jy nie die Here jou God vergeet....*

Voorspoed, God se sorg en voorsienigheid elke dag, moet dankbaarheid tot gevolg hê. Dankbaarheid dat ek as kind van God die sekerheid kan hê dat ek onder alle omstandighede versorg word, want alles wat ek vandag het, alles wat ek is, kom uit die hand van die almagtige God.

Ons moet ons dankbaarheid vir die voorspoed wat ons op hierdie dag beleef, sigbaar laat word in 'n lewe van gehoorsaamheid en diensbaarheid aan God, deur Hom vandag, en elke ander dag nie te vergeet nie.

Gesang 40:1, 2, 4

Sondag 10

Vraag 28: Wat baat dit ons dat ons weet dat God alles geskep het en dit nog deur sy voorsienigheid onderhou?

Antwoord: Dat ons in alle teëspoed geduldig en in voorspoed dankbaar kan wees. Verder dat ons ook vir die toekoms 'n vaste vertroue in ons getroue God en Vader kan stel, dat geen skepsel ons van sy liefde sal skei nie aangesien alle skepsels só in sy hand is dat hulle sonder sy wil nie kan roer of beweeg nie.

Hoe voel u oor die onbekende toekoms wat op ons wag? Wat beplan u vir die volgende jaar of vyf vir uself en u gesin? Het u die moed en die hoop om dit te verwesenlik, of vrees u die toekoms?

Hierdie oproep van Jesus Christus aan sy dissipels: *Moet julle nie bekommer oor julle lewe ...*, is sekerlik een van die heerlikste opdragte, maar is dit moontlik om jou nie te bekommer oor die toekoms nie.

Vir die gelowige kind van God is dit moontlik, want God het in sy regverdigheid die ongehoorsaamheid van die mens veroordeel en dit gestraf, maar in sy groot genade het Hy hierdie straf oor die mens op sy Seun, Jesus Christus laat neerkom omdat Hy ons liefhet. Daarom kan elkeen wat Jesus Christus as Verlosser aanneem, seker wees van God se alomteenwoordige liefde.

God sorg vir sy skepping - plant en dier, die lelies in die veld en die kraaie daarbuite. Sal Hy dan nie ook sorg vir hulle wat Hy liefhet nie? Hy het hulle so lief dat Hy sy enigste Seun gestuur het, sodat hulle kan lewe?

Julle moet julle ook nie gedurig afvra wat julle gaan eet of drink nie, en julle moenie besorg wees nie. Dit is alles dinge waaroor die ongelowiges in die wêreld begaan is, maar julle het 'n Vader wat weet dat julle dit nodig het. God is nie onbewus van ons nood nie en Hy staan ook nie koud teenoor ons nie! Nee, in sy liefde skenk Hy aan sy kind alles wat hy nodig het, vandag en in die toekoms. Elkeen wat hom beywer vir die koninkryk van God, elkeen wat God dien en verheerlik, kan vir die toekoms op God vertrou, want Hy het tot hier toe gesorg

en voorsien. Hy sal ons ook verder dra en versorg, sodat ons die koninkryk wat Hy beloof het, sal beërwe.

Ons kan die toekoms met vaste vertroue op God tegemoetgaan, want Hy hou sy skepping in stand tot aan die einde wanneer die hemelse koninkryk aanbreek vir elkeen wat in geloof en vertroue op God alleen gebou het.

Gesang 39:1, 3

25 Maart

Romeine 8:31-39

Sondag 10

Vraag 28: Wat baat dit ons dat ons weet dat God alles geskep het en dit nog deur sy voorsienigheid onderhou?

Antwoord: Dat ons in alle teëspoed geduldig en in voorspoed dankbaar kan wees. Verder dat ons ook vir die toekoms 'n vaste vertroue in ons getroue God en Vader kan stel, dat geen skepsel ons van sy liefde sal skei nie aangesien alle skepsels só in sy hand is dat hulle sonder sy wil nie kan roer of beweeg nie.

God is vir ons, wie kan dan teen ons wees?

Die mens is van sy geboorte tot sy dood sondaar, geneig tot die kwaad en vol haat teenoor God en sy medemens.

God is regverdig. Hy haat die sonde en daarom veroordeel Hy die sondaar en straf Hy die sonde aan sy Seun Jesus Christus, deur Hom te laat kruisig en neerdaal na die hel. Hy straf nie die sondaar self nie. Omdat Hy ons liefhet, laat Hy die straf oor ons sonde op sy enigste Seun wat Hy liefhet, neerkom, sodat ons kan lewe.

In hierdie handeling van God is daar geen menslike logika nie, dit is vir ons onverstaanbaar. Maar ons hoef God se liefde nie te verstaan nie. Ons hoef dit maar net te aanvaar deur Jesus Christus as ons Verlosser aan te neem, in Hom te glo en ons vertroue op Hom te stel. Die Vader het Hom gestuur, sodat selfs die sonde in ons ons nie van sy liefde kan skei nie.

Die gelowige weet dat God alles geskep het en in stand hou, en dat Hy alle magte, dood of lewe, engele of bose magte, teenswoordige

of toekomstige dinge, of kragte, of hoogte, of diepte, of enigiets anders in die skepping aan die heerskappy van Jesus Christus onderwerp het. Daar is niks of niemand in die ganse skepping wat die gelowige van God se liefde kan skei nie - nie omdat ons sulke goeie mense is nie, maar omdat God sy liefde in en deur Jesus Christus aan sy kinders skenk.

Gesang 46:3, 4

26 Maart

Handelinge 17:16-29

Sondag 10

Vraag 28: Wat baat dit ons dat ons weet dat God alles geskep het en dit nog deur sy voorsienigheid onderhou.

Antwoord: Dat ons in alle teëspoed geduldig en in voorspoed dankbaar kan wees. Verder dat ons ook vir die toekoms 'n vaste vertroue in ons getroue God en Vader kan stel, dat geen skepsel ons van sy liefde sal skei nie aangesien alle skepsels só in sy hand is dat hulle sonder sy wil nie kan roer of beweeg nie.

Ons bely Sondag na Sondag ons geloof, soos saamgevat in die Apostoliese Geloofsbelydenis: *Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde...* As ons Job 38 tot 41 weer gaan lees, besef ons dat God die ganse skepping volmaak en doelgerig geskape het, van die heel kleinste, op die oog af onbelangrikste element, tot die grootste en mees asemrowende. Alles wat Hy geskape het, is funksioneel: die ontembare krag van die buffel, die liggaamsbou van die volstruis, die skubbe van die krokodil en die grasia van die perd. Ook die mens het Hy as man en vrou geskape, elkeen na sy eie aard en met sy eie opdrag.

God het alles doelgerig en volmaak geskep en daarom is alles aan sy wil onderworpe, ja, só in sy hand dat niks en niemand sonder sy wil kan roer of beweeg nie. Hy gee aan almal lewe en asem en alles wat nodig is. Deur Hom lewe ons, beweeg ons en bestaan ons, want God is Skepper en Onderhouer. Hy laat sy wil geskied en niks gebeur buite God om nie, want alles is aan Hom onderworpe.

Dit gee aan ons die sekerheid dat die ganse skepping, alles wat is, deur God in sy hand gehou word. God het selfs in hierdie onvolmaakte wêreld nie sy hand van sy skepping teruggetrek nie en alles en almal word deur God toegelaat om te bestaan volgens sy wil.

God beskik dus oor alles, ja oor lewe sowel as dood en daarom put gelowiges troos daaruit dat ons vir seker weet dat ons nie aan die toeval of noodlot oorgelewer is nie, maar onder die heerskappy van die lewende God staan. In sy onbegryplike liefde en genade het Hy dit vir ons moontlik gemaak om sy wil as sy skepsels uit te voer.

God gee aan ons lewe en asem en alles. Kom ons gebruik dit in hierdie dag om Hom te vereer en te dank omdat Hy ons in Jesus Christus herskep het om ook weer ons skeppingsdoel te bereik.
Psalm 19:1, 7

27 Maart

Matteus 1:18-21

Sondag 11

Vraag 29: Waarom word die Seun van God genoem: *Jesus*, wat Verlosser beteken?

Antwoord: Omdat Hy ons van al ons sondes verlos, en by niemand anders enige saligheid te soek of te kry is nie.

Name het in die Bybelse tyd 'n baie belangrike rol gespeel. Die naam wat iemand gedra het, het iets van die persoon self gesê. Wanneer Josef die opdrag kry om die Seun wat Maria in die wêreld sal bring, *Jesus* te noem, lê die ganse wese en werk van die Seun in sy naam opgesluit.

Die naam Jesus beteken in die oorspronklike taal *God red*, en hierin lê die wese van die persoon en werk van Jesus opgesluit as die engel verder sê: ... *want dit is Hy wat sy volk van hulle sondes sal verlos*.

Jesus Christus word mens omdat Hy die volk van God van hulle sondes moet verlos. God skenk die verlossing deur sy Seun aan alle mense, of hulle dit nou aanvaar of verwerp. Hy stuur sy Seun, die Woord wat vlees geword het, om die verlossingswerk van God te volvoer.

In die evangelies word hierdie verlossingswerk op aarde beskryf in die geskiedenis van sy lyding, van geboorte af tot in die graf, die opstanding en die hemelvaart, want hierdie Jesus, ... *wat sy volk van hulle sondes sal verlos*, is gehoorsaam aan die Vader wat Hom gestuur het en aan die opdrag wat Hy ontvang het. Hy bewerk die verlossing vir die mensdom volgens die wil van God.

Jesus is die Verlosser.

Gesang 201

28 Maart

Johannes 5:18-29

Sondag 11

Vraag 29: Waarom word die Seun van God genoem: *Jesus*, wat Verlosser beteken?

Antwoord: Omdat Hy ons van al ons sondes verlos, en by niemand anders enige saligheid te soek of te kry is nie.

Ons het gister gesien dat Jesus die opdrag van die Vader volmaak uitvoer, déúr kruis en graf en hel heen, vir almal. Maar word almal dan verlos?

Vers 24 antwoord baie duidelik hierop: *Wie luister na wat Ek sê, en in Hom glo wat My gestuur het, het die ewige lewe. Hy word nie veroordeel nie, maar het reeds uit die dood na die lewe oorgegaan.*

Elkeen wat luister en glo, luister na die boodskap van verlossing wat Jesus Christus verkondig en in God glo, word van sy sondes verlos. Elkeen wat luister en glo, word deel van die nuwe volk van God wat volkome vry van die heerskappy van die sonde en die duiwel leef.

Alhoewel God se genade vir almal gegee is, en die Seun vir almal *Jesus* genoem is deur Josef, en alhoewel Hy sy verlossingswerk vir almal in gehoorsaamheid volvoer het, het dít alles net betekenis vir hulle wat luister en glo.

Vir die gelowige was Jesus se verlossingswerk volmaak, so volmaak, dat Hy met sy offer ten volle vir al die sondes van elke gelowige betaal het. Daar bly niks meer oor nie. Hy het ons skoon gewas met sy bloed.

Jesus is ons Verlosser en sy verlossingswerk verwyder ons oortredinge so ver van ons af as wat die oosté van die weste af is.
Gesang 230:1, 2, 3

29 Maart

Jesaja 43:1-13; Handeling 4:8-12

Sondag 11

Vraag 29: Waarom word die Seun van God genoem: *Jesus*, wat Verlosser beteken?

Antwoord: Omdat Hy ons van al ons sondes verlos, en by niemand anders enige saligheid te soek of te kry is nie.

Die Nederlandse Geloofsbelydenis sê in Artikel 26: *Ons glo dat ons geen ander toegang tot God het nie as net deur die enigste Middelaar en Voorspraak, Jesus Christus, die Regverdige.* En nog verder lees ons: *As ons dus moes soek na 'n ander middelaar ... wie sou ons dan kon vind wat groter liefde vir ons sou hê as Hy wat sy lewe vir ons afgelê het, selfs toe ons nog vyande was?*

God het die redding aangekondig en deur sy ingrype is Jesus uit 'n maagd gebore. Hy het sy Seun as Verlosser na die wêreld toe gestuur. Hy en Hy alleen is God, buiten Hom is daar geen redder nie. Daar is by niemand anders enige saligheid te soek of te vind nie, want God het sy Seun as volmaakte offer aan die kruis laat spyker.

Geen skepsel is deur God gestuur met die opdrag om sy volk van hulle sondes te verlos nie en geen skepsel *kan* ooit die opdrag van God só gehoorsaam nakom as wat Jesus dit gedoen het nie.

Dit is wonderlik om te weet God het ons lief, so lief, dat Hy sy enigste Seun na die wêreld toe gestuur het, sodat elkeen wat in Hom glo, die ewige lewe sal ontvang.

Gesang 226:1, 2, 3

Sondag 11

Vraag 30: Glo dié mense wat hulle saligheid en heil by die heiliges, by hulleself of iewers anders soek, ook in die enigste Verlosser, Jesus?

Antwoord: Nee, maar hulle verloën met die daad die enigste Verlosser as Heiland, Jesus, alhoewel hulle met die mond in Hom roem. Slegs een van twee dinge is moontlik: Of Jesus is nie 'n volkome Verlosser nie, òf dié wat hierdie Verlosser met 'n ware geloof aanneem, het in Hom alles wat vir hulle saligheid nodig is.

Hierdie Skrifgedeelte is aan ons byna net so bekend soos Psalm 23. Maar, anders as Psalm 23, voel dit of hierdie gedeelte ver is, of dit ons nie werklik aanspreek nie, want ons verloën Christus mos nie. Inteendeel, ons glo in Hom, ons dien en eer Hom. En iemand wat Christus verloën, wil niks met Hom te doen hê nie. Dit is mos wat Petrus gedoen het.

Tog is hierdie gevaar altyd by die gélōwige aanwesig. Heel tereg waarsku die Heidelbergse Kategismus in hierdie vraag en antwoord daarteen. Ek verloën Christus nie net as ek soos Petrus sou optree nie, of as ek Christus en sy versoeningswerk negeer deur my verlossing by ander skepsels te soek nie, maar ek verloën Christus ook as ek my verlossing in my eie goeie hoedanighede soek.

Wanneer ek my goeie en vroom lewe as 'n verdienste beskou en nie as 'n dankbaarheidslewe nie, wanneer ek meen dat God die ewige heerlikheid aan my sal skenk omdat ek darem 'n mooi en goeie lewe lei, is ek besig om Hom te verloën. Laat ons dit daarom altyd ter harte neem: Ware geloof is om aan te neem wat Hy aan ons bied, die vergewing van sonde en die ewige lewe wat Hy aan die kruis vir ons verwerf het.

Gesang 192:3

Sondag 11

Vraag 30: Glo dié mense wat hulle saligheid en heil by die heiliges, by hulleself of iewers anders soek, ook in die enigste Verlosser, Jesus?

Antwoord: Nee, maar hulle verloën met die daad die enigste Verlosser as Heiland, Jesus, alhoewel hulle met die mond in Hom roem. Slegs een van twee dinge is immers moontlik: Of Jesus is nie 'n volkome Verlosser nie, òf dié wat hierdie Verlosser met 'n ware geloof aanneem, het in Hom alles wat vir hulle saligheid nodig is.

Elke mens behoort 'n gesonde selfbeeld te hê. Dit kom daarop neer dat jy van jouself nie te veel nie, maar ook nie te min moet dink nie. Wanneer ons hierdie Skrifgedeelte lees, wil dit al lyk of Paulus nie so 'n gesonde selfbeeld gehad het nie. Dit lyk of hy maar baie min van homself gedink het, want hy sê immers: Ek is die grootste van alle sondaars. En tog is Paulus vir ons hier juis 'n voorbeeld van 'n gesonde selfbeeld. Maar nie die selfbeeld van mens teenoor mens nie, maar van die mens teenoor en voor God.

Iemand het eenmaal gesê dat dít wat jy van God se genade kan verstaan, saamhang met hoe jy jouself voor God sien. En dit is presies wat Paulus ook hier doen. Hy sien homself soos hy werklik is: 'n sondaar voor God. 'n Sondaar wat selfs so ver gegaan het om Jesus Christus te belaster. Hy sien homself as iemand wat niks voor God is nie, maar deur Jesus tot iets gemaak is: 'n verlore sondaar, God se kind.

Net soos dit vir Paulus 'n waarheid was, geld dit ook vir ons vandag. Ons kan Jesus Christus net as enigste volkome Saligmaker bely as ek myself as volkome sondaar sien. Dit is 'n gesonde selfbeeld in die geloof. En juis dít bring 'n klein bietjie verstaan van die grootheid van God se genade na vore, en daarom sal die dankbaarheid ook nie kan uitbly nie.

Gesang 227:2, 6

1 April

1 Petrus 1:3-7

Sondag 11

Vraag 30: Glo dié mense wat hulle saligheid en heil by die heiliges, by hulleself of iewers anders soek, ook in die enigste Verlosser, Jesus?

Antwoord: Nee, maar hulle verloën met die daad die enigste Verlosser as Heiland, Jesus, alhoewel hulle met die mond in Hom roem. Slegs een van twee dinge is moontlik: Of Jesus is nie 'n volkome Verlosser nie, òf dié wat hierdie Verlosser met 'n ware geloof aanneem, het in Hom alles wat vir hulle saligheid nodig is.

Ware geloof omvat heelparty sake. Ons kan dit die maklikste saamvat deur te praat van kennis en vertroue. Kennis van die Woord van God en vertroue in die God van die Woord.

Die Heidelbergse Kategismus lê in sy antwoord daarop klem dat hierdie Verlosser met 'n ware geloof aangeneem moet word. Om net te weet wat Christus aan die kruis gedoen het, beteken nog nie dat ek Hom as enigste en volkome Verlosser aangeneem het nie. Saam met hierdie kennis moet daar ook vertroue wees in God en sy beloftes, dat dit wat Hy vir ons in Jesus Christus gedoen het, waar is.

As hierdie vertroue nie teenwoordig is nie, kan lyding en beproewing in ons lewe onhanteerbaar word. Die dood, of selfs net die gedagte aan die dood sal 'n verskrikking wees en vrees voortbring.

Maar wie hierdie Verlosser met ware geloof aanneem, ervaar die krag van God se genade wat jou selfs deur beproewinge heen kan dra. Wie Hom met 'n ware geloof aanneem, kan met sekerheid en gemoedsrus sterf.

Hoe bevoorreg is gelowiges nie bo die ongelowiges nie. En hoe dankbaar behoort ons nie teenoor God te wees nie, want ook die ware geloof is 'n geskenk uit God se hand.

Gesang 253:7, 8

Vraag 30: Glo dié mense wat hulle saligheid en heil by die heiliges, by hulleself of iewers anders soek, ook in die enigste Verlosser, Jesus?

Antwoord: Nee, maar hulle verloën met die daad die enigste Verlosser as Heiland, Jesus, alhoewel hulle met die mond in Hom roem. Slegs een van twee dinge is immers moontlik: Of Jesus is nie 'n volkome Verlosser nie, òf dié wat hierdie Verlosser met 'n ware geloof aanneem, het in Hom alles wat vir hulle saligheid nodig is.

In vandag se lewe is ons baie gesteld op verdienste en beloning. Die kind wat op skool presteer, word met 'n prys beloon. Die persoon wat goed vorder in sy werk, word beloon deur 'n hoër besoldiging. Dit gebeur ook dikwels dat ons geloof, veral ons saligheid, vir ons ook 'n saak van verdienste, beloning word. Op die vraag of ons hoop om een-dag wel die ewige heerlikheid te kan ingaan, vind ons dikwels antwoorde wat gegrond is in eie verdienste of beloning.

Van die mees algemene antwoorde is: Ja, ek bid gereeld; ek lees die Bybel; ek gaan kerk toe; ek probeer om soos 'n Christen te lewe. En minder dikwels word die antwoord gehoor: Ja, want ek glo in Jesus Christus. Jesus Christus maak dit vir my moontlik.

Dit spruit voort uit die mens se sondige natuur wat nie kan meewerk tot sy saligheid nie.

Dit is moeilik vir die mens om te aanvaar dat hy geheel en al afhanklik is van God se genade en so van Jesus se versoeningswerk. Maar die Skrif leer dat ons inderdaad uit genade gered is en nie uit eie verdienste nie. Juis dít bring sekerheid in die geloof, maar ook troos en hoop vir elke sondaar, vir elkeen wat maar te bewus is van sy eie swakheid en sonde.

Gesang 353:5

3 April

Matteus 4:1-11

Sondag 12

Vraag 31: Waarom word Hy *Christus*, wat Gesalfde beteken, genoem?

Antwoord: Omdat Hy deur God die Vader bestem en aangestel en met die Heilige Gees gesalf is tot ons hoogste Profeet en Leraar, wat aan ons die verborge raad en wil van God aangaande ons verlossing ten volle bekend gemaak het tot ons enigste Hoëpriester, wat ons met die enige offer van sy liggaam verlos het en met sy voorbidding gedurigdeur by die Vader vir ons intree; tot ons ewige Koning, wat ons met sy Woord en Gees regeer en ons by die verlossing wat verwerf is, beskerm en bewaar.

Die verlossing wat God vir die mensdom daargestel het, sou langs 'n unieke weg geskied. Dit sou ook deur 'n unieke Persoon, Jesus Christus, geskied. 'n Mens sonder sonde, maar terselfdertyd ook God. Nie Een wat Homself aangebied het nie, maar Een wat deur God daartoe bestem is.

God het dikwels mense geroep of aangewys om 'n spesifieke taak te verrig. So 'n persoon is gewoonlik ook deur God toegerus om daardie taak te verrig. Só is dit dan ook met Jesus, en word Hy met die Heilige Gees toegerus, sodat Hy nie die wil van die mens nie, maar God se wil sou gehoorsaam en uitvoer.

Satan, God se teenstander, kon dit egter nie toelaat nie. Dit sou sy mag verbreek. Daarom kon hy nie anders as om Jesus se wil te toets nie. Maar Christus weerstaan Satan se versoekinge, en reeds hier het Hy getoon dat Hy wel God se wil sou uitvoer, selfs deur die bitterste lyding en dood heen.

By ons kan daar net diepe eerbied en dankbaarheid wees. Die stryd teen die sonde word nie deur ons wil en kragte nie, maar deur Christus gevoer. Satan kom nog steeds met sy versoekinge na ons toe, want hy ken die swakheid van die menslike wil, maar Goddank, ons kan weerstand bied deur Jesus die Christus.

Gesang 217:1, 3

4 April

Galasiërs 5:1-5

Sondag 12

Vraag 31: Waarom word Hy *Christus*, wat Gesalfde beteken, genoem?

Antwoord: Omdat Hy deur God die Vader bestem en aangestel en met die Heilige Gees gesalf is tot ons hoogste Profeet en Leraar, wat aan ons die verborge raad en wil van God aangaande ons verlossing ten volle bekend gemaak het tot ons enigste Hoëpriester, wat ons met die enige offer van sy liggaam verlos het en met sy voorbidding gedurigdeur by die Vader vir ons intree; tot ons ewige Koning, wat ons met sy Woord en Gees regeer en ons by die verlossing wat verwerf is, beskerm en bewaar.

Profete in die Bybelse tyd het veral die taak gehad om God se wil bekend te maak. S6 het hulle dan aan die mense vertel wat God se wil vir die hede, maar ook vir die toekoms is.

Jesus Christus is deur die Heilige Gees gesalf of toegerus om ook ons Profeet en Leraar te wees; om aan ons bekend te maak dat God ons uit ons sondenood wil red.

Jesus is egter nie alleen deur die Heilige Gees toegerus om aan ons te sê en te leer wat God se wil is nie, maar ook om daardie wil uit te voer, te volbring. Jesus die Christus het deur sy lyding, dood en opstanding dit aan ons baie duidelik gemaak. God wil en God kán die sondaar red. In Hom kan ek nou sien God is liefde. In Hom kan ek sien en ervaar: God is naby ons selfs in ons diepste en eensaamste beproewinge.

Gesang 74:1, 2

5 April

Kolossense 4:2-6

Vraag 31: Waarom word Hy *Christus*, wat Gesalfde beteken, genoem?

Antwoord: Omdat Hy deur God die Vader bestem en aangestel en met die Heilige Gees gesalf is tot ons hoogste Profeet en Leraar, wat aan ons die verborge raad en wil van God aangaande ons verlossing ten volle bekend gemaak het tot ons enigste Hoëpriester, wat ons met die enige offer van sy liggaam verlos het en met sy voorbidding gedurigdeur by die Vader vir ons intree; tot ons ewige Koning, wat

ons met sy Woord en Gees regeer en ons by die verlossing wat verwerf is, beskerm en bewaar.

Jesus Christus is deur die Heilige Gees toegerus om aan die mens God se verborge raad en wil aangaande ons verlossing bekend te maak. Deur sy lewe, lyding, sterwe en opstanding het Hy dit gedoen. Nou word dit 'n opdrag aan die kerk en elke gelowige om hierdie evangelie, hierdie verlossing deur Jesus Christus verder uit te dra.

Op sigself is dit 'n heerlike taak, maar tog ook nie 'n taak sonder probleme nie. Menigmaal het menslike nuuskierigheid, menslike voor- en afkere hierdie taak van die kerk in die wiele gery. Daardeur is die hoofsaak dikwels verdring en het bysake belangriker geword. Om dus hierdie verborge raad en wil van God aangaande ons verlossing uit te dra, vra voortdurende gebed. Gebed om God se leiding in die verkondiging van sy ewangeliewoord. Gebed, soos Paulus dit hier stel: *Bid dat ek dit duidelik sal verkondig soos dit my opgelê is.*

Daar moet altyd vir hierdie saak gebed word. Die tyd waarin ons leef onderstreep dit elke dag meer en meer. Voortdurende gebed vir die kerk van Jesus Christus om hierdie evangelie te bring aan 'n wêreld wat dit nie wil hoor en dit nie wil aanvaar nie. 'n Gebed om nie mensewoord nie, maar God se Woord te verkondig.

Gesang 306:3, 4

6 April

Hebreërs 10:11-18

Sondag 12

Vraag 31: Waarom word Hy *Christus*, wat Gesalfde beteken, genoem?

Antwoord: Omdat Hy deur God die Vader bestem en aangestel en met die Heilige Gees gesalf is tot ons hoogste Profeet en Leraar, wat aan ons die verborge raad en wil van God aangaande ons verlossing ten volle bekend gemaak het tot ons enigste Hoëpriester, wat ons met die enige offer van sy liggaam verlos het en met sy voorbidding gedurigdeur by die Vader vir ons intree; tot ons ewige Koning, wat ons met sy Woord en Gees regeer en ons by die verlossing wat verwerf is, beskerm en bewaar.

Die beste wat ek in enige verhouding kan doen, is om te gee; nie duur geskenke of enigiets anders nie, maar myself.

In die verhouding tussen God en mens het Jesus ook die beste gegee, Homself. Hy het sy liggaam as 'n offer gegee vir ons verlossing.

In die Bybelse tyd moes die hoëpriester elke jaar op die dag van die groot versoening 'n offer bring vir die sonde van die hele volk. Met die bloed van die offer het hy die allerheiligste van die tempel ingegaan en die bloed op die versoendeksel gesprinkel. So is daar dan versoening vir die sonde van die volk gedoen. Tog was hierdie offer onvoldoende en daar moes telkens weer geoffer word. Telkens moes 'n ander dier geoffer word.

Jesus Christus is egter die volkome offer. Na sy offerande aan die kruis, waar Hy Homself gegee het, is dit nie nodig om nog diere-offers te bring nie. Al ons sonde het Hy op Homself geneem en daar aan die kruishout is dit as 't ware vasgespyker en agtergelaat.

Deur die offers wat deur die diens van die priesters verrig is, het God vergifnis geskenk. Maar die sonde is nie daardeur weggeneem en uitgewis nie. Dit kon Jesus Christus alleen deur sy bloed doen. Daarom is sy offer genoegsaam vir tyd en ewigheid. Laat ons nooit die bittere lyding vergeet wat dit Hom gekos het om Homself te offer nie.
Gesang 133:3

7 April

Lukas 22:31-34

Sondag 12

Vraag 31: Waarom word Hy *Christus*, wat Gesalfde beteken, genoem?

Antwoord: Omdat Hy deur God die Vader bestem en aangestel en met die Heilige Gees gesalf is tot ons hoogste Profeet en Leraar, wat aan ons die verborge raad en wil van God aangaande ons verlossing ten volle bekend gemaak het tot ons enigste Hoëpriester, wat ons met die enige offer van sy liggaam verlos het en met sy voorbidding gedurigdeur by die Vader vir ons intree; tot ons ewige Koning, wat ons met sy Woord en Gees regeer en ons by die verlossing wat verwerf is, beskerm en bewaar.

Ons is nou maar eenmaal onvolmaakte mense in 'n onvolmaakte wêreld. Maar as gelowiges is ons aan die ander kant nie uitsigloos en moedeloos nie. Want, so leer die Heidelbergse Kategismus, Jesus is met die Heilige Gees gesalf tot Hoëpriester en tree vir ons by die Vader in. En watter wonderlike troos en krag bied dit nie aan ons nie. Ons wat ook mekaar se laste moet dra. Ons wat ons eie onvolmaaktheid beleef en tog ook ander moet onderskraag.

Wat sal ek vir my kind sê wanneer in sy leefwêreld, alles vir hom te veel word? Wat sal ek vir my man/vrou/vriend/ vriendin sê om ware hulp en ondersteuning te bied?

Petrus ontvang hierdie opdrag om die ander dissipels te versterk. Doelbewus word hy nie Petrus, Rotsman, genoem nie, maar Simon. Simon, omdat sy gewaande sterk geloof later sal blyk baie swak te wees. Nietenstaande hierdie feit, verseker Jesus hom dat Hy vir hom sal bid dat sy geloof hom nie moet begewe nie.

Soos Petrus hierdie versekering van Jesus ontvang het, so ontvang ons dit ook. Hy tree gedurigdeur vir ons in by die Vader. Hy laat ons nie in ons swakheid alleen nie. So vind ons dan ook die waarheid, dat ons kruis lig is. So vind ons dat ons ook mekaar kan onderskraag en bemoedig.

Gesang 163: 2, 3

8 April

Handelinge 5:17-32

Sondag 12

Vraag: Waarom word Hy *Christus*, wat Gesalfde beteken, genoem?

Antwoord: Omdat Hy deur God die Vader bestem en aangestel en met die Heilige Gees gesalf is tot ons hoogste Profeet en Leraar, wat aan ons die verborge raad en wil van God aangaande ons verlossing ten volle bekend gemaak het tot ons enigste Hoëpriester, wat ons met die enige offer van sy liggaam verlos het en met sy voorbidding gedurigdeur by die Vader vir ons intree; tot ons ewige Koning wat ons met sy Woord en Gees regeer en ons by die verlossing wat verwerf is, beskerm en bewaar.

Dit gebeur dikwels dat die mens die mag wat aan hom geskenk is, misbruik. Hoe anders is dit nie met Jesus Christus nie, Hy aan wie alle mag in die hemel en op die aarde gegee is. Jesus Christus regeer as Koning deur sy Woord en Gees. Hy wil nie uit dwang gedien en geëer word nie, maar uit liefde, uit dankbaarheid.

Dit bring mee dat God se Woord die hoogste gesag in my lewe moet dra; in my optrede en besluite, my doen en late van elke dag. Dit bring ook mee dat ek alles moet toets aan die Woord van God.

Jesus Christus se heerskappy beteken dat ek dikwels in my lewe sal moet nêe sê. So moes Petrus en die ander dissipels hier nêe sê. *'n Mens moet eerder aan God gehoorsaam wees as aan mense!*

Dit is ongelukkig sô dat die gelowige nie in hierdie lewe aan alles kan meedoen, of aan al die versoeke van mense, wie hulle ook al is, kan voldoen nie. Tog hoef dit nie die gelowige bevrees te maak nie, want ons ewige Koning beskerm en bewaar ons.

Gesang 40:2, 5

9 April

1 Korintiërs 12:12-31

Sondag 12

Vraag 32: Waarom word jy 'n Christen genoem?

Antwoord: Omdat ek deur die geloof 'n lid van Christus is en daardeur deel aan sy salwing het sodat ek sy Naam kan bely, myself as 'n lewende dankoffer aan Hom kan toewy en in hierdie lewe met 'n vrye gewete teen die sonde en die duiwel kan stry en hierna met Christus in ewigheid oor alle skepsels kan regeer.

Ons gelese gedeelte gebruik die beeld van die menslike liggaam om vir my en u te verduidelik hóé ons aan Christus behoort.

Die menslike liggaam bestaan uit baie lede, maar tog is dit 'n eenheid omdat daar een siel in die liggaam is. So is dit ook met die liggaam van Christus, die kerk. Die kerk is één omdat daar een Gees in al die lede van die kerk woon.

Dit maak nie saak wie ons is nie, maar as ons in Christus glo, woon die Heilige Gees in ons. Dit is egter net so waar dat diegene in

wie die Heilige Gees nie woon nie, hulle wat nie glo nie, nie aan die een liggaam van Christus behoort nie.

Ek kan alleen deur die kragvolle werking van die Gees van God glo dat Jesus my Verlosser is. So word ek deur die werking van die Gees, deur my geloof, 'n volwaardige lid van die liggaam van Christus. Dan behoort ek aan die Hoof van die liggaam, Christus, en dan alleen is ek 'n Christen.

Baie van ons sê ons is Christene, maar nie almal van ons leef soos Christene nie. Die Gees van Christus is nie sigbaar in ons lewens nie. Ons kan onself en baie ander mislei deur te sê: *Ek is 'n Christen*, maar ons kan nie vir God mislei nie.

Ek is slegs 'n Christen omdat die Heilige Gees in my woon en ek sodoende waarlik glo in my Verlosser en daarom deel is van sy liggaam, die ware kerk.

Gesang 333:1, 2

10 April

1 Johannes 2:18-27; Handeling 2:17-21

Sondag 12

Vraag 32: Waarom word jy 'n Christen genoem?

Antwoord: Omdat ek deur die geloof 'n lid van Christus is en daardeur deel aan sy salwing het sodat ek sy Naam kan bely, myself as 'n lewende dankoffer aan Hom kan toewy en in hierdie lewe met 'n vrye gewete teen die sonde en die duiwel kan stry en hierna met Christus in ewigheid oor alle skepsels kan regeer.

Dit beteken dat ek net soos Christus gesalf is deur die Heilige Gees. Ek is aangestel tot 'n amp, nie as 'n dominee, of as ouderling of diaken nie, maar as 'n Christen. Soos die salfolie wat op Aäron se hoof uitgegiet is, afgeloop het en sy hele liggaam tot by die soom van sy kleed deurdring het, so het elke Christen as lid van Christus deel aan Christus se salwing. Deur die genade van God is ons in die amp herstel. Die genade herstel dít wat deur die sonde vernietig is. Die een-wees met Christus beteken tegelyk ook eenwording met sy ampte. Ons moet aan sy beeld gelyk word. Christus is ons hoogste Profeet,

enige Hoëpriester en ewige Koning en ons word deur die geloof ook profeet, priester en koning. Elke gelowige man en vrou, elkeen wat homself/haarself 'n Christen noem, is dus 'n ampsdraer. Die amp van die gelowige is die vernaamste amp in die kerk, die primêre amp. Dit behoort aan die wese van die kerk.

Ons tree meestal op asof die kerk 'n trein is wat op pad is na die hemel. Ons is die passasiers en sit en dut, of staar by die venster uit, of sit in die hoek 'n boek en lees. Verder is dit die verantwoordelikheid van die masjiniërs en kondukteurs wat moet sorg dat alles reg verloop. Maar dit is sekerlik nie soos dit in die kerk behoort te gaan nie. Die dominee, ouderlinge en diakens beklee die besondere ampte in die kerk, maar dit neem geensins die amp van die Christen weg nie. Intendeel, elke lidmaat, elke Christen het 'n verantwoordelike amp as profeet, priester en koning.

Gesang 212:1; 215:2

11 April

Lukas 12:8-11

Sondag 12

Vraag 32: Waarom word jy 'n Christen genoem?

Antwoord: Omdat ek deur die geloof 'n lid van Christus is en daar-deur deel aan sy salwing het sodat ek sy Naam kan bely, myself as 'n lewende dankoffer aan Hom kan toewy en in hierdie lewe met 'n vrye gewete teen die sonde en die duiwel kan stry en hierna met Christus in ewigheid oor alle skepsels kan regeer.

Dit is die profetiese amp van die Christen wat so omskryf word: ... *sodat ek sy Naam kan bely*. Alhoewel dit baie kort gestel word, is die inhoud daarvan baie meer omvattend. Dit beteken eerstens dat ons Christus se Naam sal bely in woorde sowel as deur ons daad. Die ou profete moes hulle na liggaam en siel tot beskikking van hulle amp stel. So was die profete met hulle ganse lewe instrumente van God.

Ook van ons as Christene word totale oorgawe gevra. Ons profetiese amp vra ook van ons om skerp te luister na wat die Here in sy Woord sê. Ernstige gebed moet die noukeurige Skrifondersoek voor-

afgaan sodat God dít wat in sy Woord staan, uit genade vir ons verstaanbaar sal maak. Eers wanneer ons die Woord van God reg verstaan, kan ons dit bely. Die vurige belydenis van sy Woord ontspring met ander woorde uit die stille biddende aanhoor van sy Woord.

Die Christen het dus ook die verantwoordelike amp om oral en altyd God se Woord te bely. Hierdie profetiese amp het 'n taak na binne en na buite. Na buite behels dit evangelisasie in die wêreld. Ons moet diegene wat wegdwaal vanaf die Kerk, terugbring na die liggaam van Christus. Ons moet in beweging kom en die wêreld vertel van Christus. Ons taak na binne is ons taak in die gesin. Dit is die opdrag om ons kinders in die Woord van God te onderrig. Die tragedie is egter dat dit meestal van die ouers is wat hulle kinders die minste van God vertel.

Christen-wees beteken profeet wees vir God. Kom ons doen dit en vertel ons gesinne en die wêreld daarvan!

Gesang 304:1, 3

12 April

Romeine 12:1-8; 1 Petrus 2:1-10

Vraag 32: Waarom word jy 'n Christen genoem?

Antwoord: Omdat ek deur die geloof 'n lid van Christus is en daardeur deel aan sy salwing het sodat ek sy Naam kan bely, myself as 'n lewende dankoffer aan Hom kan toewy en in hierdie lewe met 'n vrye gewete teen die sonde en die duiwel kan stry en hierna met Christus in ewigheid oor alle skepsels kan regeer.

Die tweede amp wat 'n Christen beklee, is die amp van 'n priester. Dit word uitgedruk met die woorde: ... *myself as 'n lewende dankoffer aan Hom kan toewy*. Wat sou dit beteken? Wat sê dit vir my? Dit beteken dat ons priesteramp nie eindig as ons iets wat ons besit, aan God geoffer het nie. Nee, intendeel, dit beteken dat ons onself, ons ganse bestaan, ons ganse lewe aan God moet toewy. Ons moet met ander woorde uit dankbaarheid onself offer vir die koninkryk van God. Ons moet dus ons hele lewe en bestaan aan die Here en aan ons naaste wy in selfopofferende liefde! Ons kan eintlik sê die Christen-

lewe behoort 'n voortdurende altaarvlam te wees, 'n voortdurende selfverloëning.

Om onself te offer, sluit ook in dít wat ek gee. Ons gee aan die armes en aan die kerk. Ons gee onself vir God. Maar doen ons dit twyfelend, halfhartig of met oorgawe? Ons moet dit vrywillig doen. As priesters beklee ons die amp van rentmeester wat besef dat geld en goed nie van ons is nie, maar van die Here, en dat ons dit alleen in sy Naam mag beheer.

Die vrywilligheid waarmee ons optree, beteken nie na eie geloof nie, met ander woorde of ek wil of nie wil nie; so asof ek 'n keuse het afhange van hoe ek voel, of dat ons offer net omdat God sê ons moet nie. Nou doen ons dit nie met 'n sug en kla ons nie, want só 'n offer is van geen waarde! God wil nie so 'n offer hê nie!

Eers wanneer ons werklik verstaan wat Jesus se Priesteramp vir my beteken, wat God aan ons gegee het, sonder enige voorbehoud, kan ons onself as lewende dankoffers aan God toewy!

Gesang 131:1, 3, 5

13 April

Romeine 6:1-14; Efesiërs 6:10-20

Sondag 12

Vraag 32: Waarom word jy 'n Christen genoem?

Antwoord: Omdat ek deur die geloof 'n lid van Christus is en daardeur deel aan sy salwing het sodat ek sy Naam kan bely, myself as 'n lewende dankoffer aan Hom kan toewy en in hierdie lewe met 'n vrye gewete teen die sonde en die duiwel kan stry en hierna met Christus in ewigheid oor alle skepsels kan regeer.

Nou kom ons by die derde en laaste amp van die Christen, naamlik die koninklike amp. Wat die koninklike amp betref, maak die Heidelbergse Kategismus 'n onderskeid tussen hierdie lewe en hierna. Die amp van die Christen as koning in hierdie lewe, beteken aanvoerder in die oorlogstryd teen die sonde en die duiwel.

In hierdie lewe moet ons met 'n vrye gewete teen die sonde en die duiwel kan stry. In die eerste plek is dit 'n oorlog teen onself en ons

sondige natuur. Dit is 'n oorlog na binne teen ons sondige natuur, en dit verg gewoonlik die meeste inspanning. Maar dit is ook 'n oorlog na buite, 'n oorlog teen die bose wêreld, die Antichris en die bose aanslae van die duiwel. Omdat hierdie oorlog nie teen vlees en bloed is nie, maar teen bose magte, sal ons nooit kan staande bly in die stryd nie. Daarom sê Efesiërs 6:10: *Soek julle krag in die Here en sy groot mag. Trek die volle wapenrusting aan wat God julle gee...* Alleen dan sal ons kan staande bly teen die listige aanslae van die duiwel.

Die ironie is egter dat ons gewoonlik as toeskouers op die pawiljoen sit en nie die stryd teen die duiwel self aandurf nie. Ons besef nie wat ons Christen-wees van ons vra nie, watter verantwoordelikheid op ons skouers rus nie. God gee aan elkeen van ons die wapenrusting, ons moet dit net aantrek en die oorlogstryd aandurf, biddend en waaksaam!

Gesang 193:1, 2

14 April

2 Timoteus 2:10-13; Matteus 25:31-40

Sondag 12

Vraag 32: Waarom word jy 'n Christen genoem?

Antwoord: Omdat ek deur die geloof 'n lid van Christus is en daardeur deel aan sy salwing het sodat ek sy Naam kan bely, myself as 'n lewende dankoffer aan Hom kan toewy en in hierdie lewe met 'n vrye gewete teen die sonde en die duiwel kan stry en hierna met Christus in ewigheid oor alle skepsels kan regeer.

Die tweede deel van die koninklike amp van 'n Christen is die regeermag van die koning. Om te sê dat dit net op die hiernamaals van toepassing is, sou onvolledig wees. Ook in hierdie sondige aardse lewe het die Christen 'n regeertaak, om deur gebede die wêreld te oorwin. Maar ook in die kerklike lewe kom die regeermag van die Christen tot uiting. Die kerklike tug is eerstens seker die saak van die gemeente, die saak van u en my, van elke Christen persoonlik. Daarom moet daarop gelet word dat alles ordelik sal verloop tydens die erediens. Ek dink nou veral ook aan die onderlinge tug, want dit is 'n

koninklike taak om mekaar volgens die Woord van God te tugtig. Dit is as Christen my opdrag en verantwoordelikheid om as koning op te tree, tot uitbreiding van God se koninkryk.

Die regering van die koningsamp van die Christen ontplooi eers volledig in die hiernamaals, in die ewige lewe, waar ons saam met Christus in ewigheid oor alle skepsels sal regeer. Dit is die volledige herstel van die Koningsheerskappy, en die mens moet mekaar dankbaar dien omdat hy daardeur vir God dien.

Wat 'n ongelooflike belofte is dit nie vir 'n Christen om te weet dat daar aan die regterkant vir hom 'n plek voorberei is om saam met Christus te regeer!

Gesang 16:3, 4

15 April

Johannes 1:1-18; 1 Johannes 4:7-16

Sondag 13

Vraag 33: Waarom word Christus die *eniggebore Seun van God* genoem, terwyl ons tog ook kinders van God is?

Antwoord: Omdat alleen Christus die ewige natuurlike Seun van God is, terwyl ons om sy ontwil uit genade tot kinders van God aangeneem is.

Hierdie vraag hou 'n probleem in. Die klemtoon lê op *eniggebore*! Hoe kan Christus die *eniggebore Seun* wees, as God baie kinders het? As Christus in volstreekte sin God se *eengebore Seun* is, is Hy die *enigste*, met ander woorde die enigste Kind. Maar as ons ook God se kinders is, kan Hy dit nie meer wees nie. Die kinders van God vorm 'n skare wat niemand kan tel nie. En tog word Jesus die *eniggebore Seun* genoem. Die antwoord op hierdie vraag is dat Christus die *ewige natuurlike Seun van God* is. Christus alleen is die natuurlike Seun. Daarin kan niemand met Hom vergelyk word nie.

Christus is die ewige Seun van God. Hy het dit nie geword nie, maar Hy is dit van ewigheid af. So ewig as wat die Vader is, so ewig is die Seun. Hy het nie eers toe Hy in Betlehem gebore is, God se Seun

geword nie, maar Hy was die ewige Seun wat na die aarde toe gekom het om ons vlees en bloed aan te neem. Niemand is aan Hom gelyk.

God is ook die natuurlike Seun van God. Dit beteken dat Hy deel het aan die goddelike natuur, dat Hy God is uit God, en Lig uit Lig. Soos wat elke kind die wese van sy vader het, besit Christus dieselfde wese as God.

Jesus Christus is dus gelyk aan God en sy ewigheid, daarom is Hy enig in sy soort. Die eniggebore Seun van God, die ewige en natuurlike Seun!

Gesang 204:1

16 April

Romeine 8:9-17; Efesiërs 1:3-6

Sondag 13

Vraag 33: Waarom word Christus die eniggebore Seun van God genoem, terwyl ons tog ook kinders van God is?

Antwoord: Omdat alleen Christus die ewige natuurlike Seun van God is, terwyl ons om sy ontwil uit genade tot kinders van God aangeneem is.

Die Kategismus maak 'n onderskeid tussen natuurlike en aangenome kinders. Elkeen van ons weet wat die verskil is. Moses was die natuurlike seun van Amram en Jogebed. Later word hy deur 'n Egiptiese prinses as haar seun aangeneem. Hy is in die Egiptiese kringe opgeneem en sou miskien later ook heerser op die troon geword het as hy daar gebly het, maar daardeur was hy nooit 'n Egiptenaar nie. Hy was 'n Jood. Hy kan nie sy bloedlyn verander nie. So is en bly Christus onder alle omstandighede Seun van God. En watter voorregte ons as aangenome kinders ook mag ontvang, ja al word ons saam met Christus in die hemel geplaas, kry ons nooit deel aan die goddelike natuur nie, ons bly in ewigheid mense.

Jesus Christus het egter as mens aarde toe gekom. Hy was mens om ons sonde te dra, en God om dit weg te kon dra. Dit is om sy ontwil, deurdat Hy aan sy Vader gehoorsaam was en vir ons sondes gestorf het, dat ons God se kinders genoem kan word. Uit onself is dit

nooit moontlik nie, ons is te nietig en sondig, so sondig dat die see ons nie kan afwas nie. Maar uit God se genade maak Hy dit deur Jesus Christus moontlik dat ons wedergebore kan word; dat ons die ou sondige lewe kan aflê, en 'n nuwe lewe saam met Christus kan lei. Dan word ons broers en susters van Jesus, ja ons word God se kinders, aangenome kinders van God. God neem ons deur Jesus Christus aan as sy kinders. En om te dink dit is uit genade alleen! Hoe kan ons God ooit daarvoor bedank?

Gesang 50:1, 3

17 April

Romeine 7:21-25

Sondag 13

Vraag 34: Waarom noem jy Hom *ons* Here?

Antwoord: Omdat Hy ons na liggaam en siel van die sondes en uit alle heerskappy van die duiwel nie met goud of silwer nie, maar met sy kosbare bloed tot sy eiendom verlos en vrygekoop het.

Die Kategismus meen dat die mens na liggaam en siel in die heerskappy van die duiwel vasgevang is. Maar oor die algemeen glo mense moeilik dat dit wel so is. Hulle redeneer: "Ander is dalk in die mag van die Bose, maar beslis nie ek nie." Mense wil nie aanvaar dat die Bose mag oor hulle het nie, omdat hulle teen die Bose stry en probeer om die goeie te doen.

In Romeine 7 sê Paulus ook dat die mens die goeie wil doen. Die mens se wil is egter kragteloos, want die slegte wat hy nie wil doen nie, dit doen hy juis, terwyl daar van sy goeie voornemens min teregkom. Elke mens het 'n wil om die goeie te doen, maar dit beteken nie dat hy 'n goeie wil het nie. Die heerskappy van die Bose oor die mens bestaan veral daarin dat hy jou in die waan laat lewe dat jy vry is - vry van die Bose, vry, sodat jou wil jou werke bepaal en dat jy die heer van jou eie lewe is. Die mens kan nie self uit die greep van die Bose ontsnap nie. Daarom kan ons saam met Paulus vra: *Ek, ellendige mens! Wie sal my van hierdie doodsbestaan verlos?* God verlos ons en koop ons vry van hierdie mag deur Jesus Christus ons Here (Rom

7:25). En omdat Jesus ons vrygekoop het, is ons sy eiendom. Hy is ons Here, want Hy regeer oor sy eiendom.

Gesang 217:1, 2

18 April

Matteus 1:18-25

Sondag 14

Vraag 35: Wat beteken: *wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore is uit die maagd Maria?*

Antwoord: Dat die ewige Seun van God, wat ware en ewige God is en bly, die ware menslike natuur uit die vlees en bloed van die maagd, Maria, deur die werking van die Heilige Gees aangeneem het. So is Hy tegelykertyd die ware nakomeling van Dawid, in alles aan sy broers gelyk, behalwe die sonde.

Die Kerkhervormer, Martin Luther, skryf oor die saak wat in hierdie vraag behandel word, die volgende: *Die ganze evangelie wat ons verkondig, berus daarop dat 'n mens hierdie saak reg sal begryp, want al ons heil en saligheid is daarvan afhanklik. Verder is dit so ryk en omvattend, dat ons nooit genoeg daaruit kan leer nie.* Die volgende drie dagstukke word aan die vraag gewy.

Vandag is daar geen regdenkende mens wat ontken dat Jesus gelewe het nie. Hy was mens soos alle ander mense. Almal aanvaar egter nie dat die Mens, Jesus, ook ware en ewige God is nie. Die kerk staan en val met die belydenis dat Jesus ook ware en ewige God is. Hierdie belydenis is vir die wêreld 'n ergernis en 'n aanstoot. Die kerk weet egter dat die saak waaroor dit hier gaan, die grond van sy eie heil en redding is. Toe die kerk die belydenis geformuleer het dat die Mens, Jesus, ook ware God is, het hy nie op 'n spekulatiewe manier met begrippe gespeel nie, maar die hartklop van die heil wat verkondig word, onder woorde gebring. As God nie in Christus vir ons gehandel en gelei het nie, sou ons nog steeds met al ons skuld belaa en aan die magte en geweld van hierdie wêreld uitgelewer gewees het. Ons sou dan nog steeds gevangenes van ons sonde

gewees het en ons geloof sou waardeloos gewees het. Maar in Christus is God by ons en verlos Hy ons van ons sonde.

Gesang 86:2, 4

19 April

Lukas 1:26-38

Sondag 14

Vraag 35: Wat beteken: *wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore is uit die maagd Maria?*

Antwoord: Dat die ewige Seun van God, wat ware en ewige God is en bly, die ware menslike natuur uit die vlees en bloed van die maagd, Maria, deur die werking van die Heilige Gees aangeneem het. So is Hy tegelykertyd die ware nakomeling van Dawid, in alles aan sy broers gelyk, behalwe die sonde.

Dat Jesus die ware menslike natuur aangeneem het, is 'n aanduiding van God se liefdevolle solidariteit met die mense en die wêreld. God het in Christus nie net die menslikheid van een mens aangeneem nie, maar Hy het die menslike natuur in die algemeen - dít wat alle mense met mekaar in gemeen het - aangeneem. Dit beteken dat God in Christus ewe naby aan alle mense is. God is by die mens. Dit beteken egter nie dat die mens oor Hom kan beskik nie; Hy bepaal self die onuitspreeklike diepte van die bestaan van elke mens. In Christus verbind God hom finaal met die mensheid. In hierdie verbondenheid van God met die mens word die verbondsverhouding waarin God van die begin af met die mens gestaan het, op 'n wyse vervul wat vër bo elkeen van ons se ervaringsveld of voorstellingsvermoë strek. Jesus, die ware verbondsmens, leef in 'n ongekende eenheid met God - in so 'n mate dat daar nie sprake kan wees van twee wesens nie, maar slegs van een - en só kan God in Jesus sy bedoeling met die wêreld bereik. Met Christus se geboorte voltrek God 'n nuwe skeppingsdaad en skep Hy vir verlore sondaars 'n nuwe lewensmoontlikheid.

Gesang 80:3

20 April

Efesiërs 1:3-14

Sondag 14

Vraag 35: Wat beteken: *wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore is uit die maagd Maria?*

Antwoord: Dat die ewige Seun van God, wat ware en ewige God is en bly, die ware menslike natuur uit die vlees en bloed van die maagd, Maria, deur die werking van die Heilige Gees aangeneem het. So is Hy tegelykertyd die ware nakomeling van Dawid, in alles aan sy broers gelyk, behalwe die sonde.

Jesus werk nie alleen deur die krag van die Heilige Gees nie, maar ook sy begin is uit die krag van die Hoogste, die Heilige Gees. Dit beteken dat Jesus nie eers op 'n bepaalde tydstip in sy geskiedenis die Seun van God geword het nie. Hy was dit van die begin af. Van voor sy geboorte af is Hy die Middelaar van God se heerskappy. Die meerderheid gelowiges uit die tyd van Jesus het eers met sy opstanding besef dat Hy die Seun van God is. Maar dit beteken nie dat Jesus eers tóé die Seun van God geword het nie. Jesus was van die begin af die Seun van God. Die Kategismus benadruk hier nie alleen die feit dat Jesus se geskiedenis die werk van die Vader, Seun en Gees is nie, maar lê ook klem daarop dat Jesus sy hele lewe op aarde as die Seun van God gelewe het. Hy is nie alleen die Seun van God in sy heerlikheid nie, maar Hy is dit ook in sy vernedering, lyding en dood. Die Kategismus behandel hierdie sake in die volgende vrae.

Gesang 211:3

21 April

1 Timoteus 2:5

Sondag 14

Vraag 36: Watter nut verkry jy uit die heilige ontvangenis en geboorte van Christus?

Antwoord: Dat Hy ons Middelaar is, en met sy onskuld en volkome heiligheid my sonde waarin ek ontvang en gebore is, voor God bedek.

Jesus Christus is die Middelaar tussen God en die mense. Wanneer daar van Jesus as die Middelaar gepraat word, word sy verbon-

denheid met die mense baie sterk beklemtoon. Jesus is die Middelaar op grond van dít wat Hy vir die mense doen. Hy gee sy lewe en hierdie lewe - op grond van Jesus se ongekwalifiseerde gehoorsaamheid aan God - word die losprys vir alle mense. Die versoenende betekenis van Jesus se sterwe is dat al die mense deur hierdie gebeure nou toegang tot God het. Omdat Jesus se dood ons sonde volkome voor God bedek, het die mens geen ander middelaar naas Jesus nodig nie. Die mens hoef ook nie die versoeningswerk van Christus aan te vul nie, want dit is volkome. Jesus het die kloof tussen God en die mense oorbrug, sodat elkeen deur Jesus vrye toegang tot God het. Om as Middelaar hierdie versoeningswerk ten behoeve van die mense te kon doen, moes Jesus self 'n ware mens wees. - Die Kategismus benadruk dit dat Jesus Middelaar kon wees, want Hy is as mens gebore. Omdat Hy as mens gebore is, het sy middelaarswerk nut vir die mense.

Gesang 100:1, 5

22 April

Romeine 8:1-3

Sondag 14

Vraag 36: Watter nut verkry jy uit die heilige ontvangenis en geboorte van Christus?

Antwoord: Dat Hy ons Middelaar is, en met sy onskuld en volkome heiligheid my sonde waarin ek ontvang en gebore is, voor God bedek.

Jesus se lewe word dikwels as onskuldig of sondeloos beskryf. Hierdie beskrywing kan misleidend wees, want dit is negatief, staties en beperkend. Dit kan die indruk skep dat Jesus onskuld as 'n eienskap by sy geboorte ontvang het. Dit maak van Hom 'n vreemde en onmenslike wese. Die Bybel leer ons egter dat Jesus onder die volle druk van die kragte wat teen God werk, geleef het. Hy is versoek, het angs beleef en is aan menslike stryd uitgelewer.

Die Kategismus gee ook 'n meer positiewe en dinamiese beskrywing van Jesus se lewe. Sy lewe was volkome heilig. Dit beteken dat sy drievoudige verhouding tot God, sy naaste en die natuur, die volledige struktuur van ware menswees ontvou. In Jesus se lewe word

die hoogste kwaliteit van menswees in liefde en vryheid uitgedruk. Hier kom menswees tot volle mondigheid deurdat Jesus die volkome bondgenoot van God is. Met hierdie lewe van volkome onskuld en heiligheid bedek Jesus ons sonde voor God. Hy is die volkome Middelaar wat die mense volmaak met God versoen.

Gesang 119

23 April

Filippense 2:5-11

Sondag 15

Vraag 37: Wat verstaan jy onder die woordjie: *gely*?

Antwoord: Dat Christus na liggaam en siel tydens sy hele lewe op aarde, maar veral aan die einde daarvan, die toorn van God teen die sonde van die hele menslike geslag gedra het. So het Hy met sy lyding as die enigste versoeningsoffer ons liggaam en siel van die ewige verdømmenis verlos en vir ons die genade van God, die geregtigheid en die ewige lewe verwerf.

Jesus was nie 'n persoon wat genot en bevrediging uit sy mishandeling en lyding geput het nie. Sy lewe was nie ter wille van selfkastyding nie. Sy lewe het nie alleen 'n skadukant gehad nie, maar ook 'n sonkant. Dit is nie alleen lyding wat aan Jesus se optrede verbonde is nie, sy optrede bring ook groot blydschap vir die mens (Luk 2:10). Jesus se lyding beteken nie dat sy lewe eensydig vereng word nie, maar wel dat Hy ten volle en ware Mens is. Jesus se lydensweg is nie 'n eensydige lydensideologie nie, maar lyding saam met die mense. Sy lyding is plaasbekledend, dit is 'n weg van opoffering vir vele. Net soos Jesus se lyding 'n lyding vir alle mense is, so is sy hele lewe ook gekenmerk deur lyding. Met sy menswording begin sy vernedering (Fil 2:7). As kind moes hy saam met sy ouers vlug om die dood vry te spring; Hy is versoek; sy boodskap is nie geglo nie; Hy is verwerp en laastens sterf Hy ook 'n gewelddadige dood. Jesus se hele lewe word deur lyding gekenmerk omdat sy lewe 'n volgehoue samesyn met die mense ter wille van God en met God ter wille van die mens is. Die

mense kan hierdie nabyheid van God in Jesus nie verdra nie, en draai teen Hom. Jesus ly vir diegene wat lyding oor sy lewe bring.

Gesang 120:1-3

24 April

Romeine 1:18-23

Sondag 15

Vraag 37: Wat verstaan jy onder die woordjie: gely?

Antwoord: Dat Christus na liggaam en siel tydens sy hele lewe op aarde, maar veral aan die einde daarvan, die toorn van God teen die sonde van die hele menslike geslag gedra het. So het Hy met sy lyding as die enigste versoeningsoffer ons liggaam en siel van die ewige veroemenis verlos en vir ons die genade van God, die geregtigheid en die ewige lewe verwerf.

Dit is opvallend dat die Kategismus die toorn van God juis ter sprake bring by die behandeling van Jesus se versoenende lyding. Dit beteken dat God se toorn alleen reg begryp kan word in samehang met sy reddingsdade. Die donker werklikheid van die sonde het nie alleen God se toorn tot gevolg nie, maar het ook sy genade na vore laat kom. Om die vernietigende mag van die sonde te vernietig, het die bloed van Jesus gekos. Sy lyding kan nie as lyding ter wille van lyding, of as 'n verklaarbare lyding beskou word nie. Jesus se weg is egter noodwendig 'n lydensweg. Die noodwendigheid van Jesus se lyding is noodwendig op die oorwinning van die Bose gerig. Die toorn van God moet in die lig hiervan verstaan word: Deur Jesus se lyding druk God sy protes teen die mens se sonde en die vervreemding van sy skepping uit. Dit beteken dat God se toorn die keersy van sy liefde is. God is nie sonder gevoel vir die mens nie. Al het die sonde die mens van God vervreem, beteken dit nie dat God die mens aan homself oorgelaat het nie. God se toorn het nie tot gevolg dat Hy die mens uitdelg nie, maar dat Hy sy Seun laat ly en sterf vir sondaars.

Gesang 123:2, 3

25 April

Romeine 3:25-26

Sondag 15

Vraag 37: Wat verstaan jy onder die woordie: gely?

Antwoord: Dat Christus na liggaam en siel tydens sy hele lewe op aarde, maar veral aan die einde daarvan, die toorn van God teen die sonde van die hele menslike geslag gedra het. so het Hy met sy lyding as die enigste versoeningsoffer ons liggaam en siel van die ewige verdoemenis verlos en vir ons die genade van God, die geregtigheid en die ewige lewe verwerf.

Baie mense verstaan God se geregtigheid as die goddelike gerig. Voor hierdie gerig kan geen mens staande bly nie. Dit beteken dat die mens nie alleen God se gerig vrees nie, maar ook sy geregtigheid. Die troos van die Bybel lê daarin dat God se geregtigheid nie alleen gerig en dood beteken nie, maar ook genade en lewe. God se geregtigheid bestaan daarin dat Hy aan alle mense, sonder onderskeid, sy ewige genade en barmhartigheid aanbied as die grond en doel van hulle lewe. God se boodskap aan 'n verlore mensdom is: Moenie vrees nie, Ek is met julle. Dit is God se geregtigheid. En God skenk hierdie geregtigheid aan die mense deur die lyding van Jesus. Deur Jesus se lyding en dood ontvang die mens nie alleen God se genade nie, maar ook geregtigheid. Wie deur Jesus aan God se genade en geregtigheid deel het, word van die mag van die dood bevry en kry só deel aan die ewige lewe. Die ewige lewe is nie iets wat die mens van nature besit, of wat hy vir homself homself kan verwerf nie. Dit is 'n gawe van God se genade en van sy geregtigheid.

Gesang 155:1

26 April

Johannes 18:28-19:16

Sondag 15

Vraag 38: Waarom het Hy onder die *regter Pontius Pilatus* gely?

Antwoord: Sodat Hy onskuldig deur die wêreldlike regter veroordeel sou word en ons daardeur sou bevry van die streng oordeel van God wat oor ons moes kom.

Die oordeel oor Jesus was 'n totale oordeel. Elke vorm van gesag in sy wêreld, het die hoogste vonnis oor Hom gevel - die doodsvonnis. Sy verwerping deur die wêreld is dus totaal. Wanneer Pontius Pilatus uiteindelik op Gabbata op die regbank gaan sit om amptelike goedkeuring aan die verwerping te verleen, doen hy dit as wettig-aangestelde goewerneur - verteenwoordiger van die regering van die dag met volle juridiese bevoegdheid. Jesus erken ook sy gesag oor Hom met dié woorde: *U sou geen gesag oor My gehad het as dit nie van Bo aan u gegee was nie* (Joh 19:11).

Natuurlik het dié prokurator van Judea sy mag misbruik ter wille van eie voordeel. Dít op sigself verander egter nie die feit dat 'n wet-tige wêreldlike regbank - bekend vir sy gesofistikeerde Romeinse regstelsel - uiteindelik amptelik goedkeuring aan die doodsvonnis en finale verwerping van Jesus verleen het nie. Daarmee het Pilatus, sonder dat hy dit ooit bedoel of besef het, die doodsklokke oor alle sonde laat lui. God het dié amptelike (onregverdige) oordeel van die wêreld gebruik om sy totale (regverdige) oordeel oor die sonde amptelik uit te spreek ter wille van die wêreld.

Gesang 245

27 April

Romeine 8:21-31

Sondag 15

Vraag 38: Waarom het Hy onder die *regter Pontius Pilatus* gely?

Antwoord: Sodat Hy onskuldig deur die wêreldlike regter veroordeel sou word en ons daardeur sou bevry van die streng oordeel van God wat oor ons moes kom.

Wanneer Jesus deur 'n wêreldse regbank veroordeel word, word ook God se oordeel oor die sonde op Hom voltrek. Hier is sprake van twee veroordelings, twee regbanke. Enersyds God se oordeel oor die sonde wat heilig en regverdig is. En andersyds die menslike oordeel wat onheilig en onregverdig is. Jesus word deur regter Pilatus veroordeel sodat ons deur die Regter, God, vrygespreek kan word.

Die Onskuldige word skuldig verklaar, sodat die skuldiges onskuldig verklaar kan word.

Wanneer Jesus deur 'n wêreldse regbank veroordeel word, is dit 'n amptelike oordeel deur die wettige owerheid. Die owerheid is dienaar van God - óók in sy onregverdige oordele. God laat oor sy Seun regspraak en oordeel - want sy Seun neem die sonde van die ganse wêreld (en die regverdige oordeel van God daaroor) op Hom, sodat ek en jy vandag vrygespraak staan, want *Hy oordeel regverdig deurdát Hy elkeen vryspreek wat in Jesus glo* (Rom 3:26).

Gesang 132

28 April

Galasiërs 3:13; Kolossense 1:15-20

Sondag 15

Vraag 39: Sit daar iets meer in dat Christus juis *gekruisig* is en nie op 'n ander manier gesterf het nie?

Antwoord: Ja, want daardeur is ek seker dat Hy die vervloeking wat op my gerus het, op Hom geneem het omdat die kruisdood deur God vervloek is.

Die kruisiging is al die grootste ruiltransaksie in die geskiedenis van die mensdom genoem. In 'n sekere sin is dit waar, want *Christus het ons losgekoop van die vloek wat die wet meebring, deur in ons plek 'n vervloekte te word* (Gal 3:13). In sy lyding en dood aan die vloekhout van die kruis (wat gewoonlik vir misdadige slawe gereserveer is) ervaar Christus God se vloek. Dit beteken verwerping - God wil Hom nie ken nie.

Dit is die een kant van die ruiltransaksie. Die ander kant daarvan is dat Hy, deur vervloekte vir my te wees, die vloek uit my lewe en lyding wegneem. *Deur die bloed van sy Seun aan die kruis het Hy die vrede herstel, deur Hom het Hy alles op die aarde en in die hemel met Homself versoen* (Kol 1:20). Ook ek en jy leef nou in vrede met God - daarom weet ek dat my lyding nooit vloek (verwerping) van God kan wees nie.

Gesang 10

29 April

Romeine 6:23; Hebreërs 2:5-18

Sondag 16

Vraag 40: Waarom was dit noodsaaklik dat Christus Hom tot *in die dood* toe verneder het?

Antwoord: Weens die geregtigheid en waarheid van God kon nie anders as deur die dood van die Seun van God vir ons sondes betaal word nie.

Die loon wat die sonde gee, is die dood; die genadegawe wat God gee, is die ewige lewe in Christus Jesus ons Here (Rom 6:23). Met hierdie teksvers word God se totale verlossingsplan vir die wêreld omvat. Die loon wat die sonde gee, is die dood - só het God dit van die begin af aan Adam en Eva voorgehou. En omdat God volkome regverdig is - God het die reg lief en bly te alle tye trou aan Homself - móét Hy die doodstraf oor die sonde uitspreek. Sy regverdigheid eis dit; sy waarheid - wat Hy is - verlang dit.

Maar God se liefde weerhou Hom daarvan om toe te laat dat ons self die prys betaal. Omdat God ook volkome liefde is - liefde wat Hom nie toelaat om sy mense voor die voet te verdelg nie - betaal God self die volle prys in Christus.

Christus word sonde - vir ons. Daarom neem Hy ook volledig die loon van die sonde op Hom - die doodsvonnis.

Gesang 57

30 April

Johannes 11:33-44;

Matteus 26:36-39; 27:45-50

Sondag 16

Vraag 40: Waarom was dit noodsaaklik dat Christus Hom tot *in die dood* toe verneder het?

Antwoord: Weens die geregtigheid en waarheid van God kon nie anders as deur die dood van die Seun van God vir ons sondes betaal word nie.

Wanneer die Seun van God sterf, sterf Hy as verworping - 'n vervloekte aan 'n vloekhout, van God en mens verlaat. Die dood

word die finale hellevaart - die laaste vyand waaraan Hy oorgegee word; die vyand waarteen Hy sy hele lewe lank geveg het:

by die opwekking van sy vriend, Lasarus.

by sy eie bloedstryd in Getsemané.

by die finale kreet: *My God, my God, waarom het U My verlaat?*

Die ingang in die nag het begin...

Wat ons moet raaksien, is dat Christus se dood anders as ons eie is. Sy dood word betaling vir ons sonde. Ons dood is die deurgang tot 'n nuwe lewe. Sy dood is God se oordeel en dit beteken totale verwerping tot in sy diepste konsekwensies. Ons dood - juis omdat dit ten diepste deur Christus deurgewerk en oorwin is - word nou anders!

1 Mei

Genesis 3:17-19; Johannes 19:28-42

Sondag 16

Vraag 41: *Waarom is Hy begrawe?*

Antwoord: Om daarmee die versekering te gee dat Hy werklik gesterf het.

... *totdat jy terugkeer na die aarde toe, want daaruit is jy geneem. Stof is jy, en jy sal weer stof word* (Gen 3:19). Só lui die laaste deel van God se strafaankondiging oor die sonde van die mens. En vir alle mense moes dit waar word - óók vir die Mens, Jesus van Nasaret.

Sy begrafnis was nie die bewys dat Hy dood was nie - dít het alreeds aan die kruis met water en bloed duidelik geword. Die graf is egter die versekering dat Christus ten volle ons borg is - dat Hy werklik gesterf het vir óns! Want alles wat die mens moes oorkom, moes Hy ook deurgaan. Daar is geen onderdeel van God se straf wat Hy nié gedra het nie - óók die vernedering van 'n begrafnis, van 'n terugkeer na die aarde soos God in Genesis beloof het. Christus slaan niks oor wat by óns straf en vernedering tuis hoort nie. Hy dra dit waarlik ten volle - dáárom kry ons eie graf 'n nuwe perspektief in Christus.

Gesang 122

2 Mei

Markus 8:34-38; Psalm 49:8-10

Sondag 16

Vraag 42: As Christus dan vir ons gesterf het, waarom moet ons ook nog sterwe?

Antwoord: Ons dood is nie 'n betaling vir ons sondes nie, maar slegs 'n afsterwe van die sondes en 'n deurgang tot die ewige lewe.

Die Kategismus tref hier 'n duidelike onderskeid tussen ons sterwe en dié van Jesus Christus. Sy dood was 'n plaasvervangende dood, in dié sin dat Hy nie vir Homself nie, maar vir ons gesterf het. God die Vader het op sy besondere manier besluit dat die vloekdood van sy Seun aan die kruis die enigste en genoegsame wyse is om ons met Hom te versoen.

Ons dood kan dus nooit as betaling vir ons sondeskuld dien nie. Al wil ons ook deur ons dood vir ons sondeskuld betaal, is ons nie daartoe in staat nie. Wat sal ons tog vir God in ruil vir die ewige lewe kan aanbied? Sy oordeel oor die sonde is so fel dat, wat die mens ook al wil en kán betaal, nooit genoeg sal wees om die ewige lewe te beërwe nie.

Ons dood het deur die dood van Jesus 'n ander betekenis gekry. Jesus het deur sy opstanding uit die dood vir ons die angel uit die dood gehaal. Ons moet nog sterwe, maar ons sterwe is vir ons die deurgang tot die ewige lewe. Die Here Jesus verseker ons in sy eie woorde: Ek is die opstanding en die lewe. - Wie in My glo, sal lewe, al sterwe hy ook.

Gesang 192:1-4

3 Mei

Filippense 1:12-26

Sondag 16

Vraag 42: As Christus dan vir ons gesterf het, waarom moet ons ook nog sterwe?

Antwoord: Ons dood is nie 'n betaling vir ons sondes nie, maar slegs 'n afsterwe van die sondes en 'n deurgang tot die ewige lewe.

Deur die eeue het mense verskillend oor die dood gedink. Daar is byvoorbeeld die ongelowiges wat redeneer dat die dood die einde van alles is. Hulle glo: Laat ons eet en drink en vrolik wees, want môre sterf ons. Daar is egter ook diegene wat oor die dood as 'n sieleslaap dink, óf aan die gedagte van 'n vagevuur vashou waar die siele van afgestorwenes ná die dood gereinig sou word.

Die apostel Paulus gee in bostaande Skrifgedeelte vir ons die Bybelse perspektief op die dood. Hy praat van die dood as 'n heengaan. Dit is volgens hom vir gelowiges in die Here 'n heengaan na 'n ander oord - die Vaderhuis met sy baie woonplek waarvan Jesus so duidelik gepraat het. Daarom het die dood vir Paulus geen verskrikking ingehou nie, maar het hy met verlange daarna uitgesien. Vir hom bestaan die hiernamaals in 'n saamwees met Christus en *dit is verreweg die beste*.

Gedagtig aan wat die Bybel ons oor die dood leer, hoef 'n gelowige dus nie vir die dood bang te wees nie. Watter salige vooruitsig het ons as gelowiges nie om ná hierdie aardse lewe te kan tuis wees in die gedurige teenwoordigheid van ons Here nie?

Gesang 138:1, 4

4 Mei

Galasiërs 2:15-21

Sondag 16

Vraag 43: Watter nut verkry ons nog verder uit die offer en dood van Christus aan die kruis?

Antwoord: Deur sy krag word ons ou mens saam met Hom gekruisig, gedood en begrawe. Gevolglik kan ons sondige begeertes nie meer oor ons heers nie, maar kan ons onself as 'n dankoffer aan Hom toewy.

Alles wat Jesus Christus gely het, het Hy ter wille van ons gedoen. Sy kruisiging, dood en begrafnis beteken dus die ondergang van ons ou mens (ons natuur soos dit deur die sonde verdorwe is). As ons deur die geloof in Jesus Christus ingelyf is, kan dit nie anders as dat ons sondige natuur saam met Jesus Christus die dood ingaan nie.

Ons sondige natuur moet dus saam met Christus gekruisig word, dit wil sê ons moet ons sondige begeertes kruisig. Ons moet dit doen totdat die ou mens dood is. Ons sal wel nie daardie finaliteit in hierdie lewe bereik nie, maar ons mag geen enkele dag laat slap lê met die kruisiging van die sonde nie. En as ons waarlik aan Christus deel het, is dit nie vir ons moeilik nie! Hoe meer Jesus Christus in ons lewe en ons in Hom, hoe meer sterf die sonde in ons. Al glo ons nie aan die Roomse askese nie, moet ons tog nougeset lewe. Christus het ook gesê dat die een wat agter Hom aan wil kom, homself moet verloën, sy kruis moet opneem en Hom moet volg.

Gesang 258:2

5 Mei

Romeine 12:1-8

Sondag 16

Vraag 43: Watter nut verkry ons nog verder uit die offer en dood van Christus aan die kruis?

Antwoord: Deur sy krag word ons ou mens saam met Hom gekruisig, gedood en begrawe. Gevolglik kan ons sondige begeertes nie meer oor ons heers nie, maar kan ons onself as 'n dankoffer aan Hom toewy.

Jesus Christus het die hoogste offer, sy lewe, gebring om ons van die ewige dood te red. Hy het die hemelse heerlikheid en alles wat Hy besit het, opgeoffer, sodat ons deur die geloof in Hom, die hemelse heerlikheid mag erf. En nou vra Hy niks meer van ons as 'n dankbare en toegewyde lewe in die geloof nie.

Die offer wat ons aan Hom kan bring, is op verre na nie te vergeleke met sy offer vir ons nie, en tog neem hy dit in genade aan. Ons is so geneig om in die offer van ons tyd, kragte en goed in diens van die Here te wil bereken hoeveel ons daarvan aan die Here kan afstaan. Ons kan egter niks aan God afstaan nie, want alles wat ons besit, behoort saam met ons aan Hom.

Die grootste bydrae en getrouste arbeid in diens van die Here het vir Hom geen waarde as ons nie onself saam met ons goed en kragte aan Hom toewy, en ons hart nie daarin is nie.

Gesang 190:1-5

6 Mei

Markus 15:33-41

Sondag 16

Vraag 44: *Waarom volg daar: wat neergedaal het na die hel?*

Antwoord: Sodat ek in my swaarste aanvegtinge verseker kan wees en myself volkome kan vertroos dat my Here Jesus Christus my van die helse benoudheid en pyn verlos het. Hierdie verlossing het Hy bewerk deur sy onuitspreeklike ang, smarte en verskrikking wat Hy ook aan sy siel deur sy hele lewe, maar veral aan die kruis gely het.

Om van mense wat naby jou geleef en saam met jou gewerk het, verlate te wees, moet baie moeilik wees. Máár, om van God verlate te wees, moet onuithoudbaar wees. Daarom beskou Markus Jesus se verlatenheid aan die kruis, soos blyk uit die kruiswoord, *My God, my God, waarom het U My verlaat?*, as die dieptepunt van sy lyde.

Jesus Christus, die sondelose, het ons sonde op Hom geneem en die straf daarvoor in ons plek gedra. Die lyding, pyn en smart wat Jesus deurgemaak het, was net soos dié wat ons in die hel daarvoor sou moes ly. Hy het die uiterste vorm van alleenheid en verlatenheid deurgemaak, sodat ons altyd by God kan wees en nooit deur Hom verlaat sal word nie.

Daarom wil hierdie antwoord in die Kategismus aan ons die versekering gee dat Jesus die straf vir ons sonde volledig gedra het.

Gesang 122:1, 2, 5

7 Mei

Galasiërs 3:1-14

Sondag 16

Vraag 44: *Waarom volg daar: wat neergedaal het na die hel?*

Antwoord: Sodat ek in my swaarste aanvegtinge verseker kan wees en myself volkome kan vertroos dat my Here Jesus Christus my van die helse benoudheid en pyn verlos het. Hierdie verlossing het Hy bewerk deur sy onuitspreeklike angs, smarte en verskrikking wat Hy ook aan sy siel deur sy hele lewe, maar veral aan die kruis gely het.

Die kruisiging was 'n wrede straf wat die Romeine hoofsaaklik aan rebelle en nie-Romeinse burgers opgelê het. Volgens die Bybel dui die kruisiging daarop dat die gekruisigde 'n verwerpene is. Die gekruisigde hang tussen hemel en aarde aan die kruis. Dit hou in dat die aarde die skuldige verdryf en dat die hemel hom nie wil ontvang nie. Sowel God as die mense wil dus niks met so 'n persoon te doen hê nie. Die Skrifgedeelte intensiveer die kruisiging as straf deur Deuteronomium aan te haal: *Vervloek is elkeen wat aan 'n hout opgehang is.* Die kruisiging van Jesus het dus vir Hom beteken dat hy deur God en die mense verlaat en vervloek is.

Vanweë ons sonde en ongehoorsaamheid verdien ons dit dat God ons verlaat en vervloek. Maar *Christus het ons losgekoop van die vloek wat die wet meebring, deur in ons plek 'n vervloekte te word.* Daarom kan die Kategismus ons vertroos met die woorde dat, omdat Jesus gekruisig is, ons seker kan wees dat Hy die vervloeking wat op ons gerus het, op Hom geneem het.

Gesang 131:1-3

8 Mei

Hebreërs 5:1-10; Jesaja 53:1-5

Sondag 16

Vraag 44: Waarom volg daar: *wat neergedaal het na die hel?*

Antwoord: Sodat ek in my swaarste aanvegtinge verseker kan wees en myself volkome kan vertroos dat my Here Jesus Christus my van die helse benoudheid en pyn verlos het. Hierdie verlossing het Hy bewerk deur sy onuitspreeklike angs, smarte en verskrikking wat Hy ook aan sy siel deur sy hele lewe, maar veral aan die kruis gely het.

'n Mens se belewing van lyding hang baie nou saam met sy geaardheid. 'n Ongevoelige mens is baie sensitief vir liggaamlike kasty-

ding, terwyl bespotting en belastering hom nie raak nie. 'n Gevoelige mens daarenteen, is baie kwesbaar vir bespotting en belastering. Laasgenoemde was ook die geval met Jesus. Aan die kruis was die spykers wat sy hande en voete deurboor het, vir Hom draagliker as die beledigings wat Hy moes verduur. Die verloëning deur Petrus was vir Hom pynliker as die klappe in sy gesig en die gespoeg van die skare.

Christus het wel liggaamlik gely, maar sy lyding het veral op geestelike gebied gelê. Hy is gehaat, vervolgd en beledig. Op allerlei maniere het die skrifgeleerdes en Fariseërs Hom by die volk verdag probeer maak. Hy wat na sy eiedom gekom het om hulle te red, moes ontdek dat hulle Hom misken het. Behoort ons dan terug te deins vir lyde? Is ons beter as Hy? Moet ons ons lyding dan nie veeleer as 'n ereteken beskou nie? Om 'n Christen te wees, beteken om 'n kruisdraer te wees.

Gesang 286:1, 3

9 Mei

1 Korintiërs 15:1-20

Sondag 17

Vraag 45: Watter nut het die opstanding van Christus vir ons?

Antwoord: Eerstens het Hy deur sy opstanding die dood oorwin, sodat Hy ons die geregtigheid wat Hy deur sy dood verwerf het, deelagtig kon maak. Tweedens word ons nou ook deur sy krag tot 'n nuwe lewe opgewek. Derdens is die opstanding van Christus vir ons 'n betroubare waarborg van ons salige opstanding.

Ons hoor dikwels die Kategismus praat van die *nut* wat die verskillende heilsdade van Jesus Christus vir ons het. Iets is net nuttig wanneer dit bruikbaar aangewend kan word. So hoef iets wat kosbaar is, nie noodwendig nuttig te wees nie. Christus se heilswerk is van nut omdat Hy dit tot ons heil wil laat aanwend.

Die eerste nut wat Christus se opstanding uit die dood vir ons het, is dat Hy die dood vir ons oorwin het! Wie is daar wat nie vir die dood bang is nie? Vir die laaste paar dekades word daar klem gelê op gesondheidskosse, oral sien jy drawwers langs die pad, gimnasiums

word druk besoek, ens. Ons het almal 'n ingebore vrees vir die dood. In 'n sekere sin is dit reg dat ons respek vir die lewe as gawe van God het. Maar aan die ander kant kan ons tog, met behoud van respek vir die lewe, ons dood en graf nou getroos tegemoetgaan: Want toe Jesus die Sondagmôre ná sy kruisiging uit die dood opgestaan het, het Hy daarmee te kenne gegee dat Hy die mag van die dood vir eens en vir altyd gebreek het. Omdat Hy die *eersteling* is wat uit die dood opgestaan het, kan ons weet dat ons wat in Hom glo, die tweede en derde en vierde en so aan sal wees, totdat die getal vol is van hulle wat vanuit sy beloftes kon leef.

Dít wat ons nou nog *dood* noem, is eintlik niks anders as 'n neerlê van die sondige lewe en 'n ingang tot die ewige lewe nie.

In Christus se opstanding lê die troos waarin ons kan sterwe - ons graf is net tydelik toe!

Gesang 138

10 Mei

1 Petrus 1:1-9

Sondag 17

Vraag 45: Watter nut het die *opstanding* van Christus vir ons?

Antwoord: Eerstens het Hy deur sy opstanding die dood oorwin, sodat Hy ons die geregtigheid wat Hy deur sy dood verwerf het, deelagtig kon maak. Tweedens word ons nou ook deur sy krag tot 'n nuwe lewe opgewek. Derdens is die opstanding van Christus vir ons 'n betroubare waarborg vir ons salige opstanding.

Met Christus se dood het Hy die doderyk ingegaan. Dáár het Hy Satan die stryd aangesê, Satan wat ons van alle geregtigheid beroof het. Geregtigheid is die eienskap wat 'n mens in staat stel om reg aan God en mense te doen. Maar met die sondeval het Satan ons daarvan beroof. En as Christus Satan die stryd aansê, neem Hy dít waarvan Satan ons beroof het, weer terug en kom Hy met hierdie geregtigheid op die golwe van die dood weer te voorskyn.

Sy opstanding uit die dood stel Hom nou in staat om ons deel te laat kry aan daardie verworwe geregtigheid. Let op! Ons is nie toe-

skouers nie, ons word nou deelgenote. Deur Christus se opstanding kan ons nou weer reg aan God en mense laat geskied. Christus deel ons nou hierdie geregtigheid mee, nie op 'n verborge of geheimsinnige manier nie, maar deur sy Woord en Gees. Dit gebeur elke Sondag, want elke Sondag is 'n Paasfees. Dan kom die lewende God weer met sy verworwe skatte om my deur die prediking daaraan deel te laat kry. En ek moet dit slegs met 'n gelowige hart aanneem om dit te kan hê.

Gesang 135

11 Mei

Markus 5:1-20

Sondag 17

Vraag 45: Watter nut het die opstanding van Christus vir ons?

Antwoord: Eerstens het Hy deur sy opstanding die dood oorwin, sodat Hy ons die geregtigheid wat Hy deur sy dood verwerf het, deelagtig kon maak. Tweedens word ons nou ook deur sy krag tot 'n nuwe lewe opgewek. Derdens is die opstanding van Christus vir ons 'n betroubare waarborg vir ons salige opstanding.

Ons mense is dikwels geneig om die resultaat van Christus se heilswerk enkel en alleen in die hiernamaals te wil soek. Dit is 'n skadelike verskraling van die evangelie. Daarteenoor stel die Kategismus dat die tweede nut van Christus se opstanding uit die dood juis is dat *ons ook nou deur sy krag tot 'n nuwe lewe opgewek word*. Dit veronderstel dat ons eintlik nou in die dood lê, dat ons 'n grafbestaan voer. Maar die feit dat Christus deur sy opstanding die dood oorwin het, gee ons die krag om reeds nou al uit die doodse bestaan in die sonde tot 'n nuwe lewe op te staan. Hierdie nuwe lewe kan nie met 'n enkele paar woorde beskryf word nie. Daar is egter Bybelse voorbeelde. Die besetene in die land van die Gerasenêrs is 'n voorbeeld van 'n woesteling wie se lewe 'n grafgekoppelde bestaan was. Toe Christus die duiwelse magte wat beslag van hom geneem het, oorwin het, was die resultaat dat hy welgekleed en by sy volle verstand was. Hoewel hy dieselfde mens was, was sy lewe nou onherkenbaar anders!

Hierdie lewensvernuwing word nie in 'n ommesientjie afgehandel nie, maar dit duur lewenslank. Pasop vir die sektes wat hier anders leer! Mooi formuleer die doopformulier dit deur te praat van die daaglikse vernuwing van ons lewe, totdat ons uiteindelik in die ewige lewe as deel van die gemeente van die uitverkorenes sonder sonde sal wees. Daarom lewe ons vorentoe in heil en saligheid. Deur die krag van die opgestane Christus is die verwagting dat ons vandag 'n beter mens as gister sal wees en dat ons môre nóg sterker in die geloof as vandag sal wees.

Gesang 275:1, 5

12 Mei

1 Korintiërs 15:20-58

Sondag 17

Vraag 45: Watter nut het die *opstanding van Christus vir ons*?

Antwoord: Eerstens het Hy deur sy opstanding die dood oorwin, sodat Hy ons die geregtigheid wat Hy deur sy dood verwerf het, deelagtig kon maak. Tweedens word ons nou ook deur sy krag tot 'n nuwe lewe opgewek. Derdens is die opstanding van Christus vir ons 'n betroubare waarborg vir ons salige opstanding.

Christus se opstanding uit die dood lei nie net tot ons opstanding uit die sonde nie, nie net tot 'n geestelike opstanding nie, nee, dit lei ook tot 'n liggaamlike opstanding wanneer ons met 'n nuwe en verheerlikte liggaam uit die dood en graf sal opstaan.

Die Kategismus sê dat Christus se opstanding uit die dood vir ons 'n betroubare waarborg is vir ons eie salige opstanding uit die dood. Wanneer ons nagmaal gebruik, verkondig ons juis met die eet en drink van die brood en wyn die vereniging van Christus se liggaam met ons liggaam. En Christus se liggaam is 'n opgestane liggaam, sodat ons nou ook deel kan hê aan die liggaamlike opstanding.

Tereg praat die Kategismus van ons *salige* opstanding, want alle liggames sal weer opstaan, maar net die gelowiges se opstanding sal salig wees. Die ongelowiges sal 'n onsalige opstanding hê; hulle sal vir ewig sterwe. **Let wel**, hulle sal nie dood wees nie, maar ewig sterwend

wees. Die dood sal nooit vir hulle genadiglik intree nie. Die dood verlos ons dikwels van felle pyn, maar die ongelowiges sal nooit hierdie *genadedood*" kan ingaan nie. Hulle sal vir ewig soos sterwende mense wees wat nooit van die ondraaglike pyne verlos sal word nie.

Daarom sal ons opstanding 'n salige opstanding met 'n verheerlikte liggaam wees. Daardie liggaam sal nie weer van vlees en bloed wees nie, want ons weet mos dat vlees en bloed aan tydelikheid onderworpe is. Wie wil 'n liggaam hê wat vir ewig nog hoofpyn kan kry en vir ewig nog aan allerlei siektes en kwale onderhewig sal wees? Niemand nie! Daarom berei God vir ons 'n liggaam voor wat vir ewig sal kan lewe. Christus se opstandingsliggaam is vir ons 'n presiese voorbeeld van ons eie opstandingsliggaam. Paulus sê dat Christus die eersteling is van hulle wat ontslaap het, om uit die dood op te staan. Hy gebruik juis die woord *eersteling* om daarmee aan te dui dat ons die tweede, derde en vierde sal wees totdat die getal vol is.

Gesang 142

13 Mei

Handelinge 1:1-11

Sondag 18

Vraag 46: Wat verstaan jy onder: *wat opgevaar het na die hemel*?

Antwoord: Christus is voor die oë van sy dissipels van die aarde af na die hemel opgeneem en Hy is vir ons daar ten goede, totdat Hy terugkom om reg te spreek oor die lewendes en die wat alreeds gesterf het.

Die Kategismus lê hom dit ten doel om die feit van Jesus se sigbare hemelvaart te beklemtoon. Daar is getuies van Jesus se hemelvaart. Dit het voor die oë van sy dissipels gebeur. Veral in die latere jare sou hierdie beklemtoning van die sigbaarheid van Jesus se hemelvaart as werklikheid, nodig geword het. Want in die latere geskiedenis van die kerk het daar dwaalleraars na vore gekom wat Jesus se hemelvaart verskraal het tot 'n blote geestelike gebeurtenis. Hulle het gesê dat die hemelvaartsverhaal verstaan moet word as 'n blote aansporing vir die gelowige om 'n opwaartse beweging in sy lewe tot

stand te bring. Deur hierdie opvatting word die gelowige egter sy troos van *ons vlees in die hemel te hê*, ontnem.

'n Verdere gevaar wat agter hierdie dwaalgedagte lê, is dat die liggaam eintlik iets minderwaardigs is. Dit lei tot 'n oorbeklemtoning van die geestelike ten koste van die stoflike. Ons liggame is nie maar net blote minderwaardige doppe nie. Ons liggame is tempels van God wat die Gees van God huisves. En waar hierdie liggaam van my in verganklikheid begrawe word, juis dáár sal God dit in onverganklikheid opwek. Met die wederopstanding van die vlees kry ons nie ander liggame nie, liggame word nie vervang nie. Maar God gaan dit verander, dit vernuwe na 'n ewige en onverganklike liggaam. Pas u liggaam op, hou dit rein, want dit is die liggaam wat bestem is tot 'n ewige en onverganklike vernuwing.

Gesang 174

14 Mei

Openbaring 21:1-8

Sondag 18

Vraag 46: Wat verstaan jy onder: *wat opgevaar het na die hemel*?

Antwoord: Christus is voor die oë van sy dissipels van die aarde af na die hemel opgeneem en Hy is vir ons daar ten goede, totdat Hy terugkom om reg te spreek oor die lewendes en die wat alreeds gesterf het.

Wat of waar is die hemel waarheen Jesus opgevaar het? Is die hemel 'n plek, of is dit 'n toestand? Die Bybel beskryf die hemel as 'n plek en 'n toestand. Dat dit 'n plek is, word aangedui deur Jesus se woorde: dat Hy weggaan na die plek vanwaar Hy gekom het en dat hulle Hom nie weer sal sien nie. Maar hierdie plek is dan ook 'n plek waar 'n besondere toestand heers - 'n toestand van ewige geluksaligheid in die teenwoordigheid van God en sy heilige engele.

Dit is vir ons moeilik om met ons beperkte begripsvermoë 'n verstaanbare voorstelling van hierdie plek te maak. Dit is in elk geval 'n plek êrens tussen die son, maan en sterre nie. Ons sal met dankbaarheid en tevredenheid moet berus by wat die Bybel van hierdie plek/toestand sê, naamlik dat God dáár is, dat daar nie dood is nie en ook

geen leed, smart of pyn nie. Ons wag met reikhalssende verlange op die dag waarop ons saam met die teruggekeerde Jesus hierdie hemelse toestand ingeneem kan word.

Gesang 177

15 Mei

Markus 16:9-20

Sondag 18

Vraag 46: Wat verstaan jy onder: *wat opgevaar het na die hemel?*

Antwoord: Christus is voor die oë van sy dissipels van die aarde af na die hemel opgeneem en Hy is vir ons daar ten goede, totdat Hy terugkom om reg te spreek oor die lewendes en die wat alreeds gesterf het.

Dit is opvallend dat die Bybel nie baie sê van Jesus se hemelvaart nie. Die ander heilsgebeure, soos sy geboorte, sy lyding, kruisiging en opstanding en die uitstorting van die Heilige Gees, geniet 'n meer breedvoerige dekking as sy hemelvaart. Die mees voor-die-hand-liggende rede hiervoor is sekerlik die feit dat die Bybel dit as vanselfsprekend beskou dat die evangelie in die hemel uitmond!

Die Kategismus wys ons nou daarop dat Christus se hemelvaart geen ontvlugting van die aarde was nie. Jesus het nie die aarde aan sy lot oorgelaat om nou selfsugtig die hemelse heerlikheid te gaan geniet nie. Maar Hy gaan vanaf die aarde na die hemel om weer vanaf die hemel na die aarde terug te keer. Jesus is tydelik in die hemel *ons ten goede*. Dáár, in God se alomteenwoordigheid, is Hy besig met voorbereiding om die aarde hemel te maak. Hierdie skepping word nie vernietig nie; God sal hierdie skepping nie prysgee nie. Maar Hy vernuwe dit. In hierdie vernuwingswerk gebruik Hy mense om sy Woord, wat die vernuwing bring, te hanteer. Want die nuwe hemel en die nuwe aarde sal bestaan uit die sondeloosheid daarvan.

Gesang 176:1

Sondag 18

Vraag 46: Wat verstaan jy onder: *wat opgevaar het na die hemel?*

Antwoord: Christus is voor die oë van sy dissipels van die aarde af na die hemel opgeneem en Hy is vir ons daar ten goede, totdat Hy terugkom om reg te spreek oor die lewendes en die wat alreeds gesterf het.

Christus se wederkoms lê in die verlenging van sy hemelvaart. Die tyd waarin die kerk kan leef en werk, lê tussen hierdie twee pole van hemelvaart en wederkoms. Ons weet nie wanneer Christus weer gaan kom nie, maar ons weet dat Hy wel gaan kom. Die kerk is bevoorreg om vooruit te mag weet dat Christus weer gaan kom en wel as Regter om reg te spreek oor hulle wat dan alreeds ontslaap het en hulle wat nog op aarde lewe. Christus se wederkoms sal vir die wêreld onverwags wees - soos 'n dief in die nag. 'n Dief kom nie op 'n verwagte tyd nie. Maar ons het die voorreg om alreeds met Christus se hemelvaart kennis te kon neem van sy wederkoms. En omdat ons weet Hy kom, leef ons elke dag met paraatheid sy koms tegemoet. Hy het juis sy Gees gestuur om ons vanuit en deur sy Woord paraat te hou.

Wie Christus se wederkoms met hierdie paraatheid tegemoet leef, sal dan ook getroos die oordeel tegemoet kan leef. Want vanuit sy Woord verseker die Gees ons dat ons straf klaar deur die Regter self uitgedien is. Ons wag Christus se wederkoms met verlange af. Vir ons is dit nie 'n skrikwekkende bedreiging nie. Die gelowige mense wat nog sal lewe om die skouspel vanuit die geopende hemel te kan sien en belewe, sal besonder gelukkige mense wees.

Gesang 166

Sondag 18

Vraag 47: Is Christus dan nie by ons tot die einde van die wêreld soos Hy ons beloof het nie?

Antwoord: Christus is ware mens en ware God. Wat sy menslike natuur betref, is Hy nie meer op aarde nie, maar wat sy Godheid, majesteit, genade en Gees betref, gaan Hy nooit meer van ons af weg nie.

Matteus sluit sy beskrywing van die evangelie af met Jesus se woorde: *Ek is by julle al die dae tot die voleinding van die wêreld.* Maar by 'n ander geleentheid het Jesus gesê: *...Ek gaan na die Vader toe ...* Dit lyk asof Jesus se twee uitsprake nie klop nie. Tog klop dit, want Jesus het gesê: *As mens kan Ek nie by julle bly nie, maar as God kan Ek dit wel doen en doen Ek dit ook.* Hy het dus gegaan as mens, maar Hy is by ons teenwoordig as God.

Christus se teenwoordigheid as mens op aarde sou ná die voltooiing van sy aardse taak sinloos wees. Hy sou net dié mense kon troos by wie Hy liggaamlik teenwoordig kon wees. Sy liggaamlikheid sou sy teenwoordigheid ingeperk het. Maar omdat Hy as God deur sy Woord en Gees by ons teenwoordig is, het ons daaruit die versekering dat sy teenwoordigheid onder ons onbeperk is. Nou is Hy nie net by ons nie, maar selfs in ons! Nou mag ons sy teenwoordigheid geniet, nie net vandag in Nasaret, môre in Kapernaum en ander dag in Jerusalem nie, maar altyd en oral mag ons ons verlustig in God se teenwoordigheid.

Ons het die belofte dat Hy met sy Godheid, majesteit, genade en Gees nóóit weg van ons af sal wees nie. Sy Godheid verseker ons van sy almag waarmee Hy in hierdie wêreld teenwoordig is. Dit is vir ons 'n troos in hierdie tyd waarin die wêreldse magte ons bedreig. Sy majesteit verseker ons van sy heerskappy, al wil dit dikwels lyk asof dit die antigoddelike magte is wat heers. Sy genade is ons troos in die versekering dat Hy ons na liggaam en gees sal skenk, dit wat ons nooit kan verdien nie, maar wat tog so nodig is vir ons om liggaamlik en geestelik tot wasdom te kan kom. Sy Gees troos ons met die sekerheid dat Hy in ons woon en tot ons besitting maak alles wat God ons below het.

Gesang 311

Sondag 18

Vraag 48: Maar as die mensheid nie oral is waar die Godheid is nie, word die twee nature in Christus dan nie van mekaar geskei nie?

Antwoord: Nee, glad nie. Die Godheid kan immers deur niks ingeperk word nie en is orals teenwoordig. Hieruit moet volg dat die Godheid wel buite sy aangenome mensheid is, maar tog ook daarin is en persoonlik daarmee verenig bly.

In 'n ander belydenisskrif van ons Kerk bely ons dat Christus se twee nature onafskeidbaar verenig is, soseer *dat hulle selfs deur sy dood nie van mekaar geskei was nie* (Artikel 19). Nou word in die Kategismus die vraag gestel of Christus se menslike afwesigheid en sy Goddelike teenwoordigheid op aarde nie neerkom op 'n skeiding van sy twee nature nie. Maar die antwoord is baie duidelik: Nee! Glad nie! Want Christus is met sy Godheid wel op aarde, maar ewenwel ook in die hemel. Sy Godheid is nie tot die aarde beperk nie, maar Hy is ook Goddelik in die hemel teenwoordig. Sy Godheid is dus oral en bly ook met Christus se mensheid persoonlik verenig.

'n Beeld kan hierdie moeilik begrypbare waarheid moontlik bietjie opklaar. Dit is min of meer soos die son wat sy warmte en lig na die aarde toe uitstraal, maar tog is warmte en lig in die son self aanwesig. Ons sal die troosvolle sekerheid dat Christus, hoewel in die hemel, en tog by ons bly, nóóit hoef prys te gee nie, veral nie bloot net omdat ons dit met ons beperkte verstand nie kan begryp nie.

Gesang 218

Sondag 18

Vraag 49: Watter nut het die hemelvaart van Christus vir ons?

Antwoord: Eerstens dat Hy in die hemel ons Voorspraak by die Vader is. Tweedens dat ons ons menslike natuur in die hemel as 'n betroubare waarborg het dat Hy, as die Hoof, ook ons, sy lede, na Hom toe sal neem. Derdens dat Hy sy Gees as waarborg na ons toe

stuur deur wie se krag ons soek na wat daar bo is, waar Christus is en aan die regterhand van God sit, en nie na wat op die aarde is nie.

As die Kategismus praat van *nut*, klink dit vir ons vreemd. In die wêreld is dit 'n veelgebruikte en baie bepalande woord: alles word beoordeel volgens die nut daarvan. In die Bybel word dit baie selde gebruik en die betekenis is gewoonlik afkeurend (nutteloos). In die Kerk praat ons ook nie in die term nie. Die bedoeling van die Kategismus is egter om na die waarde van die hemelvaart te vra in die sin van geloofswaarde. Wat beteken dit vir die gelowiges om te weet en te bely dat Jesus Christus opgevaar het na die hemel?

Die antwoord, wat afgelei word uit die praktyk van die gelowiges se lewe, is beskamend. Die kerkbesoek van die erediens op hemelvaartdag daal tot 'n skrale agt tot tien persent. Baie gemeentes het nie eers meer 'n erediens op dié kerklike feesdag nie.

Paulus skryf aan die gemeente te Efese oor die volheid van Christus se werk. Spesifiek noem hy in Efesiërs 4:10 dat Christus opgevaar het *om alles met sy teenwoordigheid te vul*. Paulus bid ook dat die gelowiges mag begryp *hoe wyd en ver en hoog en diep die liefde van Christus strek en dat hulle heeltemal vervul word met die volheid van God* (Ef 3:18, 19). Om Christus se hemelvaart en die volheid daarvan te verstaan en dit te glo, is ware geloof. Dit is geloof wat groei.

Psalm 119:7

20 Mei

Hebreërs 9:1-14

Sondag 18

Vraag 49: Watter nut het die hemelvaart van Christus vir ons?

Antwoord: Eerstens dat Hy in die hemel ons Voorspraak by die Vader is. Tweedens dat ons ons menslike natuur in die hemel as 'n betroubare waarborg het dat Hy, as die Hoof, ook ons, sy lede, na Hom toe sal neem. Derdens dat Hy sy Gees as waarborg na ons toe stuur deur wie se krag ons soek na wat daar bo is, waar Christus is en aan die regterhand van God sit, en nie na wat op die aarde is nie.

Toe Christus na die hemel opgevaar het, was dit nie die afsluiting van sy werk nie, maar juis om sy volbragte werk van geboorte, lyding, dood en opstanding te bevestig. Dít wat Hy volbring het, wil Hy vir ons tot volle seën maak. So is Hy ons Voorspraak by die Vader. Dit is 'n voortsetting van sy hoëpriesterlike werk (vraag 31).

Die hoëpriester van Israel onder die ou verbond, het een maal per jaar, op die groot versoendag, in die allerheiligste deel van die tempel ingegaan. Daar het hy dan die bloed van bokke en kalwers oor die verbondsark gesprinkel om só die volk met God te versoen. Jesus Christus het, as die enige Hoëpriester van die nuwe verbond, met sy hemelvaart die hemel self ingegaan om ter wille van ons voor God die Vader te staan (9:24). Hy bied sy eie bloed as volmaakte offer aan, tot vrysprak van sondaars. Hy is voortdurend besig om vir ons in te tree, te pleit; om soos 'n advokaat ons (verlore) saak met die Vader op te neem. Dit gee aan ons vrymoedigheid om tot God te nader (10:19-22). Hy het mens geword te midde van versoekinge en lyding, soos ons (2:17,18), maar terselfdertyd is Hy ook God (Ef 4:9, 10), die Seun in wie die Vader 'n welbehae het. Dit bied verdere vrymoedigheid aan ons (volgens NGB, Art 26). En nie Maria of enige ander heilige kan dit vir ons wees of doen nie. Jubelend kan Paulus juig en ons saam met hom: niks kan ons van die liefde van God skei nie, die liefde wat daar in Christus Jesus ons Here is (Rom 8:38).

Gesang 253:4, 5

21 Mei

Efesiërs 2:1-10; 5:22-32

Sondag 18

Vraag 49: Watter nut het die hemelvaart van Christus vir ons?

Antwoord: Eerstens dat Hy in die hemel ons Voorspraak by die Vader is. Tweedens dat ons ons menslikē natuur in die hemel as 'n betroubare waarborg het dat Hy, as die Hoof, ook ons, sy lede, na Hom toe sal neem. Derdens dat Hy sy Gees as waarborg na ons toe stuur deur wie se krag ons soek na wat daar bo is, waar Christus is en aan die regterhand van God sit, en nie na wat op die aarde is nie.

Die menslike natuur van Christus in die hemel, so het ons reeds gesien, is 'n band van gemeenskaplikheid wat aan ons vrymoedigheid gee. As mens ken hy ons menslike swakheid te midde van versoeking. Met 'n beeld wat baie in die Bybel gebruik word, word 'n verdere verbintenis onderstreep, naamlik dat Christus die Hoof van die kerk is en ons sy lede. In Efesiërs 5 (waar dit nie nou hier vir ons gaan om die huwelik nie, maar die beeld wat hy gebruik) noem Paulus dit 'n eenheid, wel geheimenisvol, maar tog 'n werklikheid.

Die hoof as liggaamsdeel is simbool van die lewe van die liggaam. Om die hoof te verpletter, is om die lewe te beëindig (Gen 3:15). Verder is dit die hoof (regeerder) van 'n volk se taak om die goeie lewe van sy mense te verseker. Hy moet só regeer en lei dat sy onderdane saam met hom in die goeie kan deel.

So is dit met Christus en sy kerk. Hy het sy lewe daarvoor gegee (5:25) en Hy voed en versorg dit (5:29). Dit aanvaar ons met blydskap in geloof wat ook 'n gawe (genade) is (2:5, 8)! Die geloofsverbondenheid maak dit 'n lewensverbondenheid (Joh 15:4, 5). Jesus Christus as Mens en as ons Hoof, is ons eerste verteenwoordiger wat die hemel ingegaan het. Dit is 'n betroubare waarborg vanweë die eenheid en verbondenheid, dat ons as sy lede ook daar sal kom. Aan ons het Hy reeds 'n plek in die hemel gegee (2:6). Hy het beloof: *Ek ... sal julle na My toe neem* (Joh 14:3). En Hy sal dit doen.

Gesang 155:3

22 Mei

Johannes 16:5-16

Sondag 18

Vraag 49: Watter nut het die hemelvaart van Christus vir ons?

Antwoord: Eerstens dat Hy in die hemel ons Voorspraak by die Vader is. Tweedens dat ons ons menslike natuur in die hemel as 'n betroubare waarborg het dat Hy, as die Hoof, ook ons, sy lede, na Hom toe sal neem. Derdens dat Hy sy Gees as waarborg na ons toe stuur deur wie se krag ons soek na wat daar bo is, waar Christus is en aan die regterhand van God sit, en nie na wat op die aarde is nie.

Met vraag en antwoord 47 en 48 het ons gesien dat Christus ná sy hemelvaart op 'n andersoortige wyse by ons teenwoordig is: Nou nie meer na sy menslike natuur nie, maar wel na sy goddelike natuur. Dit wil sê Christus is deur die Heilige Gees by ons teenwoordig en Hy sal by ons bly tot aan die voleinding van die wêreld (Matt 28:20). Nou ken ons Christus nie meer na die vlees nie, maar deur die Gees (2 Kor 5:16). Ons leef nie meer deur te sien nie, maar deur te glo (2 Kor 5:7). En dit is juis die rede waarom ons die Heilige Gees ontvang het, want die Gees verkondig Christus aan ons (Joh 16:14). Die waarheid waarin Hy ons lei, is die waarheid van God se liefde, die waarheid van Christus se lewe, lyding, sterwe, opstanding en hemelvaart, soos ons dit in die Bybel opgeteken vind. Maar ons geloof word ook versterk deur die verkondiging van die Woord en deur deelagtig te word aan die bediening van die sakramente van doop en nagmaal.

Die waarborg, die versekering, die pand, wat hierin opgesluit is, is dat ons gedoop is, daarmee die Heilige Gees ontvang het, en God se eiendom is. Ons dra die pand deur ons Christenskap uit te lewe en 'n lewe van diens aan die Heer te leef. Ons is die bruid wat aan Christus behoort en heenleef na die dag van ontmoeting, die bruilofsfees (Op 19:7,9). Dat ons dit sal beleef, daarvan is die Gees ons waarborg (2 Kor 5:5).

Gesang 158:3

23 Mei

Kolossense 3:1-4; 5-17

Sondag 18

Vraag 49: Watter nut het die hemelvaart van Christus vir ons?

Antwoord: Eerstens dat Hy in die hemel ons Voorspraak by die Vader is. Tweedens dat ons ons menslike natuur in die hemel as 'n betroubare waarborg het dat Hy, as die Hoof, ook ons, sy lede, na Hom toe sal neem. Derdens dat Hy sy Gees as waarborg na ons toe stuur deur wie se krag ons soek na wat daar bo is, waar Christus is en aan die regterhand van God sit, en nie na wat op die aarde is nie.

Die uitnemende gawes van die Heilige Gees som Paulus in 1 Korintiërs 13 op as geloof, hoop en liefde. Dit beteken dat die Gees met ons, as burgers van die hemel, op pad is na die ewigheid, die koninkryk van God. Geloof sê immers dat dit nie die sigbare wêreld is wat die bepalende in ons lewe is nie, maar die onsigbare God. En hoop beteken dat ons vooruitsien na en die verwagting koester om deel te kry aan die heerlikheid van Christus. En liefde soek na vervulling, om nie ten dele nie, maar ten volle te sien en te ken.

Ons is vreemdelinge in die wêreld, maar nie om ons van die wêreld terug te trek of bo en verby die wêreld te leef asof niks in die wêreld ons meer raak nie. Ons bly in hierdie wêreld leef, maar ons behoort nie aan die wêreld nie. Ons behoort aan die kerk en aan Christus (Joh 17). Daarom is ons vreemdelinge in die wêreld wat, deur die Gees gelei, hemelwaarts leef.

Hierdie lewe, waar ons, gelei en daartoe gesterk deur die Gees, die dinge soek wat daar bo is, word heel prakties uiteengesit in Kolossense 3:5-17. Dit is 'n lewe wat nie soos dié van die wêreld is nie, maar 'n lewe waar ons as deel van huisgesin en gemeente, rondom en volgens die Woord van God leef.

Gesang 174:1, 2

24 Mei

Efesiërs 1:15-23; Kolossense 1:15-20

Sondag 19

Vraag 50: Waarom word daar bygevoeg: en sit aan die regterhand van God?

Antwoord: Christus het na die hemel opgevaar sodat Hy Homself daar as die Hoof van sy Christelike kerk kan betoon, deur wie die Vader alles regeer.

Om iemand aan die regterhand te laat sit, beteken om die persoon in 'n ereposisie te stel. Dit het koning Salomo met sy moeder gedoen (1 Kon 2:19). Wanneer 'n regeerder dit doen, is die gedagte daaragter dat die persoon as 't ware tweede in bevel geplaas word. Dit vind ons in die uitdrukking dat Christus aan die regterhand van

God die Vader gaan sit het. Daarmee is Christus verhef bo alles en almal, bo watter gesag of mag ook al (Ef 1:20, 21). Daardeur is Hy ook deur die Vader aangestel as Regeerder van die wêreld: *die Konings van die konings en die Here van die heersers* (Ef 1:22; Op 17:14). En besonderlik is Hy die Hoof van sy kerk. Christus regeer sy kerk deur sy Gees en Woord (vraag 54). Deur die verkondigde Woord en die werking van die Heilige Gees word die kerk, die volheid van Christus bekend gemaak, dit wil sê die volle waarheid van wie Jesus Christus is en wat Hy gedoen het. Sô word Hy as Here geken en vereer in die kerk tot 'n getuienis in die wêreld, sodat Hy alles in almal sal wees (Fil 2:9-11). En daarmee is God ook besig om hierdie wêreld en bedeling tot 'n einde te bring.

Wat 'n voorreg het ons om juis vandag saam met die kerk te bely dat Christus die Here is, en in die erediens onself opnuut onder die gesag van sy Woord te stel.

Gesang 245:2, 4

25 Mei

Psalm 23; Johannes 10:25-30

Sondag 19

Vraag 51: Watter nut bring hierdie heerlikheid van ons Hoof, Christus vir ons?

Antwoord: Eerstens dat Hy deur sy Heilige Gees die hemelse gawes in ons, sy lede, uitstort. Tweedens dat Hy ons met sy mag teen alle vyande beskerm en bewaar.

Dawid het in Psalm 23 die totale behoefte van die mens van alle tye saamgevat. Dit is 'n tweeledige behoefte: 'n behoefte aan versorging en 'n behoefte aan bewaring. So het God ons behoefte geken en in Christus ons Herderkoning geword.

Daar is nou vir ons oorvloedige weiding by water waar vrede is en wat nuwe krag gee. Christus, ons Hoof, is voortdurend besig om deur sy Gees die weldade wat Hy vir ons met sy kruisdood en opstanding verwerf het, in ons uit te stort. *Uitstort* dui op die oorvloed daarvan. Maar wat behels die oorvloed weldade? *Ek gee hulle die ewige lewe ...*

het Christus gesê (Joh 10:28). Dit veronderstel ook die vergewing van sonde en die opstanding uit die dood.

Wat ons behoefte aan bewaring aanbetref, dat ons te midde van donker dieptes nie bang sal wees nie en altyd veilig sal voel, het Christus ons verseker: So belangrik is julle vir My dat niemand julle uit my hand sal ruk nie (Joh 10:29). Daarvoor het Hy self die Lam geword wat ter slagting gelei is, sodat ons vir ewig versorg is en behoue sal bly.

Dat Jesus Christus opgevaar het na die hemel, is nie 'n verlies nie. Inteendeel, dit moet ons laat jubel: My beker loop oor. Dit het vir ons 'n tuiste geskep waar ons met vreugde kan bly en kan sterf.

Gesang 218:1, 3

26 Mei

1 Tessalonisense 4:13-18;

2 Tessalonisense 1:3-12

Sondag 19

Vraag 52: Hoe word jy getroos deur *die wederkoms van Christus om te oordeel die wat nog lewe en die wat reeds gesterf het?*

Antwoord: Dat ek in alle droefheid en vervolging dieselfde Persoon met gespanne verwagting as Regter uit die hemel verwag wat Hom tevore in my plek voor die regbank van God gestel en alle vervloeking van my weggeneem het. Verder: dat Hy al sy en my vyande in die ewige verdoemenis sal werp maar my, saam met al die uitverkorenes, na Hom in die hemelse blydskap en heerlijkheid sal neem.

Die geloof wat ons in die hede bely, het 'n swaar klem op die verlede. Immers, die verlede verteenwoordig die groot daad van God wat aan ons verkondig is deur die profete en die apostels, wat 'n hoogtepunt bereik het aan die kruis van Christus op Golgota. Hoewel ons geloof op dié fondament berus, geniet die toekoms van die geloof ook besondere aandag. Dieselfde Jesus wat in die verlede vir die mens se sonde betaal het, het ook belowe dat Hy weer na die wêreld sal kom.

Wat beteken dit nou dat Jesus weer kom? Die wederkoms van Christus beteken dat die finale oordeel oor alle mense uitgespreek sal word. Dit beteken ook dat radikale skeiding gemaak sal word tussen

mense. Aan die een kant sal dié wat hulle verhard het teen Christus en soos vyande van Hom en sy kerk geleef het, in die verdoemenis gewerp word. Dan is daar nie meer tyd om om te draai nie, die genadetyd is verby.

Maar die wederkoms van Christus hou die teenoorgestelde boodskap in vir die gelowige. Deur al die aanvegtinge van die wêreld en die lyding wat hy moes trotseer, is die geloof die bewys van iets beters wat in die toekoms wag. Dan breek dit deur: Geloof en verwagting maak plek vir aanskouing en werklikheid. Dan word dit duidelik dat dié wat met volharding glo, aan die einde ontdek dat hy uitverkies is.

Die lot van hierdie skeiding is radikaal. Die ongelowiges word verwerp, maar die gelowiges word aangeneem. Dan verander die smart van die gelowiges voor die koms van Christus in ewige blydskap en heerlikheid saam met Christus en die uitverkorenes.

Gesang 168

27 Mei

Johannes 14:15-31; 16:5-15

Sondag 20

Vraag 53: Wat glo jy van *die Heilige Gees*?

Antwoord: Eerstens is Hy saam met die Vader en die Seun ware en ewige God. Tweedens is Hy ook aan my gegee sodat Hy my deur 'n ware geloof deel laat kry aan Christus en al sy weldade, my troos en ewig by my bly.

Dit is belangrik om dit te glo dat die Heilige Gees die derde Persoon van die Goddelike Drie-eenheid is. So bely ons dat die Vader, die Seun en die Heilige Gees een Godheid is met gelyke eer en mede-ewige majesteit. Soos die Vader is, so is ook die Seun, en sodanig is ook die Heilige Gees. Dit is duidelik dat die Heilige Gees nie die stem in die binneste van die mens is nie.

As die Heilige Gees God is, dan is dit ook duidelik dat die mens nie oor die Gees kan beskik, op die Gees kan beslag lê, of die Gees kan inspan in diens van die mens nie. Die Heilige Gees is ook nie 'n buite-Bybelse bron van inligting vir die mens nie omdat die Gees my

deur 'n ware geloof deel laat kry aan Christus en al sy weldade. Dit beteken dat die Gees nie los staan van die Woord van God nie. In-teendeel, die Gees wil juis dat ons die Woord van God wat in Christus geopenbaar is, sal glo.

Die Heilige Gees werk op grond van die Woord van God. Daardeur word ons geloof versterk waardeur die mens verseker word dat ek lewe omdat Christus lewe, nie net in hierdie tyd nie, maar tot in ewigheid.

Die troos wat die Heilige Gees bring, is die troos dat ek aan Christus behoort tot in ewigheid. Dit is veral vertroostend omdat dit spreek teen alle ervaring van die wêreld in. Wat ook al met die gelowige gebeur, kan nie tekort doen aan die weldade van Christus wat my deur Hom deelagtig geword het nie. Die Heilige Gees oortuig my daarvan en verseker my van God se nabyheid al die dae van my lewe tot aan die voleinding.

Gesang 213

28 Mei

Kolossense 1:17-18; Efesiërs 4:1-16

Sondag 21

Vraag 54: Wat glo jy van die *heilige*, algemene, Christelike kerk?

Antwoord: Dat die Seun van God uit die hele menslike geslag vir Hom 'n gemeente wat tot die ewige lewe uitverkies is, deur sy Gees en Woord in die eenheid van die ware geloof van die begin van die wêreld af tot die einde toe vergader, beskerm en onderhou, en dat ek daarvan 'n lewende lid is en ewig sal bly.

Die vraag vra wat dit beteken dat jy aan die kerk glo. Dit beklemtoon die eiesoortigheid van die kerk in die wêreld en onderskei die kerk van alle ander organisasies in die wêreld waarin die kerk sy werk moet doen. Die kerk is 'n gemeenskap waar die geloof in God noodsaaklik is en waar die eiesoortigheid van die kerk beklemtoon word omdat die kerk ook voorwerp van geloof is.

Die antwoord stel dat die Seun van God 'n gemeente vergader. Die begin van die kerk word nie by mense gevind nie, selfs nie by

vroom mense nie, maar by God alleen. God is die begin van die kerk omdat Hy op grond van die verbond, die kerk in die lewe roep deur sy Woord en Gees. Vir die gelowige lidmaat wat op grond van die genadeverbond, waarvan die doop getuigenis lewer, deel geword het van die kerk, is dit van besondere troos dat die Kategismus stel dat God die gemeente vergader, beskerm en onderhou. Wat meer is, elke gelowige wat deel van die kerk is, is dit tot in ewigheid.

Wat beteken dit dat ons aan die kerk glo? Dit beteken dat die kerk as die ontmoetingsplek van God met die mens, deur God daargestel is. Dit beteken dat die begin en die einde van die kerk nie van die mens nie, maar van God getuig. God is die oorsprong en die wese en die toekoms van die kerk. En wat meer is, die wonderwerk gebeur, dat ek as sondaar wat gedoop is op grond van die genade van God, deel daarvan is en ewig sal bly.

Gesang 245:7

29 Mei

1 Johannes 1:1-4

Sondag 21

Vraag 55: Wat verstaan jy onder die gemeenskap van die heiliges?

Antwoord: Eerstens dat die gelowiges, almal saam en elkeen afsonderlik, as lede met die Here Christus gemeenskap en aan al sy skatte en gawes deel het. Tweedens dat elkeen verplig is om sy gawes gewillig en met vreugde tot nut en saligheid van die ander lede aan te wend.

Dit is van betekenis dat hierdie vraag volg direk op die vorige vraag waar dit gegaan het oor die kerk. Die gemeenskap van die heiliges sou as 'n nadere bepaling van die kerk beskou kon word waaruit dit duidelik word dat die kerk nie 'n versamelplek van enkelinge is nie, maar 'n gemeenskap van gelowiges wat gemeenskap met mekaar het, vanweë hulle gemeenskap met Christus. 'n Mens sou kon sê dat hier iets van die binnekant, van die intieme lewe van die kerk vertoon word. Die gemeenskap van die heiliges waarvan hier sprake is, verwys na mense op die aarde, maar mense wat gewas is in die

bloed van Christus, dus die gelowiges. Die gelowiges is die gemeenskap wat deur Christus tot stand gekom het en wat deur sy genade deel in die gawes uit sy hand. Die gelowige heiliges deel in die gawes uit die hand van God, soos die ewige lewe, die liefde, die barmhartigheid en vele meer. Wanneer die gelowiges wat God so bymekaar gebring het, deel in die gemeenskap met Christus, kom daar ook iets tereg van die gemeenskap met mekaar.

Gemeenskap van die gelowiges is alleen en kan alleen moontlik wees omdat Christus dit moontlik maak en sy gawes aan die gelowiges skenk. Maar die gemeenskap wat só tot stand kom, is nie net om te ontvang nie. Dit is nie net passief nie, maar ook aktief. Christus is die goeie Gewer van die gawes wat die gemeenskap moontlik maak. Dit beteken dat dit nie anders sal wees as 'n Christelike gemeenskap binne die Christelike kerk van die Heer van die kerk nie. As Christus hierdie gemeenskap daarstel, moet ook die gelowiges Christene word wat soos geroepe heiliges met mekaar saam leef, in mekaar se vreugde en in mekaar se smart deel.

Die kerk as die besondere plek van die gemeenskap met Christus, moet altyd hierdie besondere gemeenskap, die warmte van die gelowiges vertoon. Wie gemeenskap met Christus het, sal ook die gemeenskap met mekaar deel.

Gesang 212

30 Mei

Efesiërs 2:1-10; Romeine 5:1-11

Sondag 21

Vraag 56: Wat glo jy van die vergewing van sondes?

Antwoord: Dat God, op grond van die voldoening van Christus, aan al my sondes en ook my sondige aard waarteen ek my lewe lank moet stry, nooit meer wil dink nie. Uit genadé wil Hy aan my die geregtigheid van Christus skenk sodat ek nooit weer in die strafgerig van God sal kom nie.

Sonde is vir die mens 'n pynlike saak omdat niemand graag wil hoor dat hy misluk het nie. Vanweë die sonde staan die mens ongelyk

voor God en is die gemeenskap tussen God en mens vertroebel. As God die mens na sy dade oordeel, kan niemand voor die gereg van God staande bly nie, want alle mense het gesondig en dit gaan hulle mank aan die volmaaktheid.

As die Kategismus vra, wat glo jy oor die sonde, word daarmee aangedui dat vergifnis van sonde deur die mens en sy vermoëns, of watter eienskap ook al, onmoontlik is. Dat van die sondaar gevra word wat glo hy van die vergifnis van sonde, word vergifnis van sonde uit die mens se moontlikhede gehaal en deur die geloof aan God gebind. Geloof in God verseker die mens ook daarvan dat sy sonde vergewe is. Dit is vanselfsprekend, want geloof in God vestig die aandag op God se verlossingsdaad in Christus Jesus. Hy het gekom sodat sondaars vergewe kan word van hulle skuld, want Hy het die straf gedra, sodat deur die verdienste van Christus, ook die straf weggedra kon word.

Die gronde waarop dit gebeur, is nie in die mens te vinde nie, maar alleen by God. Uit genade het God die sondaar gered. Dit beteken dat die mens wat dood was, deur die sonde lewend geword het en uit die doodsheid opgewek is. Maar meer nog, die mens wat dood was en lewend geword het, is nie net opgewek uit die dood nie, maar het ook 'n plek in die hemel ontvang.

Uit genade het die sondaar vergifnis ontvang, dit is 'n geskenk van God. Die sondaar is volkome regverdig voor God. Dit is slegs deur God moontlik, daarom kan die sondaarmens dit glo, maar dit is ook genoeg.

Gesang 192

31 Mei

Lukas 16:19-31; 2 Korintiërs 5:1-10

Sondag 22

Vraag 57: Watter troos gee die opstanding van die vlees aan jou?

Antwoord: Dat nie alleen my siel na hierdie lewe dadelik tot Christus, sy Hoof, opgeneem sal word nie, maar ook hierdie selfde liggaam van my, deur die krag van Christus opgewek, weer met my siel verenig en aan die heerlike liggaam van Christus gelykvormig sal word.

Elke mens in die wêreld weet dat daar 'n dag in sy lewe aanbreek waarop hy gaan sterf. Dit is nie 'n geloofsfeit nie, maar 'n werklikheid uit die bestaan van die mens. Saam met hierdie meedoënlose werklikheid moet die vraag gestel word: Wat gebeur daarna? Vir sommige is die dood die einde van alles. Dit is hulle waarna die apostel Paulus verwys as diegene wat sê: Laat ons eet en drink, want môre sterf ons.

Vir die gelowige wat erns maak met die Woord van God, is die dood nie die einde van die pad nie. Die Woord van God maak groot erns met die feit dat daar 'n lewe ná die dood is, en dat die opstanding van Christus juis die mag van die dood oor die mens verbreek en vernietig het. As die mag van die dood verbreek is, is daar nie sprake van dood ná die dood van die mens, of van verbreking van die gemeenskap met God nie. Inteendeel, die gemeenskap met God bestaan ten spyte van die dood, want in Jesus Christus is dit gewaarborg.

Ten spyte van die vertroosting dat die dood nie die gemeenskap met God verbreek nie, hou die dood vir die mens, ook vir die gelowige groot droefheid in. Die mens is ingestel om te lewe en dan dood te gaan. Dood beteken dan verbreking van die lewe en die band met almal wat lewe, ook met God.

Tog lê daarin die mees uitnemende troos: Christus het die dood oorwin. Dood kan nie die lewensgemeenskap met God verbreek nie. Dié feit word in die eerste deel van die antwoord beklemtoon. Die gelowige wat sterf, word dadelik tot Christus opgeneem. Daarom moet die gelowige sy denke verander. Die gelowige leef nie en verwag om uiteindelik dood te gaan nie. Nee, die gelowige leef en wag op die ewige lewe.

Gesang 245:9-10

Sondag 22

Vraag 58: Watter troos skep jy uit die artikel van die ewige lewe?

Antwoord: Dat, aangesien ek nou alreeds die begin van die ewige vreugde in my hart ervaar, ek ná hierdie lewe volkome saligheid sal besit - *'n saligheid wat geen oog gesien, geen oor gehoor en in die hart van geen mens ooit opgekom het nie* - om God daarin ewig te prys.

Dit is wesenlik dat die geloof in God beklemtoon sal word. Geloof, hoewel dit as 'n daad van die mens beskou kan word, moet altyd as gawe van God aan die mens waardeur word. Die werklikheid van die bestaan van God en sy groot daad in die wêreld, is die aanloop tot die geloof wat die mens bely.

Hoewel die gelowige in die wêreld leef, daagliks met elke dag se sorg moet saamleef, sy geloof in die sigbare wêreld moet uitleef, Sondag die erediens saam met die ander gelowiges besoek, is die inhoud van sy geloof nie in homself te vind nie, maar in God. Dit beteken, juis omdat dit oor geloof gaan, dat die sigbare nie ter sake is nie. Want waarom is geloof nodig as dit gesien kan word?

God met al sy weldade is nie sigbaar nie, want dit lê in die toekoms. Daarom moet daaraan geglo word. Dit is volkome anders as dít wat in die huidige wêreld te sien is, want God is die gans andere. Die andersheid van God is ook tot die mens gerig, daarom is die ewige lewe ook gans anders as die aardse lewe. Miskien is die rede hierin te vind waarom gelowiges soms swaar afskeid neem van die sigbare lewe. Gelowiges verkeer onder die indruk dat hierdie lewe goed is, dat besittings en status onontbeerlik is. In die aardse bestaan immers, is dit belangrik wat jy het en wie jy is. Maar die ewige lewe?

Dit is soos God, gans anders, nie aan hierdie wêreld gelykvormig nie. Die ewige lewe is die beste, want geen oog het dit gesien, geen oor gehoor en dit het nog nie in die hart van 'n mens opgekom nie. Opregte geloof in die ewige lewe maak gelowiges los van die sigbare en rig die oog op die heerlike toekoms, op Jesus die Heer wat die dood oorwin het.

Gesang 177

Sondag 23

Vraag 59: Maar wat baat dit jou nou dat jy dit alles glo?

Antwoord: Dat ek in Christus voor God geregverdig en 'n erfgenaam van die ewige lewe is.

Wat baat dit jou nou dat jy dit alles glo? Hierdie vraag uit die Kategismus vat die kern van die saak saam. Dit stel die gelowige voor die wesenlike vraag wat dit beteken wat jy alles gehoor het. Dit bring die vraag na vore wat die mens se reaksie op die Woord van God is. Vir sommige is die Woord van God niks meer as nog 'n verhaal uit die verhaale-skat van die wêreld nie. Ander vind kortstondige vreugde daarin, maar laat dit tog maar weer met rus. Hoewel die mens nie 'n medewerker van God is nie, neem dit nie die verantwoordelikheid weg dat die hoorder op die Woord van die Here moet antwoord nie. Daarom wissel die reaksie op die Woord van God van volslae weerstand daarteen, tot kinderlike aanvaarding daarvan.

Dit wat die apostel ervaar van sy hoorders op die Areopagus, is tipies van die hoorders van die wêreld tot vandag toe. So verwoord die gelykenis van die saaiër ook die reaksie op die verkondigde Woord.

Maar wat baat dit nou dat die mens dié dinge alles glo? Deur die geloof is die gelowige volkome regverdig, en wat meer is, erfgenaam van die ewige lewe. Die geloof as die vaste vertrouwe op dié dinge wat ons hoop, en die bewys van dit wat nog nie sigbaar is nie, maak aan die lewe van die gelowige mens 'n geweldige verskil. Trouens, wie glo, lewe, en wie nie glo nie, gaan die verderf tegemoet. Alles rus in die hand van God. Daarom kan die mens nie die geregtigheid verdien, of uit eie vermoë die saligheid ontvang nie, dit is gawes uit die hand van God. Maar aangesien dit gawes uit die hand van God is, is dit alleen moontlik deur die geloof in God.

Gesang 320:2

Sondag 23

Vraag 59: Maar wat baat dit jou nou dat jy dit alles glo?

Antwoord: Dat ek in Christus voor God geregverdig en 'n erfgenaam van die ewige lewe is.

Daar is dikwels so min sprake van blydschap in die lewe van die gelowige. En tog behoort hy in blydschap te lewe, want hy lewe nie uit sy eie rykdom en besit nie, maar uit die rykdom van die ryke erfenis van God. Hierdie erfenis is die vryspraak vir sondaars wat die ewige dood verdien - vryspraak deur Jesus Christus wat die Weg, die Waarheid en die Lewe is.

Maar behalwe dit wat ons reeds in Christus het, is ons nog iets anders te wagte: om 'n erfgenaam van die ewige lewe te wees. Dit beteken om dus 'n erfgenaam te wees van die ewige vreugde wat nooit versteur kan word nie. 'n Erfgenaam verdien nooit sy erfenis nie, maar kry dit sonder meer. So kry ons ook deel aan die ewige lewe uit genade.

Ons wag dus nie tevergeefs op die ewige vreugde wat deel word van hulle wat in Christus glo, sy wettige erfgename nie (Joh 3:36).

Dié erfenis word vir ons bewaar, sê Petrus, en ons word vir die erfenis bewaar. Dit word haas onmoontlik dat ons dit sal misloop. Ons kan ook begryp dat Christus vir die mense in Smirna sê: Julle is ryk, skatryk, wanneer Hy na hierdie erfenis verwys.

Gelowiges is op pad om hierdie erfenis in besit te neem. Ons is erfgename van God en mede-erfgename van Christus. Hierdie wete moet ons verbly sodat ons nie al sugtende en in bedruktheid lewe nie. Ons weet van armoede, nood, trane en onsekerheid in hierdie dae. Maar tog weet ons ons is ryk. En hoe brandarm is hulle wat geen deel het in die verwagting van hierdie lewe nie.

Watter rykdom sou u verkies?

Gesang 176: 1, 2

4 Junie

1 Johannes 1:1-4

Sondag 21

Vraag 55: Wat verstaan jy onder *die gemeenskap van die heiliges*?

Antwoord: Eerste dat die gelowiges, almal saam en elkeen afsonderlik, as lede met die Here Christus gemeenskap en aan al sy skatte en gawes deel het. Tweedens dat elkeen verplig is om sy gawes gewillig en met vreugde tot nut en saligheid van die ander lede aan te wend.

Jy wat hier lees, julle wat daarna luister, ek wat skryf - ons het gemeenskap met Christus, die Here. Ons is die gelowiges, ons is lede van die heilige, algemene Christelike kerk, ons is deel van die gemeenskap van heiliges. Daarom is ons ook die heiliges. Gelowiges, heiliges wat as lede gemeenskap het met Christus - dit beteken dat ons aan Christus behoort, dat ons onafskeidbaar aan Hom verbonde is, soos wat die ledemate van 'n liggaam aan die liggaam verbonde is. Elke keer as ons hierdie belydenis uitspreek, Sondag na Sondag in die kerk, dink ons aan hierdie onmoontlike saak, wat tog so werklik is dat dit die grond van ons lewe vorm. Hierdie mense, ek en dié rondom my in die erediens, ons is kerk. Ons is dit saam met al die ander oor die hele wêreld wat so om die Woord bymekaarkom, en ons is só kerk: as mense wat almal wonderbaarlik, ten spyte van onself, aan ons Here behoort.

Gesang 232:1, 3

5 Junie

Romeine 8:31-39

Sondag 21

Vraag 55: Wat verstaan jy onder *die gemeenskap van die heiliges*?

Antwoord: Eerstens dat die gelowiges, almal saam en elkeen afsonderlik, as lede met die Here Christus gemeenskap en aan al sy skatte en gawes deel het. Tweedens dat elkeen verplig is om sy gawes gewillig en met vreugde tot nut en saligheid van die ander lede aan te wend.

Die gelowiges, dit is ons, het deel aan die skatte en gawes van Christus, ons Heer. Skatte is kosbaarhede, in hierdie geval só kosbaar

dat hulle nie met geld gekoop kan word nie. Gawes is geskenke, presente wat vrylik gegee word, dinge wat nie verdien word nie, maar tog ontvang word. Die kosbare skatte waaraan ons deel het as 'n gemeenskap van heiliges, is die weldade wat ons almal saam en elkeen afsonderlik ontvang: die versoening met God, vergewing van sondes, wedergeboorte, regverdigmaking, heiliging en die ewige lewe. Hierdie dinge het ons ontvang uit die vrye genade van God. Hy het dit aan ons geskenk deur die Persoon en werk van Christus - sy lewe, sy dood, sy opstanding, sy heerskappy. Dit het ons s'n geword deur die geheimenisvolle werking van die Gees. Ons het dit ontvang, maar ons het dit net as lede van die gemeenskap van heiliges. Dit is deel van ons gemeenskap met ons Heer.

Gesang 277:1, 3

6 Junie

Romeine 12:1-8

Sondag 21

Vraag 55: Wat verstaan jy onder *die gemeenskap van die heiliges*?

Antwoord: Eerstens dat die gelowiges, almal saam en elkeen afsonderlik, as lede met die Here Christus gemeenskap en aan al sy skatte en gawes deel het. Tweedens dat elkeen verplig is om sy gawes gewillig en met vreugde tot nut en saligheid van die ander lede aan te wend.

Die gemeenskap van heiliges is 'n voorreg, 'n onvergelyklik kosbare geskenk. Maar dit bring ook 'n voorreg van diens mee, 'n opdrag. Elkeen wat deel is van die gemeenskap van heiliges - ons - is verplig om wat ons van ons Heer ontvang, te gebruik tot die nut en die saligheid van die ander wat saam met ons deel is van die gemeenskap van heiliges. Let wel: verplig. Met dié woord word bedoel dit is vanselfsprekend, dit is nie vir ons om te besluit nie. Wie bely dat hy deel is van die gemeenskap van heiliges, bevestig sy belydenis daarmee dat wat hy ontvang, tot beskikking is van sy mede-heiliges. Gewillig en met vreugde, dus sonder voorbehoud, gretig om te dien. Die gawes waaroor dit hier gaan, is dié wat ons Heer aan elkeen van ons toe-

bedeel het. Romeine 12 noem party van die gawes en 1 Korintiërs 12 noem nog meer. Johannes 13:15 vat dit só saam: *Ek het vir julle 'n voorbeeld gestel, en soos Ek vir julle gedoen het, moet julle ook doen.*

Gesang 245:7

7 Junie

1 Korintiërs 5:17-21

Sondag 21

Vraag 56: Wat glo jy van die vergewing van die sondes?

Antwoord: Dat God, op grond van die voldoening van Christus, aan al my sondes en ook my sondige aard waarteen ek my lewe lank moet stry, nooit meer wil dink nie. Uit genade wil Hy aan my die geregtigheid van Christus skenk sodat ek nooit in die strafgerig van God sal kom nie.

Dit is goed om hier eers weer te dink aan wat *glo* beteken. Hebreërs 11:1 sê *glo* beteken seker wees, oortuig wees van wat ons hoop, van dinge wat ons nie sien nie. As ons dus sê ons *glo* dat God nie meer aan ons sondes en ons sondige aard wil dink nie, dan is ons seker daarvan, al sien ons dit nie. Ons weet dit omdat ons dit *glo*. Ons is oortuig daarvan en tegelyk hoop ons dit van harte. Dit is nie dat ek nie meer sonde doen nie en dat ek nie meer 'n sondige aard het nie - helaas, daarteen veg ek my lewe lank. Maar God wil nie meer aan my as sondaar dink nie, Hy wil anders aan my dink - so asof ek nie sonde gedoen het en nog doen nie. Dit wil Hy doen omdat Christus die voldoening gelewes het wat nodig was. Met voldoening word bedoel dat Christus alles gedoen het wat nodig was sodat God nie meer aan my sonde wil dink nie. Ons dink hier veral aan die plaasvervangende offer wat Christus gebring het. Hy het die straf vir die sonde namens ons ten volle gedra.

Gesang 230:1, 2, 3

8 Junie

Romeine 6:1-14

Sondag 21

Vraag 56: Wat glo jy van die *vergewing van die sondes*?

Antwoord: Dat God, op grond van die voldoening van Christus, aan al my sondes en ook my sondige aard waarteen ek my lewe lank moet stry, nooit meer wil dink nie. Uit genade wil Hy aan my die geregtigheid van Christus skenk sodat ek nooit in die strafgerig van God sal kom nie.

Hier is drie uitdrukkings wat ons baie goed moet verstaan as ons ten volle wil begryp wat die vergewing van sondes vir ons beteken. *Uit genade* beteken verniet, gratis. Ons het nie iets gedoen om dit te verdien nie en ons het nie daarvoor betaal nie.

Die *geregtigheid van Christus* beteken dat Christus die enigste Mens is wat in die regte verhouding tot God staan. As God aan my die geregtigheid van Christus skenk, maak Hy my deel van daardie regte verhouding. My verhouding tot God word nou 'n regte verhouding, nie omdat ek dit reggemaak het nie, maar uit genade: Christus se verhouding tot God is nou ook my verhouding tot God.

Die *strafgerig van God* beteken die regsbeslissing wat God maak oor die sondaar, die mens wat rebel teen God is en nie doen wat Hy beveel nie. As ek nooit deur God gestraf sal word vir my sonde nie, is dit omdat God gratis aan my die geskenk gegee het om in die regte verhouding tot Hom te staan, 'n verhouding wat net Christus in eie reg en uit eie verdienste in stand kon hou. So het ek deel gekry aan hierdie skat en gawe van Christus, en so is ek ook oorwinnaar oor myself en oor die sonde.

Gesang 245:8

9 Junie

Filippense 3:20-4:1

Sondag 22

Vraag 57: Watter troos gee die *opstanding van die vlees aan jou*?

Antwoord: Dat nie alleen my siel ná hierdie lewe dadelik tot Christus, sy Hoof, opgeneem sal word nie, maar ook hierdie selfde liggaam van my, deur die krag van Christus opgewek, weer met my siel verenig en aan die heerlike liggaam van Christus gelykvormig sal word.

Dit is opmerklik dat die Kategismus hier die woord *troos* gebruik. Vraag 1 het gevra: Wat is jou enigste troos in lewe en in sterwe? Vraag 2 het gevra: Hoeveel dinge moet jy weet om in hierdie troos salig te kan lewe en sterwe? Daar was die antwoorde: My troos is dat ek aan Christus behoort, met liggaam en siel, en om in dié troos gelukkig te kan lewe en sterwe, moet ek weet van my sonde, my verlossing en my dankbaarheid daarvoor. Nou, in vraag 57 en 58 gaan dit weer om troos. My belydenis saam met die gemeente oor die opstanding en die ewige lewe beteken vir my troos. Die *opstanding van die vlees* beteken die liggaamlike opstanding. Ek sal opgewek word, en dit sal 'n werklike, liggaamlike opstanding wees, net so werklik as wat Christus opgewek is. Die troos is dat ek met liggaam en siel aan Christus behoort. Dit gaan nie net oor my siel nie, want ek is mens met liggaam en siel, en só sal ek saam met my medegelowiges met my Heer verenig word.

Gesang 245:9

10 Junie

1 Korintiërs 15:51-58

Sondag 22

Vraag 57: Watter troos gee die *opstanding van die vlees aan jou?*

Antwoord: Dat nie alleen my siel ná hierdie lewe dadelik tot Christus, sy Hoof, opgeneem sal word nie, maar ook hierdie selfde liggaam van my, deur die krag van Christus opgewek, weer met my siel verenig en aan die heerlike liggaam van Christus gelykvormig sal word.

My belydenis oor die opstanding van die vlees druk my sekerheid uit dat ek in die ewige toekoms volle mens by my Heer sal wees. Dit is wat die antwoord op vraag 57 wil sê, al sê hy dit op 'n besondere manier, eie aan die tyd waarin hy geformuleer is. Die Kategismus wil ook op die vraag antwoord oor wanneer ons met Christus verenig sal

wees na ons dood. Daaroor is die antwoord duidelik: Dit gebeur dadelik. Maar dit het te doen met die onsienlike aspek van ons menswees. Die ander aspek, die sienlike, liggaamlike kant van ons menswees, vra egter om nog 'n antwoord. Daar sal 'n opwekking plaasvind, en dit sal gebeur deur die krag van Christus.

Moenie treur soos mense wat nie hoop het nie. Die grafte lê daar en die jare gaan verby; ons keer terug tot die stof; die kopklippe val om en die bossies en gras neem oor. Is dit die laaste woord? Nee, sê ons met ons belydenis, ons het 'n vaste en seker troos hier in ons broosheid. Selfs ons liggaam, hoe vervalte ook al, sal deel in die ewige heerlijkheid, maar dit sal dan 'n liggaam wees wat geskik is vir die ewigheid: dit sal wees soos my Heer se liggaam. Ek sal as volle mens deel in die ewige vreugde, en dit is my ryke troos.

Gesang 320:2

11 Junie

1 Korintiërs 15:12-28

Sondag 22

Vraag 58: Watter troos skep jy uit die artikel van die ewige lewe?

Antwoord: Dat, aangesien ek nou alreeds die begin van die ewige vreugde in my hart ervaar, ek ná hierdie lewe volkome saligheid sal besit - 'n saligheid wat geen oog gesien, geen oor gehoor en in die hart van geen mens ooit opgekom het nie - om God daarin ewig te prys.

Die sewende artikel van die Twaalf Artikels lui dat Jesus weer sal kom om te oordeel, dié wat nog lewe en dié wat reeds gesterf het. As ons praat of hoor van oordeel, is ons bang - seker omdat ons besef dat ons sondaars is en aan baie dinge skuldig is. Dit moet ons weet: Oordeel sal daar wees. Maar gelukkig is dit nie waar alles eindig nie. Gelukkig hou die artikels ook nie by die oordeel op nie, want daar volg 'n artikel wat handel oor die ewige lewe: Dit sê vir ons dat daar ná die oordeel tog iets is. Om presies te wees: lewe - die ewige lewe vir elk-een wat glo.

Die Woord leer ons dat elkeen wat in Jesus glo, kind van God is en die ewige lewe ontvang. Deur ons geloof in Jesus kry ons dus deel

aan die belofte van die ewige lewe - nou reeds. Dit is vir ons die troos: Dat ons reeds in hierdie lewe deur ons geloof kan deel in die sekerheid van die ewige lewe. Hierdie sekerheid en vreugde is iets wat niemand van ons kan wegneem nie. Dié sekerheid en die vreugde om te weet dat as Jesus kom, ons as kinders van God kan deel in die heerlijkheid wat Jesus gebring het.

Al is die aardse lewe dan ook hoe moeilik en vol beproewing, het ons dié troos dat dit alles maar tydelik is. Ons het die sekerheid dat die oorwinning vir ons behaal is. Wat 'n vreugde en 'n troos!

Gesang 245:10

12 Junie

Romeine 8:1-17

Sondag 23

Vraag 59: Maar wat baat dit jou nou dat jy dit alles glo?

Antwoord: Dat ek in Christus voor God geregverdig en 'n erfgenaam van die ewige lewe is.

Die *dit alles* waaroor die vraag handel, sluit alles in waarvan ons in die Twaalf Artikels leer. Die artikels is 'n belydenis van wat ons aangaande God, sy werke en beloftes glo. Daar word dus eintlik gevra: Wat baat dit jou om in God te glo?

Vir sommige mense is dit 'n ongemaklike vraag, want hulle is net gelowiges vir sover dit hulle pas om in die kerk te kan trou, kindertjies ten doop te kan bring, en daaruit begrawe te kan word. Dit is wat hulle geloof vir hulle werd is.

Vir 'n opregte gelowige beteken sy geloof oneindig meer as dit. Die bate van geloof is vir ons daarin geleë dat ons in Christus voor God geregverdig is en erfgename van die ewige lewe is. Eenvoudig gestel, beteken dit dat ons deur Jesus Christus van ons sondes bevry is, en met God versoen is. Ons is dus geregverdig voor God omdat Jesus Christus reeds ten volle vir ons sondes betaal het en ons met sy bloed gereinig het. As sy duurgekoopte eiendom wat deur sy bloed gereinig is, kry ons dan deur ons verbondenheid aan Hom, deel aan die beloftes van God en word ons erfgename van die ewige lewe.

Die nut van ons geloof is dus nie daarin geleë dat ons kan trou, kindertjies kan laat doop en begrawe kan word nie, maar dat ons as begenadigde sondears deur ons geloof in Jesus Christus, deur God as regverdiges gereken kan word en deel kan hê aan sy heilryke beloftes.

Is dit wat u geloof vir u beteken?

Gesang 7:5

13 Junie

Johannes 3:22-36

Sondag 23

Vraag 60: Hoe is jy regverdig voor God?

Antwoord: Slegs deur 'n ware geloof in Jesus Christus; só dat al kla my gewete my aan dat ek teen al die gebooie van God swaar gesondig het en nie een daarvan gehou het nie, en dat ek nog gedurigdeur tot alle kwaad geneig is, God nogtans aan my sonder enige verdienste van my kant, uit louter genade die volkome genoegdoening, geregtigheid en heiligheid van Christus skenk. Dit reken Hy my toe asof ek nooit sonde gehad of gedoen het nie, asof ek self al die gehoorsaamheid volbring het wat Christus vir my volbring het. Aan hierdie weldaad het ek deel vir sover ek dit met 'n gelowige hart aanneem.

In die vorige gedeelte het ons gesê dat om regverdig voor God te wees, beteken dat ons met God versoen is en dat ons van ons sondes vrygespreek is. Vraag 60 van die Heidelbergse Kategismus wil nou weet: *Hoe is jy regverdig voor God?* Met ander woorde, hoe gebeur dit dat jy voor God regverdig staan? Die Woord leer ons dat Jesus Christus die Een is wat ons met God versoen het, en ons voor God regverdig en verdedig. Hy het sy lewe gegee, sodat ons vrygespreek kan word. Hierdie versoening (regverdiging) het reeds plaasgevind. Jesus se kruisdood en opstanding is iets wat lank terug plaasgevind het. Die oorwinning is dus reeds behaal.

Die verdere vraag is nou: Hoe kry ons deel aan hierdie versoening wat reeds bewerkstellig is? Hoe kry ons deel aan die regverdiging voor God? Daar is net een manier waarop ons daaraan deel kan kry, en dit is deur 'n ware geloof in Hom wat dit alles vir ons deur

sy kruisdood bewerkstellig het. Geloof is dus die besondere wyse waarop ons deel kry aan dít wat Jesus vir ons behaal het. Ons moet egter nie dink dat blote geloof redding bring nie. Dan kan enigeen wat in iets of iemand glo, aanspraak maak op regverdiging voor God. En dit is tog nie waar nie. Geloof is slegs die middel. Jesus Christus is die redding. Geloof wat red, is dus die geloof wat onlosmaaklik en ewig in Jesus geanker is. Buite Jesus om is geen versoening, geen redding en geen regverdiging moontlik nie.

Gesang 245:2, 5

14 Junie

Jakobus 2:14-26

Sondag 23

Vraag 60: Hoe is jy regverdig voor God?

Antwoord: Slegs deur 'n ware geloof in Jesus Christus; só dat al kla my gewete my aan dat ek teen al die gebooe van God swaar gesondig het en nie een daarvan gehou het nie, en dat ek nog gedurigdeur tot alle kwaad geneig is, God nogtans aan my sonder enige verdienste van my kant, uit louter genade die volkome genoegdoening, geregtigheid en heiligheid van Christus skenk. Dit reken Hy my toe asof ek nooit sonde gehad of gedoen het nie, asof ek self al die gehoorsaamheid volbring het wat Christus vir my volbring het. Aan hierdie weldaad het ek deel vir sover ek dit met 'n gelowige hart aanneem.

Dit is belangrik om daarop te let dat hier uitdruklik gesê word dat ons slegs deur 'n ware geloof in Jesus Christus voor God regverdig is. Hieruit blyk dit dus duidelik dat daar *geloof* en *geloof* is. Aan die een kant tref 'n mens 'n geloof aan wat vrugte van dankbaarheid lewer, en aan die ander kant 'n geloof wat niks meer is as 'n gerieflikheidsgeloof nie. Dit is soms mos baie gerieflik om te kan sê: "Ek is 'n Christen." In hierdie gerieflikheidsgelowige se lewe is daar egter geen sprake van ywerige en oortuigde diens aan God nie. In sy lewe speel Jesus geen wesenlike rol nie. Dít wat Jesus vir hom gedoen het, maak nie regtig saak nie. Nogtans sal hy vir jou sê: "Ek is 'n gelowige, al lees ek nie juis Bybel nie, en al gaan ek nie juis kerk toe nie. ..."

Van so 'n geloof sê Jakobus dat dit dood is. Dit beteken niks. Hy sê geloof moet gepaard gaan met daad van dankbaarheid. Daar kan nie iets soos 'n ondankbare, onbetrokke *gelowige* wees nie. Ons moet dit dus duidelik verstaan dat 'n geloof wat nie vrugte van dankbaarheid dra nie, jou nie deel kan laat kry aan die ewige lewe en die beloftes van God nie.

Is u 'n gerieflikheidsgelowige, of getuig u lewe van dankbaarheid?
Gesang 53:2

15 Junie

Efesiërs 2:1-10

Sondag 23

Vraag 60: Hoe is jy regverdig voor God?

Antwoord: Slegs deur 'n ware geloof in Jesus Christus; só dat al kla my gewete my aan dat ek teen al die gebooie van God swaar gesondig het en nie een daarvan gehou het nie, en dat ek nog gedurigdeur tot alle kwaad geneig is, God nogtans aan my sonder enige verdienste van my kant, uit louter genade die volkome genoegdoening, geregtigheid en heiligheid van Christus skenk. Dit reken Hy my toe asof ek nooit sonde gehad of gedoen het nie, asof ek self al die gehoorsaamheid volbring het wat Christus vir my volbring het. Aan hierdie weldaad het ek deel vir sover ek dit met 'n gelowige hart aanneem.

In die wêreld word 'n prestasie gewoonlik met 'n teenprestasie vergoed. Met ander woorde, as jy iets goed gedoen het, word jy daarvoor vergoed. En dan sal ander ook sê: "Jy het dit verdien." Is dit ook só ten opsigte van ons redding? Sommige godsdienstige groepe wil dit so hê. Hulle sê jou redding hang af van dít wat jy op aarde doen. Jy kan dus jou redding verdien of verwerf deur jou goeie daad.

Die Bybel leer ons egter anders. Efesiërs 2:9 sê: *Dit kom nie deur julle eie verdienste nie ..* En die Heidelbergse Kategismus sê God *skenk* die verlossing wat Jesus gebring het, uit blote *genade* aan elkeen wat in Jesus glo. Twee woorde is dus hier belangrik, naamlik *skenk* en *genade*. Dit beklemtoon die liefde wat God vir die mens het, baie pertinent, asook die wonderlike verlossingswerk wat Jesus vir ons verrig

het. Dit was só volkome, dat elkeen wat in Jesus glo, sonder verdienste, bloot uit genade, daaraan deel kry. As ons dit moes verdien, sou dit nooit vir ons beskore gewees het om dit te ontvang nie, want enigiets wat ons ook al mag doen, is te min, te swak en te gebrekkig om die ewige lewe te bekom. Ons verlossing is suiwer genade van God - op grond van die weldade van Jesus ons Verlosser.

Getuig u lewe van dankbaarheid omdat God sonder dat u dit verdien, aan u genade bewys?

Gesang 353:5

16 Junie

2 Korintiërs 5:16-21

Sondag 23

Vraag 60: Hoe is jy regverdig voor God?

Antwoord: Slegs deur 'n ware geloof in Jesus Christus; só dat al kla my gewete my aan dat ek teen al die gebooie van God swaar gesondig het en nie een daarvan gehou het nie, en dat ek nog gedurigdeur tot alle kwaad geneig is, God nogtans aan my sonder enige verdienste van my kant, uit louter genade die volkome genoegdoening, geregtigheid en heiligheid van Christus skenk. Dit reken Hy my toe asof ek nooit sonde gehad of gedoen het nie, asof ek self al die gehoorsaamheid volbring het wat Christus vir my volbring het. Aan hierdie weldaad het ek deel vir sover ek dit met 'n gelowige hart aanneem.

Elke regdenkende mens sal erken dat hy onvolmaak is, dat hy baie tekortkominge het en baie foute maak - u en ek ook. En tog hoor en lees ons dat ons van hierdie verkeerde dade en oortredinge vrygespreek is. Die Heidelbergse Kategismus sê dat ons so beoordeel word, asof ons nooit self sonde gedoen, of sonde gehad het nie, asof ons self baie gehoorsaam aan God is. Waarom dan, want ons weet immers dat dit nie so is nie, en dat ons telkemale ongehoorsaam aan God is?

Die antwoord lê in die frase: *wat Christus vir my volbring het*. Die gelese gedeelte sê God het Jesus, wie sonder sonde was, in ons plek soos 'n sondaar behandel, sodat ons daardeur vrygespreek kan word.

Jesus het 'n geweldige offer gebring: Hy het met sy lewe betaal vir ons sondes. Dit kon Hy slegs doen omdat Hy volkome gehoorsaam aan God die Vader was. En omdat Hy gehoorsaam was tot die end, het Hy die hoogste prys betaal - maar só die oorwinning behaal! Só volmaak en volkome was die offer wat Hy gebring het, só volmaak en volkome sy gehoorsaamheid, dat die Heidelbergse Kategismus van ons kan sê: *asof ek nooit sonde gehad of gedoen het nie*, asof ek self aan God gehoorsaam was ...

Kan ons ooit dankbaar genoeg wees?

Gesang 129:1, 2

17 Junie

Romeine 3:21-31

Sondag 23

Vraag 60: Hoe is jy regverdig voor God?

Antwoord: Slegs deur 'n ware geloof in Jesus Christus; só dat al kla my gewete my aan dat ek teen al die gebooie van God swaar gesondig het en nie een daarvan gehou het nie, en dat ek nog gedurigdeur tot alle kwaad geneig is, God nogtans aan my sonder enige verdienste van my kant, uit louter genade die volkome genoegdoening, geregtigheid en heiligheid van Christus skenk. Dit reken Hy my toe asof ek nooit sonde gehad of gedoen het nie, asof ek self al die gehoorsaamheid volbring het wat Christus vir my volbring het. Aan hierdie weldaad het ek deel vir sover ek dit met 'n gelowige hart aanneem.

Sonder enige verdienste van ons kant, skenk God aan ons in sy genade die volkome genoegdoening, geregtigheid en heiligheid van Christus. Meer nog, Hy reken dit vir my toe asof ek dwarsdeur my lewe in gehoorsaamheid geleef het. Hy vra vir sy weldaad niks - alleen maar die geloof, dat ek dit met 'n gelowige hart sal aanneem.

Oor die graad van geloof word daar nie eens gepraat nie. Daar is nie sprake van byvoorbeeld 'n sterk geloof nie. God sou verseker wou hê dat ons sterk sal staan in die geloof. Kleingeloof is immers sonde. In die nagmaalsformulier word as skuld bely: *dat ons geen volkome (volmaakte) geloof besit nie*. Maar dit neem niks daarvan weg nie dat

die man wat geloof en ongeloof langs mekaar in sy lewe ervaar het toe hy gebid het: *Ek glo Here, kom my ongeloof tot hulp*, net so geregverdig na sy huis kon gaan as Abraham, die vader van al die gelowiges, wie se geloof hom tot regverdiging toegereken is.

God vra bo alles opregtheid, 'n ware geloof. En op grond van só 'n geloof word die weldade van Christus my in so 'n mate toegereken asof ek nooit sonde gehad of gedoen het nie. Ja, asof ek volkome alle gehoorsaamheid volbring het wat Christus vir my volbring het.

God doen dus nie halwe werk nie. *Om Christus wil* is ek in sy oë 'n volmaak regverdige, 'n volkome heilige. Daar ontbreek niks aan my nie. Omdat die volmaaktheid van Christus op 'n sondaar oorgedra word, dáárom kan die wonder gebeur, dat die goddelose geregverdig word.

Gesang 253:3

18 Junie

Romeine 3:21-26; 1 Johannes 5:9-12

Sondag 23

Vraag 61: Waarom sê jy dat jy slegs deur die geloof regverdig is?

Antwoord: Nie dat ek op grond van die waarde van my geloof vir God aanneemlik is nie, maar omdat slegs die genoegdoening, geregtigheid en heiligheid van Christus my geregtigheid voor God is. En dit kan ek nie anders as slegs deur die geloof aanneem en my eie maak nie.

Die vryspraak wat Christus bewerk het, kan nie verkry word deur die een of ander stel lewensreëls na te kom en só vir jouself 'n verdienste as ruilmiddel te bekom wat jy kan gebruik om met God te onderhandel nie. Ons trap maklik in hierdie slagyster wanneer ons nie meer die regte perspektief het op die voortrefflike dinge wat ons doen nie. Selfs die feit dat ons glo, kan ons op hierdie manier vervlak tot op die vlak van 'n verdienste.

Met al die mooi en goeie dinge wat ons doen, kan ons nooit reken dat ons 'n reg het op vergewing nie. Wanneer God ons vergewe, kyk Hy nie éérs of ons genoeg goeie dade gedoen het om dit te verdien nie. Hy vergewe uit genade op grond van die bloed van sy Seun - iets waarvoor al die goeie dade van al die gelowiges van alle tye by-

mekaargetel, nooit kan opmaak nie. Selfs wanneeer ons glo, kan dit nooit as 'n verdienste voor God gereken word nie. Om te glo, beteken eenvoudig om 'n geleentheid tot vergiffenis wat God ons bied, met ons totale menswees aan te gryp. Gryp ons die geleentheid aan, het ons nog steeds geen verdienste om op te roem nie. Ons het steeds God se grenslose liefde en genade nodig om ons te vergewe. Dit is steeds die bloed van Christus wat ons moet skoon was. God moet ons steeds saam met Christus laat opstaan om 'n nuwe lewe tot sy eer te lewe.

Wanneer ek glo, gryp ek die geleentheid aan om sonder verdienste voor God te kom staan en alleen op grond van God se genade in Christus Jesus deel te kry aan al sy beloftes. Gebruik ek die geleentheid, bied God my die ruimte om my allerbeste pogings aan te bied as nederige en skamele dank vir sy grenslose genade.

Gesang 192:2, 3

19 Junie

1 Johannes 1:5-10

Sondag 24

Vraag 62: Maar waarom kan ons goeie werke nie die geregtigheid voor God of 'n deel daarvan wees nie?

Antwoord: Omdat die geregtigheid wat voor die oordeel van God kan bestaan, heeltemal volmaak moet wees en in alle opsigte met die wet van God ooreen moet stem, en dat ook ons beste werke in hierdie lewe almal onvolmaak en met sondes besmet is.

Niemand is werklik gediend daarmee om alewig hoed in die hand voor enige iemand anders te staan nie. Ons het immers 'n bietjie trots en selfrespek in ons. Daarom sou ons ook graag voor die Here God respektabel wil staan, juis omdat sy beoordeling van ons menswees vir ons so krities belangrik is. En so grondeloos sleg is ek mos darem nou ook nie - nie soos 'n klomp ander mense wat daarop uit is om van hierdie wêreld 'n onaangename plek te maak nie. Ek probeer tog darem om God met my lewe te eer; my Bybel is nie met stof bedek nie; my plek in die kerk is nie leeg nie; ek probeer om elke mens op

my lewenspad goed te behandel en my hande is nie traag as dit by werk vir die kerk kom nie. Ons gedagtes loop dikwels in hierdie koers, veral as ons darem al ons deel vir en in die kerk gedoen het.

'n Gekkeparadys, dit is wat Johannes dit noem. Wanneer ons onself begin wysmaak dat ons so effens bo die sonde kon uitstyg, bedrieg ons onself. Ons kyk in die spieël, en in plaas daarvan dat ons onself sien soos ons werklik is (en soos wat God sê dat ons op eie krag is), sien ons net wat ons graag wil sien: 'n ideaalbeeld van onself. Maar met so 'n gespletenheid gaan staan ons teenoor God met 'n gesindheid wat sê dat ons eintlik nie meer die verlossing deur Christus nodig het nie.

Eers wanneer ons weer in eerlikheid voor God kan kom staan en ons eie grootheidswaan kan bely, eers wanneer ons weer eens sy onbegryplike vergiffenis kan ervaar, kom die regte perspektief op die goeie dinge wat ons tot nou toe gedoen het: sondebelaaide pogings om God vir sy onuitspreeklike groot genade te dank.

Gesang 353:5

20 Junie

Romeine 7:21-25

Sondag 24

Vraag 62: Maar waarom kan ons goeie werke nie die geregtigheid voor God of 'n deel daarvan wees nie?

Antwoord: Omdat die geregtigheid wat voor die oordeel van God kan bestaan, heeltemal volmaak moet wees en in alle opsigte met die wet van God ooreen moet stem, en dat ook ons beste werke in hierdie lewe almal onvolmaak en met sondes besmet is.

Wie van ons ken nie die diepe worsteling en verleentheid voor die Here nie: Ons wil die Here so graag plesier, maar aan struikelblokke ontbreek dit nie. Ek kan 'n dag met die beste voornemens begin, maar as ek my weer kom kry, het ek kwaad geword, 'n ander mens verwens, of sommer net liefdeloos en sonder sensitiwiteit opgetree.

Ons blameer gewoonlik iemand anders vir ons optrede. As dit net nie vir hierdie vrou was wat die Here my gegee het nie, of hierdie

kind, hierdie pa en ma, hierdie gruwelike baas by die werk, of hierdie huishulp of plaasarbeider nie.

Paulus wys ons egter op die drie vingers wat terugwys na onself wanneer ons so met die wysvinger begin beduie in selfverontskuldiging. Saam met hom moet ons sê: *Ek, ellendige mens! Wie sal my van hierdie doodsbestaan verlos?* In diepe verleentheid moet ek erken dat ek niks het om vir God aan te bied nie. My beste pogings is onvolmaak en met sondes besmet.

Al het ons egter niks om aan te bied nie, hoof ons nie in die duistere put van ontreddeering te bly sit nie. Juis omdat ons niks het om aan te bied nie, kwalifiseer ons vir God se genade (want waar daar verdienste is, is geen genade tog meer nodig nie). En juis daarom is ons verleentheid ook 'n dankbare verleentheid waarin ons saam met Paulus kan uitroep: *Aan God die dank! Hy doen dit deur Jesus Christus ons Here.*

Gesang 10:1 en 2

21 Junie

Lukas 17:7-10

Sondag 24

Vraag 63: Verdien ons goeie werke dan niks nie, terwyl God hulle tog in hierdie en in die toekomstige lewe wil beloon?

Antwoord: Hierdie beloning word nie uit verdienste nie, maar uit genade gegee.

Wat dit beteken om 'n slaaf te wees, is iets wat ons in ons tyd moeilik verstaan. Geen mens behoort in ons dae meer fisies aan 'n ander mens nie; ons kan nie meer 'n mens soos 'n stukkie groente op die mark gaan koop om mee te maak soos ons goeddink nie. In Christus se tyd op aarde was dit nog algemene praktyk, daarom gebruik Hy hierdie beeld in ons kort gelykenis van vandag.

'n Slaaf het volledig aan sy meester behoort en geen vergoeding, naas basiese lewensmiddele, kon deur 'n slaaf verwag word nie. Die totaliteit van sy menswees moes die slaaf aan sy meester afstaan, son-

der die reg op enige kompensasie. 'n Slaaf se voortbestaan het dan ook van net een ding afgehang, naamlik gehoorsaamheid.

Indien ons nou in redenasies sou verval oor die regverdigheid van slawerny al dan nie, sou ons die boodskap van hierdie paar verse heeltemal misloop. Met hierdie gelykenis maak Christus geen uitspraak oor die wensbaarheid van so 'n stelsel nie. Hy fokus ons aandag op ons posisie voor die Here. Soos 'n slaaf aan sy meester behoort, so behoort ons aan die Here, in die totaliteit van ons menswees. Voor God het ons geen regte of aansprake om te maak nie. Die Here skuld ons geen beloning of vergoeding nie. Daarteenoor behoort ons aan God en het Hy aanspraak op ons gehoorsaamheid.

Kyk ons so na onself (as slawe, ofte wel eiendom van die lewende God), is dit maklik om te verstaan waarom iets soos om jou naaste te vergewe, nooit verdienste kan wees nie. Dit is eenvoudig gehoorsaamheid (vergelyk Lukas 7:3 en 4). En as ons gehoorsaam was, het ons nog niks verdien nie.

En as God aan ons die ewige lewe, en vrede op hierdie aarde beloof ('n onverstaanbare vrede wat net God kan gee), kan dit nie op grond van verdienste wees nie. As 'n slaaf so 'n geweldige beloning ontvang, moet dit louter genade wees.

Gesang 40:1, 3, 6

22 Junie

Openbaring 3:7-13

Sondag 24

Vraag 63: Verdien ons goeie werke dan niks nie, terwyl God hulle tog in hierdie en in die toekomstige lewe wil beloon?

Antwoord: Hierdie beloning word nie uit verdienste nie, maar uit genade gegee.

Die heerlike beloftes van God in gekondenseerde vorm, is wat ons in hierdie verse vind. Die deur van die hemel is voor ons oopgesluit, en niemand kan dit weer toesluit nie. As ewige pilare sal ons in die ewige heiligdom van God ingebou word as naamdraers van die lewende God. Tewens, ons leef nou reeds as gekroondes, as konings-

kinders op hierdie aarde. Selfs wanneer ons kragte min word, is ons Here by ons om ons vas te hou in tye van beproewing. God seën ons met sy oorweldigende liefde hier en tot in ewigheid.

Dit is baie duidelik in hierdie verse dat alles wat van ons verwag word, geensins opweeg teen die oorfloed van God se genade nie. Van ons word bloot verwag om aan die boodskap van Jesus Christus vas te hou, om ongeag ons omstandighede, nie ons Verlosser te verloën nie. Van ons word gevra om bloot net oor ons eie klein bietjie aardse swaarkry te triomfeer met opregte en gehoorsame geloof en ons deur niks en niemand van ons Saligmaker te laat losskeur nie.

Indien ons God se ryke beloftes aan die een kant van die skaal sou pak, sou dít wat God van ons vra, op die ander kant geen beweging in die meganisme van die skaal kon veroorsaak nie. God weet alles wat ons doen, maar as Hy genade en liefde gee, laat Hy dit nie bepaal deur die bietjie wat van ons gevra word om te doen nie. Hy gee buite verhouding meer. Sy beloning kan nie verdien word nie, dit is net genade. Juis omdat sy beloning nie korreleer met die verwagting wat Hy aan ons stel nie, kon Hy vrymoedig sê: *My las is lig en my juk is sag.*

Gesang 163:2, 3

23 Junie

Johannes 15:1-8

Sondag 24

Vraag 64: Maar maak hierdie leer nie die mense onverskillig en roekeloos nie?

Antwoord: Nee, want dit is onmoontlik dat 'n mens wat deur ware geloof in Christus ingeplant is, nie vrugte van dankbaarheid sou voortbring nie.

Ervaring van God se genade en liefde, maar sonder toewyding aan Christus, moet noodwendig tot onverskilligheid en roekeloosheid lei. Soos die loot wat op eie krag (los van die wingerdstok) self wil vrugte voortbring, maar as 'n droë stukkie minderwaardige vuurmaakhout eindig, so is die mens wat nie sy oog op Christus gevestig hou nie.

Die loot wat egter in die wingerdstok bly - die mens wat vergif-fenis ervaar en daarna in gehoorsame toewyding die oog op Christus gevestig hou - word 'n lewendige en natuurlike kanaal van God se genade. Die stewige verhouding met Christus (die verbondenheid aan die wingerdstok) het die natuurlike gevolg dat die vrugte hulle verskyning maak. Dit is iets wat die loot nie hoef te probeer regkry of na te jaag nie. Onlosmaaklike verbondenheid aan Christus het noodwendig tot gevolg dat vrugte daaruit voortspruit.

Ware en voortgaande belewning van God se genade in 'n persoonlike verhouding met Christus as verlosser, sny dus die moontlike gevaar van roekeloosheid en onverskilligheid by die wortel af. Die natuurlike gevolge maak dit onmoontlik, veral waar die vrugte die werk van God is. Die God wat sy Seun as lewensbron gee en boonop self die snoeiwerk doen, sou belaster word indien Hy van roekeloosheid of onverskilligheid beskuldig sou word.

Gesang 238:3

24 Junie

Galasiërs 5:13-26

Sondag 24

Vraag 64: Maar maak hierdie leer nie die mense onverskillig en roekeloos nie?

Antwoord: Nee, want dit is onmoontlik dat 'n mens wat deur ware geloof in Christus ingeplant is, nie vrugte van dankbaarheid sou voortbring nie.

Behalwe die onlosmaaklike verbondheid aan Christus as die Gewer van nuwe lewe (die loot wat in die wingerdstok moet bly) en die gehoorsaamheid aan die woorde van ons Verlosser (waarmee God ons as lote regsnoei), moet ons onself volgens hierdie verse ook onder die beheer van God se Gees plaas. Dan sal die vrugte noodwendig volg - die vrugte van geloof wat bevestig dat ons nie onverskillig en roekeloos is nie.

Die bevestigende tekens dat ons waarlik aan Christus verbonde is en in gehoorsaamheid aan God lêwe, hoef ons dan ook nie buite ons-

self te gaan soek nie. Die vrugte van die Gees behoort ons in ons gesindhede te vind. Uiteindelik is dít waar die basis van ons optrede voor God en teenoor mense lê.

Ons nadenke oor die regte plek van ons goeie dae as dankbare reaksie op die grondelose en onverdiende genade van God, neem ons dus nou ook met introspeksie agter die uiterlike van ons optrede in. In ons liefde, vreugde, vrede, vriendelikheid goedhartigheid, getrouheid, nederigheid en selfbeheersing lê die finale toets. In die gesindhede van my hart moet ek met eerlikheid die vrugte van geloof kan vind, want eers dan het ons die genade van God nie tevergeefs ontvang nie.

Gesang 325:2

25 Junie

Romeine 10:5-13

Sondag 25

Vraag 65: Terwyl ons slegs deur die geloof deel aan Christus en al sy weldade kry, waar kom so 'n geloof dan vandaan?

Antwoord: Die Heilige Gees werk dit in ons harte deur die verkondiging van die heilige evangelie en versterk dit deur die gebruik van die heilige sakramente.

Ons kan slegs deur die geloof deel kry aan Christus en al sy weldade - dit is die hooftema van die Romeinebrief. Dit is die *hart* van die Protestantse leer. Hiér mag géén misverstand insluip nie. Hieruit blyk die wesenlike verskil tussen die Protestantisme en die Rooms-Katolieke geloof, tussen kerk en sekte, tussen Christelike geloof en bygeloof.

Ons mag nooit hierdie *deel kry aan Christus en al sy weldade* afhanklik maak van ons geloof nie. Dit is immers nie die geloof wat ons regverdig nie. As ons dít glo, is ons terug by die leer van die goeie werke, die eiegeregtigheid van die Fariseërs. Geloof is slegs 'n instrument; geloof is die hand wat die gawe in ontvangs neem. Dit is tog nie die *hand* wat die bedelaar ryk maak nie, maar die *gawe*! Só kry ons deur die geloof deel aan Christus en al sy weldade.

Geloof impliseer die erkenning van God, vertrou op God, gehoorsaamheid aan God. Geloof is gerig op die verlossingswerk van God in Jesus Christus. Geloof is kennis van God en sy beloftes. Geloof is aanvaarding van die evangelie. Deur geloof word die mens wedergebore, word hy 'n nuwe skepsel. Geloof verbind jou aan God, bring vir jou sekerheid. In hierdie deurmekaar wêreld beteken geloof in die Drie-enige God vir die gelowige alles.

Gesang 53:2

26 Junie

Romeine 5:1-11

Sondag 25

Vraag 65: Terwyl ons slegs deur die geloof deel aan Christus en al sy weldade kry, waar kom so 'n geloof dan vandaan?

Antwoord: Die Heilige Gees werk dit in ons harte deur die verkondiging van die heilige evangelie en versterk dit deur die gebruik van die heilige sakramente.

Dit is vir elkeen wat glo, beskore om deel te hê aan Christus en ál sy weldade! Maar éérs moet ons deel hê aan Christus, want die Gewer staan voorop - daarna volg die gawes. Die persoonlike gemeenskap met Christus is die belangrikste. In en deur hierdie verbintenis vloei al sy weldade na ons toe.

Maar wat is hierdie weldade waaraan ons deel kry deur die geloof? Dit word vir ons soos volg saamgevat in die doopformulier: *Met die doop in die Naam van die Heilige Gees verseker die Heilige Gees ons deur hierdie heilige sakramente dat Hy in ons wil woon en ons tot lede van die liggaam van Christus wil maak. Dit doen Hy deur tot ons eie te maak wat ons reeds in Christus het, naamlik die afwassing van ons sondes en die daaglikse vernuwing van ons lewe, totdat ons uiteindelik in die ewige lewe as deel van die gemeente van die uitverkorenes sonder sonde sal wees.*

Die afwassing van ons sondes is die volkome verlossing in Jesus Christus. Dit het Christus reeds vir ons bewerkstellig. In Hom is ons nuwe, verlose mense - die doop waarborg dit. Dog, die nuwe, verlose

mens leef steeds in 'n verderflike wêreld. Telkens verval jy weer in sonde (Rom 7:14-24), maar die Heilige Gees beloof en verseker ons by die doop van die voortdurende daaglikse vernuwning van ons lewe. Dit is 'n voortdurende bekering van bekeerdes soos in die geval van Simon Petrus die verloëenaar van Jesus (Luk 22:32) wat deur die Heilige Gees bewaar en weer teruggebring is.

Hierdie proses word herhaal *totdat ons uiteindelik in die ewige lewe as deel van die gemeente van die uitverkorenes sonder sonde sal wees.* Dit is die weldade van Christus waaraan ons deel kry deur die geloof. Gesang 320:3, 4

27 Junie

Johannes 3:1-21

Sondag 25

Vraag 65: Terwyl ons slegs deur die geloof deel aan Christus en al sy weldade kry, waar kom so 'n geloof dan vandaan?

Antwoord: Die Heilige Gees werk dit in ons harte deur die verkondiging van die heilige evangelie en versterk dit deur die gebruik van die heilige sakramente.

Ons moet fyn kan onderskei tussen ware geloof en skyngeloof. Skyngeloof kan op sigwaarde dieselfde eienskappe as 'n ware geloof vertoon - soos in die gelykenis van die vyf onverstandige meisies wat te laat opgedaag het en gevind het dat die deur reeds gesluit was (Matt 25:1-13). Ware geloof kom van God af. Die Heilige Gees bewerk dít wat deur God geplant is. Dit kom nie van nature uit die hart van die mens nie. Die mens is van nature geneig tot alle kwaad. Ons keer nie vanself tot die Here nie, want geloof is nie 'n eie moontlikheid van die mens nie. Die Heilige Gees skenk ons die vermoë om te kan glo en Hy hou hierdie geloof self in stand. As geloof uit onsself moes voortkom, sou dit nie kon bestaan of voortbestaan nie, want dit sou verswelg gewees het deur die storms van versoeking en vervolging.

Die Heilige Gees bewerk en beseël die geloof in die hart van die mens. Dit beteken: geloof raak die **diepste** wese van die mens. Dit lê beslag op sy verstand, gevoel en wil - op die totale mens.

Die inhoud van die geloof is God se welwillendheid teenoor ons. Uit onself kan ons egter nie hierdie welwillendheid raaksien nie. Ons verstand en ons hart moet oopgemaak word vir hierdie heerlike waarheid en dít doen die Heilige Gees!

Gesang 214:1, 4

28 Junie

1 Petrus 1:22-25

Romeine 10:14-21

Sondag 25

Vraag 65: Terwyl ons slegs deur die geloof deel aan Christus en al sy weldade kry, waar kom so 'n geloof dan vandaan?

Antwoord: Die Heilige Gees werk dit in ons harte deur die verkondiging van die heilige evangelie en versterk dit deur die gebruik van die heilige sakramente.

Die verkondiging van die heilige evangelie is 'n instrument in die hand van die Heilige Gees. Hy alleen beskik daarvoor en nié die kerk nie! Die Heilige Gees deleger ook nie hierdie werk aan ampsdraers, profete, leraars, evangeliste of predikers nie, want hierdie mense is bloot instrumente in sy hand. Die mens wat die evangelie verkondig, is steeds 'n profeet in boeie - 'n gebonde profeet. Die mens moet vanuit die hele Bybel die evangelie van Christus en al sy weldade verklank. Dit doen hy in die ootmoedige verwagting dat die Heilige Gees self die eintlike Verkondiger van die Woord sal wees wat dit in die hoorders se harte sal bevestig. Die taak van die prediker is om die evangelie suiwer en onvervals oor te dra. Die ware kerk eis dit van hom. Ons kan sê dit is die merkteken van die ware kerk. Dit is die Heilige Gees wat die Woord heilige evangelie laat word.

Heilige evangelie is meer as blote Bybelkennis. Die Heilige Gees maak die Bybelwoord lewend en lê daarmee beslag op ons lewens. Daarom is dit so belangrik en dringend noodsaaklik dat ons gereeld kerk toe sal gaan. Die Heilige Gees wil op hierdie wyse geloof in ons harte bewerk! En dit moet die prediker en die kerkganger nooit uit die oog verloor nie. Hierdie feit het ook belangrike implikasies vir die

kerk - en elke lidmaat! - se sendingtaak en sendingywer. Wie hierdie opdrag, om die Woord te verkondig, verwaarloos of geringskat, loop gevaar om geestelik te sterf in ongeloof. Aan die ander kant hoef ons nie bekommerd te wees oor die resultaat van ons ywer nie. Die saad moet net nougeset en volhardend gesaai word.

Gesang 314:3

29 Junie

Johannes 15:1-8

Sondag 25

Vraag 65: Terwyl ons slegs deur die geloof deel aan Christus en al sy weldade kry, waar kom so 'n geloof dan vandaan?

Antwoord: Die Heilige Gees werk dit in ons harte deur die verkondiging van die heilige evangelie en versterk dit deur die gebruik van die heilige sakramente.

Deurdát ons as gelowiges die sakramente gebruik, word ons geloof versterk en uitgebou. Die sakramente gee ons nie méér as wat ons reeds in die prediking ontvang nie en moet dus nie as 'n aanvulling tot die prediking beskou word nie. Dit sê en gee presies dieselfde, net op 'n ander manier. Wanneer iets aan jou vertel of beskryf word, het jy nie so 'n goeie begrip daarvan as wanneer jy dit self sien nie. Die evangelie word dus nie net aan ons verkondig nie, maar die inhoud daarvan word ook vir ons sigbaar vertoon.

Die sakramente is natuurlik nie die enigste instrument wat die Heilige Gees gebruik om ons geloof te versterk nie. Dit word uiteraard ook versterk deurdát ons gereeld uit die Woord van God lees en na die verkondiging daarvan luister. Die verkondiging van die Woord wek nie net geloof nie, maar versterk dit ook. Alhoewel die Heilige Gees op verskillende wyses die geloof kan versterk, doen Hy dit normaalweg deur die gebruik van die sakramente. Die gebruikers van die sakramente glo reeds! Daarom is die sakramente uitsluitlik vir die gelowiges ingestel.

Die gelowige het hierdie versterking nodig, want die pad van die gelowige deur die wêreld is 'n moeisame pad. Net soos 'n mens wat

werk, voedsel, rus en slaap nodig het ter versterking en onderhouding van sy liggaam, só is dit ook met die lewe in die geloof. Vir die gelowige wat die lewe in die geloof lééf, is die gereelde gebruik van die sakramente noodsaaklik en hy sien daarna uit om dit weer te mag gebruik. Wie selde hierdie behoefte ervaar, moet dit as 'n ernstige waarskuwingstekens sien.

Gesang 325:2

30 Junie

Romeine 4:6-12

Sondag 25

Vraag 66: Wat is sakramente?

Antwoord: Dit is sigbare, heilige tekens en seëls wat God ingestel het om ons deur die gebruik daarvan die belofte van die evangelie nog beter te laat verstaan en dit te beseël. Hierdie belofte is dat God ons vanweë die enige offer van Christus, wat aan die kruis volbring is, vergewing van die sondes en die ewige lewe uit genade skenk.

Die woord, sakrament, is afgelei van die Latynse woord, *sacramentum*, wat in tweeërlei sin gebruik kan word, naamlik:

- om 'n deposito of borggeld te betaal. Dit beteken jy waarborg dat jy bereid is en jouself daartoe verbind om die volle bedrag te betaal.
- om 'n krygseed af te lê. Jy verbind jou om tot die dood toe te veg en, sou jy die eed verbreek deur byvoorbeeld te dros, sal jy met jou lewe daarvoor betaal.

Dit is God se bedoeling met die sakramente. God sluit 'n ewige verbond met ons en Hy waarborg dit met 'n sigbare teken en seël wat die inhoud van die ooreenkoms regsgeldig, afdwingbaar maak. Die seël sluit elke gedagte van wantroue uit. Wie aan die sakramente deel kry, ervaar hoe alle twyfel en wantroue verdwyn en net vertrouwe oorbly - volkome vertrouwe in God. Die sakramente - die doop en die nagmaal - is God se waarborg aan ons dat ons werklik deur Jesus Christus uit die sonde verlos is.

Dit bevestig dat ons sonder twyfel deel het aan God se genade. Die sakramente het slegs vir 'n gelowige in Christus betekenis. Wie

daarvan gebruik maak en nie glo nie, of sonder die regte gesindheid daaraan deel het, haal vir homself die oordeel van God op die hals - só waarsku die formuleer ons. As die gelowige hiervan gebruik maak, word ons deur die Heilige Gees gedring tot 'n vurige liefde vir God en ons naaste.

Gesang 318:3

1 Julie

Matteus 28:16-20

Sondag 25

Vraag 66: Wat is sakramente?

Antwoord: Dit is sigbare, heilige tekens en seëls wat God ingestel het om ons deur die gebruik daarvan die belofte van die evangelie nog beter te laat verstaan en dit te beseël. Hierdie belofte is dat God ons vanweë die enige offer van Christus, wat aan die kruis volbring is, vergewing van die sondes en die ewige lewe uit genade skenk.

Die sakramente, die doop en die nagmaal, is deur God ingestel. Dit is nie deur mense ontwerp of uitgedink, of uit die Bybelse geskiedenis afgelei nie. Jesus Christus self het hierdie bevel persoonlik aan sy dissipels en so aan die kerk van alle tye gegee (Matt 28:19; Luk 22:17-19). Hierdeur word enige eiewilligheid en willekeur ten opsigte van die sakramente verbied. Die wisselformulier vir die bediening van die nagmaal stel uitdruklik: *Ons verwerp alles wat met die sakrament vermeng word, asook alle verwerplike menslike uitvindings wat daarby gevoeg word, omdat dit die sakramente ontheilig. Ons is tevrede om die nagmaal te vier soos Christus en sy apostels ons geleer het. Wat ons daarvan sê, is wat hulle daarvan gesê het.* (Diensboek, bl 78).

Die sakramente wat Christus ingestel het, is sigbare tekens of uitbeeldings. Wie dit gelowig gebruik, verstaan die belofte van die evangelie beter en makliker omdat die sakramente die belofte beseël of waarmerk. Hierdie tekens dra daartoe by om die beloftes van God vas te anker in die harte van mense.

Dit is baie duidelik dat hierdie tekens nie geloof wil wek nie, maar die reeds bestaande geloof wil versterk. Daarom sal die sakra-

mente nie geloof by 'n ongelowige bewerkstellig nie, want wie nie die Here op sy woord aanvaar nie, sal nie glo nie, al gee Hy ook hóéveel tekens.

Gesang 332:1

2 Julie

Genesis 15:1-7; 17:1-15

Sondag 25

Vraag 66: Wat is sakramente?

Antwoord: Dit is sigbare, heilige tekens en seëls wat God ingestel het om ons deur die gebruik daarvan die belofte van die evangelie nog beter te laat verstaan en dit te beseël. Hierdie belofte is dat God ons vanweë die enige offer van Christus, wat aan die kruis volbring is, vergewing van die sondes en die ewige lewe uit genade skenk.

Wie nie die Here op sy woord aanvaar nie, sal nie glo nie, al gee Hy ook hóéveel tekens. Vir hulle wat wél glo, gee God tog ook tekens. God het vir Abraham beloof dat Hy hom 'n groot volk sal maak, al was Abraham en Sara reeds oud en nog steeds kinderloos. God het geweet dat hierdie belofte swaar eise aan Abraham se geloof stel. Daarom het God aan hom die teken van die sterre aan die hemel (Gen 15:5) en die teken van die besnydenis (Gen 17:1-22) gegee, sodat hy die belofte van die blye boodskap nog beter kon verstaan deur dit met hierdie tekens te beseël.

So gee die Here ook aan óns beloftes en beseël Hy dit deur die tekens van die sakramente, sodat ons dit beter kan verstaan en makliker kan glo. Ons ontvang die belofte dat al ons sondes om Christus ontwil vergewe is. As teken dat dit waar en seker is, word die doop met water vir ons uitgebeeld: Net soos die water ons uiterlik reinig, só reinig die bloed van Jesus Christus ons van alle sonde. So 'n grootse saak word met so 'n alledaagse teken beseël en bevestig! Selfs 'n kind kan dit begryp.

In die nagmaal word hierdie belofte herhaal en uitgebrei. Brood en wyn is die alledaagse, basiese voedsel in elke huis in die Ooste. Soos die mens fisies deur brood en wyn aan die lewe gehou word,

gevoed word, so kry ons deur Christus se gebroke liggaam en vergote bloed deur die geloof, deel aan die ewige lewe. Dit is die heerlike belofte van die evangelie.

Gesang 328:1, 3

3 Julie

Romeine 6:1-11; 1 Korintiërs 11:23-26

Sondag 25

Vraag 67: Is die Woord en die sakramente albei daarvoor bestem om ons geloof op die offer van Christus aan die kruis as die enigste grond van ons saligheid te wys?

Antwoord: Ja seker, want die Heilige Gees leer ons in die evangelie en verseker ons deur die sakramente dat ons volle saligheid op die enige offer van Christus rus wat aan die kruis vir ons gebring is.

Jesus Christus ons Saligmaker maak die middelpunt uit van alles wat die kerk glo, leer en doen. Die sakramente is in 'n sekere sin die dramatiese verkondiging van die boodskap van die Nuwe Verbond. Wat die Woord in taal aan ons meedeel, deel die sakramente in sigbare handeling aan ons mee.

Ons is nie alleen toeskouers daarvan nie, maar ook deelnemers. Ons word deel van die kommunikasiegebeurtenis. Op tasbare en ervaarbare wyse word ons telkens oortuig van die hemelse reiniging en toerusting wat die doopwater simboliseer en van die hemelse voedsel en drank waarna die brood en wyn wys. Die simbole van doop en nagmaal praat hulle eie *taal* en vir sommige mense sê dit selfs meer as die woorde van die verkondiging. Nogtans bly die boodskap onveranderd: Glo in Christus en jy sal gered word.

In die Oosters-Ortodokse kerke en die Rooms-Katolisisme is die Woordverkondiging deur die sakramente verdring. Hulle verwag van die sakramente as sodanig reddende effek. Die sakramente moet werklikheid maak wat Christus reeds gedoen het. Deur die sakramente, glo hulle, word die verlossende effek van Christus se kruisdood en opstanding vir die deelnemers pas werkzaam. In die Roomse misoffer word Christus as't ware opnuut geoffer en sy *gebroke liggaam* aan

die deelnemers uitgedeel. Hulle glo immers dat die brood en wyn werklik die liggaam en bloed van Christus word.

Die Nuwe Testament wys ons egter duidelik op Jesus self en sy unieke en eenmalige offerdood as die grond van ons redding. Die redding wat Hy vir ons bewerk het, tree in werking wanneer ons waarlik in Hom glo en Hom liefhet. Die sakramente is ingestel om hierdie geloof te versterk. As geloofwaardige tekens en seëls wil dit ons daarvan oortuig dat die Heilige Gees in ons wil woon en ons tot lede van die liggaam van Christus wil maak. Sodoende maak Hy tot ons eie wat ons reeds in Christus het, naamlik die afwassing van ons sondes en die daaglikse vernuwing van ons lewe, totdat ons uiteindelik in die ewige lewe as deel van die gemeente van die uitverkorenes sonder sonde sal wees.

Gesang 192:1-3

4 Julie

Matteus 28:16-20; Markus 14:22-25

Sondag 25

Vraag 68: Hoeveel sakramente het Christus in die Nuwe Verbond of Testament ingestel?

Antwoord: Twee, naamlik die heilige doop en die heilige nagmaal.

Hierdie vraag klink vir ons dalk onnodig, omdat ons geen ander sakramente ken as doop en nagmaal nie. In die tyd van die Kerkhervorming was dit egter anders. Die lidmate van die Protestantse kerke het in die skaduwee van die Rooms-Katolisisme gelewe, en in dié kerk is nie minder as sewe sakramente erken nie.

Die Kerkhervormers het aangevoel dat die vyf addisionele sakramente van die Rooms-Katolisisme oortollig is en in elk geval op menslike willekeur gegrond was. Hulle het die sakramente verminder tot die twee wat ons ken, omdat dit die enigste is wat met Jesus self verbind kon word.

Oor die getuienis dat Jesus die nagmaal ingestel het, is daar nie noemenswaardige twyfel nie. Oor sy instelling van die doop moet ons egter op meer indirekte getuienis staat maak.

Tog het doop en nagmaal vroeg reeds in die kerk sakramentele status verkry. Dit het te doen met 'n tweede teologiese beginsel wat nie in die Kategismus genoem word nie, maar wat tog in die formuliere na vore kom, naamlik die verband met die *verbond* en die kerk as verbondsgemeenskap. Dit het ook te doen met die Ou-Testamentiese voorbeelde van besnydenis en Paasfees wat so 'n belangrike plek in die lewe van die verbondsvolk ingeneem het.

Die doop simboliseer die toelating tot die verbondsgemeenskap en die nagmaal is die viering van die verbondsgemeenskap. Sakramente is dus ook verbondstekens en is dit dalk by uitstek. 'n Mens kan eintlik nie oor die sakramente praat sonder om die verbond daarby te haal nie. Deur die verbond stig God gemeenskap, versamel Hy vanuit die ganse menslike geslag vir Hom 'n volk.

Daar is helaas sommige kerke en groepe in die Protestantse groepering wat die verbondsgedagte verlore laat gaan het. Dit verbaas ons nie dat die geloof en godsdiens in sulke gevalle in 'n individualistiese saak ontaard het nie. Doop word vir hulle bloot 'n teken van hulle bekering en nagmaal 'n amper mistieke belewenis. Die kerk word 'n toevallige versameling van enersgesindes. Ons vind in hulle geledere dikwels ook afsplitsings na nuwe kerkgenootskappe of sektes.

Die verbondsgemeenskap waarmee die sakramente saamhang, is in die eerste plek 'n gemeenskap met God en in die tweede plek 'n gemeenskap met die huisgenote van die geloof. Beide hierdie dimensies kom in die viering van die sakramente na vore.

Gesang 333:1, 2

5 Julie

Kolossense 2:6-15

Sondag 26

Vraag 69: Hoe word jy in die heilige doop daarop gewys en daarvan verseker dat die enige offer van Christus aan die kruis jou ten goede kom?

Antwoord: S6: Christus het die uitwendige waterbad ingestel. Daarby het Hy beloof dat ek net so seker met sy bloed en Gees van die onreinheid van my siel, dit is, van al my sondes, gewas is as wat ek uitwendig met die water gewas is, wat die vuilheid van die liggaam wegneem.

Die simboliek van water as reinigingsmiddel spreek vanself. In omtrent alle godsdienste word water gebruik om reiniging te simboliseer. Ons vind dit ook by herhaling in die Ou Testament.

Die Nuwe Testament verwys dikwels na die sondevergifnis wat Jesus Christus vir ons bewerkstellig het, as 'n reiniging, 'n afwassing van ons sondes. Vanweë die feit dat ons met sonde vuil was, kon ons nie in die teenwoordigheid van God kom nie. Christus reinig ons egter met sy bloed - die kosbaarste vloeistof wat bestaan - sodat ons onbevlek en sonder smet gestel kan word, en aanvaarbaar sal wees vir deelname aan die hemelse feesmaal.

So gesien, simboliseer die doop ook dat ons aanvaarbaar gemaak word vir die verbondsgemeenskap wat ons met die nagmaal vier. Hier kan ons aan die gelykenis van die bruilofsfees dink (Matt 22:1-14). Die doop kan ons verbind met die bruilofsklere wat die gaste moes aantrek voordat hulle die fees kon bywoon. Ons lees dat die gaste voor die voet genooi is en sonder twyfel was baie van hulle vuil en onversorg. 'n Mens sou tog nie die bruilofsklere oor 'n vuil lyf aantrek nie. Daarom kan ons die bruilofsklere assosieer met reiniging en netheid.

Dit is betekenisvol dat die koning selfs die bruilofsklere aan die feesgangers moes verskaf. Net so simboliseer die doop dat alles genade is. Die enigste *teenprestasie* wat ons hoef te lewer, is om te ontvang.

'n Ander gedagte wat met die doop verbind word, is die neerdaal in die doodsdieptes en die herryse in die lewe. Dit word in die Skrif ook verbind met Israel se tog deur die Rooisee toe hulle in die diepte van die see moes inloop, terwyl die waterwalle weerskante bo hulle uitgetroon het.

So gesien, simboliseer die doop ons deelname aan Christus se dood, sy begrafnis en sy opstanding uit die graf. Die doop getuig aan ons dat so seker as wat ons die teken van die doop aan ons voorhoofd dra, so seker is ons saam met Hom dood vir die sonde en die bose. Die mag van die bose strek net so ver as die graf. Christus verbreek daardie mag deurdat Hy gewillig die graf betree en die dood oorwin. Daarom ontvang Hy ook alle mag in hemel en op aarde, en deel Hy dit met almal wat aan Hom behoort.

'n Laaste gedagte wat ons ook hier kan noem, is dat God elke doper by die naam roep om aan Hom te behoort. Tradisioneel beskou ons 'n kind wat nog nie gedoop is nie, as iemand wat nog nie regtig 'n naam het nie. Hoewel dit streng gesproke nie korrek is nie, wil diegene wat so dink, daarmee sê dat iemand eers waarlik 'n mens word wanneer God hom by name roep en 'n verbond met Hom sluit. S6 is daar tog iets dieps daarin opgesluit.

Gesang 201

6 Julie

Handelinge 19:1-10

Sondag 26

Vraag 69: Hoe word jy in die heilige doop daarop gewys en daarvan verseker dat die enige offer van Christus aan die kruis jou ten goede kom?

Antwoord: S6: Christus het die uitwendige waterbad ingestel. Daarby het Hy beloof dat ek net so seker met sy bloed en Gees van die onreinheid van my siel, dit is, van al my sondes, gewas is as wat ek uitwendig met die water gewas is, wat die vuilheid van die liggaam wegneem.

Oor die vorm van die doop is daar al baie hase opgejaag. Sommige kerkgroepe heg geweldig baie waarde aan die onderdompeling en beskou doop deur besprenkeling as geen doop nie.

Die standpunt van die Kategismus is dat die vorm van die doop nie 'n belangrike saak is nie. Die Kategismus gee, soos in hierdie vraag en antwoord, toe dat die waterbad as doopwyse wettig is en dat dit selfs 'n bepaalde dramatiese effek dra.

Tog is daar geen geldigheid in die aanspraak van Baptiste en Wederdopers dat onderdompeling die enigste ware doopwyse is nie. Die feit is dat ons nie veel uit die Nuwe Testament kan aflei oor die wyse waarop gedoop is nie. Johannes se doop word gewoonlik aangehaal as 'n bewys dat onderdompeling die norm was, omdat hy by die Jordaan gedoop het. Dit is egter nie korrek om die doop van Johannes en die doopsakrament van die kerk sonder meer gelyk te stel nie. Johannes se doop was 'n herhaalbare bekeringsdoop, terwyl die doop van die kerk 'n eenmalige verbondsdoop is. Johannes se doop gaan Christus vooraf, terwyl die doop van die kerk geheel en al op Christus fokus en die evangelie van Christus as boodskap dra.

Daar is trouens verskillende doopwyses uit die Bybel af te lei. Besprenkeling, oorgieting, onderdompeling en die waterbad (waar iemand geskrop en gewas is) kan almal op een of ander manier met die godsdiens van Israel en van die latere Jodedom verbind word. Uit opgrawings wat van vroeë Christelike kerke in Palestina en omliggende streke gedoen is, blyk dat oorgieting byvoorbeeld taamlik algemeen as doopwyse toegepas is. Daarvolgens is water met bekere oor die dopeling uitgegiet.

Dit is moontlik korrek dat besprenkeling al meer algemeen geword het namate die kinderdoop die doop van volwassenes begin vervang het. Hierdie verskuiwing was die gevolg daarvan dat die kerk gaandeweg uit sy sendingfase beweeg het. Die kerk het al meer te doen gekry met die vraag of die kinders van gelowiges ook deel van die verbondsgemeenskap is of nie. As Christus self gesê het dat die kinders nie verhinder moet word om na Hom te kom nie, waarom moet die sakrament waarmee toegang tot die verbond gesimboliseer word, die doop, van hulle weerhou word? As die seuns van die Ou Verbond deur die besnydenis aan die verbondsgemeenskap toegevoeg is, waarom moet die kinders van die Nuwe Verbond dit ontsê word?

Die onderdompeling van suigeling is 'n lewensgevaarlike praktyk en waarskynlik het besprenkeling daarom die algemeen aanvaarde doopwyse geword.

Die belangrike beginsel wat hier in gedagte gehou moet word, is dat die doopwyse eintlik 'n minder belangrike saak is. Selfs die water het inherent geen reddende of rituele krag nie. Dit is maar net 'n simbool of teken wat heenwys na wat Christus vir ons bewerk het. Jesus Christus staan steeds in die middelpunt. As ons beweer dat ons heil afhang van onderdompeling of selfs besprenkeling, het ons, naas geloof in Jesus Christus, 'n tweede voorwaarde vir redding gestel. Selfs Christus word 'n bietjie opsy geskuif en langs Hom word 'n bepaalde doopwyse ingeskuif.

Wie so glo, het sy evangeliese eersgeboortereg vir 'n pot lensiesop verruil.

Psalms 42:4, 5

7 Julie

Hebreërs 10:11-25

Sondag 26

Vraag 70: Wat beteken dit om met die bloed en Gees van Christus gewas te wees?

Antwoord: Dit beteken om van God vergewing van sonde uit genade te ontvang ter wille van die bloed van Christus wat Hy in sy offer aan die kruis vir ons gestort het. Verder, om deur die Heilige Gees vernuwe en as lede van Christus geheilig te wees, sodat ons die sonde hoe langer hoe meer afsterwe en Godvresend en onbesproke lewe.

Bloed word algemeen met lewe en dood geassosieer. Ons kom die simboliek van bloed dwarsdeur die Bybel teë. Bloed as lewensvog word dikwels ook met die lewensasem, met gees, verbind.

Die offerande waar 'n dier op 'n altaar geslag en sekere van die liggaamsdele agterna verbrand is, dui op 'n bepaalde poging om met die Godheid te kommunikeer. In die soenoffer bied die offeraar iets van homself aan, as 't ware in sy eie plek, om sake op een of ander manier tussen hom en God reg te stel.

Die feit dat bloed gestort word, 'n lewe so aangebied word, wil iets sê van die diepgrypendheid van die saak. Die verhouding waarom dit gaan, is nie 'n oppervlakkige, saaklike verhouding nie, maar hou verband met lewe en dood.

Christus se sterwe aan die kruis word dikwels voorgestel as 'n soenoffer, die finale offer wat gebring kan word om die verhouding tussen God en mens te herstel. Die interessante hier is dat Christus nie alleen die offerande is nie, maar ook die Hoëpriester wat dit bring en die Mens ten behoeve van wie dit geskied. Enige offerande na Hom is sinloos. Die hoogste offer wat gebring kan word, het Hy gebring.

Vir ons moderne mense klink hierdie beelde vreemd, maar die boodskap wat dit dra, is tydloos. God het geen behae in die ondergang van 'n mensdom wat deur sy opstandigheid en eiesinnigheid so verstriek het in die bande van die dood, so vaseval het in die moeras van sonde en dood, dat hy self van geen uitkoms meer weet nie. God steek 'n reddende hand uit. Christus gaan deur die hel van kruisdood en graf om die mag van sonde en dood te oorwin. Hy lei ons daar uit en gaan ons voor na die Vaderhuis met sy baie woninge.

Wat sal 'n mens betaal as losprys vir sy siel? Wat sal 'n mens bereid wees om te betaal as hy in 'n posisie is om sy plek in die hemelse hiernamaals te koop? Die miljoenêr sal dalk bereid wees om al sy skatte daarvoor te oorhandig, die koning sy ganse koninkryk...? God het die duurste prys wat denkbaar is, reeds vir ons betaal. Dit is die Blye Boodskap.

Psalm 65:1, 2

8 Julie

Handelinge 10:44-11:18

Sondag 26

Vraag 70: Wat beteken dit om met die bloed en Gees van Christus gewas te wees?

Antwoord: Dit beteken om van God vergewing van sonde uit genade te ontvang ter wille van die bloed van Christus wat Hy in sy offer aan die kruis vir ons gestort het. Verder, om deur die Heilige Gees vernuwe en as lede van Christus geheilig te wees, sodat ons die sonde hoe langer hoe meer afsterwe en Godvresend en onbesproke lewe.

Ons het in die vorige oordenking gesê dat bloed dikwels met gees verbind word. Die rede daarvoor is dat beide met die lewensbeginsel te doen het.

Ons het hier te doen met die lewensbeginsel van Jesus Christus wat gesimboliseer word deur sy bloed en Gees. In 'n sekere sin gaan dit om Homself.

Die doop simboliseer vir ons dat ons deur die bloed van Christus oorspoel en met sy Gees *deurspoel* word en daar op dié wyse 'n gemeenskap tussen gelowige en Verlosser tot stand kom.

Paulus sê dat om gelowige te wees, beteken dat die ou mens in ons gesterf het en begrawe is en God ons in Christus saam met Hom opgewek het (Ef 2:3-7; Kol 3:1-4). Op 'n ander plek sê hy dat die Gees van Hom deur wie Jesus uit die dood opgewek is, in ons woon. Die selfde Gees getuig saam met ons gees dat ons kinders van God is. Aangesien ons deel het aan sy lyding, sal ons ook deel hê aan sy heerlikheid (Rom 8:11, 16, 17).

Dit moet egter goed begryp word dat die doop nie een of ander magiese handeling is wat iemand teen sy sin en wil in 'n Christen verander nie. Daar is baie gedoopte heidene in die wêreld, mense vir wie hulle doop niks beteken nie; dikwels mense wat teen hulle doop in opstand is. Dog ook in hulle geval behou die doop iets van sy betekenis: Dit bly staan as 'n verdoemende getuienis teen hulle met die oog op die dag van onheil. Hulle sal nie kan sê dat hulle nie geweet het nie. Hulle doop is getuienis daarvan dat hulle die Gees bedroef het.

Vir die ware gelowige is sy doop egter 'n voortdurende aansporing om as kind van God te lewe. Hy struikel soms, maar die hand van die lewende God is altyd daar om hom weer op te rig. Wat ons met ons opgaan na die nagmaal sê, sê ons eintlik ook met ons doop: nie dat ons ons saligheid in onself soek en vind nie, maar in Christus. Ja,

geen sonde of swakheid waarteen ons tot dusver nog die stryd verloor het, kan verhinder dat God ons in genade aanneem en ons waardig maak om van die hemelse voedsel en drank te geniet nie.

Gesang 275:5

9 Julie

Matteus 28:16-20

Sondag 26

Vraag 71: Waar het Christus ons belowe dat Hy ons net so seker met sy bloed en Gees wil was as wat ons met die doopwater gewas word?

Antwoord: Met die instelling van die doop wat soos volg lui: Gaan dan na al die nasies toe en maak die mense my dissipels; doop hulle in die Naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees... (Matt 28:19); en: Wie glo en gedoop is, sal gered word; wie nie glo nie, sal veroordeel word (Mark 16:16). Hierdie belofte word ook herhaal waar die Skrif die doop die bad van die wedergeboorte en die afwassing van die sondes noem (Tit 3:5; Hand 22:16).

Waar kom die kerk aan die doop? Hierdie vraag en die daaropvolgende paar Skrifgedeeltes waarna verwys word, herinner ons aanhoudend daaraan dat dit Jesus Christus self is wat vir ons die doop as 'n sakrament ingestel het. Die kerk het dit nie sommer uit sy duim gesuig nie. Dit is belangrik dat ons teenoor almal wat met ons wil stry oor die betekenis en gesag van die doop, of ander wat dalk twyfel saai oor wat alles sakramente is, kan getuig: Hier, onder andere in Matteus 28:19, het die Here Jesus Christus vir ons die sakrament van die doop ingestel.

Waarom doop die predikant altyd in die Naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees? Omdat Jesus Christus ons so geleer het, onder andere hier in Matteus 28:19 toe hy die doop as sakrament ingestel het. Hierdie eenvoudige, kinderlike gehoorsaamheid is van die belangrikste dinge wat elke gelowige moet aanleer. Waarom moet my kind gedoop word? Waarom moet ek kerk toe gaan? Waarom dit? Waarom dat? Omdat God ons in sy Woord so leer en beveel.

Dat ons volgens hierdie bevel van die Here juis in die Naam van die Vader, die Seun en die Heilige Gees gedoop moet word, beteken dat ons ou nietige naampie aan die Naam van die ewige, Drie-enige God verbind word. So kom daar in ons lewe sin. So gee God vir ons 'n bestemming. Die Vader sluit deur die doop met ons 'n genadeverbond en neem ons as sy kinders en erfgename aan. Die Seun verseker ons deur die doop dat Hy al ons sondes afwas en ons in die gebeure van sy dood en opstanding inlyf, ons daaraan deel gee. Die Heilige Gees verseker ons deur die doop dat Hy alles wat Christus vir ons verdien het, tot ons eie maak.

Psalm 105:1, 5

10 Julie

Markus 16:9-20

Sondag 26

Vraag 71: Waar het Christus ons belowe dat Hy ons net so seker met sy bloed en Gees wil was as wat ons met die doopwater gewas word?

Antwoord: Met die instelling van die doop wat soos volg lui: *Gaan dan na al die nasies toe en maak die mense my dissipels: doop hulle in die Naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees ...* (Matt 28:19); en *Wie glo en gedoop is, sal gered word; wie nie glo nie, sal veroordeel word* (Mark 16:16). Hierdie belofte word ook herhaal waar die Skrif die doop die bad van die wedergeboorte en die afwassing van die sondes noem (Tit 3:5; Hand 22:16).

Wie glo en gedoop is, sal gered word; wie nie glo nie, sal veroordeel word. Hierdie teks word gewoonlik deur die Wederdopers gebruik om te probeer bewys dat 'n mens groot gedoop moet word. Die Wederdopers is dié mense wat, omdat hulle glo dat net grootmense gedoop mag word, mense wat in ons Kerk as kind gedoop is, weer 'n keer doop as jy as grootmens na hulle toe sou oorgaan. Op grond van hierdie woorde van Jesus in Matteus 16:16 sê hulle dat 'n mens eers moet glo, jy moet jou eers bekeer en jou geloof bely voordat jy gedoop kan word. Daarom kan 'n klein kindjie nie gedoop word nie.

Dit is egter verkeerd. Volgens al die getuienis in die Skrif is die doop nie 'n teken van ons geloof, ons bekering, of ons goeie werke nie. Die doop is 'n teken van God se genade. Dit is 'n teken van die vergewing en die afwassing van ons sondes deur Jesus Christus. Die doop is 'n teken dat ons ingelyf is, deel geword het van God se genadeverbond.

Dit is 'n baie onmenslike neiging en dwaling om altyd die klem te wil verlê na die mens toe, na sy geloof, bekering en goeie werke toe. Die Bybel sê God en sy genade kom eerste. Die mens en sy geloof kom tweede. Die mens se geloof, bekering en goeie werke is 'n dankbare antwoord en reaksie op God se redding en genade. Daarom doop die kerk ook die klein kindertjies. God roep hulle, lyf hulle in sy verbond in en skenk hulle al sy beloftes van vergewing en genade. Hy gee dit verniet. Daar is geen verdienste van die mens se kant nie. Die klein babatjie kan nie eers self loop om gedoop te word nie. Hulle word na die doop gedra deur hulle ouers. God skenk alles. Wanneer die kind groot is en geleer het wat dit alles beteken, kom lê hy of sy belydenis van hul geloof af. So antwoord hulle dan met hulle geloofs-belydenis op die genade van God waarvan hulle in die doop verseker is.

Psalm 74:1, 2, 12, 15

11 Julie

Titus 3:1-10

Sondag 26

Vraag 71: Waar het Christus ons belowe dat Hy ons net so seker met sy bloed en Gees wil was as wat ons met die doopwater gewas word?

Antwoord: Met die instelling van die doop wat soos volg lui: *Gaan dan na al die nasies toe en maak die mense my dissipels: doop hulle in die Naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees... (Matt 28:19); en: Wie glo en gedoop is, sal gered word; wie nie glo nie, sal veroordeel word (Mark 16:16). Hierdie belofte word ook herhaal waar die Skrif die doop die bad van die wedergeboorte en die afwassing van die sondes noem (Tit 3:5; Hand 22:16).*

Maar as alles wat in ons vorige oordenking gesê is, waar is, hoe moet ons dan die woorde van Jesus in Markus 16:16 verstaan? Wie glo en gedoop is, sal gered word? Daarvolgens klink dit tog of die Wederdopers wat groot doop, reg is?

Om dit te verstaan, moet ons goed let op die tydstip waarop Jesus dié woorde uitspreek. Dit is pas voor sy hemelvaart. Behalwe sy paar dissipels en 'n klompie ander volgelinge, was daar nie ander Christengelowiges nie. Die wêreld waarheen Jesus die dissipels stuur, was 'n rou heidenwêreld. Hulle kon nie in Klein-Asië, Rome of waar ook al kom en sommer die heidene begin doop nie. Hulle moes die heidene eers katkiseer. Dié mense moes eers tot geloof kom. Die kerk, ook ons eie Kerk, doen vandag niks anders nie. As 'n volwassene wat as kind nooit gedoop is nie, na ons toe kom, dan doop ons hom nie sommer nie. Hy word eers gekatkiseer. Hy moet eers leer dat Jesus die Here is. Ons handel presies volgens Markus 16:16: *Wie glo en gedoop is, sal gered word.*

Maar, en hier lê die groot verskil, ons kinders groei nie, soos in die tyd van die dissipels, op as heidene nie. Hulle groei op as kinders van gelowige ouers; saam met die kerk onderneem die ouers in hul doopbelofte om hierdie kind in hierdie leer verder te onderrig. En om die doop as teken van die genadeverbond te weerhou van 'n kind wat van kleins af leer dat sy sonde deur Christus vergewe is, is verkeerd.

Die bad en afwassing van sondes waarvan in Titus 3 sprake is, wil sê dat die doop vir ons 'n teken, 'n simbool, 'n seël, 'n herinnering is aan die vergewing van ons sondes en die nuwe lewe wat God ons in Christus skenk. En daaraan het kinders van gelowiges, net sowel as hul ouers, ten volle deel.

Gesang 34:1-3

12 Julie

1 Petrus 3:13-22

Vraag 72: Is die uitwendige waterbad self dan die afwassing van die sonde?

Antwoord: Nee, want alleen die bloed van Jesus Christus en die Heilige Gees reinig ons van alle sondes.

Kom ons verfris net vir 'n oomblik ons geheue. Wat is 'n sakrament? Dit is 'n sigbare teken en seël waardeur God my op 'n sigbare wyse daaraan herinner en daarvan verseker dat al my sondes my vergewe is om die bloed van Jesus Christus ontwil. Hoe gebeur dit in die doop? S6: Net so seker as wat ek daarvan is dat water die vuilheid van die liggaam wegneem as ek was of bad, net so seker kan ek daarvan wees dat my sondes my deur Jesus Christus vergewe is. Verder ook dat God my uit genade die ewige lewe skenk.

Maar hier kan groot misverstande ontstaan. Mense is baiekeer geneig om van die uiterlike dinge iets baie belangrik te maak. Dan word die kwessie van onderdompeling of besprenkeling baie belangrik. Maar dis verkeerd. Dis nie die water wat die vuilheid van ons sonde wegneem nie. Die bloed van Jesus Christus alleen kan dit doen. Die water is slegs die teken, die herinnering aan die bloed van Jesus Christus. Dit is 'n verseëling van God se belofte oor die vergewing van my sonde. Die belangrike is dus nie die water nie, maar die bloed van Jesus Christus.

Daarom sê ons Kerk dat die hoeveelheid water wat gebruik word, nie belangrik is nie, en praat ons doopformulier van besprinkeling of onderdompeling. Die water vir die doop, of dit baie is of min, is 'n heenwysing na die bloed van Jesus Christus toe. Groot doop of klein doop, onderdompeling of besprinkeling is nie vir die kerk die deurslaggewende nie. Al wat deurslaggewend is, is die bloed van Christus.

Die moment as mense of 'n kerk egter beweer dat iemand wat nie groot gedoop of onderdompel is nie, nie gered is nie, word dit 'n dwaling. Want dan sien en let hulle net op die uiterlike dinge en nie meer op die saak waaroor dit eintlik gaan, naamlik die bloed van Jesus Christus nie. Dié mense moet weer 'n keer luister na wat Petrus skryf: *Die doop is nie 'n afwassing van die vuilheid van die liggaam nie, maar 'n bede tot God om 'n skoon gewete, en dit red julle op grond van die opstanding van Jesus Christus.*

Gesang 313:1, 3, 4 en 5

Sondag 27

Vraag 73: Waarom noem die Heilige Gees die doop dan die bad van die wedergeboorte en die afwassing van die sondes?

Antwoord: God sê dit nie sonder gewigtige rede nie. Hy wil ons naamlik daarmee leer dat die bloed en Gees van Christus ons sondes só wegneem soos die water die vuilheid van die liggaam wegneem. Verder wil Hy ons veral deur hierdie Goddelike waarborg en teken verseker dat ons net so werklik geestelik van ons sondes gewas is, as wat ons liggaam uitwendig met water gewas word.

Waarom dan al hierdie uitsprake in die Bybel oor afwassing en bad? Daar is baie goeie rede voor. God weet hoe swak en klein-gelowig ons van nature is. Hy weet ook hoe hardhorend ons is. Ook grootmense is teenoor hulle hemelse Vader baiekeer net so hardhorend en ongehoorsaam soos kindertjies teenoor hulle ouers is. Die wonderlike is dat die Bybel sê dat God medelye, simpatie het met al dié swakheid, kleingeloof en koppige ongehoorsaamheid van sy kinders.

Hy weet dat ons maar almal is soos Tomas. Ons glo nie graag en maklik op grond van die Woord wat ons hoor nie. Ons wil tog so graag ook sien. En soos die Here Tomas in sy swakheid tegemoet gekom het, so kom Hy ons ook tegemoet. By die belofte van die evangelie, naamlik die vergewing van ons sonde, gee Hy ons ook nog 'n sigbare teken: die water in die doop. En Hy sê vir ons: So seker as wat julle weet dat water die vuilheid van ons liggame tydens 'n bad wegneem, net so seker kan en moet ons daarvan wees dat ons geestelik gereinig en gewas is van al ons sondes.

Hoe wonderlik het Paulus nie hierdie bad, hierdie afwassing van sy sondes onderweg na Damaskus beleef nie! *Wat moet ek doen, Here?*, vra hy, verblind deur God se heilige ingryping in sy lewe. Kom, laat jou doop en jou sondes afwas. Daar het Paulus ervaar wat dit is om van Bo af, van God af, deur sy Goddelike ingryping in 'n sondige mens se lewe, weer, van nuuts af gebore te word; nie liggaamlik nie,

maar geestelik. Van dié tweede, nuwe geboorte is ons doop vir ons 'n bevestiging en verseëling.

Psalm 146:4, 8

14 Julie

Psalm 51:1-7; Romeine 7:7-25

Sondag 27

Vraag 74: Moet die jong kinders ook gedoop word?

Antwoord: Ja, aangesien hulle net soos die volwassenes in die verbond van God en sy gemeente ingesluit is. Ook aan hulle word nie minder as aan die volwassenes deur die bloed van Christus die verlossing van die sondes en die Heilige Gees wat die geloof werk, beloof nie. Daarom moet hulle ook deur die doop as teken van die verbond in die Christelike kerk ingelyf en van die kinders van die ongelowiges onderskei word. So is dit in die Ou Verbond deur die besnydenis gedoen in die plek waarvan in die Nuwe Verbond, die doop ingestel is.

Dit is nie maar om dowe neut nie dat die Kategismus ons heel aan die begin geleer het dat een van die heel eerste dinge wat vir ons nodig is om te leer, dít is: hoe groot my sonde en ellende is. As ons nie ons sonde reg ken en verstaan nie, is dit moeilik om te verstaan waarom Jesus Christus aan die kruis moes sterf.

Baie van die dwalinge in die wêreld het hulle oorsprong in 'n verkeerde begrip of gebrekkige kennis van wat die Bybel oor sonde sê.

Die Wederdopers sê byvoorbeeld dat 'n kind nie sonde het nie. Dan is dit ook begryplik dat hulle kinders van die doop uitsluit. Dit kom deurdát hulle sonde net beskou as verkeerde dingetjies wat 'n mens doen. Maar as ons mooi geluister het na Psalm 51, veral vers 7, en ook na wat Paulus in Romeine 7 sê, dan kom ons tot die konklusie dat sonde in die Bybel baie ernstiger is as om net verkeerde dinge te doen. Die mens doen nie net verkeerd nie; hy *is* verkeerd. Hy doen nie net sonde nie; hy *is* sonde. Die mens is in sy wese sleg en sondig. Sy hele aard is deur die sonde aangetas. Die sonde woon in ons. Die goeie wat ons wil doen, doen ons nie. Die slegte wat ons nie wil doen nie, dit doen ons, sê Paulus.

En as dit waar is, is ons saak baie sleg. Dan moet ons met ons skuld na Christus toe. Daar is vir ons geen ander redding moontlik nie.

En daarom glo die kerk, moet die kindertjies ook gedoop word, want hulle het saam met die grootmense deel aan dieselfde sondige aard. Waarom sou God hulle dan uitsluit uit sy genadeverbond en van die redding wat Hy in Jesus Christus skenk?
Psalm 116:1, 9, 10

15 Julie

Efesiërs 2:1-10

Sondag 27

Vraag 74: Moet die jong kinders ook gedoop word?

Antwoord: Ja, aangesien hulle net soos die volwassenes in die verbond van God en sy gemeente ingesluit is. Ook aan hulle word nie minder as aan die volwassenes deur die bloed van Christus die verlossing van die sondes en die Heilige Gees wat die geloof werk, beloof nie. Daarom moet hulle ook deur die doop as teken van die verbond in die Christelike kerk ingelyf en van die kinders van die ongelowiges onderskei word. So is dit in die Ou Verbond deur die besnydenis gedoen in die plek waarvan in die Nuwe Verbond, die doop ingestel is.

Die doop is 'n teken daarvan dat ons in die verbond van die genade opgeneem is. Die doop is dus 'n teken van God se genade. Dit is nie 'n teken van ons geloof, ons bekering, of ons goeie werke nie.

Daarom is dit verkeerd om te meen dat net grootmense wat bekeer is en hulle geloof kan bely, gedoop kan word. Dit sou impliseer dat die doop dan met die mens se geloof en bekering verdien word. Maar die mens kan niks by God verdien nie. Ons beste werke is immers nog vol sonde. Ons redding kom enkel en alleen op grond van God se genade.

As ons daarenteen aanvaar dat God ons louter uit genade in sy verbond opneem, dan is daar geen gronde meer om vol te hou dat net grootmense gedoop mag word nie. Dan kan klein babatjies wat nie

eens self kan loop nie en deur hulle ouers na die preekstoel gedra moet word, ook gedoop word.

Ons staan hier by die kern, die hart en die geheim van ons verlossing. As ons onvolkome swak geloof die grond en voorwaarde is dat God ons in genade aansien, ons sonde vergewe en ons in sy verbond opneem, dan is dit 'n verlore saak. Wat is dan my houvas, my troos en krag as ek onder versoeking swig en in sonde verval?

Maar nou weet ons gelukkig dat ons aanneming deur God op niks van onself berus of daarvan afhanklik is nie. Dit berus totaal op God se genade. Daarom sê die formulier, as ek uit swakheid in sonde val, moet ek nooit aan die genade van God twyfel of in die sonde bly lê nie. Ek moet daaruit opstaan omdat ek weet dat ek 'n ewige genadeverbond met God het.

Psalm 138:1, 4

16 Julie

Jesaja 42:5-9

Sondag 27

Vraag 74: Moet die jong kinders ook gedoop word?

Antwoord: Ja, aangesien hulle net soos die volwassenes in die verbond van God en sy gemeente ingesluit is. Ook aan hulle word nie minder as aan die volwassenes deur die bloed van Christus die verlossing van die sondes en die Heilige Gees wat die geloof werk, beloof nie. Daarom moet hulle ook deur die doop as teken van die verbond in die Christelike kerk ingelyf en van die kinders van die ongelowiges onderskei word. So is dit in die Ou Verbond deur die besnydenis gedoen in die plek waarvan in die Nuwe Verbond, die doop ingestel is.

Ons behoort as gelowiges baie meer moeite te doen om die betekenis van ons doop reg te verstaan en die diepe geheim daarvan vir ons kinders te leer. 'n Kind sowel as 'n grootmens wat weet dat hy of sy gedoop is en wat dit beteken, kan onder alle omstandighede getroos lewe en ook getroos sterwe.

Maar juis daarom het die kerk deur al die eeue heen so koppig aan die kinderdoop vasgehou. Die Bybelse volgorde is immers vir ons duidelik: God, sy genade en liefde kom eerste. Die mens met sy

geloof, sy antwoord, sy bekering kom tweede. Daarom sê die kerk, moet die klein kindertjies ook gedoop word. Daar lyf God jou in sy verbond in. Hy koppel sy ewige Naam aan jou naam. Hy neem jou aan as sy kind. Daarom sê ons: God en sy genade kom eerste. As ons nou grootgeword het, gekatkiseer het en verstaan wat God ons in die doop geskenk het, kom bely ons ons geloof. Dan sê ons: Dankie Here, dat U ons in genade aangeneem het toe ons nog niks was en nog niks kon presteer nie. Nou onderneem ek uit dankbaarheid dat ek verder ook as U kind wil leef. Daarom sê ons: Die mens met sy geloof en bekering kom tweede.

Die probleem met die Wederdopers se gedwonge groot doop is dat hierdie hele Bybelse volgorde omgekeer word. Nou kom die mens met sy geloof, sy werke eerste. God met sy genade kom tweede. En daarmee lê ons geloofsekerheid aan skerwe!

Psalm 98:1, 2

17 Julie

Genesis 17:1-14

Sondag 27

Vraag 74: Moet die jong kinders ook gedoop word?

Antwoord: Ja, aangesien hulle net soos die volwassenes in die verbond van God en sy gemeente ingesluit is. Ook aan hulle word nie minder as aan die volwassenes deur die bloed van Christus die verlossing van die sondes en die Heilige Gees wat die geloof werk, beloof nie. Daarom moet hulle ook deur die doop as teken van die verbond in die Christelike kerk ingelyf en van die kinders van die ongelowiges onderskei word. So is dit in die Ou Verbond deur die besnydenis gedoen in die plek waarvan in die Nuwe Verbond, die doop ingestel is.

In ons doopformulier staan daar dat die doop in die plek van die besnydenis gekom het. Baie van ons Kerk se lidmate word verwar wanneer Wederdopers vir hulle sê die Kerk dwaal hiermee, want daar staan nêrens in die Bybel dat die doop in die plek van die besnydenis gekom het nie.

Maar die moeilikheid en verwarring kom by die wyse waarop mense die Bybel gebruik en hanteer. Ons kan nie net die letterlike betekenis van alles wat in die Bybel staan, aanvaar nie. Dit gaan tog vir ons ook om die inhoud, die betekenis van al die dinge wat in die Bybel staan. Anders beland ons baie gou op allerlei dwaalweë.

As ons goed geluister het na wat daar in Genesis 17 staan, dan begryp ons dat God met Abraham 'n verbond sluit. En as uiterlike teken van sy verbond stel God die besnydenis in. Met ander woorde, die besnydenis sou voortaan 'n uiterlike teken wees dat 'n mens aan die verbond wat God met hierdie volk, Israel gesluit het, behoort.

En wat verneem ons uit die Nuwe Testament? Dat die doop die uiterlike teken is dat 'n mens tot die verbond wat God met sy nuwe volk, die kerk gesluit het, behoort. Wat die besnydenis onder die Ou Verbond beteken het, dit beteken die doop onder die Nuwe Verbond. Daarom het die Kerk volkome gelyk as hy sê: Die doop het in die plek van die besnydenis gekom.

Psalm 42:4, 5

18 Julie

1 Korintiërs 10:16

Sondag 28

Vraag 75: Hoe word jy in die heilige nagmaal daarop gewys en daarvan verseker dat jy aan die enige offerande van Christus aan die kruis en aan al sy weldade deel het?

Antwoord: Christus het my en alle gelowiges beveel om tot sy gedagtenis van hierdie gebreekte brood te eet en van hierdie beker te drink. Daarby het Hy beloof, eerstens dat sy liggaam so seker vir my aan die kruis geoffer en gebreek, en sy bloed vir my gestort is, as wat ek met my oë sien dat die brood van die Here vir my gebreek en die beker aan my gegee word. Tweedens, dat Hy self my siel met sy gekruisigde liggaam en gestorte bloed net so seker vir die ewige lewe voed en verkwik as wat ek die brood en die beker van die Here, as ontwyfelbare tekens van Christus se liggaam en bloed, uit die hand van die bedienaar ontvang en met die mond geniet.

Jesus is gekruisig om sondaars te verlos en hulle die ewige lewe te gee. So lees ons in die Bybel. En so word daar vir ons gepreek. Ons glo dat dit die waarheid is. Maar is dit ook vir my waarheid, hier, in die twintigste eeu, in Afrika? Kan ek nou, hier, sekerheid hê dat my sonde vergewe is, dat ek sal lewe al sterf ek ook?

Die Kategismus hoor ons nood: Hoe word jy verseker dat jy deel het...? Deur aan die nagmaalstafel te eet van die brood en te drink van die wyn, want so seker as wat ek die brood en wyn sien, voel en proe, het ek deel aan Christus. Ek het sy eie belofte daarvoor.

Hy self maak hierdie waarheid werklikheid vir my, hier en nou. Dit is tog Hy sêlf wat beveel het dat die sakrament aan my bedien word, en dat ek moet eet en drink. So gee Hy sêlf sekerheid in my hart. En Hy sêlf maak vir my die ewige lewe 'n werklikheid - so seker as wat ek die brood en wyn ontvang en geniet.

Gesang 329:1

19 Julie

Jesaja 55:1-4; Matteus 11:28

Sondag 28

Vraag 75: Hoe word jy in die heilige nagmaal daarop gewys en daarvan verseker dat jy aan die enige offerande van Christus aan die kruis en aan al sy weldade deel het?

Antwoord: Christus het my en alle gelowiges beveel om tot sy gedagtenis van hierdie gebreekte brood te eet en van hierdie beker te drink. Daarby het Hy beloof, eerstens dat sy liggaam so seker vir my aan die kruis geoffer en gebreek, en sy bloed vir my gestort is, as wat ek met my oë sien dat die brood van die Here vir my gebreek en die beker aan my gegee word. Tweedens, dat Hy self my siel met sy gekruisigde liggaam en gestorte bloed net so seker vir die ewige lewe voed en verwik as wat ek die brood en die beker van die Here, as ontwyfelbare tekens van Christus se liggaam en bloed, uit die hand van die bedienaar ontvang en met die mond geniet.

As jy besig is om op die dak te werk en jou hamer val af, sal jy vir jou kinders wat daar onder speel, beveel om pad te gee. As jy sien jou

kind gaan met sy driewiel voor 'n motor inry, sal jy hom beveel om te stop. Sulke bevel is nie koue, redelose of ongenaakbare opdragte nie. En so is Christus se bevel dat ons nagmaal moet gebruik, ook nie 'n genadelose verpligting wat ons móét vervul, of ons nou wil of nie.

Maar ons is sondaars en omdat ons reg op die gevaar van sonde en dood afpeil, kom Hy ons tegemoet. Hy roep dringend, liefdevol, reddend uit: Kom na My toe dat julle kan lewe.

Op só 'n bevel reageer 'n mens sekerlik met gehoorsaamheid. Meer nog, jy is gevul met innige dankbaarheid en groot blydschap, lofprijsend tot sy eer. Dit is seker die heerlikste bevel wat 'n mens ooit kan kry: Lewe!

Gesang 324:1, 2

20 Julie

Matteus 26:26-30

Sondag 28

Vraag 75: Hoe word jy in die heilige nagmaal daarop gewys en daarvan verseker dat jy aan die enige offerande van Christus aan die kruis en aan al sy weldade deel het?

Antwoord: Christus het my en alle gelowiges beveel om tot sy gedagtenis van hierdie gebreekte brood te eet en van hierdie beker te drink. Daarby het Hy beloof, eerstens dat sy liggaam so seker vir my aan die kruis geoffer en gebreek, en sy bloed vir my gestort is, as wat ek met my oë sien dat die brood van die Here vir my gebreek en die beker aan my gegee word. Tweedens, dat Hy self my siel met sy gekruisigde liggaam en gestorte bloed net so seker vir die ewige lewe voed en verkwik as wat ek die brood en die beker van die Here, as ontwyfelbare tekens van Christus se liggaam en bloed, uit die hand van die bedienaar ontvang en met die mond geniet.

By die nagmaal het ons te make met 'n daad van Christus. Christus, en dít wat Hy doen by die bediening, is belangrik. Die brood en wyn, asook die bedienaar, is slegs instrumente in die hand van Christus. Hy is sêlf die waarborg en die grond vir die werklikheid van die nagmaal.

Christus het deernis en begrip vir ons ervaringsveld en ons behoeftes. Die werklikheid van wat ons by die nagmaal ervaar, is egter nie afhanklik van wat ons voel of dink nie. Dit is afhanklik van die feit dat dit 'n daad van Christus is. En omdat Hy dit vir ons so bewerk, kan ons gelowig eet en drink. Omdat dit sy daad is, realiseer die nagmaal, en word ons deur ons deelname verseker en verkwik. Soos ons ons lewe buite onself soek, by Christus, moet ons die waarborg en grond vir die werking van die nagmaal ook buite die brood en wyn soek, by Christus. Hy het beveel, en beloof - Hy is ook die een wat voed en verkwik.

Gesang 329:1

21 Julie
Sondag 28

Johannes 6:47-54, Efesiërs 2:19

Vraag 76: Wat beteken dit om die gekruisigde liggaam van Christus te eet en sy bloed wat vergiet is, te drink?

Antwoord: Dit beteken nie slegs om met 'n gelowige hart die hele lyding en sterwe van Christus aan te neem en daardeur vergewing van sondes en die ewige lewe te verkry nie. Dit beteken boonop om deur die Heilige Gees, wat tegelyk in Christus en in ons woon, al hoe meer so met sy geseënde liggaam verenig te word, dat ons vlees van sy vlees en been van sy gebeente is, al is Christus nou in die hemel en ons op die aarde. Dit wil sê dat ons deur een Gees - soos die ledemate van die liggaam deur een siel - ewig lewe en geregeer word.

'n Maaltyd word deur verskillende faktore beïnvloed. Lekker kos lewer 'n bydrae tot die sukses daarvan. En die mense saam met wie jy die kos nuttig, speel ook 'n rol. Ook die gasheer maak 'n verskil.

Aan die nagmaalstafel is ons nie onbetrokke enkelinge wat net maar vir Christus aanneem, en dan opstaan en loop, elkeen in sy eie koers nie. Die Heilige Gees verenig ons met Christus. Deur die Gees word ons saamgesnoer in Christus. Ons word 'n gesin, 'n familie, wat saam aansit, en deel in die liggaam en bloed van Christus. Deur die

Gees word ons in Christus 'n gemeenskap. Verenig in Hom, en onvermydelik dan ook met mekaar, lewe ons tot ons sy wederkoms tegemoetgaan, gevoed en verkwik. Ons word saamgebind deur die regering van die Gees, wat in Christus en in ons woon en word een van sin, en een van wil. So het Christus dit in elk geval bedoel.

Sien ons, wanneer ons nagmaal gebruik, Christus se bedoeling met die nagmaal met 'n geloofsoog raak? Stel ons ons harte oop vir die werking van die Heilige Gees? nagmaal is om saam te eet, om verenig te word. nagmaal is om deel te hê (vraag 75). Nie óns bewerk dit so nie. Dit gebeur vanweë die brood en wyn, Christus, en die werk van die Gees.

Gesang 324:3, 5

22 Julie

Hebreërs 11:1

Sondag 28

Vraag 75: Hoe word jy in die heilige nagmaal daarop gewys en daarvan verseker dat jy aan die enige offerande van Christus aan die kruis en aan al sy weldade deel het?

Vraag 76: Wat beteken dit om die gekruisigde liggaam van Christus te eet en sy bloed wat vergiet is, te drink?

Vraag 75 begin met die vraag: Hoe ...? En Vraag 76 vra na die betekenis. By al die heerlike dinge waarop die Kategismus ons in sy antwoorde wys, bly 'n stemmetjie nog skaam vra hoe dit alles moontlik is. Skaam, want dit voel effens onhoflik om in die aangesig van goddelike gasvryheid steeds verklarings te wil vra. En tog bly die stemmetjie vra: Hoe kán dit alles gebeur as Christus in die hemel en ons op die aarde is? Die brood bly dan brood, en die wyn is steeds wyn, maar ons nuttig die liggaam en bloed van Christus?

Die antwoorde van die Kategismus beantwoord nie al ons vrae nie. Ons vereniging met Christus bly steeds 'n geheimenis. Die Kategismus probeer ook nie ons vrae ontwyk nie. Dit laat wel 'n wonder 'n wonder bly. Dit sal goed wees as ons dieselfde ingesteldheid het. Die nagmaal is 'n daad van Christus aan ons deur die Gees, uit groot

genade. Laat ons dit as sy daad dankbaar glo, en geniet, tot sy eer, en tot ons geluk.

Gesang 334:4

23 Julie

1 Korintiërs 1:18-20

Sondag 28

Vraag 77: Waar het Christus beloof dat Hy die gelowiges so seker met sy liggaam en bloed sal voed en verkwik as wat hulle van hierdie gebreekte brood eet en uit hierdie beker drink?

Antwoord: By die instelling van die nagmaal, wat soos volg lui: Die Here Jesus het in die nag waarin Hy oorgelewer is brood geneem en, nadat Hy God daarvoor gedank het, het Hy dit gebreek en gesê: "Dit is my liggaam; dit is vir julle. Gebruik dit tot my gedagtenis." Net so het Hy ná die maaltyd die beker geneem en gesê: "Hierdie beker is die nuwe verbond, wat deur my bloed beseël is. Gebruik dit, elke keer as julle daaruit drink tot my gedagtenis." Elke keer as julle van hierdie brood eet en uit die beker drink, verkondig julle die dood van die Here, totdat Hy kom (1 Kor 11:23-26). Hierdie belofte word ook herhaal deur Paulus waar hy sê: "Die beker van danksegging, waarvoor ons God dank, is dit nie die gemeenskap met die bloed van Christus nie? Die brood wat ons breek, is dit nie die gemeenskap met die liggaam van Christus nie? Omdat dit een brood is, is ons, al is ons baie, saam een liggaam, want ons het almal deel aan die een brood" (1 Kor 10:16, 17).

Die Kategismus doen moeite om dit by ons tuis te bring dat ons op grond van die Bybel glo en oor die nagmaal bely. En miskien is dit teen ons verwagting in, maar die Kategismus verwys nie na die geleentheid waar Jesus saam met die dissipels aan tafel was, die aand voor sy kruisiging nie. Die Kategismus verwys na 1 Korintiërs 10 en 11. Hier is dit egter Paulus wat getuig oor wat hy van die Here ontvang het. Maar, wil ons sê, Paulus was mos nie teenwoordig by die laaste maaltyd saam met die dissipels nie? Waar het hy dan die instelling ontvang? En waarom word sy woorde in vraag 77 gebruik? Voeg

daarby dat die laaste maaltyd van Jesus met die dissipels nie identies is met die nagmaal nie, en dat Jesus by daardie maaltyd nie uitdruklik gesê het dat hulle die sakrament moet voortsit in die kerk nie.

Maar wat sê die Kategismus dan nou eintlik? Wat ons oor Jesus Christus glo, en dus ook oor die nagmaal, glo ons deur die werking van die Gees, op grond van die verkondiging van die apostels, soos ons dit in die Bybel opgeteken vind. Ons glo dus nie op grond van feite wat ons deur eie ontleding as feite oor Jesus, of die nagmaal, sou kon probeer vasstel nie.

As ons glo en bely dat Jesus die nagmaal ingestel het, soos Paulus sê (volgens sy woorde in 1 Korintiërs 10 en 11), dan doen ons dit op grond daarvan dat Paulus dit so verkondig. Ons glo, deur die Gees, op grond van die Woord, die instellingswoorde, en so ook Jesus se belofte dat Hy ons met sy liggaam en bloed voed. Deur Christus se beloftewoord, soos verkondig in 1 Korintiërs 10 en 11, word die maaltyd van brood en wyn vir ons 'n sakrament tot die ewige lewe.

Gesang 332

24 Julie

Matteus 22:1-14

Sondag 28

Vraag 75: Hoe word jy in die heilige nagmaal daarop gewys en daarvan verseker dat jy aan die enige offerande van Christus aan die kruis en aan al sy weldade deel het?

Vraag 76: Wat beteken dit om die gekruisigde liggaam van Christus te eet en sy bloed wat vergiet is, te drink?

Vraag 77: Waar het Christus belooft dat Hy die gelowiges so seker met sy liggaam en bloed sal voed en verkwik as wat hulle van hierdie gebreekte brood eet en uit hierdie beker drink?

Kom, want alles is gereed... Hierdie woorde, wat ontleen is aan die ou vertaling van Matteus 22, word dikwels in die kerk gebruik deur die bedienaar wanneer hy die lidmate uitnooi om by die nagmaalstafel aan te sit. Hierdie woorde sê baie mooi en bondig wat die kern is van die Kategismus se boodskap aan ons oor die nagmaal:

In sy verlossingswerk wag Christus nie op ons soeke, begrip en verstand, of ons inspanning nie. Hy word ook nie ontwig deur ons ongereedheid, of ons onwaardigheid nie. Hy kom ons tegemoet waar ons ook al is. Magtig en genadig oor al ons swakhede heen verkondig Hy in die nagmaal: Kom, alles is gereed. Dit is: alles wat vir ons verlossing nodig is. Hy het dit lankal aan die kruis gereedgemaak. Dit kom bedien Hy nou aan ons, sodat ons kan lewe. Deur die Gees kan ons Hom op sy woord neem, en met Hom verenig word.

Kom, alles is gereed ... Dit is my liggaam. Dit is vir julle. Gebruik dit tot my gedagtenis.

Gesang 333:2

25 Julie

1 Korintiërs 11:23-26

Sondag 29

Vraag 78: Verander die brood en wyn dan in die werklike liggaam en bloed van Christus?

Antwoord: Nee, maar soos die water by die doop nie in die bloed van Christus verander of die afwassing van die sonde self is nie, maar slegs 'n Goddelike teken en versekering daarvan, so verander die brood by die nagmaal nie in die liggaam van Christus self nie. Ooreenkomstig die aard en gebruik van die sakramente, word die brood egter die liggaam van Christus genoem.

Verander die brood en wyn wat met nagmaal gebruik word, by gebruik daarvan, in die werklike, fisiese liggaam en bloed van Christus, of dien dit om ons daaraan te herinner dat sy liggaam vir ons gebreek en sy bloed vir ons vergiet is aan die kruis? Dit is 'n vraag waaroor ons ons nie vandag meer vreeslik verknies nie, maar dit was 'n groot kwessie vir die twee groot leierfigure van die Kerkhervorming. Luther het geglo dat dit die ware liggaam en bloed van ons Here is wat genuttig word, terwyl Calvin, op die spoor van Paulus, geglo het dat dit steeds brood en wyn bly en dat dit gebruik word tot sy gedagtenis, as verkondiging van Jesus Christus.

Ons is Calviniste en daarom dien die sakrament, om te eet van die brood en te drink van die wyn, om ons daaraan te herinner: So seker as wat ons brood en wyn sien, daaraan vat en ruik en proe, net so seker kan ons daarvan wees dat sy liggaam ook vir ons gebreek en sy bloed vir ons vergiet is.

Dit is of word nie die werklike liggaam en bloed van die Here nie, maar dit is vir ons 'n teken, 'n seël, 'n versekering, 'n bevestiging van Christus se soendood vir ons. Dit is die aard en bedoeling van die sakrament. Ons gebruik dit *sodat ons die Evangelie van Jesus Christus nie sal vergeet nie*.

Gesang 333:2, 4

26 Julie

Johannes 6:41-51

Sondag 29

Vraag 79: Waarom noem Christus dan die brood sy liggaam en die beker sy bloed of die Nuwe Testament in sy bloed en waarom noem Paulus dit die gemeenskap met die liggaam en bloed van Christus?

Antwoord: Daar is gewigtige redes waarom Christus so sê: Hy wil ons daarmee leer dat soos brood en wyn die tydelike lewe onderhou, so voed sy gekruisigde liggaam en gestorte bloed, as die egte voedsel en drank, ons siele vir die ewige lewe. Verder wil Hy ons deur hierdie sigbare tekens en waarborge veral verseker dat ons net so seker deur die werking van die Heilige Gees aan sy ware liggaam en bloed deel kry, as wat ons hierdie heilige tekens met die liggaamlike mond tot sy gedagtenis ontvang. Hy verseker ons ook dat al sy lyding en gehoorsaamheid so seker ons eie is, asof ons self in eie persoon alles gely en die skuld vir ons sondes aan God ten volle betaal het.

Daar is vandag nog by baie kerkmense die opvatting dat die mens eintlik uit twee duidelik onderskeibare dele saamgestel is, naamlik liggaam en siel. Die liggaam verteenwoordig alles wat aards, sinlik, sondig en tydelik is en die siel verteenwoordig alles wat verhewe, hemels en ewig is. Ons hoor ook dikwels dat daar *voedsel vir die siel* in die prediking gesoek word en dat soveel mense eintlik 'n dubbele lewe

lei. Hulle is vroom en gelowig in godsdienstige sake en hard en onverskillig in hulle lewe van dag tot dag.

Dit is egter nie wat die Bybel en die belydenisskrifte ons leer nie. Liggaam en siel is een en kan nie van mekaar onderskei word nie. Dit is een van die gewigtige redes waarom Christus die brood *sy liggaam* en die wyn *sy bloed* genoem het. Deur die vereenselwiging van gewone alledaagse brood met sy liggaam en gewone alledaagse wyn met sy bloed, wys Hy ons daarop dat die twee, liggaam en siel, net twee kante van dieselfde saak is. Daar word onderskei, maar nie geskei nie. Dit is twee helftes van een geheel.

En net soos gewone brood en wyn nodig is om die aardse liggaam te voed, so is die hemelse brood en wyn nodig om die geestelike liggaam te voed. Dit is wat ons in die nagmaal kry: voedsel, versorging vir tyd en ewigheid.

Gesang 325:1, 2

27 Julie

Johannes 6:52-59

Sondag 29

Vraag 79: Waarom noem Christus dan die brood *sy liggaam* en die beker *sy bloed* of die *Nuwe Testament in sy bloed* en waarom noem Paulus dit die *gemeenskap met die liggaam en bloed van Christus*?

Antwoord: Daar is gewigtige redes waarom Christus so sê: Hy wil ons daarmee leer dat soos brood en wyn die tydelike lewe onderhou, so voed sy gekruisigde liggaam en gestorte bloed, as die egte voedsel en drank, ons siele vir die ewige lewe. Verder wil Hy ons deur hierdie sigbare tekens en waarborge veral verseker dat ons net so seker deur die werking van die Heilige Gees aan sy ware liggaam en bloed deel kry, as wat ons hierdie heilige tekens met die liggaamlike mond tot sy gedagtenis ontvang. Hy verseker ons ook dat al sy lyding en gehoorsaamheid so seker ons eie is, asof ons self in eie persoon alles gely en die skuld vir ons sondes aan God ten volle betaal het.

Waarom is dit so belangrik dat ons deel sal hê aan die ware liggaam en bloed van Christus? Deur van sy liggaam te eet en sy bloed te

drink, kry ek deel aan die ewige lewe, wanneer Hy my op die laaste dag uit die dood sal laat opstaan. Dit is die wederopstanding van die vlees wat ons in die Twaalf Artikels elke Sondag bely.

Maar hoe gebeur dit dat 'n doodgewone stukkie bakkersbrood en 'n slukkie wyn wat ek aan die nagmaalstafel kry, vir my die liggaam en bloed van Christus word waaraan ek deel kry? Dit word deur die Heilige Gees in my gewerk wat my laat glo dat dit wel so is. Die geloof waarmee ek nagmaal gebruik, maak dit vir my waar. Só waar, dat wanneer ek hierdie brood en wyn gebruik, my geloof in die lyding en sterwe van Christus *ook vir my* daardeur versterk word. Ek gebruik nagmaal uit geloof tot geloof. Onder die besef van die *swakheid* van my geloof, gebruik ek nagmaal, sodat ek daarna kan weggaan met 'n geloof wat weer opnuut *versterk* is.

Gesang 258:1, 2

28 Julie

1 Korintiërs 10:14-17

Sondag 29

Vraag 79: Waarom noem Christus dan die brood *sy liggaam* en die beker *sy bloed* of die *Nuwe Testament in sy bloed* en waarom noem Paulus dit *die gemeenskap met die liggaam en bloed van Christus*?

Antwoord: Daar is gewigtige redes waarom Christus so sê: Hy wil ons daarmee leer dat soos brood en wyn die tydelike lewe onderhou, so voed sy gekruisigde liggaam en gestorte bloed, as die egte voedsel en drank, ons siele vir die ewige lewe. Verder wil Hy ons deur hierdie sigbare tekens en waarborge veral verseker dat ons net so seker deur die werking van die Heilige Gees aan sy ware liggaam en bloed deel kry, as wat ons hierdie heilige tekens met die liggaamlike mond tot sy gedagtenis ontvang. Hy verseker ons ook dat al sy lyding en gehoorsaamheid so seker ons eie is, asof ons self in eie persoon alles gely en die skuld vir ons sondes aan God ten volle betaal het.

Paulus sê dat die beker wat ons drink, ons gemeenskap met die bloed van Christus is en dat die brood wat ons breek, ook ons gemeenskap met die liggaam van Christus is. Hierdie gemeenskap

beteken dat ons deel daarin. En wel in só 'n mate dat dit is asof dit my eie bloed is wat vergiet is en my eie liggaam is wat gebreek is. Met die gebruik van nagmaal maak Hy sy lyding vir die sonde in gehoorsaamheid aan die wil van God ook my lyding en my gehoorsaamheid. Hy staan in my plek *as plaasvervanger*, sodat ek nie nodig het om die helse pyn van daardie lyding te verduur nie.

As ons nou met hierdie wete die evangelie lees met sy grafiese beskrywing van die pyn en smart wat die Here verduur het, **vir ons**, hoe kan ek nog onverskillig staan teenoor die **noodsaaklikheid** om nagmaal te vier? Daar word immers nie van my gevra om aan 'n kruis te hang nie, maar slegs om in die geloof brood te eet en wyn te drink.

Gesang 117:1

29 Julie

1 Korintiërs 10:14-17

Sondag 29

Vraag 79: Waarom noem Christus dan die brood *sy liggaam* en die beker *sy bloed* of die *Nuwe Testament in sy bloed* en waarom noem Paulus dit *die gemeenskap met die liggaam en bloed van Christus*?

Antwoord: Daar is gewigtige redes waarom Christus so sê: Hy wil ons daarmee leer dat soos brood en wyn die tydelike lewe onderhou, so voed sy gekruisigde liggaam en gestorte bloed, as die egte voedsel en drank, ons siele vir die ewige lewe. Verder wil Hy ons deur hierdie sigbare tekens en waarborge veral verseker dat ons net so seker deur die werking van die Heilige Gees aan sy ware liggaam en bloed deel kry, as wat ons hierdie heilige tekens met die liggaamlike mond tot sy gedagtenis ontvang. Hy verseker ons ook dat al sy lyding en gehoorsaamheid so seker ons eie is, asof ons self in eie persoon alles gely en die skuld vir ons sondes aan God ten volle betaal het.

Ons lewe vandag in toenemende mate in afsondering. Ter wille van privaatheid word ons huise omring met mure en heinings en net so omring ons, figuurlik gesproke, onself. Op dié wyse probeer ons om ander mense uit ons lewe uit te sluit. En hierdie wêreldsheid word ook dikwels in die kerk ingedra waar elkeen van ons dan as 'n individu

aan die erediens deelneem sonder om regtig te ervaar dat ons deel van die gemeenskap van heiliges is wat besig is om plaas te vind.

As ons miskien nog besef dat ons broers en susters in die geloof is, is ons soos broers en susters wat nie besonder goed met mekaar oor die weg kom nie. Die nagmaal is egter teen hierdie selfsugtige selfgesentreerdheid van ons gerig. Deurdat ons eet van die een brood en drink van dieselfde wyn in dieselfde geloof word die onderlinge band met mekaar weer bevestig en versterk. Daarom kan ons die paadjie van die lewe stap in die wete dat ek nie bang hoef te wees vir die donker bosse en die diep afgronde wat daar op my wag nie, omdat ek broers en susters het wat saam met my stap.

Maar wat meer is, ek met my klein geloof kan ook die pad van die ewige lewe stap in dié wete dat daar 'n *skare* van gelowiges rondom my is wat my sal ondersteun wanneer my eie geloof te swak is. Wanneer ek dus nagmaal gebruik, doen ek dit nie net saam met die gemeente nie, maar ook saam met die kerk van alle tye.

Gesang 194:1, 3

30 Julie

1 Korintiërs 2:1-5

Sondag 30

Vraag 80: Wat is die onderskeid tussen die nagmaal van die Here en die Roomse mis?

Antwoord: Die nagmaal betuig aan ons dat ons volkome vergewing van al ons sonde het, ter wille van die enige offer van Jesus Christus wat Hy self eens en vir altyd aan die kruis volbring het, en dat ons deur die Heilige Gees in Christus ingelyf word, wat nou na sy menslike natuur in die hemel aan die regterhand van die Vader is en daar deur ons aanbid wil word. Die Roomse mis daarenteen leer dat die lewendes en die gestorwenes nie deur die lyding van Christus vergewing van sondes het nie, tensy Christus nog daaglik vir hulle deur die priesters geoffer word. Verder dat Christus liggaamlik in die brood en wyn aanwesig is en derhalwe daarin aanbid moet word. Die

mis is dus in wese niks anders nie as 'n verloëning van die enige offer en lyding van Jesus Christus, en 'n afgodery wat vervloek is.

So oor 'n afstand van 'n paar eeue en 'n paar duisend kilometers verwyder van die tyd en omstandighede waarin die Kategismus geskryf is, lyk die kwessie wat deur hierdie vraag en antwoord behandel word, nie vreeslik belangrik nie.

Die Roomse Kerk en sy leerstellinge is vir ons wat in 'n oorwegend Protestantse omgewing grootgeword het, redelik onbekend en relatief onbelangrik. En alhoewel ons so daaroor voel, is die saak wat onderliggend aan hierdie leerstellinge is, nog net so aktueel as tóé.

Wat is nodig vir 'n sondaar om gered te word? Christus **alleen** of Christus **plus** die biege, of die mis, of wat ook al daarby moet kom? Die Roomse Kerk het gesê Christus **plus**, en die Protestante het gesê Christus **alleen**.

Ons loop vandag steeds die gevaar om dieselfde fout as die Roomse te maak wanneer ons van mening is dat die geloof in Christus **alleen** darem te eenvoudig is en ons nog ons vroomheid, of goeie daade, of beginsels by die geloof wil voeg om seker te maak dat ons die moeite werd sal wees om gered te word. Ironies genoeg, vloei hieruit die gedagte dat mense van die nagmaal wegbly omdat hulle nie *reg* voel nie; nie vroom genoeg of sondeloos genoeg om van die genade van God verseker te word nie!

Maar dit kan ook gebeur dat mense nagmaal gebruik omdat hulle uit hovaardigheid hulself waardig genoeg ag! Dít, terwyl die nagmaal juis wil sê: Jy is 'n sondaar, so gebore, maar jy is van jou sonde verlos deur Christus **alleen**. Glo dit, onthou dit, herdenk dit, deel daarin - in nederigheid.

Gesang 232:1, 2, 3

31 Julie

Romeine 1:8-17

Sondag 30

Vraag 80: Wat is die onderskeid tussen die nagmaal van die Here en die Roomse mis?

Antwoord: Die nagmaal betuig aan ons dat ons volkome vergewing van al ons sondes het, ter wille van die enige offer van Jesus Christus wat Hy self eens en vir altyd aan die kruis volbring het, en dat ons deur die Heilige Gees in Christus ingelyf word, wat nou na sy menslike natuur in die hemel aan die regterhand van die Vader is en daar deur ons aanbid wil word. Die Roomse mis daarenteen leer dat die lewendes en die gestorwenes nie deur die lyding van Christus vergewing van sondes het nie, tensy Christus nog daaglik vir hulle deur die priesters geoffer word. Verder dat Christus liggaamlik in die brood en wyn aanwesig is en derhalwe daarin aanbid moet word. Die mis is dus in wese niks anders nie as 'n verloëning van die enige offer en lyding van Jesus Christus, en 'n afgodery wat vervloek is.

Nog een van die kort geloofsbeginsels wat die Kerkhervormers aangevoer het in hulle protes teen die Roomse Kerk, was geloof alleen. As ek dan deur Christus alleen, deur sy lyding en sterwe aan die kruis gered word, is daar slegs een manier waarop ek deel kan kry aan Christus: deur geloof alleen! Geloof wat deur die Heilige Gees in my gewerk word deur die Skrif alleen uit genade alleen. En dit is juis wanneer die Protestantse nagmaal teenoor die Roomse mis gestel word, dat hierdie vier geloofsbeginsels so duidelik na vore kom: Die nagmaal, wat ons volgens die Skrif uit genade deel laat kry aan Jesus Christus. Dit is 'n simboliese herinneringsmaal, uit geloof, tot geloof.

Die mis, daarenteen, is 'n werklike heilsmiddel. Dit is deel van die groot getal rites en handeling wat, volgens die Roomse leerreëls, getrou nagekom móét word ten einde seker te wees van jou redding. Dit is tekenend van die geweldige mag wat die kerk in hom en sy ampsdraers gevestig het met die loop van eeue. Die mag om te beskik oor die ewige lewe of ewige verderf van mense.

Daarom stel die Kategismus: Die mis is in wese niks anders nie as 'n *verloëning* van die enige offer en lyding van Jesus Christus, en 'n afgodery wat vervloek is. Vir ons is dit ook opnuut 'n waarskuwing om nie van voor af weer in allerhande gebruike te verval wat naderhand so belangrik word dat dit vir ons 'n heilsmiddel naas *Christus* word nie.

Gesang 226:1

1 Augustus

1 Korintiërs 11:17-26

Sondag 30

Vraag 80: Wat is die onderskeid tussen die nagmaal van die Here en die Roomse Mis?

Antwoord: Die nagmaal betuig aan ons dat ons volkome vergewing van al ons sondes het, ter wille van die enige offer van Jesus Christus wat Hy self eens en vir altyd aan die kruis volbring het, en dat ons deur die Heilige Gees in Christus ingelyf word, wat nou na sy menslike natuur in die hemel aan die regterhand van die Vader is en daar deur ons aanbid wil word. Die Roomse mis daarenteen leer dat die lewendes en die gestorwenes nie deur die lyding van Christus vergewing van sondes het nie, tensy Christus nog daagliks vir hulle deur die priesters geoffer word. Verder dat Christus liggaamlik in die brood en wyn aanwesig is en derhalwe daarin aanbid moet word. Die mis is dus in wese niks anders nie as 'n verloëning van die enige offer en lyding van Jesus Christus, en 'n afgodery wat vervloek is.

Die kruisdood van Jesus Christus verlos alle gelowiges van hulle sondes. Hierdie offer van Jesus was eenmalig en genoegsaam. Dit is nie vir die mens nodig om daarby 'n prestasie te lewer wat sal verseker dat hy van sy skuld vergewe word nie. Omdat die mens steeds in sy wese sondig is, kan hy in elk geval niks doen om die guns van God te probeer wen nie; selfs nie eens deur die offer van Jesus te probeer namaak nie. Die mis is 'n menslike poging om Christus se offer na te boots en is daarom verkeerd.

Vir die gelowiges is daar net een manier waarop hy verseker kan word van sy redding, en dit is deur te glo. Alleen geloof kan my red en dááaraan moet ek vashou.

Gesang 166:1, 2

2 Augustus

Johannes 6:53-58

Vraag 80: Wat is die onderskeid tussen die nagmaal van die Here en die Roomse mis?

Antwoord: Die nagmaal betuig aan ons dat ons volkome vergewing van al ons sondes het, ter wille van die enige offer van Jesus Christus wat Hy self eens en vir altyd aan die kruis volbring het, en dat ons deur die Heilige Gees in Christus ingelyf word, wat nou na sy menslike natuur in die hemel aan die regterhand van die Vader is en daar deur ons aanbid wil word. Die Roomse mis daarenteen leer dat die lewendes en die gestorwenes nie deur die lyding van Christus vergewing van sondes het nie, tensy Christus nog daaglik vir hulle deur die priesters geoffer word. Verder dat Christus liggaamlik in die brood en wyn aanwesig is en derhalwe daarin aanbid moet word. Die mis is dus in wese niks anders nie as 'n verloëning van die enige offer en lyding van Jesus Christus, en 'n afgodery wat vervloek is.

Een van die foute wat die Roomse Kerk, en ook lidmate van ander kerke maak, is om te dink dat Jesus liggaamlik in die brood en wyn teenwoordig is. Dit lei daartoe dat die brood en wyn self as heilig beskou word en dat dit die gelowige toerus met verborge krag, byna soos 'n towermiddel. Dit is egter afgodery! God kan nie vasgevang word in 'n stukkie brood en wyn wat deur mense gemaak is nie. Dit is ontkenning van God se almag en onderskatting van sy krag as heilige God. Die nagmaal moet in nederige dankbaarheid en erkenning van God se almag gebruik word.

Gesang 191:4

3 Augustus

Lukas 6:43-45

Vraag 81: Wie moet na die nagmaaltafel van die Here kom?

Antwoord: Hulle wat vanweë hulle sondes 'n afkeer van hulleself het, maar tog vertrou dat dit hulle om Christus wil vergewe is en dat die swakhede wat nog oor is, met sy lyding en sterwe bedek is; en dié wat ook begeer om hulle geloof hoe langer hoe meer te versterk en hulle lewe te verbeter. Maar die huigelaars en dié wat hulle nie van harte tot God bekeer nie, eet en drink 'n veroordeling oor hulleself.

Gelowiges gebruik nagmaal om hulle geloof te versterk en daardeur te poog om hulle lewe as kinders van God te verbeter. Die nag-

maal moet herhaaldelik gebruik word omdat dit my telkens wys op my swakheid en sonde en daaraan herinner hoe afhanklik ek van God se genade is. Die nagmaal is bedoel vir almal wat God alreeds deur sy Gees tot nuwe lewe verwek het en in sy gesin, naamlik die kerk, opgeneem het.

Gesang 194:2

4 Augustus

1 Korintiërs 11:27-32

Vraag 82: Moet dié mense ook aan die nagmaal toegelaat word wat met hulle belydenis en lewe wys dat hulle ongelowig en goddeloos is?

Antwoord: Nee, want so word die verbond van God ontheilig en sy toorn oor die hele gemeente opgewek. Daarom is die Christelike kerk volgens die bevel van Christus en sy apostels verplig om sulke mense met die sleutels van die koninkryk van die hemel uit te sluit, totdat hulle verbetering van hulle lewe bewys.

Ons is almal swak en sondig en ons lewens is 'n verdoemende getuigenis daarvan. Dit gebeur dikwels dat 'n mens vanweë sy bewustheid van sy eie sonde, onwillig of bang is om nagmaal te gebruik. Maar ons kan verseker wees dat God ons, ten spyte van ons sonde, beveel om deel te neem aan die nagmaal om daardeur ons geloof te versterk en om ons te help om teen die bose en ongeloof in ons te stry.

Diegene wat soos ongelowiges leef, moet deur die kerk van die sakramente uitgesluit word totdat hulle tot inkeer gekom het.

Gesang 253:1

5 Augustus

Matteus 18:18-20

Vraag 83: Wat is die sleutels van die koninkryk van die hemel?

Antwoord: Die verkondiging van die heilige evangelie en die Christelike tug. Met albei hierdie handeling word die koninkryk van die hemel vir die gelowiges oopgesluit en vir die ongelowiges toegesluit.

Die Here verwag van die kerk om slegs gelowiges binne die gemeente te duld. Daarom moet die kerk optree teenoor ongelowiges.

Gelukkig het die Here ook aan die kerk hulpmiddels gegee waarmee gehandel moet word teenoor ongelowiges. Deur die prediking van God se Woord en die toepassing van die tug, word nie alleen die ongelowiges uit die hemel uitgesluit nie, maar word die gelowiges daarby ingesluit, sodat hulle nie verlore kan gaan nie. Die kerk moet hierdie sleutels na die beste van sy vermoë gebruik en elke lidmaat moet aktief meewerk om die kerk in die uitvoering van hierdie moeilike taak te help, tot uitbouing van die ryk van God.

Gesang 275:5

6 Augustus

1 Korintiërs 14:1-25

Vraag 84: Hoe word die koninkryk van die hemel deur die verkondiging van die heilige evangelie oop- en toegesluit?

Antwoord: Volgens die bevel van Christus word aan die gelowiges gesamentlik en afsonderlik verkondig en openlik betuig dat al hulle sondes hulle waarlik deur God ter wille van die verdienste van Christus vergewe is, so dikwels as wat hulle die belofte van die evangelie met 'n ware geloof aanneem. Daarenteen word aan al die ongelowiges en huigelaars verkondig dat die toorn van God en die ewige veroënis op hulle rus, solank hulle hulle nie bekeer nie. Volgens hierdie getuënis van die evangelie sal God sowel in hierdie as in die toekomstige lewe, oordeel.

Die prediking van God se Woord verkondig redding aan gelowiges en straf aan ongelowiges. Die verkondiging deur prediking is baie belangrik omdat daardeur betuig word dat elkeen wat hom in ware geloof tot God bekeer, gered sal word. Dit bied dus aan mense die geleentheid om die evangelie te hoor en tot geloof te kom. Verder waarsku die prediking ook duidelik dat die ewige toorn van God op elkeen rus wat hom nie tot God bekeer nie. Dit dien ook as waarskuwing vir gelowiges om nie afvallig van die geloof te raak nie.

Gesang 275:1

Vraag 85: Hoe word die koninkryk deur die Christelike tug toe- en oopgesluit?

Antwoord: Volgens die bevel van Christus word dié wat die naam Christen dra en tog 'n onchristelike leer huldig of hulle onchristelik gedra, eers herhaalde kere broederlik vermaan. As hulle egter nie van hulle dwalinge of skandelige lewe wil afsien nie, moet dit aan die gemeente of aan dié wat deur die gemeente daarvoor aangewys is, gesê word. As hulle hulle ook nie aan laasgenoemde se vermaninge steur nie, word hulle nie langer tot die heilige sakramente toegelaat nie en uit die Christelike gemeente en deur God self uit die ryk van Christus uitgesluit. Hulle word weer as lede van Christus en sy gemeente aangeneem wanneer hulle werklike verbetering beloof en bewys.

Die kerk is geroepe om in sy tughandeling die Bybelse voorskrifte in dié verband na te volg. Om die kerk hierin te lei en te help, is die Kerkwet opgestel waarin duidelike riglyne aandui watter proses tughandeling moet verloop. Hierdie riglyne is op die Bybel gebaseer. Ongehoorsames in leer en lewe moet verskeie male broederlik vermaan word. Indien hulle in hulle optrede volhard, word hulle deur die kerkraad vermaan. 'n Ingrypende tugmaatreël vir ergerlike oortredings en mense wat nie van hulle verkeerde gedrag afsien nie, is die ontsegging van deelname aan die sakramente. As al hierdie pogings van die kerk om die ongehoorsame tot inkeer te bring, misluk, moet uitsluiting plaasvind. Dan is die bedoeling nog steeds om berou en inkeer te wek en die persoon, na verbetering van sy lewe, weer in die gemeenskap van die gelowiges op te neem. So 'n persoon word nooit uitgesluit van die toegang tot Woordverkondiging nie. Die kerk probeer altyd siele wen vir die ewige lewe.

Gesang 258:1

Sondag 31

Vraag 84: Hoe word die koninkryk van die hemel deur die verkondiging van die heilige evangelie oop- en toegesluit?

Antwoord: Volgens die bevel van Christus word aan die gelowiges gesamentlik en afsonderlik verkondig en openlik betuig dat al hulle sondes hulle waarlik deur God ter wille van die verdienste van Christus vergewe is, so dikwels as wat hulle die belofte van die evangelie met 'n ware geloof aanneem. Daarenteen word aan al die ongelowiges en huigelaars verkondig dat die toorn van God en die ewige veroëmenis op hulle rus, solank hulle hulle nie bekeer nie. Volgens hierdie getuënis van die evangelie sal God sowel in hierdie as in die toekomstige lewe, oordeel.

Petrus bely namens die dissipels: *U is die Christus, die Seun van die lewende God.* Hierdie belydenis van geloof het volgens Jesus sy oorsprong by God die Vader, en vorm die basis van die belydenis van die kerk oor Christus. Op grond van hierdie belydenis van Petrus noem Jesus hom die rots waarop Hy sy kerk sal bou, en gee Hy aan Petrus die sleutels van die koninkryk van die hemele, waarvan die kerk die voorportaal is.

'n Mens kan ook sê dat hierdie belydenis die gevolg is van die verkondiging van Christus, en dat instemming met hierdie belydenis toegang tot die kerk as voorportaal van die Vaderhuis bied. Die verkondiging is derhalwe van sleutelbelang met die oog op toegang tot die Vaderhuis. Sonder die verkondiging van Christus as Verlosser, is geen toegang tot die Vaderhuis moontlik nie.

'n Eenmalige belydenis dat Christus die Seun van die lewende God is, is egter nie voldoende nie. Dit moet bevestig word deur 'n lewe wat spreek van daardie belydenis; 'n lewe wat hom daagliks neerbuig in dankbare aanbidding en diens voor hierdie Seun van die lewende God. Dit gaan dus oor 'n geloof en 'n belydenis wat nooit slegs woorde en lippetaal mag wees nie, maar moet oorgaan tot dade van dankbare gehoorsaamheid aan God yir die gawe van sy Seun, ons Verlosser. Die oorsprong daarvan is egter die verkondiging van die

evangelie waardeur die Vader geloof in sy Seun wek. Sonder die gereelde aanhoor van hierdie verkondiging kwyn die geloof asook die gehoorsaamheid, en word die aanvanklike belydenis net leë woorde.
Psalm 68:1

9 Augustus

Johannes 20:21-23

Sondag 31

Vraag 84: Hoe word die koninkryk van die hemel deur die verkondiging van die heilige evangelie oop- en toegesluit?

Antwoord: Volgens die bevel van Christus word aan die gelowiges gesamentlik en afsonderlik verkondig en openlik betuig dat al hulle sondes hulle waarlik deur God ter wille van die verdienste van Christus vergewe is, so dikwels as wat hulle die belofte van die evangelie met 'n ware geloof aanneem. Daarenteen word aan al die ongelowiges en huigelaars verkondig dat die toorn van God en die ewige verdoemenis op hulle rus, solank hulle hulle nie bekeer nie. Volgens hierdie getuienis van die evangelie sal God sowel in hierdie as in die toekomstige lewe, oordeel.

Die afleiding kan verkeerdelik gemaak word dat die dissipels, en derhalwe diegene wat hulle ampswerk voortsit, hier van Jesus 'n besondere gesag ontvang, naamlik om te bepaal watter mense deur God vergewe behoort te word en watter nie. Die Kategismus lê egter korrek uit dat dit steeds God is wat oor die lewe van mense oordeel en nie die verkondigers van die evangelie nie.

Wat egter van groot belang is vir die verkondigers van die Woord, is dat nie net die verlossing in Christus verkondig moet word nie, maar ook die oordeel wat Hy by sy wederkoms sal voltrek. Die verkondiger van die verlossing kan nie anders as om die teendeel van daardie verlossing te verkondig nie, naamlik die oordeel en straf van God vir hulle wat nie die verlossing wil aanvaar nie.

Dit beteken dat hulle wat geroep is om die evangelie uit te dra, of dit nou die predikant of die lidmaat is, homself nie die posisie van beoordelaar of nog erger, veroordelaar, mag toeëien nie. Daardie

posisie is slegs vir God beskore. Die gelowige het slegs die voorreg en die roeping om sonder aansien des persoons aan te hou verkondig, die volle reikwydte van die evangelie: die verlossing asook die oordeel. Verlossing en oordeel kan nooit los van mekaar staan nie. Dit verteenwoordig twee kante van dieselfde munt.

Die punt is dus dat ook die toesluit van die koninkryk verkondig moet word aan hulle wat hulle nie wil bekeer nie en volhard met 'n lewe in ongeloof. God bly die Een wat die oordeel uitspreek en voltrek.

Psalm 1:1, 3, 4

10 Augustus

Matteus 18:15-17

Sondag 31

Vraag 85: Hoe word die koninkryk deur die Christelike tug toe- en oopgesluit?

Antwoord: Volgens die bevel van Christus word dié wat die naam Christen dra en tog 'n onchristelike leer huldig, of hulle onchristelik gedra, eers herhaalde kere broederlik vermaan. As hulle egter nie van hulle dwalinge of skandelige lewe wil afsien nie, moet dit aan die gemeente of aan dié wat deur die gemeente daarvoor aangewys is, gesê word. As hulle hulle ook nie aan laasgenoemde se vermaninge steur nie, word hulle nie langer tot die heilige sakramente toegelaat nie en uit die Christelike gemeente en deur God self uit die ryk van Christus uitgesluit. Hulle word weer as lede van Christus en sy gemeente aangeneem wanneer hulle werklike verbetering beloof en bewys.

Daar bestaan by baie lidmate die wanopvatting dat die tug slegs 'n toesluit, 'n afsny van die kerkaksie behels. Jesus stel egter die doel van die tug baie duidelik in vers 15, naamlik om die broer terug te wen. Tegnies kan die eerste deel van die tug soos dit in die Kategismus beskryf word, eerder as opsig beskou word. Hier gaan dit nog om die informele gesprek tussen lidmaat en lidmaat, of tussen ampsdraer en lidmaat. Die oorsprong van die opsiggesprek is die barmhartigheid van God en het ten doel om die suiwere Christelike leer en leefwyse

te handhaaf, met ander woorde 'n verkeerdheid reg te stel. Belangrik is dat die aanvanklike gesprek 'n private, met ander woorde 'n vertroulike aangeleentheid is. Die kwade gevolge van die verkeerde optrede moet nie verder bekend word as hulle wat fisies daarby betrokke is nie, gewoonlik slegs twee persone of partye. As die verkeerdheid sodoende reggestel kan word, word die skade beperk. Hiermee saam hang natuurlik die plig van beide partye om te vergewe volgens die opdrag van Jesus verder in dieselfde hoofstuk.

Eers wanneer herhaaldelike broederlike gesprekke nie die gewenste uitwerking het nie, kom die meer formele tughandeling ter sprake.

Psalm 68:1, 3

11 Augustus

1 Korintiërs 5:1-13

Sondag 31

Vraag 85: Hoe word die koninkryk deur die Christelike tug toe- en oopgesluit?

Antwoord: Volgens die bevel van Christus word dié wat die naam Christen dra en tog 'n onchristelike leer huldig of hulle onchristelik gedra, eers herhaalde kere broederlik vermaan. As hulle egter nie van hulle dwalinge of skandelige lewe wil afsien nie, moet dit aan die gemeente of aan dié wat deur die gemeente daarvoor aangewys is, gesê word. As hulle hulle ook nie aan laasgenoemde se vermaninge steur nie, word hulle nie langer tot die heilige sakramente toegelaat nie en uit die Christelike gemeente en deur God self uit die ryk van Christus uitgesluit. Hulle word weer as lede van Christus en sy gemeente aangeneem wanneer hulle werklike verbetering beloof en bewys.

Wanneer 'n verkeerdheid teen die opdragte en eise van die Woord na herhaalde broederlike gesprekke nog nie uit die weg geruim is nie, moet die skade aan die gemeente beperk word deur die persoon wat die skade en onrus veroorsaak, uit die gemeente te weer. Hierdie skade sou kon meebring dat al hoe meer lidmate in on-

gehoorsaamheid aan God leef, soos diegene wat in die teksgedeelte deur Paulus aangespreek word.

Hierdie lidmate vergeet maklik dat dit in die kerk gaan om 'n Christokrasie, 'n regering deur Christus as enigste Heer en Hoof van die kerk. En hierdie heerskappy van Christus vereis onderwerping aan sy Woord, wat geloof in Hom en gehoorsaamheid aan Hom behels. Dit gaan nie oor die vryheid van die mens om te besluit hoe en wanneer hy God wil dien nie. Hy wat homself 'n Christen noem, sê daarmee dat hy die regering van Christus aanvaar en hom daaraan onderwerp.

Volgehoue ongehoorsaamheid noem Paulus tereg selfverheffing - die mens verhef sy wilsbesluit bo die wil van God en tree volgens goeddunke op. Dit impliseer 'n doelbewuste verwerping van die heerskappy van Christus, en so iemand mag nie meer die naam Christen dra nie. So iemand moet as 'n heiden gereken word en uit die gemeente geweier word. Met die formulier van die heropenning word die hoop egter steeds gekoester dat hierdie drastiese optrede tot berou en bekering sal lei, sodat hierdie lidmate weer hulle plek in die gemeente kan inneem.

Gesang 169:1, 2

12 Augustus

Romeine 6:12-23

Sondag 32

Vraag 86: Waarom moet ons nog goeie werke doen, terwyl ons tog sonder enige verdienste van ons kant alleen uit genade deur Christus uit ons ellende verlos is?

Antwoord: Omdat Christus ons, nadat Hy ons met sy bloed gekoop het, ook deur sy Heilige Gees tot sy ewebeeld vernuwe, sodat ons met ons hele lewe bewys dat ons God dankbaar is vir sy weldade en Hy deur ons geprys word. Verder, sodat ons vir onself uit die vrugte van ons geloof sekerheid kan kry, en ons deur ons godvresende lewe ons naaste ook vir Christus kan wen.

Daar lê alreeds 'n deel van die antwoord opgesluit in die manier waarop hierdie vraag gestel is. Die antwoord gaan egter nie oor die mens se verdienste van sy verlossing nie, aangesien dit reeds uit genade deur Christus bewerk is. Die vraagstelling sny enige poging tot verdienste in sy wortel af. Paulus stel dieselfde vraag net op 'n ander manier, naamlik of ons nou maar sonde kan doen omdat die verlossing alreeds uit genade bewerk is. Dit gaan dus oor die vraag waarom 'n lewe van gehoorsaamheid aan God enigsins nodig is, aangesien ons verlossing bewerk is.

Die antwoord op die vraag is dat, net soos ons verlossing die werk van God is, is ook die verandering wat daar by die gelowige intree die werk van God deur sy Gees. Dit is dus deel van die verlossing: God maak die gelowige vry van die sonde om sy wil te doen en sy slaaf te wees. Verlossing handel dus aan die een kant oor die vergifnis van ons sonde en aan die ander kant die vernuwing deur sy Gees waardeur ons van die sonde bevry word, en aan God gehoorsaam word.

Om 'n slaaf van die sonde te wees, beteken om die dood tegemoet te gaan. So 'n lewe kan selfs as 'n doodsbestaan, 'n sinnelose bestaan beskryf word. Dit is 'n lewe wat ingerig is volgens die mens se begeertes en goeddunke, en nie in vertroue of gehoorsaamheid op God gebou word nie. Die uiteinde van so 'n lewe is die dood.

Om verlos te wees, om vry te wees van die sonde, beteken steeds slaaf wees, maar slaaf van 'n liefdevolle eienaar wat die ewige lewe gee en aan die lewe hier sy regte betekenis gee. So 'n lewe in gehoorsaamheid aan Hom strek tot eer van sy Naam.

Gesang 226:1, 2, 3

13 Augustus

Matteus 7:15-20; Galasiërs 5:16-26

Sondag 32

Vraag 86: Waarom moet ons nog goeie werke doen, terwyl ons tog sonder enige verdienste van ons kant alleen uit genade deur Christus uit ons ellende verlos is?

Antwoord: Omdat Christus ons, nadat Hy ons met sy bloed gekoop het, ook deur sy Heilige Gees tot sy ewebeeld vernuwe, sodat ons met ons hele lewe bewys dat ons God dankbaar is vir sy weldade en Hy deur ons geprys word. Verder, sodat ons vir onself uit die vrugte van ons geloof sekerheid kan kry, en ons deur ons godvresende lewe ons naaste ook vir Christus kan wen.

Wat Jesus in die Skrifgedeelte oor valse profete sê, wie se dae 'n bewys is dat hulle nie in die regte verhouding met God is nie, kan ook op lidmate toegepas word. Uit die dae wat 'n mens doen, kan baie afgelei word oor die verhouding waarin iemand met God staan. Iemand wat in die regte verhouding met God staan, leef ook in gehoorsaamheid aan God. Hy is soos 'n goeie boom wat nie anders kan as om goeie vrugte te dra nie. Aan die ander kant het 'n verkeerde verhouding met God ongehoorsaamheid tot gevolg - slegte vrugte wat aan 'n slegte boom hang.

In hierdie opsig vervul die voorlees van die wet van God elke Sondag 'n baie belangrike funksie: Elke lidmaat word gekonfronteer met die vraag in watter mate hy goeie vrugte dra.

Die feit dat die lidmaat in gehoorsaamheid aan God lewe, is egter nooit 'n saak waarop hy kan roem nie. Paulus beskryf dit as die vrugte van die Heilige Gees - met ander woorde die gevolg van die Heilige Gees se werking in ons. Daarvoor kan ons alleen maar dankbaar wees en daardeur sekerheid verkry van God se werking in ons, en ons al hoe meer oopstel en toelaat dat die Gees ons gedrag bepaal. Volgehoue ongehoorsaamheid aan God dui op weerstand teen die werking van God in die lewe van die mens, selfs al is hy sogenaamd 'n gelowige. Ware geloof sal naas kennis van God en vertroue op God altyd die element van gehoorsaamheid aan God bevat.

Gesang 275:1,5

Sondag 32

Vraag 86: Waarom moet ons nog goeie werke doen, terwyl ons tog sonder enige verdienste van ons kant alleen uit genade deur Christus uit ons ellende verlos is?

Antwoord: Omdat Christus ons, nadat Hy ons met sy bloed gekoop het, ook deur sy Heilige Gees tot sy ewebeeld vernuwe, sodat ons met ons hele lewe bewys dat ons God dankbaar is vir sy weldade en Hy deur ons geprys word. Verder, sodat ons vir onself uit die vrugte van ons geloof sekerheid kan kry, en ons deur ons godvresende lewe ons naaste ook vir Christus wen.

Die kern van hierdie saak word in vers 17 en 18 saamgevat: *Die koninkryk van God is nie 'n saak van eet en drink nie, maar van gehoorsaamheid aan God, vrede en vreugde, wat die Heilige Gees ons gee. Wie op hierdie manier vir Christus dien, geniet die guns van God en die agting van mense.*

Die gehoorsaamheid aan God, die vrede en die vreugde wat ons as gelowiges se lewe kenmerk, is gawes van die Heilige Gees. Dit is egter ook gawes wat gebruik moet word. Weerstand teen die Heilige Gees bring die teendeel mee: ongehoorsaamheid jeens God, en onrus en leed wat daaruit voortspruit.

Nou is dit waar dat die ganse mensdom daarna streef om gelukkig te wees, en daar word op elke denkbare manier gepoog om geluk te bekom. Hierdie doel word egter selde of ooit bereik. Die rede daarvoor is dat geluk wat blywend is, sy oorsprong by God het: Paulus sê duidelik dat die vrede tussen mens en God, en mens en mens, asook die ware vreugde, gawes van die Gees is. Daarmee saam hang natuurlik die gehoorsaamheid aan God, waarsonder die mens onmiddellik in onvrede met God en medemens kom, en sy vreugde van korte duur is.

Die gelowige daarenteen, wat hierdie gawes van gehoorsaamheid aan God, vrede en vreugde, beleef, straal daardie geluk wat van God kom, uit - daardie geluk waarna almal strewe, maar nie altyd weet waar om dit te vind nie. Op hierdie manier lewer die gelowige 'n krag-

tige getuienis, en word elke lidmaat só 'n visser van mense: iemand wat ander na Christus die Verlosser lei.

Gesang 273:1, 4

15 Augustus

Efesiërs 5:1-5

Sondag 32

Vraag 87: Kan dié mense dan nie salig word wat in hulle goddelose ondankbare lewe volhard en hulle nie tot God bekeer nie?

Antwoord: Nee, glad nie. Want die Skrif sê dat geen onkuise, afgodedienaar, egbreker, dief, gierigaard, dronkaard, lasteraar, rower en sulkes die koninkryk van God sal beërwe nie.

Dat verlossing van die sonde nie net te make het met die vergifnis van sonde deur God en die ewige lewe nie, maar ook 'n lewe van dankbare gehoorsaamheid aan God behels, is duidelik uit ons Skrifgedeelte sowel as die antwoord van die Kategismus.

Deelname aan die koninkryk van Christus, ofte wel om salig te wees, begin by die liefde van God wat Hy in Christus Jesus aan ons bewys het. Daardeur het ons God se kinders geword. Nou sê Paulus egter duidelik dat ons op hierdie liefde van God moet antwoord deur self lief te hê, op dieselfde manier lief te hê as waarop Christus ons lief gehad het. Sy liefde was nie net 'n warm gevoel of mooi beloftes nie. Sy liefde was 'n daadsliefde wat beteken dat Hy sondaars se belange bo dié van sy eie geplaas het, en Homself as offer gegee het.

Volharding in 'n lewe van goddelose ondankbaarheid beteken om nie deur die offer van Christus in die regte verhouding met God te kom nie, dit wil sê nie 'n kind van God te word nie. Die gevolg is eenvoudig ook die uitbly van dankbare gehoorsaamheid aan God omdat daar niks beleef word om voor dankbaar te wees nie.

So iemand het, solank hy met só 'n lewe volhard, nie deel aan die saligheid nie.

Psalm 82:1, 2

Sondag 33

Vraag 88: Uit hoeveel dele bestaan die ware bekering van die mens?

Antwoord: Uit twee dele: die afsterwing van die ou mens en die opstanding van die nuwe mens.

Die mens is in sonde ontvang en in ongeregtigheid gebore. Hy het dus vanaf die oomblik wat hy gebore is, die neiging om met die rug na God toe te lewe. Ons lees in Openbaring 21:27 dat ooit in die hemel sal kom nie. Om in die hemel te kom, móét die mens hom dus bekeer.

Die vraag is nou: Wat moet ons onder die begrip, **bekering** verstaan?

Die oproep, **bekeer julle**, kom in die Bybel voor. Die Griekse en Hebreëuse woorde wat aangegee word as *bekeer* vertaal word, beteken *om jou te wend na; om terug te gaan; om om te draai*. In die godsdienstige konteks beteken dit dat die mens wat met sy rug na God gelewe het, hom omdraai en nou na God toe terug lewe. Ons kan die begrip *bekering* baie mooi saamvat met die volgende drie woorde: *inkeer, omkeer en toekeer*. Die mens wat weg van God af gelewe het, het omgedraai en lewe nou terug na God toe.

Dit bekeerde mens ondergaan dus 'n sigbare verandering. Hierdie sigbare, uitwendige verandering is die gevolg van 'n inwendige verandering. Die hart het verander en nou verander die lewe ook. Die hart het 'n nuwe inhoud gekry en nou volg die lewe 'n ander koers.

'n Pragtige voorbeeld vind ons by Paulus toe hy op pad na Damaskus toe was. Vóór sy bekering was hy 'n vyand van Christus; ná sy bekering was hy 'n volgeling van Christus. Vóór sy bekering was hy 'n vervolger van die gemeente en ná sy bekering 'n versorger van die gemeente. Vóór die verandering in sy lewe was hy 'n slaaf van die sonde, maar ná die verandering was hy 'n kind van God.

Is u waarlik 'n bekeerde? U lewe sal die antwoord daarop weer-gee.

Gesang 240:3

Sondag 33

Vraag 88: Uit hoeveel dele bestaan die ware bekering van die mens?

Antwoord: Uit twee dele: die afsterwing van die ou mens en die opstanding van die nuwe mens.

Die vraag wat hier na vore kom, is: Wie is verantwoordelik vir die lewensverandering? Is die verandering die werk van God of die mens self, of is dit die werk van God en die mens? Omdat daar baie misverstand hieroor bestaan, moet ons 'n duidelike antwoord hê.

In die Bybelse oproep tot bekering word 'n beroep op die mens gedoen: *Bekeer julle*. Dit is 'n bevel. Hier val die klem op die mens.

Die vraag is nou: Kan die mens 'n ander inhoud in sy hart bewerkstellig en kan die mens 'n ander rigting aan sy lewe gee? Ons sê: Nee! Net so onmoontlik as wat dit vir die mens is om homself van die sonde te verlos, net so onmoontlik is dit vir die mens om aan sy hart 'n ander inhoud te gee. Net so min as wat die mens sy saligheid kan uitwerk, net so min kan hy hom sonder God bekeer.

In Jeremia 31:18 lees ons: *Bring my terug na U toe dat ek my kan bekeer...* in Klaagliedere 5:21 staan: *Bekeer U ons tot U, Here, dat ons bekeer kan wees...* In hierdie tekste val die klem op die daad van God. Volgens hierdie tekste gaan die daad van God die daad van die mens vooraf. Dit is reg. God doen eerste iets en dan doen die mens iets. God stuur sy Gees in die hart van die mens en die Gees van God gee aan daardie hart 'n nuwe inhoud en dan doen die mens iets. Die mens draai dan om en lewe terug na God toe.

'n Mooi voorbeeld is dié van die verlore seun. Die mens kan hom net bekeer as God hom bekeer het. By dié bekering is God eerste aktief en daarna word die mens aktief.

As ons by die bekering die aandeel van God en mens moet noem, sou ons miskien kon sê dat God se aandeel 95 persent is en die mens se aandeel 5 persent.

Gesang 24:3

Sondag 33

Vraag 88: Uit hoeveel dele bestaan die ware bekering van die mens?

Antwoord: Uit twee dele: die afsterwing van die ou mens en die opstanding van die nuwe mens.

Daar is mense wat sê dat ware bekering altyd plotseling en op kragdadige wyse plaasvind. Volgens hulle is iemand net 'n ware bekeerde as hy die datum, plek en omstandighede van sy bekering kan noem. Hulle sê dat ware bekering altyd soos dié van Paulus, toe hy op pad na Damaskus was, moet plaasvind.

Nou is daar vandag nog mense wat soos Paulus tot bekering kom, maar daar is ook baie ware bekeerdes wat nie 'n soortgelyke ervaring as Paulus gehad het nie. Dit is die mense wat uit gelowige ouers gebore is. Hulle ouers was verbondsmense en dus lede van die Godsvolk. Hulle kinders is kragtens hulle geboorte uit gelowige ouers, ook lede van die Godsvolk. Hierdie ouers het hulle kinders van kleins af na Christus toe gelei. Ons kan sê dat hierdie kinders geen ander lewe geken het, as 'n lewe in die gemeenskap van God nie. Isak, Jakob, Johannes die Doper ensovoorts is voorbeelde van sulke kinders. Nie een van hulle het dieselfde ervaring as Paulus gehad nie en wie kan sê dat hulle nie ware gelowiges was nie?

Die Bybel vertel van mense wat God met sy Gees vervul het toe hulle nog babatjies was. Ons dink aan Johannes die Doper (Luk 1:15) en Jeremia (Jer 1:5). Die Here het Jeremia nog voor sy geboorte vir sy diens afgesonder. Volgens 1 Korintiërs 7:14 moet 'n kind, as net een van sy ouers 'n gelowige is, as 'n gelowige - dus as 'n lid van die Godsvolk - gesien en behandel word. Die Bybel vertel ook van mense wat in hulle vroeë kinderjare die Gees van God ontvang het. Ons dink aan Samuel en Timoteus. En die Bybel vertel ook van mense wat op volwasse leeftyd tot bekering gekom het. Ons dink aan Saggeus, Kornelius en die tronkbewaarders van Filippi.

Ons moet nooit vir God voorskryf wanneer en hoe Hy 'n mens na Hom toe moet bring nie. God het vir elke mens 'n tyd en 'n manier.

Gesang 188:1

Sondag 33

Vraag 88: Uit hoeveel dele bestaan die ware bekering van die mens?

Antwoord: Uit twee dele: die afsterwing van die ou mens en die opstanding van die nuwe mens.

Die Kategismus sê dat ware bekering bestaan uit die afsterwing van die ou mens en die opstanding van die nuwe mens. Die vraag is nou: Wat moet ons onder hierdie twee terme verstaan? Wat is die ou mens wat moet afsterwe?

By die eerste geboorte word 'n natuurlike mens gebore. Hy is met 'n sondige natuur afkerig van God gebore. Die sondebeginsel is in sy hart teenwoordig. Hierdie sonde-beginsel waarmee hy gebore is, is die ou mens. Ons kan ook sê dat die ou mens die sondige vlees, die eie ek, die bose natuur is, en dit moet sterwe. Dit beteken dat die sondebeginsel altyd minder seggenskap moet kry. Hierdie ou mens wil onder geen wet staan nie; hy wil sy eie pad loop, al lei die pad na die afgrond toe. Maar hierdie ou mens moet afsterwe en dit vind plaas wanneer die mens tot bekering kom, sodat 'n nuwe mens kan opstaan.

Wanneer die Heilige Gees in die hart van die mens kom, plant hy 'n ander beginsel in die hart. Hierdie bekeerde mens keer nou terug na God toe en kom in die innige gemeenskap met Christus; hy kry nou deel aan Christus se heilsgoedere. Hy word nou 'n nuwe mens met 'n nuwe inhoud in sy hart, en sy lewe kry 'n nuwe koers. Uiterlik lyk hy nog soos gister en eergister, maar hy is nou totaal anders. Hy streef nou na ander ideale en waardes. Eers wanneer die mens se sin en wil, sy denke en spreke, sy handel en wandel in beginsel vernuwe is, kan daar van 'n nuwe mens sprake wees.

Kan die mens self die ou mens in hom doodmaak en die nuwe mens in hom opwek? Nee, hy kan nie. Daarvoor het hy vir Jesus Christus nodig, want Jesus het aan die kruis die doodsteek aan die ou mens gegee. Dáár is die doodvonnis oor die ou mens voltrek. Daarom kan die ware gelowige jubel: *Die oue is verby, die nuwe het gekom* (2 Kor 5:17).

Gesang 244:1

Sondag 33

Vraag 89: Wat is die afsterwing van die ou mens?

Antwoord: Dit is 'n hartlike berou daaroor dat ons God deur ons son-des vertoorn het en daarom hoe langer hoe meer die sonde haat en daarvan wegvlug.

Ware bekering het twee kenmerke. Eerstens 'n hartlike berou en tweedens 'n haat en wegvlug van die sonde af.

'n Hartlike berou, dus 'n ware berou oor die sonde, vind 'n mens net by iemand wat God as die heilige God leer ken het. Hy weet dat selfs die engele hulle aangesig voor God bedek. Hy besef dat hy met sy sonde die heilige God beledig het, God se liefde vertrap het, God se Vaderhart seergemaak het en die hoogste, hemelse, goddelike reg geskend het.

Die ware bekeerde weet ook dat sy sonde nie te wyte is aan 'n on-gelukkige foutjie wat hy gemaak het, of net 'n vergissing is of die gevolg van nie genoegsame ontwikkeling nie. Sonde is opstand, verset en rebellering teen God. Hy weet dat hy niks anders verdien as die swaarste straf, die ewige verlorenheid nie.

En nou keer hy hom tot God. Hy doen dit nie om verskonings te vind en dinge goed te praat nie, maar om sy skuld te bely. En hy doen dit met die woorde van Gesang 57:1: *Diep, o God, diep neergeboë, staan ons voor u hoë reg, in volslae onvermoë...*

Die ware bekeerde is daarop ingestel om die sonde te haat en daarvan weg te vlug. Hy haat die sonde soos hy die Satan haat. Hy wil die sonde as 't ware weghaat. Hy wil die sonde uit sy lewe en gedagtes ban. Hy gaan hom nou daarop toelê om elke verbintenis met die sonde te vermy. Hy vlug nou vir die sonde.

Maar waarheen vlug hy? Waarheen anders kan hy vlug as na die heilige God toe wat in Jesus Christus die veilige rots is om by te skuil? Waarheen kan hy anders vlug as na Jesus Christus toe wat al sy skuld en sonde vir sy rekening geneem het en sy geregtigheid en heiligheid vir hom wil gee? En hoe meer hy die sonde haat en daarvandaan

wegvlug, des te meer groei die liefde vir God, leef hy in gehoorsaamheid aan God en word hy 'n getrouer volgeling van Jesus Christus.

Is dit met u ook so gesteld?

Gesang 57:1

21 Augustus

Romeine 12:9-12

Sondag 33

Vraag 90: Wat is die opstanding van die nuwe mens? Antwoord: Dit is 'n hartlike vreugde in God deur Christus en 'n lus en liefde om volgens die wil van God in alle goeie werke te lewe.

Met die opstanding van die nuwe mens het ons by die positiewe kant van die bekering gekom. Namate die ou mens afsterwe, laat die nuwe mens hom meer en meer geld. Dit werk op dieselfde prinsiep as 'n skaal wat twee arms het. Namate die een kant ligter word, word die ander kant swaarder. Die ou mens in ons sal eers by ons laaste asemhaling heeltemal dood wees en dan sal die nuwe mens eers tot volle wasdom kom. Namate die sondige neigings en lelike begeertes by ons minder word, neem die behoefte om in God se gemeenskap te lewe, toe.

By die ware bekeerde vind ons nie net diepe droefheid oor die sonde nie, maar tegelykertyd ook 'n hartlike vreugde. As die ware gelowige na sy sonde kyk, word sy hart gevul met droefheid, maar as hy sy geloofsoog op Christus vestig, word hy gevul met vreugde.

Die vreugde is egter nie 'n plaasvervanger van die droefheid nie, net soos die nuwe mens nie die opvolger van die ou mens is nie. Die mens gaan nie eers deur die donker dieptes van droefheid en bestyg daarna die hoogtes van vreugde en blydschap nie. Daar is nie 'n tyd in die gelowige se lewe wanneer hy geen droefheid oor die sonde meer het nie. Droefheid en blydschap vergesel ons ons lewe lank. Ons lees dikwels in die Bybel van gelowiges wat nou bedroef is en netnou weer juig. Paulus erken nou dat hy die grootste van alle sondaars is, en daarna jubel hy weer: *Daar is geen veroordeling vir die wat in Christus Jesus is nie.* Nou roep die gelowige uit die dieptes van ellende en net-

nou juig hy: *Prys die Heer met blye galme*. Die afskuwelike sondes is elke dag met ons, maar die vergifnis is ook elke oomblik daar. Die gelowige weet dat die sonde afskuwelik is, maar hy weet ook dat daar geen sonde is wat God nie wil of kan vergewe nie. Dit is hierdie wete wat Paulus laat uitroep: *Wees altyd bly* (1 Tess 5:16).

Die ware gelowige is bly, want hy was weg van God af, maar nou is hy weer terug by God en daarom is daar rus in sy gemoed en vrede en blydschap in sy hart.

Gesang 245:8

22 Augustus

Romeine 12:9-21

Sondag 33

Vraag 90: Wat is die opstanding van die nuwe mens?

Antwoord: Dit is 'n hartlike vreugde in God deur Christus en 'n lus en liefde om volgens die wil van God in alle goeie werke te lewe.

Daar is ten minste drie redes waarom God die mens tot bekering roep.

- God wil hê dat die mens maksimale geluk in hierdie lewe en volkome geluk in die toekomstige lewe sal hê. Hierdie ware geluk kan jy net smaak as die verhouding tussen jou en God reg is. God is soos 'n groot dam wat gevul is met ware geluk, vrede, vreugde en saligheid. As die verbinding tussen jou en God reg is, vloei die ware geluk, vrede, vreugde en saligheid in genoegsame hoeveelhede in jou hart in. Jou hart word oorspoel met ware geluk, vrede, vreugde en saligheid en die spreekwoord sê: *Waar die hart van vol is, loop die mond van oor*. Die ware bekeerde mens se lewe sal dan ook spreek van geluk, vrede en saligheid.

- Die tweede rede is dat God die bekeerde mens wil gebruik om die wêreld vir Hom terug te wen. Die bekeerde mens het dus nie net heerlike voorregte nie, maar ook 'n taak en roeping. Hy moet elke oomblik 'n soldaat in die leër van Christus wees en hierdie taak wat aan hom opgelê is, kan hy met net soveel vreugde nakom as die voorregte wat hy geniet.

- God het ook belang by die bekering van die mens. God het die mens gemaak om Hom te eer en sy deugde te verkondig. God wil dus hê dat die mens tot sy eer sal lewe. God wil nie hê dat die mens gevul sal wees met die dinge wat die satan se haat vly en hom gelukkig sal maak nie. Die mens maak God se Vaderhart bly en gelukkig as hy elke dag rein, edel en naby God lewe. As God se hart bly en gelukkig is, sal die mens se hart ook bly en gelukkig wees en kan hy die voorregte met groot vreugde en dankbaarheid geniet en sal hy met dieselfde vreugde en dankbaarheid sy verpligtinge nakom.

Gesang 52:1

23 Augustus

1 Korintiërs 10:23-33

Sondag 33

Vraag 91: Wat is goeie werke?

Antwoord: Slegs dié wat uit 'n ware geloof, volgens die Wet van God, tot sy eer gedoen word, en nie dié wat op ons goeddunke of op oorgelewerde gebruike van mense gegrond is nie.

Goeie werke is dié werke wat uit 'n ware geloof voortvloei. Dit is die werke wat die vrugte is van die nuwe lewensbeginsel wat die Heilige Gees in die hart geplant het. Twee mense kan byvoorbeeld dieselfde ding doen, maar albei is nie daarom goed nie. Kain en Abel het albei geoffer. God het Kain se offer verwerp, maar Abel s'n aangeneem. Waarom? Omdat die ware geloof in Abel se hart gewoon het, maar in Kain se hart het dit ontbreek het. Abel se daad was 'n geloofsdaad, Kain s'n nie.

Dit is dus nie die mens wat bepaal of 'n daad goed is of nie, maar God. 'n Daad is net goed as dit volgens God se oordeel goed is. Goeie werke is dié werke wat die vrugte van die geloof is. As die geloofsboom in die hart ontbreek, is daar geen goeie vrugte nie. Alleen die werke wat aan God se voorskrif beantwoord, is goeie werke. God se wet is die enigste betroubare voorskrif.

Dit beteken egter nie dat daade van die ware gelowige noodwendig goeie daade is nie. Nee, in die lewe van die gelowige is daar baie werke

wat die toets van God nie kan deurstaan nie. Dit is só omdat die ou mens nog in die gelowige teenwoordig is en hierdie ou mens laat hom nog elke dag geld.

Selfs by die ware gelowiges tref ons nog baie ongeloofsdade aan, want die allerheiligste onder ons het maar 'n geringe beginsel van die gevraagde gehoorsaamheid. Daarom is dit so noodsaaklik dat die gelowige se doel moet wees om God te vereer en sy deugde te verkondig. Wat 'n heerlike doel is dit nie? Wat 'n besielende doel is dit nie? Dit spoor elke gelowige aan tot volhardende inspanning. Die ware bekeerde se doel en strewe is om God te eer, vir Hom te werk, en as dit móét, vir Hom te ly, vervolg te word, smaad te dra, vir Hom te sterwe.

Is dit u doel?

Gesang 3:1

24 Augustus

Deuteronomium 6:1-15

Sondag 34

Vraag 92: Hoe lui die Wêreld van die Here?

Antwoord: Toe het God al hierdie gebooe aangekondig: (Eks 20:1-17; Deut 5:6-21): Ek is die HERE jou God wat jou uit Egipte, uit die plek van slawerny, bevry het. *Die eerste gebod: Jy mag naas My geen ander gode hê nie.*

Elke geordende samelewing het wette waardeur orde gereël word. Wette stel eintlik grense aan die mense wat hulle nie mag oorskry nie. Ons ken die tien gebooe as die wet van God. Die wet van God is egter nie soos die wette wat ons ken, wat vra dat ons iets moet doen om vergoeding te ontvang nie. God laat ons eers sien wat Hy vir ons gedoen het, sodat ons uit dankbaarheid sy wet sal nakom. In die wet reël God ons regte verhouding tot Hom en ons naaste, as sy wil met ons. Die wet van God is gegrond op die evangelie, met ander woorde die verlossingsdade van God. Daarom is die nakoming van die wet nie verdienstelike werke nie, maar dade uit dankbaarheid vir God se heil aan die mens.

Reeds in die aanhef van die tien gebooie openbaar God Hom aan ons: wie Hy is en wat Hy vir sy volk gedoen het. God maak Hom bekend as die almagtige God wat met sy Naam, *Here*, ook Verbondsgod is wat 'n ooreenkoms met sy volk het. In die aanhef verseker God ons van sy genade waarmee Hy ons wil bystaan in die nakoming van sy wet uit dankbaarheid. Die verlossing uit Egipte is sy reddingsdaad wat voorop staan. God verlos eers en dan gee Hy sy gebod as die voorskrif wat uit dankbaarheid nagekom moet word vir dít wat Hy reeds gedoen het.

Die eerste reëling is in die vorm van 'n verbod. Met die eerste gebod verbied God sy volk om afgode te dien en kry ons as teenpool die verskuilde oproep om ons tot Hom as God en Here te wend. In die eerste gebod vra God van ons volkome gehoorsaamheid aan Hom as die enigste lewende God. Ons mag niks in God se plek aanbid nie en niks mag vir ons groter wees as God se liefde en ons gehoorsaamheid aan Hom nie. Met die nakoming van die eerste gebod erken ons God se regering en bestuur van ons lewe. God alleen moet die eerste en laaste sê oor my lewe hê.

Gesang 10:1, 3

25 Augustus

Eksodus 32:1-9

Sondag 34

Vraag 92: Hoe lui die Wet van die Here?

Antwoord: Toe het God al hierdie gebooie aangekondig: (Eks 20:1-17; Deut 5:6-21): Ek is die HERE, jou God wat jou uit Egipte, uit die plek van slawerny bevry het.

Die tweede gebod: Jy mag nie vir jou 'n beeld of enige afbeelding maak van wat in die hemel daarbo of op die aarde hieronder of in die water onder die aarde is nie. Jy mag hulle nie vereer of dien nie, want Ek, die Here jou God, eis onverdeelde trou aan My. Ek reken kinders die sondes van hulle vaders toe, selfs tot in die derde en vierde geslag van die wat My haat, maar Ek betoon my liefde tot aan die duisendste geslag van dié wat My liefhet en my gebooie gehoorsaam.

In die tweede gebod van die wet van God, rig God Hom teen die diens aan beelde en eis dat Hy alleen gedien moet word. Hierdie enige God wat Hom in die eerste gebod as God en Here openbaar, kan nie in 'n beeld vasgevang word nie en ook nie deur middel van 'n beeld gedien word nie. God verbied in die tweede gebod die aanbidding van 'n vervalsing van die enige God, want daardeur word die heiligheid en grootheid van God aangetas. God kan nie in 'n menslike of enige ander gedaante voorgestel word nie, want God is Gees en sy geestelike eienskappe en volmaaktheid kan deur geen beeld verbeeld word nie.

Toe Aäron en die volk van God die beeld van die goue kalf gemaak het, was dit nie die bedoeling om ander gode of 'n afgod te aanbid nie. Aäron en die volk wou deur middel van 'n beeld die ware God van Israel aanbid. Daarom sê Aaron ook: *Môre is daar fees vir die Here!*

Maar die mens mag nie 'n beeld van die Here probeer maak om Hom daardeur te dien nie. Deur 'n beeld van God te probeer maak, tas 'n mens die eer en almag van God aan. Hieruit vloei dan noodwendig dat die mens daardeur die wil en mag van God probeer tem om beheer daaroor te kry. By wyse van 'n beeld kan 'n mens maklik 'n voorstelling gee van hoe die mens wil hê God moet lyk en optree. God maak Hom alleen deur sy Woord aan ons bekend: wie Hy is en wat sy wil is. Deur 'n beeld kry God eerder die eienskap van 'n verstarde en gestolde God as die lewende God wat in sy liefde en almag met die mens handel. Deur 'n beeld word die Persoon van die Vader, Seun en Heilige Gees dikwels omvorm na ons eie opvatting en voorkeur en vergeet ons dat hierdie heilige God van liefde ook in toorn ontvlam teen die ontrou en sonde van die mens.

God herinner ons in die tweede gebod dat Hy onverdeelde trou van ons eis omdat Hy ons liefhet en ons ook met sy heilige liefde wil versorg. Daarteenoor sal Hy sy haters met wortel en tak uitroei.

God het Hom in Christus Jesus geopenbaar en gedoen wat geen mens ooit in die skepping van 'n beeld kan doen nie. Nie deur mens-

like skeppinge of stomme beelde nie, maar deur die lewende verkondiging van sy Woord, leer ons Jesus Christus ken as Here en as God. God mag nie anders voorgestel word as wat Hy Hom in die heilige Skrif openbaar nie. Juis hieroor, omdat die volk die beeld van die goue kalf gemaak het om God daardeur te aanbid, wou Hy sy volk vernietig.

Gesang 66:1, 3

26 Augustus

Levitikus 24:10-16; Matteus 6:9

Sondag 34

Vraag 92: Hoe lui die Wet van God?

Antwoord: Toe het God al hierdie gebooie aangekondig: (Eks 20:1-17; Deut 5:6-21): Ek is die Here, jou God wat jou uit Egipte, uit die plek van slawerny, bevry het.

Die derde gebod: Jy mag die Naam van die Here jou God nie misbruik nie, want die Here sal die een wat sy Naam misbruik, nie ongestraf laat bly nie.

In die oud-Oosterse wêreld en ook in die Bybel, het 'n naam baie meer waarde gehad as wat dit vandag in ons spraakgebruik het. Die naam van iemand het die wese, persoonlikheid en karakter van daardie persoon beskryf. Daar is ook dikwels 'n sekere verwagting met 'n naam uitgedruk, of 'n boodskap vir daardie tyd uitgedra.

In die derde gebod dui die Naam van God op dít wat van God geleer kan word. In sy Naam openbaar God aan die mens sy wese, sy krag en sy wil. Die derde gebod leer ons om God op die regte manier te bely, te loof en tot Hom te bid. God duld dit nie dat sy Naam op oneerbiedige wyse gebruik word, of gelaster word nie. Daarom lees ons van God se oordeel en die straf wat Hy voorgeskryf het vir die man wat die Godsnaam lasterlik gebruik het. Moses moes daardie man met klippe laat doodgooi het, as 'n teken dat sy oortreding voor God só ernstig is dat God selfs die doodstraf voorskryf vir iemand wat sy Naam oneerbiedig gebruik.

Jesus leer ons in die *Onse Vader* hoe ons moet bid en Hy leer ons ook dat die Naam van die Here geheilig moet word. Lastering en die oneerbiedige gebruik van die Godsnaam, is die ontheiliging van sy Naam. God gee aan ons sy Naam, sodat ons Hom kan ken en in die gebed kan aanroep en loof. God het aan Christus 'n enige Naam gegee, die enigste Naam waardeur ons gered kan word. Voor dié Naam moet elke knie buig en elke tong bely dat Jesus Christus die Here is. Wie dit doen, kom die derde gebod as die derde reël van dankbaarheid na tot sy of haar verlossing in Christus Jesus.

Gesang 293:1

27 Augustus

Eksodus 16:1-6; 22-30

Sondag 34

Vraag 92: Hoe lui die Wet van die Here?

Antwoord: Toe het God al hierdie gebooie aangekondig: (Eks 20:8, 9, 10, 11). Ek is die Here, jou God wat jou uit Egipte, uit die plek van slawerny, bevry het.

Die vierde gebod: Sorg dat jy die sabbatdag heilig hou. Ses dae moet jy werk en alles doen wat jy moet, maar die sewende dag is die sabbat van die Here jou God. Dan mag jy geen werk doen nie, nie jy of jou seun of jou dogter of die man of vrou wat vir jou werk of enige dier van jou of die vreemdeling by jou nie. Die Here het in ses dae die hemel en alles daarin gemaak, die aarde en alles daarop, die see en alles daarin. Op die sewende dag het Hy gerus, en daarom het die Here dit as gereelde rusdag ingestel en dit geheilig.

Oor hierdie gebod het mense al baie geskryf, baie geredeneer en baie gestruikel. Miskien lê die probleem daarin dat ons dit te menslik wil verstaan, terwyl die gebod sê: *...die sewende dag is die sabbat van die Here jou God*. Dit is dus 'n besondere dag ... God se dag.

Die geskiedenis van Eksodus 16 maak dit duidelik dat die volk moes leer en ervaar dat God hulle versorg. Hierdie versorging was liggaamlik sowel as geestelik. Hulle is van kos voorsien sonder dat hulle daarvoor gewerk het, wat beteken het dat hulle liggaamlik kon

rus. Die feit dat die dubbele porsie wat hulle op die sesde dag gekry het, nie sleg geword het nie, terwyl dit op die ander dae wel gebeur het, was bevestiging daarvan dat dit God is wat die kos gee. Só is ook die gees versorg.

Die volk kon hieroor alleen maar gepas reageer, naamlik om God te dank. Die sabbat is dus teken van God se sorg.

So moet die Sondag vandag ook vir die Christen 'n besondere dag wees: nog steeds God se dag. God se versorging van die mens na liggaam en gees het sy finale beslag gekry in die opstanding van Christus uit die dood. En so wil God vandag nog hê dat ons, net soos in Israel se tyd, êrens in ons gejaagde lewe tot stilstand sal kom om onder die besef te kom dat ons uit sy hand leef. Net soos wat die gebod vir Israel ingestel was, geld dit vandag nog en is dit ook ten behoeve van ons ingestel.

Kan ons reaksie vandag iets anders wees as dankbaarheid?

Gesang 119:1

28 Augustus

Eksodus 21:15, 17; Lukas 14:25-33

Sondag 34

Vraag 92: Hoe lui die Wet van die Here?

Antwoord: Toe het God al hierdie gebooie aangekondig: (Eks 20:12): Ek is die Here, jou God wat jou uit Egipte, uit die plek van slawerny, bevry het.

Die vyfde gebod: Eer jou vader en jou moeder, dan sal jy lank bly woon in die land wat die Here jou God vir jou gee.

Die eise vir dissipelskap wat Jesus in Lukas 14:26 stel, klink darem baie kras. Ons kan egter gerus wees dat Jesus nooit onbillike eise stel nie. Daarom kan ons met reg sê dat die bedoeling van Jesus hier, soos dit in ander uitsprake bevestig word, is dat ons familiebande nooit ons verhouding tot God mag versteur nie. Ons familie sal dus altyd tweede kom by 'n keuse tussen God en ons familie.

Dat familiebande baie belangrik is, is nie te betwyfel nie. Die gebod leer dit duidelik, maar die gebod vra nie blinde gehoorsaam-

heid nie. Dit wil eerder respek en eerbied beklemtoon en dit begin in die eerste instansie by jou ouers.

Ons sou ook kon sê die gebod vra dat 'n mens jou ouers nie in on-eer sal laat verval nie. Dit hou in dat 'n mens op jou beurt weer vir hulle sal sorg wanneer hulle nie meer vir hulle self kan sorg nie. Hulle menswaardige bestaan, veral in hulle oudag, is jou verantwoordelikheid. Dit is 'n verantwoordelikheid wat jy nie mag ontduik nie, en selfs *godsdienst* kan nie as 'n *verskoning* gebruik word nie (Mark 7:11-12).

In die gebod word 'n lang lewe beloof aan hulle wat die gebod gehoorsaam. Dit geld egter nie die individu op sigself nie; die bedoeling is in volksverband. Wanneer almal dus reg optree teenoor hulle ouers, kan hulle 'n gelukkige en geordende samelewing verwag wat lank sal voortbestaan.

Gesang 307:1-3

29 Augustus

Eksodus 21:12-14; Matteus 5:21-26

Sondag 34

Vraag 92: Hoe lui die Wet van die Here?

Antwoord: Toe het God al hierdie gebooe aangekondig: (Eks 20:13): Ek is die Here, jou God wat jou uit Egipte, uit die plek van slawerny, bevry het.

Die sesde gebod: Jy mag nie moord pleeg nie.

'n Mens moet met hierdie gebod versigtig wees dat jy nie in allerlei twisvrae verval nog voordat jy die gebod gelees het nie. Die gebod het te doen met opsetlike doodslag. So word dit verduidelik in Eksodus 21:12-14. As daar dus sprake was van opsetlikheid, van beplande doodslag, het dié uitspraak in Israel se tyd gegeld: 'n lewe vir 'n lewe. Wanneer dit per ongeluk gebeur het dat iemand doodgemaak is, was daar vrystede waarheen die persoon kon vlug om so vrypraak te ontvang (Deut 4:41, 42).

Toe Jesus oor hierdie gebod gepraat het, het Hy dit ook gehad oor moord in die vorm van vyandigheid. En in die res van die Nuwe Testament word dieselfde begrip weerspieël oor moord in die vorm

van haat. Ons het hier in beide gevalle 'n verskuiwing van die konkrete daad van die Ou Testament na 'n *gesindheid*.

Dit bevestig die reikwydte sowel as die erns van hierdie gebod. Ons mag nou in ons moderne tyd baie meer *beskaafd* wees as die Israëliete destyds in die woestyn, maar dan het ons vandag juis meer gesofistikeerde maniere van *moord pleeg*. Dood, wat egter voortspruit uit 'n verkeerde gesindheid, op watter wyse ook al, bly moord.

Met inagneming daarvan dat God *lewe gee en neem*, soos ons bely, kan daar eintlik nie onduidelikheid wees oor hierdie gebod nie.

Gesang 258:3

30 Augustus

Eksodus 22:16, 17; Matteus 19:1-12

Sondag 34

Vraag 92: Hoe lui die wet van die Here?

Antwoord: Toe het God al hierdie gebooie aangekondig: (Eks 20:14): Ek is die Here, jou God wat jou uit Egipte, uit die plek van slawerny, bevry het.

Die sewende gebod: Jy mag nie egbreuk pleeg nie.

Dit is interessant om te weet dat die Israëliete die gebod anders verstaan het as ons vandag. In hulle opset is die vrou gesien as besitting van die man en het egbreuk beteken jy lol met (steel) 'n ander man se besitting. As dit 'n ongetroude vrou was, het jy die verpligting gehad om met haar te trou indien haar vader dit toegelaat het, anders moes jy net die bruidskat betaal.

Jesus sê egter dat God dit anders bedoel het: een man en een vrou, en hulle twee sal een wees. Dit is egter duidelik dat hierdie gebod ook wyer reik en om 'n bepaalde gesindheid gaan. Selfs al sou jy net 'n ander vrou/man begeer, pleeg jy egbreuk. Daarom is dit ook egbreuk om die eenheid tussen jou en jou vrou/man, soos God dit bedoel het, weg te wees of tot niet te wil sien gaan.

God wil dit nie. Hy wil dat daar getrouheid tussen man en vrou sal wees. Die huwelik as instelling van God moet 'n spieëlbeeld wees

van sy trou teenoor die mens. Egbreuk is dus enige daad van ontrouheid tussen man en vrou.

Ons landswette sluit ook vandag hierby aan. Die vrou word nie meer gesien as besitting van die man nie, maar gelykwaardige eggenoot. As ons praat van 'n huwelik wat gaan plaasvind en ons gebruik die meer algemene woord *troue*, is dit spreekwoordelik van wat die bedoeling is, naamlik trou aan mekaar.

Op grond van Christus se duidelike uitspraak mag ons dit nie anders verstaan nie.

Gesang 316:1

31 Augustus

Eksodus 22:1-4; 2 Tessalonisense 3:10

Sondag 34

Vraag 92: Hoe lui die Wet van die Here?

Antwoord: Toe het God al hierdie gebooie aangekondig: (Eks 20:15): Ek is die Here, jou God wat jou uit Egipte, uit die plek van slawerny bevry het.

Die agtste gebod: Jy mag nie steel nie.

Soos met die sesde en sewende gebod, lê die bedoeling van die agtste gebod in die eerbied vir dít waarom dit in die gebod gaan. Die wese van die oortreding van hierdie gebooie lê daarin dat ons die saak waaroor dit in die gebod gaan, onttrek aan die heerskappy van God. Dit beteken dat ons dan ander norme aanwend ten opsigte van hierdie gebooie as wat die gebod self gee.

So sal ons byvoorbeeld praat van *besigheid is besigheid*, terwyl ons daarvan bewus is dat ons in die *transaksie* tot die nadeel of skade van die ander persoon opgetree het. Ons is deeglik bewus daarvan dat, soos die Heidelbergse Kategismus dit uitdruk, hierdie gebod alle soorte diefstal insluit, en tog is ons tevrede as ons nie gevang is nie en daarom ook aanvaarbaar vir onself.

Hierdie gebod behels egter ook meer as dit wat op die lappe kom wanneer ons diefstal ontdek is. Ons moet in gedagte hou dat as ons hier op die aarde met so iets weggekom het, dit nog nie beteken dat ons van God se oordeel af sal kan wegkom nie. Die Skrif sê baie duidelik dat ons rekenskap sal moet gee oor alles in ons lewens, ook oor die *aardse* verborge dinge.

Ons tref natuurlik ook die *gesofistikeerde* vorms van diefstal aan wat in hierdie wêreld al tot 'n fyn kuns ontwikkel is. 'n Saak soos luiheid geld ook onder hierdie gebod, wat daarop neerkom dat daar nie geëet mag word as jy nie werk nie. Dit gaan dus in ons optrede in alle omstandighede om *geregtigheid* en hierteenoor staan *valsheid*.

Die ergste is dat ons vergeet dat alles op hierdie aarde aan God behoort. Wanneer ons dus enige iets bewustelik op onregverdige wyse bekom, is dit diefstal teenoor God.

Miskien moet ons onself ten opsigte hiervan meer toets.

Gesang 273:1

1 September

Eksodus 23:1-3; Jakobus 3:1-12

Sondag 34

Vraag 92: Hoe lui die Wet van die Here?

Antwoord: Toe het God al hierdie gebooie aangekondig: (Eks 20:16). Ek is die Here, jou God wat jou Egipte, uit die plek van slawerny, bevry het.

Die negende gebod: Jy mag nie vals getuienis teen 'n ander gee nie.

In die Kerk praat ons van en met mekaar as broer en suster. Dit is moontlik omdat God in Christus ons in dié besondere verhouding tot mekaar geplaas het. As broers en susters staan ons dus op dieselfde vlak langs mekaar voor God.

God het in sy wysheid aan ons die vermoë gegee om sinvol met mekaar te kan kommunikeer. Die belangrikste van hierdie sinvolle kommunikasie is om vir mekaar te kan sê dat ons mekaar liefhet. As ons die Bybel reg lees en verstaan, kan ons duidelik sien dat God die

gawe van spraak juis bedoel het as voertuig van die liefde, in die eerste plek tot Hom en dan ook tot ons naaste.

In die lig hiervan kan ons dus ook verstaan waarom God groot verantwoordelikheid van ons vra ten opsigte van die woorde wat ons besig. Die derde gebod het in 'n sekere sin al hiermee te make wanneer God die verkeerde gebruik van sy Naam verbied. In die negende gebod gaan dit in die besonder oor getuienis in hofsake. Dit is interessant om daarop te let dat ons gewaarsku word om nie 'n arm man te bevoordeel net omdat ons vir hom jammer is nie. 'n Mens verwag eintlik die teenoorgestelde waarskuwing!

Ons moet ook oppas dat ons nie hierdie gebod verskraal nie. Die gebod geld nie net wanneer ons in howe getuig nie, maar juis in ons elke dag se omgang met die gesproke woord. En voorbeelde hiervan is legio.

Dat die woord magtig is, ly geen twyfel nie. Dit het die mens heel aan die begin van die skepping agtergekom. Ongelukkig was dit ook die eerste gruwelike misbruik van die woord toe Satan vir Adam en Eva mislei het. Die gedeelte in Jakobus spreek hom ook duidelik hieroor uit.

Ons het inderdaad 'n wag voor ons mond nodig.

Gesang 306:4

2 September

Eksodus 20:17; Jakobus 1:14,15

Sondag 34

Vraag 92: Hoe lui die Wet van die Here?

Antwoord: Toe het God al hierdie gebooie aangekondig: (Eks 20:17): Ek is die Here, jou God wat jou uit Egipte, uit die plek van slawerny bevry het.

Die tiende gebod: Jy mag nie iemand anders se huis begeer nie. Jy mag nie sy vrou begeer nie, ook nie 'n slaaf of slavin, 'n bees of 'n donkie, of enigiets wat aan hom behoort nie.

Waar dit in die eerste tot die negende gebod gaan oor die praktyk van sonde deur daad- of woordoortredings, gaan dit in die tiende

gebod oor die hart, waar, soos die Ou Testament dit stel, die oorsprong van die sonde lê. Die gebod wil dit dus duidelik stel dat ons selfs nie eers die sonde moet wil nie.

Hiermee word nie bedoel die eintlik niksseggende droomsug van "ek wens ek ..." nie. As daarmee egter 'n bepaalde onvergenoegdheid en daarom ongelukkigheid met jou omstandighede bedoel word, is dit ook sonde teenoor God.

Hier word dus heel konkreet bedoel dat die gedagtes of begeertes, soos Jakobus dit stel, bevrug raak en lei tot sonde. Die gebod wil ons dus waarsku dat die wese van sonde en die begin van 'n oortreding reeds in die hart teenwoordig is. Daarom moet ons ook ons gedagtes probeer suiwer hou om nie in die versoeking gelei te word nie.

Die gebod maak dit verder duidelik dat sonde nie iets toevalligs is wat ons kan vermy of doen soos ons lus het nie. Dit bevestig die feit dat ons van nature so is, want uit die hart kom daar slegte gedagtes en daarom ontaard ons begeertes.

Omdat hierdie gebod ons in ons menswees ontmasker as sondaars voor God, dwing dit ons om voor God te buig. Dit is dan wanneer ons die heerlike boodskap van die verlossing in Christus hoor ... dat ons deur sy genade, verniet, sonder verdienste, op grond van die geloof regverdig verklaar word.

Wat 'n heerlike boodskap!

Gesang 230:1-3

3 September

Eksodus 20:1-11; Markus 12:28-34

Sondag 34

Vraag 93: Hoe word hierdie gebooië ingedeel?

Antwoord: In twee tafels, waarvan die eerste in vier gebooië ons leer hoe ons ons teenoor God moet gedra, die tweede in ses gebooië, wat ons aan ons naaste verskuldig is.

Hierdie baie bekende Bybelgedeelte sê vir ons baie duidelik hoe ons verhouding met God moet wees. Jy moet Hom liefhê met jou hele menswees - dít wat jy is. Ons verhouding met God is soos 'n

liefdesverhouding. Tussen jou en Hom is daar geen geheime nie. Omdat jy weet dat Hy almagtig is, weet jy ook dat jy in al die dimensies van jou lewe op God kan staatmaak. Maar dit is juis ons *klein*-geloof wat ons baiekeer in die steek laat. In die alledaagse en *maklike* dinge is dit nie vir ons moeilik om op God staat te maak en te weet dat Hy ons sal lei nie. Hoeveel keer gebeur dit egter nie dat ons in 'n krisis beland en dan vergeet dat ons op God moet staatmaak nie. Juis in die situasies waar ons Hom die nodigste het, vergeet ons Hom en maak ons staat op eie kragte en vermoëns. Hierdie God van ons is nie net 'n God vir die *maklike* dinge nie. Nee, Hy is juis daar dat ons ook in die moeilike tye op Hom kan staatmaak. Ons geloof in Hom is net nie groot genoeg om in alle omstandighede op Hom staat te maak nie. Daarom moet ons ons hele lewe aan Hom opdra en vir Hom vra dat Hy ons geloof só sal versterk dat ons sal weet dat ons op Hom kan staatmaak. In ons verhouding met Hom moet ons dit weet en moet ons dit herhaaldelik vir onself sê: God sal ons nie in die steek laat nie. Help my God, dat ek U nie in die steek laat nie!

Gesang 262:1,6

4 September

Eksodus 20:12-17; Lukas 10:25-37

Sondag 34

Vraag 93: Hoe word hierdie gebooie ingedeel?

Antwoord: In twee tafels, waarvan die eerste in vier gebooie ons leer hoe ons ons teenoor God moet gedra, die tweede in ses gebooie, wat ons aan ons naaste verskuldig is.

Die tweede tafel van die wet sê dat jy jou naaste moet liefhê soos jouself. Daarom is dit nodig om jouself eers af te vra hoe lief jy jouself het. Baiekeer dink ons iemand is verwaand as hy hierdie vraag vra. Dit is immers nie 'n toonbeeld van nederigheid nie. As 'n mens hierdie vraag vra om jouself daardeur in die middelpunt te plaas, is dit verkeerd. Dit is egter vir die gelowige nodig om te weet wie hy is en hoe goed hy homself ken. As jy jouself ken, kan jy vrede maak met al jou goeie en slegte hoedanighede. Jy het jouself lief soos jy is.

Omdat jy jouself ken (soos jy is), is dit vir jou moontlik om sinvolle verhoudings met jou naaste aan te knoop. Maar wie is my naaste dan? Is dit elke liewe mens wat ek elke dag van my lewe om my het, wat ek in die straat raakloop, van wie ek in die koerant lees of oor die radio hoor. As dit my naaste is, gaan ek gedurig net besig wees met naastediens. In die voorbeeld wat Jesus vir die wetgeleerde gee, gee Hy dié antwoord: Gaan maak soos die Samaritaan. Dit is Jesus se opdrag.

As jy die vraag vra wie jou naaste is en jy kry 'n antwoord, hoe reageer jy dan teenoor daardie man wat langs die pad lê en nie binne jou definisie van 'n naaste inpas nie. Nee, in plaas daarvan om te vra wie jou naaste is, moet jy eerder jou lewe só inrig dat jy kan kyk wie se naaste jy kan wees!

Gesang 262:1, 2

5 September

Eksodus 20:3; 1 Johannes 5:18-21

Sondag 34

Vraag 94: Wat gebied God in die eerste gebod?

Antwoord: Ek moet ter wille van my sieleheil en saligheid alle afgodery, towery, waarsêery, bygeloof, aanroeping van heiliges of ander skepsels vermy en daarvan wegvlug. Ek moet die enige ware God reg leer ken, Hom alleen vertrou, my slegs aan Hom met alle nederigheid en geduld onderwerp en van Hom alleen alle goeie dinge verwag. Ek moet Hom met my hele hart liefhê, vrees en eer. Sodoende sien ek eerder van alle skepsels af as om in die minste teen sy wil te handel.

Omdat ons aan God behoort, het ons die versekering dat ons sondes nie vir ons die ewige dood tot gevolg sal hê nie. En ons weet ook dat God sy Seun na ons gestuur het, sodat ons vir altyd kan leef! Die Satan het egter ten doel om ons deel te laat word van sy ewige dood. Hy probeer dit op verskeie maniere regkry en ons word veral gewaarsku teen ondergenoemde voorbeelde:

Afgodery: Dit hoef nie 'n Baälgod te wees soos in die Ou Testament nie. Kyk na jou eie lewe - waarvoor leef jy, wat is vir jou die belang-

rikste? Is dit dalk jou sport waarin jy goed is, jou status in die gemeenskap, of jou werk? Met hierdie dinge is daar niks verkeerd nie, solank dit nie jou eerste prioriteit in die lewe is nie.

Waarsêery en bygeloof: Is jy versigtig vir die nommer dertien, of glo jy dalk dat 'n swart kat wat oor die pad loop, 'n slegte teken is? Of rig jy jou lewe in volgens wat toekomsvoorspellers sê, byvoorbeeld oor wanneer die Derde Wêreldoorlog gaan uitbreek of wanneer die wederkoms gaan wees?

Towery en aanroeping van heiliges en ander skepsels: Het jy dalk al glasier-glasie gespeel of probeer om met die bonatuurlike kontak te maak. Baie mense glo dat hierdie dinge nie bestaan nie. Die Bybel praat egter op verskeie plekke hiervan en wys dit ook af. Ons noem dit okkultisme. Die enigste manier om van hierdie dinge weg te kan vlug, is deur Jesus Christus. Deur ons geloof in Hom is dit vir ons moontlik om teen Satan en al sy listige planne teenstand te bied. Ons geloof in Jesus Christus is die enigste teenvoeter. Volhard hierin!

Psalm 116:1, 2, 3

6 September

Eksodus 20:3; Jeremia 17:5-13

Sondag 34

Vraag 34: Wat gebied God in die eerste gebod?

Antwoord: Ek moet ter wille van my sieleheil en saligheid alle afgodery, towery, waarsêery, bygeloof, aanroeping van heiliges of ander skepsels vermy en daarvan wegvlug. Ek moet die enige ware God reg leer ken. Hom alleen vertrou, my slegs aan Hom met alle nederigheid en geduld onderwerp en van Hom alleen alle goeie dinge verwag. Ek moet Hom met my hele hart liefhê, vrees en eer. Sodoende sien ek eerder van alle skepsels af as om in die minste teen sy wil te handel.

Voordat jy jou vertrou in 'n persoon kan stel, moet jy hom/haar eers leer ken. Namate 'n mens mekaar beter leer ken, neem jou vertrou in mekaar toe en kan 'n mens al hoe meer op mekaar staatmaak. 'n Suksesvolle verhouding word grootliks bepaal deur hoe goed

jy 'n persoon ken. Die belangrikste manier om iemand te leer ken, is deur met mekaar te praat.

My verhouding met God is ook so. Hoe beter ek God leer ken, hoe makliker is dit vir my om op Hom staat te maak en leer ek om al hoe meer op Hom te vertrou. Ook belangrik is om vir God reg te leer ken. Die enigste manier om God reg te leer ken, is om Hom toe te laat om met jou te praat. Die wyse waarop Hy met my praat, is deur middel van die Bybel. Hierin lees ons van God, wat Hy alles gedoen het, wat Hy nog kan doen en wat Hy vir my beteken. Sy groot genade vir my (deur Jesus Christus) staan hierin op die voorgrond. As ek egter nie my Bybel lees nie, kan ek nie hiervan bewus wees nie.

As ek nie my Bybel lees nie, sal ek ook nie weet dat dit verkeerd is om primêr op mense staat te maak nie. Dit gebeur soms dat 'n mens jou deur mense laat lei, veral in 'n belangrike besluit, en dan teleurgestel word. Praat eers met God voordat jy 'n besluit neem. Bid tot Hom en vra dat Hy vir jou leiding moet gee. Deur met Hom te praat, sê jy vir Hom dat jy glo wat in sy Woord staan en dat jy Hom vertrou.

Gesang 306:1, 2

7 September
Sondag 34

Eksodus 20:3; 1 Petrus 5:5-7; Jakobus 1:12-18

Vraag 94: Wat gebied God in die eerste gebod?

Antwoord: Ek moet ter wille van my sieleheil en saligheid alle afgodery, towery, waarsêery, bygeloof, aanroeping van heiliges of ander skepsels vermy en daarvan wegvlug. Ek moet die enige ware God reg leer ken, Hom alleen vertrou, my slegs aan Hom met alle nederigheid en geduld onderwerp en van Hom alleen alle goeie dinge verwag. Ek moet Hom met my hele hart liefhê, vrees en eer. Sodoende sien ek eerder van alle skepsels af as om in die minste teen sy wil te handel.

Die mens wil graag vry wees. Selfs iemand met die mees liberale siening van vryheid sal moet erken dat vryheid geleë is in 'n gebondenheid, wat ook al die aard van hierdie (twyfelagtige) gebondenheid

mag wees. Vir die gelowige is vryheid geleë in sy gebondenheid aan God: die wete dat ons vergewing kry vir ons sondes deur die bloed van Jesus Christus. Hierdeur word ons bevry uit die mag van Satan. Ons word met ander woorde vry van al ons sonde. Geen sonde is vir Jesus Christus te groot om te vergewe nie. Trouens, Hy het dit mos alreeds op Hom geneem.

Omdat ons weet dat ons deur God bevry is, leef ons in gebondenheid aan Hom. Daarom moet ons ons in nederigheid en geduld aan Hom onderwerp. Hierdie rus nie soos 'n verpligting op ons nie, maar spruit voort uit ons dankbaarheid vir dít wat God vir ons doen. En daarom rig ons ons lewens in soos wat Hy wil hê ons dit moet doen. Ons lewe is met ander woorde 'n lewe van dankbaarheid omdat Hy so goed vir ons is.

Boonop kry ons, sonder dat ons deel daaraan het, 'n prys. Die Bybel noem dit 'n oorwinningsprys. Ons word deel van die oorwinning wat Jesus Christus oor die graf behaal het. Hierdie prys is die lewe. Ons lewe elke dag saam met Jesus Christus en ons weet ook dat ons vir altyd saam met Hom gaan lewe. God is baie goed vir ons.

Gesang 177:1,5

8 September

Eksodus 20:3; Psalm 148

Sondag 34

Vraag 94: Wat gebied God in die eerste gebod?

Antwoord: Ek moet ter wille van my sieleheil en saligheid alle afgodery, towery, waarsêery, bygeloof, aanroeping van heiliges of ander skepsels vermy en daarvan wegvlug. Ek moet die enige ware God reg leer ken, Hom alleen vertrou, my slegs aan Hom met alle nederigheid en geduld onderwerp en van Hom alleen alle goeie dinge verwag. Ek moet Hom met my hele hart liefhê, vrees en eer. Sodoende sien ek eerder van alle skepsels af as om in die minste teen sy wil te handel.

In vers 13 word daar gesê dat die Naam van die Here geprys en verhewe moet word. Maar sou dit nie beter wees om die Here, in plaas van sy Naam te prys nie? Om in die Ou-Testamentiese tyd 'n

persoon se naam te besing, was eintlik net 'n ander manier om te sê dat jy inderdaad die persoon self besing. Daar was tóé baie meer waarde geheg aan 'n naam as in vandag se tyd. As die psalmdigter dus sê dat hy die Naam van die Here prys en verhewe, sê hy dit vir die Here self.

Soos hierdie psalm, is daar nog baie soortgelyke psalms wat die Here loof en prys. Hierdie ingesteldheid behoort ook deel van elke gelowige se lewe te wees. Ons vergeet egter so maklik om dit te doen. Ons is maar altyd net besig om van die Here te vra. En die Here gee ook - baie meer as wat ons vra. Daarom behoort ons Hom te loof vir dit wat Hy is en wat Hy vir ons doen en gee.

Daar is baie maniere waarop ons Hom kan eer. Ons kan dit doen deur ons betrokkenheid in die erediens, veral tydens die lofgesang en gebed. Ons moet dit ook in ons persoonlike gebed doen. Juis dan kan ons op 'n besondere manier vir God dankie sê. Ons moet ook vir ander mense vertel van God en wat Hy vir my beteken. Daar is baie geleenthede waar ons van God kan getuig. Ons hoef nie daarvoor te soek nie. Hulle is daar, ons moet hulle net benut. Probeer en ervaar dit om vir iemand van ons wonderlike God te vertel.

Gesang 63:1-4

9 September

Eksodus 20:3; 1 Korintiërs 10:1-22

Sondag 34

Vraag 95: Wat is afgodery?

Antwoord: Dit is om in die plek van die enige ware God wat Hom in sy Woord geopenbaar het, of naas Hom iets anders uit te dink of te hê waarop jy jou vertrou stel.

God het Hom deur die eeue op verskeie maniere aan die mens geopenbaar. Hierdie openbaring het sy hoogtepunt bereik in Jesus Christus. Danksy die inspirasie van God, het sy openbaring nie verlore gegaan nie, maar is dit deur mense opgeteken. Daarin kan ons vandag nog sien hoe Hy as die enigste ware God Hom bemoei het met sy volk.

Ten spyte daarvan dat Hy hom direk aan Israel geopenbaar het, byvoorbeeld deur middel van 'n wolk, het hulle nog steeds vir hulle 'n goue kalf gebou. 'n Afgodsbeeld waarrondom hulle gedans het en wat hulle aanbid het. Daar is ook verskeie ander voorbeelde dat die volk hulle verskeie male tot Baālgodsdiens gewend het.

Die wêreld tree vandag nie veel anders op nie. Ons bou vir ons moderne goue kalwers. Anders as in die geval van Israel, is dit nie fisiese afgode nie, maar dinge in die wêreld wat ons aanbid. Dink maar aan die volgende: die natuurwetenskappe en sy uitvindinge word verhef asof dit alles kan doen en verklaar; die doen en late van die ekonomie kan die wêreld maak en breek soos hy wil; mense glo dat hulle met hulle politieke sisteme die finale antwoord het; die mens en sy prestasies word verhef as die spil waarom alles draai. En so kan ons aangaan en voorbeelde opnoem van hoe die mens self sy afgode skep.

Hierdie tydsgees van die wêreld moet gebreek word. Daar is net een manier om dit te doen: Die wêreld moet nie meer sy vertroue in homself stel nie, maar in God. Dit is daarom ons as gelowiges se taak om hierdie ware God op soveel maniere moontlik te verkondig.

Psalms 38:1

10 September

Eksodus 20:4-6; Jesaja 40:12-31

Sondag 35

Vraag 96: Wat eis God in die tweede gebod?

Antwoord: Ons mag God op geen enkele manier afbeeld nie en Hom op geen ander manier vereer as wat Hy in sy Woord beveel het nie.

Wie is God? 'n Baie eenvoudige definisie is om te sê Hy is die Skepper en Onderhouer van alles. Wanneer ons egter probeer om hierdie alles te beskryf, raak dit 'n taak van onmoontlikheid. In hierdie wêreld is daar al baie oor die skepping geskryf en daar gaan nog baie geskryf word. En nog steeds sal *alles* nie beskryf wees nie!

Kan ons God met iemand probeer vergelyk om so meer perspektief oor sy grootheid te verkry? Dalk Abraham of Salomo of

Paulus? Dit kan egter nie, want wat hulle gedoen het, is maar 'n druppel in die emmer in terme van wat God alles gedoen het.

God is só groot dat dit onmoontlik is om Hom te begrens óf om Hom af te beeld. 'n Afbeelding is 'n menslike skepping en dit sal afbreuk doen aan wie God werklik is. 'n Afbeelding beperk God. God is soos wat Hy is en nie soos 'n mens wil hê Hy moet wees nie. Wanneer ons dus probeer om God af te beeld, is ons besig om Hom in 'n kassie te druk. 'n Kassie waaruit ons Hom kan haal en gebruik soos dit ons pas. Wanneer ons Hom klaar gebruik het, kan ons Hom weer in sy kassie terugsit.

God gaan alle verstand te bowe. Omdat Hy so groot is, weet ons dat Hy ook in sy almag vir my sal sorg. Daarom moet ek nie my tyd verwyd om te probeer om Hom te verklaar of af te beeld nie. Nee, gebruik dit eerder om sy grootheid te besing en om Hom as die God van alles te dien.

Psalm 48:1, 4

11 September

Eksodus 20:4-6; Deuteronomium 12:29-32

Sondag 35

Vraag 96: Wat eis God in die tweede gebod?

Antwoord: Ons mag God op geen manier afbeeld nie en Hom op geen ander manier vereer as wat Hy in sy Woord beveel het nie.

God kan op verskeie maniere vereer word: deur erediensbywoning; offergawes; Bybelstudie; kerklike aktiwiteite; naastediens; getuienis en nog veel meer. As ons egter al hierdie dinge doen en dit kom nie uit ons harte nie, is ons besig om sonde te doen. Ons noem dit formalisme. Wat die uiterlike (vorm) betref, lyk dit dan of iemand se verhouding met God in orde is. Hy doen dit egter net omdat die gemeenskap dit van hom vereis en hy nie verwerp wil word nie. Maar agteraf getuig sy lewe nie van 'n *voorbeeldige* lewe nie.

Om God te vereer, moet 'n mens by jou innerlike self begin. Voordat daar nie 'n persoonlike verhouding tussen jou en God bestaan nie, is dit nie moontlik om Hom werklik te vereer nie. In jou

persoonlike verhouding met God, stel jy jouself aan Hom ondergeskik. Jy erken die feit dat Hy in beheer van jou lewe is. Jy sê eintlik: "God, laat U Gees my lewe beheer en rig soos wat U dit wil hê." En hoe meer jy jou aan God ondergeskik stel, hoe makliker is dit vir Hom om beheer oor jou lewe uit te oefen.

Om God te vereer, kom in wese daarop neer om jou aan Hom ondergeskik te stel. Dan vereer jy God eerstens in jou persoonlike verhouding met Hom en veral in jou gebed. Wanneer dit op hierdie persoonlike vlak moontlik is om die lof van God te besing, is dit vir jou ook moontlik om dit na buite te doen. Jy doen dit dan sonder om skuldig te voel of omdat dit sogenaamd van jou verwag word.

Gesang 182:1, 5

12 September

Jesaja 40:12-26

Sondag 35

Vraag 97: Mag ons dan glad nie beelde maak nie?

Antwoord: God kan en mag op geen enkele manier afgebeeld word nie. Die skepsels mag wel afgebeeld word, maar God verbied dat ons van hulle afbeeldings maak en besit om dit te vereer en Hom daardeur te dien.

In die gelese gedeelte word die grootheid, die almag, die verheuenheid van God bekend gemaak. Uit Hom en deur Hom is alles. Daar is niemand aan wie Hy verantwoording moet doen, of van wie Hy raad moet vra nie. God is bo die skepping verheue en daarom kan niks in die skepping aangewend word om God, Wie verheue is, af te beeld nie.

Tereg word die vraag twee maal herhaal: *Met wie kan julle God dan vergelyk?* Daar is niks wat naby sy heerlikheid, sy heiligheid kom om Hom mee te vergelyk nie.

Ook kan ons dit so verklaar en sê: Deur God met 'n beeld te vergelyk, word Hy verneder en beledig, want daar is niks in die ganse skepping waarmee Hy vergelyk kan word nie. Daar is niks wat waardig is om iets van God te weerspieël nie. Daarom kan en mag daar in

gehoorsaamheid aan die gebod, geen beeld, fisies, geestelik of in watter vorm ook al, van God gemaak word nie.

Vers 18 vra: *Met wie kan julle God dan vergelyk? Kan ons? Nee.* Die woorde van Psalm 145 is waar: ... *sy grootheid is ondeurgrondelik.*
Gesang 6:1, 2

13 September

Eksodus 31:1-11; Eksodus 37: 17-24

Sondag 35

Vraag 97: Mag ons dan glad nie beelde maak nie?

Antwoord: God kan en mag op geen enkele manier afgebeeld word nie. Die skepsels mag wel afgebeeld word, maar God verbied dat ons van hulle afbeeldings maak en besit om dit te vereer en Hom daardeur te dien.

In die gelese gedeelte vind ons daar word na beelde verwys soos op talle ander plekke in die Bybel. Ons lees van 'n kandelaar wat bestaan uit 'n stam, blomkelke, knoppe en kroonblare. Wat 'n pragtige kunswerk moes dit nie gewees het wat Besaleël tot stand gebring het met die talent wat hy van God ontvang het nie?

Die mens ontvang sy gawes en talente van God. God skenk die gawe om kunstig te wees en die kunswerk wat deur die mens tot stand gebring word, kan ook deur ander gesien, geniet en waardeur word as besondere gawe van God waarmee daar ook gewoeker word.

Daarom hoef ons nie weg te skram as ons 'n beeld of tekening wat 'n beeld van iets uit die skepping is, sien nie.

Daar is wel perke en ons mag nie toegee dat alle kuns goed, reg en aanvaarbaar is nie. Ons sal dit aan die norm van God se Woord moet meet of dit welvoeglik en opbouend is, of onwelvoeglik en sedebederwend.

God verbied nie die maak van beelde nie, maar die dien van die beelde. Daarom lees ons: *Jy mag hulle nie vereer of dien nie, want Ek, die Here jou God, eis onverdeelde trou aan My.*

Gesang 241:2

14 September

Markus 13:1, 2

Sondag 35

Vraag 97: Mag ons dan glad nie beelde maak nie?

Antwoord: God kan en mag op geen enkele manier afgebeeld word nie. Die skepsels mag wel afgebeeld word, maar God verbied dat ons van hulle afbeeldings maak en besit om dit te vereer en Hom daardeur te dien.

Die tempel, so groot en indrukwekkend met al sy versiersels, is die werk van mensehande. Dit is iets om oor te roem en die aandag daarop te vestig. Maar Jesus wys die dissipels daarop dat ook dit wat vir hulle heilig is, vernietig sal word.

Niks, hoe volmaak en heilig ook al in die mens se oog, sal ewig bly staan nie.

Deur die gawes en talente wat God aan die mens skenk, word pragtige kunswerke geskep en tot stand gebring. God wil ons met die tweede gebod leer om die *regte* waardering daarvoor te toon en die genot daarvan te belewe. Daarom sê Hy dan ook uitdruklik dat jy die beelde nie sal vereer of dien nie.

Daardie beelde wat deur die mens geskep word, moet dus nie so verhef word dat dit afbreuk sal doen aan en skeiding sal bring in die noue verband wat daar tussen skepsel en Skepper bestaan nie. Dit moet altyd, al lyk so 'n beeld hoe volmaak en sonder enige gebreke, beskou word as nietig, verganklik, ook onvolmaak en met sonde besmet.

As dit so beskou word, kan die werk van die mens se hande reg waardeer word en die nodige erkenning ontvang.

Gesang 264:1, 2

15 September

Matteus 7:21-23

Sondag 35

Vraag 97: Mag ons dan glad nie beelde maak nie?

Antwoord: God kan en mag op geen enkele manier afgebeeld word nie. Die skepsels mag wel afgebeeld word, maar God verbied dat ons

van hulle afbeeldings maak en besit om dit te vereer en Hom daardeur te dien.

Wat 'n ontugtering moet dit nie wees nie! Wonderwerke is gedoen. Duiwels is uitgedryf. En dan die antwoord: *Gaan weg van My af, julle wat die wet van God oortree.*

So maklik gebeur dit dat ons in beelddiens verval. Dit gebeur wanneer ons God op ons manier wil dien en nie soos Hy ons leer nie. Hy wil dat ons Hom in woord, waarheid en gees sal dien en verder dat ons dit sal aanvaar dat daar deur die geloof alleen verlossing is.

Maar hoe maklik skep ons vir ons beelde met ons woorde, gedagtes en dade en dink dit is hoe ons God moet dien en dat ons verlos sal word?

In die eerste gebod beveel God ons om Hom alleen te dien. Dit beteken om ons vertrouwe volkome op Hom alleen te vestig.

In die tweede gebod beveel Hy ons dat ons Hom nie deur beelde moet aanbid nie. Hy beveel ons dat ons nie vir ons beelde op welke wyse sal skep om Hom daardeur te dien nie.

God waarsku my teen my eie vormgodsdien; 'n godsdien waarin die eie ek sentraal staan.

Gesang 259:1, 2

16 September

Johannes 20:26-31

Sondag 35

Vraag 98: Mag ons beelde as "boeke van die leke" in die kerkgebou toelaat?

Antwoord: Nee, want ons moet nie wyser as God wil wees nie. Hy wil sy Christene nie deur stom beelde nie, maar deur die lewende verkondiging van sy Woord laat onderrig.

In vers 31 lees ons: .. *sodat julle deur te glo, in sy Naam die lewe kan hê.* Maar is dit nie soms 'n bietjie moeilik om dit te aanvaar nie?

Tog is dit hoe God ons red: deur geloof. Hy voed en versterk die geloof deur sy Woord. Hy wil dat ons ons deur sy Woord tot hierdie waarheid van die lewe gelei sal word. God wil dat ons, deur die

Woord te hoor en daarin te glo, gered sal word. Slegs die Woord van God kan ons tot geloof lei.

Daar is godsdienstige groepe wat van beelde gebruik maak om die oningeligte te onderrig. Deur die gebruik van beelde in die kerk, word die tweede gebod oortree waar God juis verbied dat Hy deur mensgemaakte beelde gedien sal word, maar soos Hy ons in sy Woord leer.

God wil dat Hy in woord en waarheid gedien sal word en nie volgens die beelde wat die mens bedink nie. Daarom moet ons uiters versigtig wees - ook hoe ons met die talle kinderbybels omgaan sowel as met die talle stories wat in die prediking gebruik word.

Glo die Woord van God.

Gesang 40:4

17 September

1 Korintiërs 1:18-25

Sondag 35

Vraag 98: Mag ons beelde as "boeke van die leke" in die kerkgebou toelaat?

Antwoord: Nee, want ons moet nie wyser as God wil wees nie. Hy wil sy Christene nie deur stom beelde nie, maar deur die lewende verkondiging van sy Woord laat onderrig.

Tomas, die dissipel van Jesus, het by geleentheid gesê hy sal nie glo as hy nie die merke van die spykers in die hande van Christus gesien het nie.

Sou dit nie ook vir ons makliker gewees het om te glo as ons ook uitstaande tekens kon waarneem nie?

Maar luister wat sê Jesus van dié wat 'n teken soek om die geloof te bevestig: *'n Slegte en afvallige geslag vra 'n teken...* (Mat 12:39).

God voed ons geloof op 'n besondere manier al is dit soms vir ons 'n dwaasheid. God wil dat ons deur die hoor van die Woord en deur dit te glo, gered sal word.

Hoe dwaas en onmoontlik dit ook al vir die mens met al sy wysheid in pag mag klink, bly dit nog steeds die wysheid van God om ons

te red deur die geloof wat uit die hoor van die gepredikte Woord spruit.

Laat ons met al die sogenaamde bykomstighede nie wyser as God wil wees deur van nuttelose beelde gebruik te wil maak nie, maar laat ons ons eerder lei deur die suiwer verkondiging van sy Woord.

Gesang 305:1

18 September

Levitikus 24:10-16

Sondag 36

Vraag 99: Wat eis die derde gebod?

Antwoord: Ons mag die Naam van God nie laster of misbruik deur te vloek, deur 'n valse eed of deur onnodig te sweer nie. Verder mag ons nie deur stil te bly of dit toe te laat, ons aan sulke verskriklike sondes skuldig maak nie. Kortom, ons mag die heilige Naam van God nie anders as met vrees en eerbied gebruik nie, sodat Hy deur ons reg bely, aangeroep en in al ons woorde en werke geprys word.

Jou naam is jy. Dit sê wie en wat jy is. Omdat dit waar is van ons, is dit sekerlik ook waar van die mense in die Bybel. So sê die Naam van God ook wie en wat Hy is. Hy is Vader, Almagtige, Skepper en Onderhouer. Ja, sy Naam is Hy.

Elke keer as hierdie Naam oor die lippe van mense kom, mag dit net wees tot sy eer, anders is dit laster van sy Naam. Om sy Naam te loof, is om Hom te loof. Daarom, om sy Naam te vloek of daarmee te vloek, is om Hom te vloek. Dit smee om sy oordeel. Elkeen wie God laster, sal die straf daarvoor kry. Ons is dankbaar, daarom wil ons sy Naam gebruik tot sy eer en vir dié doel alleen. Enige ander omgang met die Naam is 'n vloek en vra om sy straf.

Elke keer as ons God loof, weet ons dat Hy ons hoor. Of dit 'n lof of 'n vloek is, God sal van Homself laat hoor en sien as sy Naam genoem word. So sál Hy tot aan die einde van tyd sorg vir die saligheid van hulle wat Hom wil ken en sy mees geharde vyand laat erken dat Hy die Here God is.

Gesang 7

19 September

Sagaria 8:16-17

Sondag 36

Vraag 99: Wat eis die derde gebod?

Antwoord: Ons mag die Naam van God nie laster of misbruik deur te vloek, deur 'n valse eed of deur onnodig te sweer nie. Verder mag ons nie deur stil te bly of dit toe te laat, ons aan sulke verskriklike sondes skuldig maak nie. Kortom, ons mag die heilige Naam van God nie anders as met vrees en eerbied gebruik nie, sodat Hy deur ons reg bely, aangeroep en in al ons woorde en werke geprys word.

Die waarheid maak seer", sê die spreekwoord. "Die waarheid hou vir altyd, die leuen net vir 'n oomblik, sê Spreuke. Die naam van ons Here het die manier om die waarheid uit te lig en die leuen te ontbloot. Die slang van ouds het mos gesê: *God weet...* en *God het gesê...* Van toe af is die Naam gebruik om gewig aan die leuen te (probeer) gee. Die waarheid beskaam die duiwel. Daarom sal hy wat nie terugdeins vir die waarheid nie, sekerlik al die duiwels in die hel beskaam, en die slang wat sy leuens uitsis, laat verstom.

'n Eed het ten doel om jou tot 'n saak te verbind. Om 'n eed af te lê met die Naam van God as sekuriteit, beteken dat God se Naam deur 'n mens tot die saak of persoon verbind word. Om 'n eed af te lê, is om voor God te belowe. Om dit onder valse voorwendsels te doen, beteken dat die Naam van God en daarom God misbruik word. God haat dit en dit eis om sy straf.

Gesang 256

20 September

Levitikus 5:4; Matteus 5:33-37

Sondag 36

Vraag 99: Wat eis die derde gebod?

Antwoord: Ons mag die Naam van God nie laster of misbruik deur te vloek, deur 'n valse eed of deur onnodig te sweer nie. Verder mag ons nie deur stil te bly of dit toe te laat, ons aan sulke verskriklike sondes skuldig maak nie. Kortom, ons mag die heilige Naam van God nie

anders as met vrees en eerbied gebruik nie, sodat Hy deur ons reg bely, aangeroop en in al ons woorde en werke geprys word.

Hoekom sweer ons teen die raad van Jesus in? Is dit nie weens die feit dat daar nie op die woord van mense gereken kan word nie? Hoeveel keer is u nie al in 'n situasie ingedwing waar u moes sweer nie - so asof dít wat jy te sê het, geen waarde het nie. Daarvoor moet ons self die skuld kry. Dit is ons wat hand aan hand met die leuen leef. Om te sweer, het dan seker nodig geword omdat die leuen die norm is, sodat daardie norm gebreek kan word ter wille van die waarheid. Hierdie toedrag van sake mag nie veroorsaak dat ons nou maar deur nie te sweer, wit leuentjies vir mekaar kan vertel nie. Waarheid het nie met leuens te doen nie. Die waarheid is waar en om te jok is 'n leuen.

God word formeel ingeroep as getuie as daar gesweer word. Vir die Christen is God altyd 'n getuie. Mag dit so wees dat ons in alle sake, groot en klein, aan die kant van die waarheid sal wees. Dan sal ons aan dié Een se kant wees deur wie genade en waarheid na ons gekom het. Laat ons *ja* eenvoudig ja wees, en ons *nee* 'n nee.

Psalm 17

21 September

Spreuke 12:17-19

Sondag 36

Vraag 99: Wat eis die derde gebod?

Antwoord: Ons mag die Naam van God nie laster of misbruik deur te vloek, deur 'n valse eed of deur onnodig te sweer nie. Verder mag ons nie deur stil te bly of dit toe te laat, ons aan sulke verskriklike sondes skuldig maak nie. Kortom, ons mag die heilige Naam van God nie anders as met vrees en eerbied gebruik nie, sodat Hy deur ons reg bely, aangeroop en in al ons woorde en werke geprys word.

U het op 'n keer nie stilgebly toe daar gevloek is met die Naam van die Here nie. U het gekies om te praat. Dalk is die berisping aanvaar met 'n *dankie*. Daar was ook die keer toe dit nie aanvaar is nie. Die keer toe jy gevoel het soos die nat waslap wat mense gedink

het jy is. Dalk het jy by jouself gedink hoe armsalig en kortstondig die triomf van die leuen, die Godvreeslose is.

Daar was ook die keer toe ek gehuiwer het om te praat by die aanhoor van die vloek in God se Naam. Daardie verdraaide troos van: "Dit is nie nou die tyd en plek vir berisping nie", was nie genoeg om die skuld te ontken nie. Het daardie skuldgevoel te doen gehad met die besef van dít wat die lasteraar oor homself gebring het, of het dit te doen gehad met die feit dat ek stilgebly het?

Teenstand van mense het ons immuun gemaak teen vloek. Maar as ons stilbly by die aanhoor van 'n vloek met die Naam, is ons ook aandadig en skuldig voor God. God is regverdig en kan geen onregverdige daad seën nie. Ons kan maar weet dat dit vra om God se regverdige oordeel oor 'n onregverdige daad van 'n mens wat stilgebly het toe hy moes gepraat het. Ons wat stilbly ter wille van die geleentheid of gevoelens van lasteraars, is uiteindelik net so skuldig soos hulle.

Gesang 307

22 September

Maleagi 4:1-3

Sondag 36

Vraag 99: Wat eis die derde gebod?

Antwoord: Ons mag die Naam van God nie laster of misbruik deur te vloek, deur 'n valse eed of deur onnodig te sweer nie. Verder mag ons nie deur stil te bly of dit toe te laat, ons aan sulke verskriklike sondes skuldig maak nie. Kortom, ons mag die heilige Naam van God nie anders as met vrees en eerbied gebruik nie, sodat Hy deur ons reg bely, aangeroep en in al ons woorde en werke geprys word.

Die belofte van redding is vir hulle wat glo. Hierdie belofte wat met die koms van die Seun vervul is, en met sy wederkoms tot groter vervulling sal kom, is ook op hierdie dag op ons van toepassing. In watter uur van die dag bevind die mensdom homself? In watter uur is u lewe? Is dit dalk nag en word dit net donkerder...?

Ons het ten minste die verwagting dat dagbreek op sy naaste is as die nag op sy donkerste is. Wees daarvan verseker dat die son wat skyn, 'n son van geregtigheid en genade is. Dit is Hy wat kom om die dag te bring. Dit is Hy wat elke nag wat u belewe het, laat oorgaan het in die dag. Dit is Hy wat 'n volk laat voortkom het uit 'n onvrugbare vrou en wat lewe gee as daar dood kom.

Vrees vir die Naam is om nooit oneervol daarmee om te gaan nie. Eer ons die Naam van die lewende God? As ons dit doen, sal hierdie nag maar kort wees, en as die môre kom, sal die siekte en smart van ons siel vir altyd weg wees. Dan sal ons lig, warmte, vreugde en 'n helder insig verkry. Daarmee saam sal genesing van elke kwaal en alle leed volg. As ons die Naam aanroep, is dit nooit om Hom in sy raadsbesluit te lei nie. Nee, om sy Naam aan te roep, het eerder met gehoorsaamheid te doen. Ons is sy dienaars en nie sy raadgewers nie. As ons só roep, is dit met 'n heilige vrees en eerbied en dan sál ons gered word - so sê die Here!

So seker as wat die aarde se son elke keer deur die wolke breek, so seker sal die son van redding skyn vir dié wat sy Naam eer. Soos die vetgemaakte kalf sal ons ook groei, groei in die kennis van die Here. Mag dit so wees dat niks ons in hierdie groei belemmer nie!

Psalm 103

23 September

Romeine 14:10-12

Sondag 36

Vraag 99: Wat eis die derde gebod?

Antwoord: Ons mag die Naam van God nie laster of misbruik deur te vloek, deur 'n valse eed of deur onnodig te sweer nie. Verder mag ons nie deur stil te bly of dit toe te laat, ons aan sulke verskriklike sondes skuldig maak nie. Kortom, ons mag die heilige Naam van God nie anders as met vrees en eerbied gebruik nie, sodat Hy deur ons reg bely, aangeroep en in al ons woorde en werke geprys word.

Elke keer as ons die Naam met vrees en eerbied gebruik, is ons besig met belydenis. Die Here se Naam mag net met geloof aan-

geroep word. Doen ons dit s6? Geloof en belydenis kan mos nie losgemaak word van die Godsnaam nie. Sê dit nie iets van 'n mens se geloof as jy die Naam sonder eerbied oor jou lippe laat kom nie?

Die spreekwoord herinner ons daaraan dat die mond oorloop van dit waarvan die hart vol is. Die vloek of valse eed of onnodige sweer by die Naam spreek dan sekerlik boekdele van dit wat in die dader se hart omgaan. Ons mag nie die Naam anders aanroep as met 'n hart wat glo en 'n mond wat bely nie.

Om te bely, is om meer van God en myself te wete te kom. Dan kom ek al meer en meer onder die besef van God se grootheid teenoor my eie ellende. Die gewaande trots en onafhanklikheid suig my kort-kort weg van die belydenis, weg van God af. Maar God versag die trotsaard se hart, want Hy het ons lief. Ons bede is dat daar ook iets van die liefde van God in ons harte sal wees.

Gesang 245

24 September

Romeine 10:5-15

Sondag 36

Vraag 99: Wat eis die derde gebod?

Antwoord: Ons mag die Naam van God nie laster of misbruik deur te vloek, deur 'n valse eed of deur onnodig te sweer nie. Verder mag ons nie deur stil te bly of dit toe te laat, ons aan sulke verskriklike sondes skuldig maak nie. Kortom, ons mag die heilige Naam van God nie anders as met vrees en eerbied gebruik nie, sodat Hy deur ons reg bely, aangeroop en in al ons woorde en werke geprys word.

As gelowiges en belydendes roep ons die Heer se Naam aan. Ons maak hierdie belofte ons eie elke keer as ons die Naam uiter, ons ganse lewe deur, in hierdie oomblik, in voor- en teëspoed en in die doodsuur. Deurdat ons dit doen, bely ons terselfdertyd ons totale afhanklikheid van die Skepper van hemel en aarde.

God het aan u en my 'n plek in die son gegee. Hy gee ons verstand, Hy gee ons lewe. Ons lewensdoel is om tot eer van Hom te werk en te lewe. Ons behoort nie aan onself nie. Laat ons dit wat

Hy vir ons gegee het, tot sy eer aanwend - ons verstand, ons lewe, ons alles. Die Woord van God is naby, in ons mond en in ons hart. Daarom mag ons nie anders as om tot sy eer te lewe en te werk nie.

Om sy Naam aan te roep, beteken om Hom te prys. Niemand anders kan my verlos van die skuld en mag van die sonde, van die wese van die sonde self nie. U Here, U alleen kan dit doen!

God het gesê: *Jy sal gered word*" Ons glo dit. Ons sal gered word. Ons sê nou: *Here Here*.

Psalm 146

25 September

Matteus 1:18-25

Sondag 36

Vraag 100: Is dit dan so 'n groot sonde om die Naam van God te laster deur te sweer en te vloek dat God Hom ook oor elkeen vertoorn wat hierdie sonde nie sover moontlik teëgaan en verbied nie?

Antwoord: Ja seker, want geen sonde is groter en vertoorn God meer as die lastering van sy Naam nie. Daarom het Hy ook beveel om dit met die dood te straf.

Om te besef hoe 'n groot sonde dit is om die Naam van God te laster deur te vloek en te sweer, is dit nodig om eers daarop te let wat die Naam van God eintlik vir ons wil sê. In die Bybel het iemand se naam veel meer beteken as wat vandag die geval is. Vandag is 'n naam vir ons eintlik maar net 'n manier om iemand te identifiseer. In die Bybel sê 'n naam vir ons wat die wese van die persoon is. Dikwels sê die naam vir ons wat die werklike karakter van 'n persoon is en wat sy lewenstaak is.

Volgens die Bybel is daar dus geen verskil tussen die Naam van God en God self nie. As ons die Naam van God aanroep, roep ons God self aan, en as ons die Naam van God ken, ken ons God self ook. Die teendeel is natuurlik ook waar: As ons die Naam van God verkeerdelik gebruik, byvoorbeeld deur die Naam ydellik te gebruik, sondig ons nie alleen teen die Naam van God nie, maar ook teen God self.

By die gebruik van die Naam van God word dus altyd ook God self geïmpliseer. Dit bring mee dat ons altyd met groot versigtigheid sy Naam sal gebruik, en dat ons Hom eerder deur sy Naam sal loof en prys vir die groot verlossing wat Hy aan ons geskenk het deur Jesus Christus.

Gesang 63:1

26 September

Levitikus 24:10-16

Sondag 36

Vraag 100: Is dit dan so 'n groot sonde om die Naam van God te laster deur te sweer en te vloek dat God Hom ook oor elkeen vertoorn wat hierdie sonde nie sover moontlik teëgaan en verbied nie?

Antwoord: Ja seker, want geen sonde is groter en vertoorn God meer as die lastering van sy Naam nie. Daarom het Hy ook beveel om dit met die dood te straf.

Die Naam van God, en daarom God self, kan op verskillende maniere belaster word, soos byvoorbeeld deur die ligsinnige of onnodige gebruik van sy Naam en ook deur 'n valse of onnodige eed in sy Naam te sweer.

Deur die Naam van God op ligsinnige wyse of onnodig te gebruik in ons alledaagse spreektaal, is ons eintlik besig om God in te roep om krag aan ons leë woorde te verleen. Op dieselfde wyse wil ons krag verleen aan ons verwensing as ons God se Naam gebruik in ons twiste met ons naaste. Deur hierdie misbruik van die Naam van God, is ons eintlik besig om God in te roep om teenwoordig te wees by ons gesprekke en kleinlike twiste.

Hierdie optrede beteken een van twee dinge: òf ons dink soveel van onself dat ons daarvoor kans sien om onself op gelyke voet met God te plaas, òf ons ag God so nietig dat ons Hom letterlik gebruik as 'n instrument in ons diens.

Dit is juis teen hierdie misbruike wat die derde gebod ons waarsku, want dit bring onwillekeurig ook verkeerde diens aan God mee. Deur op die regte wyse met God en oor God te praat, leer ons

om Hom te ag en te eer, Hom lief te hê en te loof vir die verlossing wat Hy in Jesus Christus vir ons tot werklikheid gemaak het.

Psalm 48:1

27 September

Handelinge 11:19-30

Sondag 36

Vraag 100: Is dit dan so 'n groot sonde om die Naam van God te laster deur te sweer en te vloek dat God Hom ook oor elkeen vertoorn wat hierdie sonde nie sover moontlik teëgaan en verbied nie?

Antwoord: Ja seker, want geen sonde is groter en vertoorn God meer as die lastering van sy Naam nie. Daarom het Hy ook beveel om dit met die dood te straf.

Die misbruik van die Naam van God kan ook op 'n indirekte wyse geskied. Ons hoor so dikwels dat mense hulleself Christene noem, maar as daar na hulle optrede gekyk word, is daar geen sprake van dat die Woord van God enigsins 'n beduidende rol in hulle lewe speel nie.

Om die naam, *Christen*, te dra, beteken dat daar 'n bepaalde verhouding tussen my en God bestaan - dat ek sy Naam bely en met toewyding my lewe sal wy in gehoorsaamheid en diens aan God.

As ons dus net Christene genoem word ter wille van die naam, of ter wille van enige voordeel wat dit vir ons inhou, of slegs uit gewoonte, dan is ons ook besig om die Naam van Jesus Christus te laster. Op hierdie wyse gebruik ons God net vir ons eie selfsugtige redes.

Die naam, *Christen*, lê eintlik 'n swaare verpligting op ons om in dankbaarheid, gebonde aan die Woord van God, in sy diens te staan. Om jouself dus 'n Christen te noem, is eintlik 'n groot voorreg, want dit dui in die eerste plek op jou verbintenis aan God deur Jesus Christus en die voorreg om vry te wees om God lief te hê en te dien met jou hele hart en siel en al jou kragte.

Gesang 191:1

28 September

Levitikus 24:10-16

Sondag 36

Vraag 100: Is dit dan so 'n groot sonde om die Naam van God te laster deur te sweer en te vloek dat God Hom ook oor elkeen vertoorn wat hierdie sonde nie sover moontlik teëgaan en verbied nie?

Antwoord: Ja seker, want geen sonde is groter en vertoorn God meer as die lastering van sy Naam nie. Daarom het Hy ook beveel om dit met die dood te straf.

Oorweldig deur die groot liefde en barmhartigheid van God, gebeur dit dikwels dat ons die oordeel van God uit die oog verloor. Die strafaankondiging in die derde gebod, ... *want die Here sal die een wat sy Naam misbruik, nie ongestraf laat bly nie*, stel dit baie duidelik hoe ons met die Naam van God moet omgaan. Eintlik word ons *gewaarsku* om te alle tye met groot verantwoordelikheid met die Naam van God om te gaan. Die regte gebruik van die Naam van God impliseer veel meer as om net die Naam van God nie te misbruik nie. Dit impliseer ook dat die Naam reg gebruik sal word.

Ons moet dus die nodige eerbied en respek vir sy Naam hê. Ons moet ook sy Naam bely. Ons moet God erken en ag as die God uit Wie se hand ons leef en met Wie ons versoen is deur die lyde en sterwe van Jesus Christus. Hierdie belydenis bring ook mee dat sy Naam deur ons geloof en geprys moet word deur alles wat ons sê en doen. - dit is veral ook belangrik dat ons nie oor sy Naam sal swyg nie, maar dat ons sy Naam sal bekend maak aan mense wat Hom nie ken nie.

In die besonder is dit nodig dat ons sal onthou om sy Naam in die gebed en die erediens te prys.

Gesang 2:1

29 September

Matteus 5:33-37; Deuteronomium 6:13

Sondag 37

Vraag 101: Mag 'n mens ook godvresend by die Naam van God 'n eed sweer?

Antwoord: Ja, as die owerheid dit van sy onderdane eis of as die nood dit vereis om daardeur trou en waarheid te bevestig. Dit moet dan tot eer van God en tot heil van ons naaste gedoen word. Sodanige eedswering is op die Woord van God gegrond, en die gelowiges in die Ou en Nuwe Verbond het dit reg gebruik.

Wanneer ons die gedeelte in Matteus 5 lees, kan dit maklik die gedagte laat ontstaan dat Christus eedswering verbied. Dit is egter 'n wanopvatting, want in dié Skrifgedeelte gee Christus die regte uitleg in verband met eedswering.

Christus wys ons eerstens daarop dat eedswering nie 'n ligsinnige saak is nie en dat ons nie sommer vir elke onbenulligheid 'n eed moet aflê nie, al is alles wat ons sê, waar. Verder stel Hy ook dat ons nie in enige naam 'n eed moet aflê nie, soos byvoorbeeld in die naam van Jerusalem of in die naam van die aarde nie. Ons kan slegs in die Naam van God 'n eed aflê.

Wanneer ons 'n eed aflê, beteken dit eintlik dat ons God inroep om getuie te wees van dít wat ons sê. Daarmee saam erken ons Hom as hoogste gesag en ons stel onself gewilliglik onder sy gesag en oordeel as ons 'n onwaarheid sou praat.

Om in sekere omstandighede 'n eed af te lê, is dus wel reg, en daarom kan die staat in die lig hiervan, ook onder sekere omstandighede, 'n eed vereis. Daar sal egter altyd daarteen gewaak moet word dat die werklike inhoud van die eed nie verlore gaan nie. As die eed reg gebruik word, is dit tot eer van God, maar as dit verkeerdelik en vals aangewend word, is dit die ydellike gebruik van die Naam van God wat uitloop op die oordeel van God.

Gesang 59:1

**30 September
Sondag 37**

Matteus 22:34-40; Hebreërs 6:13-20

Vraag 101: Mag 'n mens ook godvresend by die Naam van God 'n eed sweer?

Antwoord: Ja, as die owerheid dit van sy onderdane eis of as die nood dit vereis om daardeur trou en waarheid te bevestig. Dit moet dan tot eer van God en tot heil van ons naaste gedoen word. Sodanige eedswering is op die Woord van God gegrond, en die gelowiges in die Ou en Nuwe Verbond het dit reg gebruik.

Die wet van God speel ook 'n rol by die aflê van 'n eed. Die samevatting van die wet van God roep ons op tot liefde teenoor God en teenoor ons naaste. Hierdie elemente moet ook na vore kom by die aflê van 'n eed.

Wanneer iemand byvoorbeeld 'n eed aflê en valse getuienis lewer, of as iemand nie sy eed nakom nie, misbruik hy die Naam van God om krag aan sy eie woorde te verleen wat nie waar is nie.

As God se Naam op dié wyse misbruik word tot ons eie voordeel, getuig dit nie alleen van liefdeloosheid teenoor God nie, maar ook van liefdeloosheid teenoor ons naaste. Behalwe dat God se Naam misbruik word, bedrieg ons ook nog ons naaste deur die leuens wat ons vertel.

'n Belangrike saak wat dus hier na vore kom, is dat die liefdesgebod van God altyd die bepalende moet wees by elke handeling, ook wanneer ons 'n eed aflê. Voordat ons 'n eed aflê, moet die vraag aan onself dus wees: Hoekom wil ek hierdie eed aflê? Doen ek dit vir my eie selfsugtige redes tot voordeel van myself, of doen ek dit tot eer van God en tot heil van my naaste. Eers wanneer die eer van God en die heil van my naaste my doel is, eers dan het ek die reg om 'n eed af te lê.

Gesang 262:1

1 Oktober

Matteus 5:33-37

Sondag 37

Vraag 101: Mag 'n mens ook godvresend by die Naam van God 'n eed sweer?

Antwoord: Ja, as die owerheid dit van sy onderdane eis of as die nood dit vereis om daardeur trou en waarheid te bevestig. Dit moet dan tot

eer van God en tot heil van ons naaste gedoen word. Sodanige eedswering is op die Woord van God gegrond, en die gelowiges in die Ou en Nuwe Verbond het dit reg gebruik.

Jesus se woorde oor die aflê van 'n eed is helder en duidelik: "Moet glad nie 'n eed aflê nie...." As 'n mens 'n eed aflê, betrek jy God by jou uitspraak. Jy roep God eintlik om getuie te wees van die waarheid van jou klein menslike uitspraak, en impliseer dat as jy lieg, Hy jou kan straf. Ons Christene wat onself in die lig van die Woord leer ken het as sondaars wat geneig is om te lieg en nie die volle perspektief op die waarheid het nie, kan nie vir God as getuie van ons waarheid roep nie. Só tas ons eintlik God se heiligheid en eer aan, en oortree ons die derde gebod (in die vorige vraag en antwoord). Ons mag nie 'n eed aflê of sweer nie!

Die antwoord van vraag 101 wil dan ook nie sê dat ons sonder meer mag sweer, of 'n eed aflê nie. Nee, eintlik word met die antwoord ook veronderstel dat mens nie 'n eed sal sweer nie, maar dat daar tog twee uitsonderings is. Die eerste uitsondering is *as die owerheid dit van sy onderdane eis* en jy nie anders kan nie. Dan moet 'n mens die owerheid gehoorsaam omdat die owerheid God se orde uitvoer (Rom 13:1, 2). In ons land hoef mens egter nie 'n eed te sweer of af te lê nie; jy mag ook verklaar dat jy die waarheid praat. Dit is dus verkeerd om sommer in 'n hof in Suid-Afrika te sweer, of 'n beëdigde verklaring af te lê, want die owerheid eis dit nie van ons nie. Ons moet liever die uitweg kies om net te verklaar dat ons die waarheid praat. Dit kom dan daarop neer dat ons *ja* ja is en ons *nee* nee.

Môre kyk ons na die tweede uitsondering.

Gesang 6:1-3

2 Oktober
Sondag 37

Romeine 1:8-15

Vraag 101: Mag 'n mens ook godvresend by die Naam van God 'n eed sweer?

Antwoord: Ja, as die owerheid dit van sy onderdane eis of as die nood dit vereis om daardeur trou en waarheid te bevestig. Dit moet dan tot eer van God en tot heil van ons naaste gedoen word. Sodanige eedswering is op die Woord van God gegrond, en die gelowiges in die Ou en Nuwe Verbond het dit reg gebruik.

Ons het gister gesien dat die vraag en antwoord veronderstel dat 'n mens nie 'n eed mag aflê of sweer nie omdat ons God se heiligheid en eer aantas as ons Hom as getuie roep in ons klein menslike sake, en onself só blootstel aan straf. Daar is egter twee uitsonderings, en vandag kyk ons na die tweede uitsondering.

Die tweede uitsondering wat in die antwoord gestel word, is *as die nood dit vereis om daardeur trou en waarheid te bevestig*. In die antwoord word ook verder gesê dat dit dan tot eer van God en tot heil van ons naaste gedoen moet word. Ons mag dus nie maar net sweer om ons eie waardigheid te handhaaf, of tot aansien van ons persoon nie. Ons mag slegs sweer of 'n eed aflê as dit in 'n *noodsituasie* om die *eer van God of die heil van ons naaste gaan*.

Daar is gevalle in die Bybel waar Christene God as getuie geroep het. Ons noem Paulus in Romeine 1:9 as voorbeeld. Paulus roep God as getuie ter wille van die eer van God in die boodskap van liefde wat hy verkondig. Hy doen dit ook ter wille van die heil van die gelowiges in Rome. Hy het die boodskap van liefde aan hulle verkondig, maar dit mag vir hulle lyk asof dit sommer praatjies is en hy self dit nie uitleef nie, want hy doen dan nie moeite om hulle te besoek nie. Nou roep hy God as getuie dat die gelowiges moet weet dat die rede waarom hy hulle nog nie besoek het nie, nie is omdat die boodskap van liefde nie waar is, of hy nie vir hulle lief is nie. Dit is dus 'n noodsituasie waar dit om die eer van God en die heil van die naaste gaan. Ons moet dit in gedagte hou voor ons sweer of 'n eed aflê.

Gesang 262:1, 2

3 Oktober

Jakobus 5:12

Sondag 37

Vraag 102: Mag 'n mens ook by die heiliges of by ander skepsels sweer?

Antwoord: Nee, want om 'n regte eed te sweer, beteken dat ons God aanroep as die enigste kenner van die hart om vir die waarheid getuienis te gee en my te straf as ek vals sweer. Hierdie eer kom geen skepsel toe nie.

Soms sê mense: "Ek sweer by alles wat heilig is." Of soms sê hulle: "Ek sweer by die waarheid." As ons egter mooi nadink oor wat sweer of die aflegging van 'n eed beteken, dan moet ons erken dat sulke opmerkings onsinnig is. Om te sweer, beteken om God as jou getuie te roep dat jy die waarheid praat, en dat jy jou gewillig oopstel om gestraf te word as jy nie die waarheid praat nie. Ons weet dat daar behalwe God, niks op aarde of in die hemel is wat regtig so heilig is dat ons dit as getuie kan roep nie, óf wat in staat is om ons te straf as ons leuens vertel.

Om dan die laaste woord oor sweer of die aflegging van 'n eed te sê, net dit: Dit is 'n baie gevaarlike ding om te doen, en elke kind van die Here wat Hom werklik liefhet, sal probeer om dit te vermy om te sweer of 'n eed af te lê. Ons weet mos dat ons maar klein en swak is, en nie regtig die waarheid ten volle ken nie. Om dan sommer vir elke nietigheid in die Naam van God te sweer dat jy die waarheid praat, of om voor God 'n eed af te lê dat jy dit of dat sal doen, of nie sal doen nie, is om God gering te skat en sy eer en die heiligheid van sy Naam aan te tas.

Gesang 253:1, 2

4 Oktober

Eksodus 20:8-11

Sondag 38

Vraag 103: Wat gebied God in die vierde gebod?

Antwoord: God wil eerstens dat die Woordbediening en die godsdiensonderrig in stand gehou word. Ek moet veral ook op die rusdag

ywerig met die gemeente van God saamkom om die Woord van God te hoor, die sakramente te gebruik, die Here openlik aan te roep en die Christelike liefdegawes te gee. Ten tweede moet ek elke dag van my lewe van my bose werke rus, en die Here deur sy Gees in my laat werk. So begin ek die ewige sabbat reeds in hierdie lewe.

In Eksodus 20:8 sê God: *Sorg dat jy die sabbatdag heilig hou.* Nou is die vraag by baie van ons: Hoekom vier ons dan Sondag wat die eerste dag van die week is, en nie die sabbat (Saterdag) wat die sewende dag is nie? Die antwoord is eintlik maklik: Ons glo dat God met die koms van Jesus 'n hele nuwe verhouding met die mens tot stand gebring het: Die skepping is deur die mens se sonde besmet, en so ook die sabbat wat eintlik bedoel is as 'n dag waarop die mens kan rus en hom besig hou met die dinge van God. Met Jesus se opstanding het 'n hele nuwe bedeling aangebreek, en het God 'n nuwe verhouding met die mens geskep. Daarom vier ons as Christene die Sondag (die dag waarop Jesus opgestaan het) as die sabbat (die rusdag).

Ons kan dus sê dat die sabbat vir ons twee dinge beteken. Die eerste is dat ons as mense rus nodig het, en daarom het God vir ons 'n rusdag ingestel. Tweedens beteken die woorde *heilig hou* om iets aan God te wy. Ons glo dat die Here een dag afsonder vir Hom en vir die mens, sodat ons met Hom en met sy dinge besig kan wees. Daarom is die Sondag wat ons as sabbat vier, nie net 'n dag vir rus nie, maar ook 'n dag om met God en geloofsake besig te wees.

Gesang 275:1, 3

5 Oktober

Eksodus 20:8-11; Hebreërs 10:24, 25

Sondag 38

Vraag 103: Wat gebied God in die vierde gebod?

Antwoord: God wil eerstens dat die Woordbediening en die godsdiensoonderrig in stand gehou word. Ek moet veral ook op die rusdag ywerig met die gemeente van God saamkom om die Woord van God te hoor, die sakramente te gebruik, die Here openlik aan te roep en die Christelike liefdegawes te gee. Ten tweede moet ek elke dag van

my lewe van my bose werke rus, en die Here deur sy Gees in my laat werk. So begin ek die ewige sabbat reeds in hierdie lewe.

Die sabbat (wat ons op Sondag vier) is deur God bedoel as 'n dag waarop ons moet rus en met Hom en sy dinge besig moet wees. Die vernaamste wat ons op 'n Sondag moet doen, is om bymekaar te kom in die erediens. In die erediens eer ons God; ons dank Hom vir alles wat Hy ons gee; ons ontvang sy seën; ons bely ons skuld; ons bely ons geloof; ons luister na sy Woord; ons oordink dit saam in die prediking; ons aanbid Hom, ons sing tot eer van Hom, en soms gebruik ons sy sakramente. Eintlik is elke erediens 'n klein samevatting van ons hele geloof. In Hebreërs staan daar dat ons na mekaar moet omsien, en nie moet wegbly van die samekomste van die gemeente nie. Die erediens is die spesiale byeenkoms waar ons ons geloof versterk. Daarom is die bywoning van die erediens sekerlik die vernaamste manier om die sabbat te vier.

Die sabbat is ook bedoel dat ons ons Bybel meer sal lees, meer sal bid en boeke sal lees wat met ons geloof verband hou. Om die sabbat te vier, is een van die noodsaaklikste dinge in enige kind van die Here se lewe.

Gesang 311:1, 3

6 Oktober

Eksodus 20:8-11

Sondag 38

Vraag 103: Wat gebied God in die vierde gebod?

Antwoord: God wil eerstens dat die Woordbediening en die godsdiensoonderrig in stand gehou word. Ek moet veral ook op die rusdag ywerig met die gemeente van God saamkom om die Woord van God te hoor, die sakramente te gebruik, die Here openlik aan te roep en die Christelike liefdegawes te gee. Ten tweede moet ek elke dag van my lewe van my bose werke rus, en die Here deur sy Gees in my laat werk. So begin ek die ewige sabbat reeds in hierdie lewe.

Soos ons gesien het, is die sabbat ingestel om geleentheid te skep sodat ons geloof weer versterk kan word. Daarom kan ons die res van

die week put uit die krag wat ons op die sabbat gekry het. Baie mense druk dit so uit dat die voedsel vir die gees net mooi 'n week lank hou voor hulle weer honger word. Eintlik is dit waar, want as ek Sondag weer met die dinge van die Vader te doen gekry het, kan ek makliker weerstand bied teen die sonde in my, en teen die verleiding van die bose. Deur elke Sondag kerk toe te gaan, sal my geloof sterker word, en sal ek nader aan die Vader lewe. So gesien, sal my lewe meer sinvol wees, en sal ek meer geluk in my lewe ervaar. Miskien is dit die een manier hoe God se koninkryk in my lewe kom.

Die sabbat is ons en God se dag, en hoe meer ons dit besef en die sabbat reg vier, hoe beter sal dit met ons gaan. As ons werklik die sabbat vier soos God dit bedoel het, sal ons geloof groei, en sal ons ook gelukkiger mense wees. Kom ons maak weer van die sabbat iets besonders in ons lewe.

Gesang 272:1, 2

7 Oktober

Efesiërs 6:1-4

Sondag 39

Vraag 104: Wat eis God in die vyfde gebod?

Antwoord: Ek moet my vader en moeder en almal wat oor my gestel is, alle eer, liefde en trou bewys. Aan hulle goeie leer en tug moet ek my met die verskuldigde gehoorsaamheid onderwerp. Ek moet ook met hulle gebreke geduld hê, omdat God ons deur hulle wil regeer.

Hoekom wil God ons regeer? Die antwoord hierop is opgeteken in Efesiërs 6:3: ... *sodat dit met jou goed mag gaan*... God wil met die vyfde gebod reëlings tref vir die ordelike verloop van ons gesinslewe en gemeenskapslewe (byvoorbeeld die dorp waarin jy woon) asook die land waarin ons woon.

Daar is altyd iemand wat regtig beter as jy weet hoe dinge gedoen en gereël behoort te word. God ons Vader weet egter die beste, en daarom sal dit baie verstandig wees om aan Hom gehoorsaam te wees. God se bedoeling met sy kinders is dat dit met hulle goed moet gaan. Hy laat hulle nie toe om hulle eie wil deur te voer nie. Om te

doen soos jy wil, kan vir jou baie onnodige hartseer en moeilikheid meebring. Soveel probleme kan ontstaan dat die sin en die lus vir die lewe verdwyn. Daarom beveel God: Wees gehoorsaam aan My, want Ek wil jou lewensweg voorspoedig maak.

Om aan God gehoorsaam te wees, moet die Christen se hoogste doel wees.

Gesang 270:1, 2

8 Oktober

Efesiërs 6:1-4

Sondag 39

Vraag 104: Wat eis God in die vyfde gebód?

Antwoord: Ek moet my vader en moeder en almal wat oor my gestel is, alle eer, liefde en trou bewys. Aan hulle goeie leer en tug moet ek my met die verskuldigde gehoorsaamheid onderwerp. Ek moet ook met hulle gebreke geduld hê, omdat God ons deur hulle wil regeer.

Hoe regeer God ons? Deur mense wat Hy daarvoor uitverkies!

Dit is nie nodig om te bewys dat ons ouers en almal wat oor ons gestel is, soos byvoorbeeld onderwysers, owerhede en kerkraadslede, nie so sleg, onbekwaam, onregverdig en onbillik is as wat ons hulle soms beleef nie. Hulle is en bly mense wat baie onvolmaak is. Hoe jammer is dit tog nie, maar ongelukkig gee dit nie aan my en jou of enige ander mens enige reg of verskoning om ons eie kop te wil volg en te maak soos ons wil nie.

Dit gaan nie oor hoe volmaak of onvolmaak hulle is nie, en of ek daarom aan hulle gehoorsaam of ongehoorsaam sal wees, en aan hulle eer, liefde en trou sal bewys nie.

Nee, sonder dat hulle dit verdien, moet ek aan hulle alle eer, liefde en trou bewys omdat God dit so wil hê en omdat ek aan Hom (alleen) gehoorsaam moet wees, *sodat dit met jou goed mag gaan en jy lank mag lewe op die aarde.*

Miskien moet ons net aan God gehoorsaam wees en maak soos Hy sê. Hy sal in sy almag en albestiering en genade vir die res sorg.

Gesang 241:5; Psalm 119:1, 2, 3

9 Oktober

Spreuke 1:8-19

Sondag 39

Vraag 104: Wat eis God in die vyfde gebod?

Antwoord: Ek moet my vader en moeder en almal wat oor my gestel is, alle eer, liefde en trou bewys. Aan hulle goeie leer en tug moet ek my met die verskuldigde gehoorsaamheid onderwerp. Ek moet ook met hulle gebreke geduld hê, omdat God ons deur hulle wil regeer.

Die onderwerping aan goeie leer en tug, gesag en gehoorsaamheid, maak my gesin, skool, land, kerk en ander dinge sterk. As ek nie aan God gehoorsaam is nie en nie doen wat my ouers, my onderwysers en ander wat oor my gestel is, van my verwag nie (binne perke van reg en geregtigheid, liefde en billikheid ensovoorts), ondermyn ek die sterk geordende gesin, skool, kerk en staat. Dan word ek 'n gevaar word vir ander en vir myself. Ongehoorsaamheid bring straf en ongelukkigheid, pyn en trane voort. En wie se skuld is dit dan? Jou ouers s'n en almal wat oor jou gestel is, met hulle gebreke? Nee, jy is die skuldige. Deur jou ongehoorsaamheid aan God en diegene oor jou, maak jy dinge vir jouself onaangenaam.

Maar die jy is nie net kinders nie. Ouers en ander persone in gesagsgesposisies leef ook onder die vyfde gebod. Daarom kan ek ook in my huwelik en gesinslewe en by die werk nie maak soos ek wil nie. As my huwelik en my gesinslewe deur my ongehoorsaamheid aan God knak, bly daar van kerk en staat net trane en pyn oor. Nee, kom óns wees aan God se vyfde gebod gehoorsaam, en vertrou op Hom in alles.

Gesang 13:1, 3

10 Oktober

Matteus 23:1-7, 25-28

Sondag 40

Vraag 105: Wat eis God in die sesde gebod?

Antwoord: Ek mag nie self en ook nie deur iemand anders my naaste onteer, haat, beledig of doodmaak nie. Ek mag dit nie met my gedagtes, woorde of gebare doen nie en nog minder met die daad. Ek moet

alle wraaksug laat vaar. Ek mag ook myself nie kwaad aandoen of moedswillig in gevaar begewe nie. Daarom dra die owerheid die swaard om doodslag te weer.

Wanneer sê ons dat iemand 'n goeie (Christen) mens is? Wanneer daardie mens oënskynlik niks verkeerd doen of sê nie. En wanneer sou 'n mens in God se oë 'n goeie (Christen) mens wees? Miskien wanneer God sien dat daar nie 'n verkeerde gesindheid van haat teenoor ander in daardie persoon se lewe is nie, wanneer sy lewe nie getuig van bitterheid, nydigheid, wraakgedagtes ens nie.

God kyk na die lewe van elke mens. Die lig van die wet, ook die sesde gebod, val op die hele lewe en optrede van die mens, dit betrek sy gedagtes, gesindheid en emosies.

Is ons dalk van binne vol huigelary, haat, wraak, bitterheid, woede? Mense kan nie sien dat ons iets verkeerd doen nie en hoor nie beledigings van ons kant af nie. Is ons dalk witgeverfde grafte?

God wil dat ons ons medemens se lewe en ons eie lewe nie benadeel nie.

Gesang 241:6

11 Oktober

Efesiërs 4:17-5:5

Sondag 40

Vraag 105: Wat eis God in die sesde gebod?

Antwoord: Ek mag nie self en ook nie deur iemand anders my naaste onteer, haat, beledig of doodmaak nie. Ek mag dit nie met my gedagtes, woorde of gebare doen nie en nog minder met die daad. Ek moet alle wraaksug laat vaar. Ek mag ook myself nie kwaad aandoen of moedswillig in gevaar begewe nie. Daarom dra die owerheid die swaard om doodslag te weer.

Hoe wil God hê moet ek hierdie gebod as Christen uitleef? Kom ons lees wat in Efesiërs 4:22-24 geskryf staan. Waarom word ons vermaan: *..hou op... en ... breek met die ou, sondige mens...* en *... lewe as nuwe mense...*? Laat ons dit met 'n beeld verduidelik. Kinders wat in ons huise gebore word, is in beginsel Afrikaners en Hervormers.

Wanneer hulle groter word, wil ons hê hulle moet hulle soos Afrikaners gedra en dink en soos Hervormers lewe, en daarom leer ons hulle so. Sou hulle anders begin dink en hulle vreemd gedra, sal ons hulle reghelp. Hulle denke en gedrag moet in lyn wees met wat hulle is, wat ons van hulle verwag en aan hulle geleer het.

Wanneer ons al ons vertrouwe op Jesus Christus plaas, dit wil sê in Hom glo as ons enigste Redder, ontvang ons hierdie nuwe lewe waarvan die Efesiërbrief praat, en is ons in beginsel nuwe mense. God as ons Vader verwag dit dat ons moet dink en ons gedra soos *nuwe mense* - kinders van die hemelse Vader, broers en susters van Christus, die Here. Die opdrag aan ons is: *...lewe volkome volgens die wil van God...* (vers 24). Dit beteken dat met die dinge van die ou mens, die sondige mens, soos ontering, haat, belediging, moord gebreek moet word. Alleen so kan ons as nuwe mense leef na die bedoeling van God.

Gesang 266:2

12 Oktober

Markus 7:14-23

Sondag 40

Vraag 105: Wat eis God in die sesde gebod?

Antwoord: Ek mag nie self en ook nie deur iemand anders my naaste onteer, haat, beledig of doodmaak nie. Ek mag dit nie met my gedagtes, woorde of gebare doen nie en nog minder met die daad. Ek moet alle wraaksug laat vaar. Ek mag ook myself nie kwaad aandoen of moedswillig in gevaar begewe nie. Daarom dra die owerheid die swaard om doodslag te weer.

'n Mens voel normaalweg tevrede met jouself by die nadenke oor hierdie gebod omdat jy nog nie moord gepleeg het, of minder ernstig, nie gereeld iemand beledig nie.

God wil ons naaste teen ons beskerm. Maar Hy wil ook nie hê dat dinge soos haat en belediging in my gedagtes moet voorkom nie. Die een wat ons haat en beledig, is sy kind. Om te beledig en te haat, bedroef die Heilige Gees. Die Bybel leer verder: *Al hierdie slegte*

dinge kom van binne af en dit maak 'n mens onrein (Mark 7:23). As my uiterlike, waarneembare en hoorbare gedrag min of meer skaflik en onder beheer is, beteken dit nog nie dat ek reg voor God lewe nie. Dit is nie al wat God van my verwag nie. My lewe is nog nie volkome volgens die wil van God nie. Eers wanneer die haat en wraaksug nie meer in my binneste woed nie, begin ek om soos 'n nuwe mens te leef.

Christenwees beteken nie dat mense niks oor my gedrag sal kan sê nie. As my uiterlike gedrag en optrede reg is, maar my innerlike gesindheid en gedagtes besmet is met haat en wraaklus, is ek vals en 'n huigelaar. Met die sesde gebod sê God dat 'n valse en huigelagtige lewe nie vir Hom aanvaarbaar is nie.

Gesang 264:1, 2

13 Oktober

Efesiërs 4:25-32; Matteus 5:21-22

Sondag 40

Vraag 105: Wat eis God in die sesde gebod?

Antwoord: Ek mag nie self en ook nie deur iemand anders my naaste oenteer, haat, beledig of doodmaak nie. Ek mag dit nie met my gedagtes, woorde of gebare doen nie en nog minder met die daad. Ek moet alle wraaksug laat vaar. Ek mag ook myself nie kwaad aandoen of moedswillig in gevaar begewe nie. Daarom dra die owerheid die swaard om doodslag te weer.

Daar loop voor God elke dag baie meer moordenaars rond, as wat daar werklike fisiese moorde plaasvind!

Dit is nogal gerusstellend om te weet die polisie soek my nie vir 'n moord wat ek gepleeg het nie en ek is bly dat ek nog nie so iets gedoen het nie. Mag God gee dat ons nooit 'n ander se lewe sal neem nie! Dit is egter ontstellend om te weet daar is meer moordenaars as wat daar moorde gepleeg word. Maar volgens die sesde gebod het ek en jy al hierdie gebod oortree - ons is daarom moordenaars voor God! Miskien het ek myself net 'n paar keer in my lewe daaraan skuldig gemaak, of miskien is dit my manier van lewe: Om kwaad te wees en ander uit te skel, om verbitterd te wees of opvlieënd, of om te vloek.

Jesus sê (bedoel) dat ook hy wat vir sy medemens kwaad is en hom uitskel vir 'n gek of 'n idioot, strafbaar is, met ander woorde 'n moordenaar, 'n oortreder van die sesde gebod.

Kom ons erken elkeen nou maar openlik dat ons alreeds skuldig voor God is. As ek meteens nou sou ophou om hierdie en ander sondes te doen, is dit reeds te laat om my skoon en onskuldig voor God te laat staan. My hande is dalk nog nie met bloed bevlek nie (ek het nog nie 'n fisiese moord gepleeg nie), maar my tong is reeds met bloed bevlek en my hart ook! En dit is presies wat God wil hê: dat ek die erns van my toestand sal besef, sodat ek dit kan bely.

Gesang 230:1

14 Oktober

Efesiërs 2:4-10, 4:29; 1 Petrus 3:8, 9

Sondag 40

Vraag 105: Wat eis God in die sesde gebod?

Antwoord: Ek mag nie self en ook nie deur iemand anders my naaste oonteer, haat, beledig of doodmaak nie. Ek mag dit nie met my gedagtes, woorde of gebare doen nie en nog minder met die daad. Ek moet alle wraaksug laat vaar. Ek mag ook myself nie kwaad aandoen of moedswillig in gevaar begewe nie. Daarom dra die owerheid die swaard om doodslag te weer.

Daar is min van ons wat nie skuld aan oortreding van hierdie gebod sal moet bely nie. Die Heilige Gees wil ons tot berou bring en oortuig dat indien iemand nie my skuld oorneem en betaal nie, ek alreeds vir ewig verlore is. Indien iemand nie vir my as verlosser optree nie, sal ek self die straf moet dra.

Klink dit of God ons wil vernietig? Nee, juis nie! Maar besef ons miskien nou hoekom Jesus se bittere dood aan die kruis plaasgevind het. Ja, dit was vir my en jou - vir ons moorde, ons bloedbedekte tonge en harte. Ek kan net op Jesus Christus staatmaak om onskuldig, wit en skoon voor God te verskyn.

En nou moet my gees en gedagtes nuut word, in lyn kom met wat ek is: 'n vrygespreekte. Haat of wraaklus, of bitsige woorde of gebare

en dade pas nie meer by my nie, want ek is nie meer die moordenaar nie. Seënwense (1 Pet 3:9) pas by my - as kind van God deur Jesus Christus my enigste Saligmaker, Verlosser en Here!

Ek is God se kind deur sy genade, en daarom moet ek nou tot sy eer die goeie gaan doen wat Hy van my vra.

Gesang 275:1, 5

15 Oktober

1 Johannes 3:11-17

Sondag 40

Vraag 106: Praat hierdie gebod net van doodmaak?

Antwoord: Deur doodmaak te verbied, leer God ons dat Hy die wortel daarvan, soos afguns, haat, woede en wraaklus verafsku. Dit alles is vir Hom heimlike moord.

Sondae-oggende wanneer ons in die erediens na die voorlees van die wet luister, dink ons by onself: Oor hierdie een gebod hoef ek nie skuldig te voel nie. Ons maak mos immers nie mense dood nie! Dit is een gebod wat ons darem nakom.

Maar is dit regtig so? Nie in God se oë nie, want as ons na Hom luister in 1 Johannes 3:11-17, moet ons erken dat ons almal moordenaars is. Die Here sê vir ons (deur die skrywer van die eerste Johannesbrief) dat dit nie net diegene is wat fisies 'n ander se lewe neem, wat moord pleeg nie, maar ook hy wat sy broer haat (1 Joh 3:15). Die verskriklike waarheid is dat gelowiges dus ook moordenaars in hulle harte kan wees!! As ons ander haat, is ons moordenaars. Maar gelukkig kan ons sê ons haat niemand nie.

Is ons egter doodseker daarvan?

Miskien sal jy ook heftig ontken dat jy ander haat. Dalk sal jy sê: "Daar is mense van wie ek nie so baie hou nie, maar ek haat hulle tog nie. Dit is net dat ek party dae lus voel en doen iets...".

Jy voel lus om wat te doen? Voel jy lus om hom 'n klap te gee, iets te breek of te moor? Of miskien wens jy maar net hy kom iets oor, of hy kry 'n kramp of iets, of hy raak weg ... verdwyn van die aardbol af.

Dit is beslis nie die soort *goeie wense* wat jy vir jouself of vir jou geliefdes sal reserveer nie! As dit nie goeie wense is nie, wat is dit dan? Is dit nie 'n verfynde vorm (of vroeë stadium) van haat nie?

Die Here sê so. In 1 Johannes 3:16 lees ons dat 'n mens jouself kan toets. Sal ek my lewe aflê vir die broer wat ek sogenaamd nie haat nie? En nou moet ek nie te vinnig antwoord nie, want onthou, hier is nie ruimte vir 'n neutrale houding nie.

Kom ons erken maar ons haat, al is dit nog in die beginstadium! Al verbloem ons dit vir ander en vir onself! Kom ons bely dit voor God. Hy weet dit tog. Hy ken ons harte beter as onself! Vir onself kan ons dit wegsteek, vir ander kan ons jok, maar God ken die verskil tussen liefde en haat. En liefde (dit moet ons toegee!) is dit beslis nie (1 Joh 3:16).

Gesang 169:1

16 Oktober

Matteus 5:21-26

Sondag 40

Vraag 106: Praat hierdie gebod net van doodmaak?

Antwoord: Deur doodmaak te verbied, leer God ons dat Hy die wortel daarvan, soos afguns, haat, woede en wraaklus verafsku. Dit alles is vir Hom heimlike moord.

Dit is nie net as ons ander haat, dat ons die sesde gebod oortree nie. Al sou ons net vir ons medemens kwaad wees of hom uitskel, is dit in God se oë dieselfde as wat ons hom sou doodgeskiet het.

Vir Christus is daar geen verskil nie. *Elkeen wat vir sy broer kwaad is, is al strafbaar voor die regbank. Verder, elkeen wat sy broer uitskel vir 'n gek, is strafbaar voor die Joodse Raad; en wie hom uitskel vir 'n idioot, is strafbaar met die helse vuur (Matt 5:22).*

Met hierdie uitspraak ontmasker Jesus ons almal as mense met moord in ons harte! Lank voordat 'n aardse regbank ons as moorde-naars veroordeel, kla God ons al van moord aan! God is teleurgesteld in ons van die oomblik af dat ons ons vererg vir iemand anders wat Hy

geskape het, of as ons sy skepsels uitskel of vloek. Dan maak ons met woorde dood, sê God.

Dit is so asof ons vir God sê: "U het slegte werk gedoen toe u so-en-so geskape het!" As ek hom/haar 'n idioot noem, dan sê ek eintlik: "God het jou nie verstand gegee nie!" En as ek iemand uitskel vir 'n gek, dan sê ek: "Kyk watter geklike mens het God gemaak!"

Die tong is 'n *rustelose kwaad, vol dodelike gif* (Jak 3:8b) en volgens die woorde van Jesus wat in Matteus 5:22 opgeteken is, is woede en skeltaal deel van die proses om jou naaste te vermoor.

Die dankbare gelowige het dus nie net moordlose hande nie, maar ook 'n moordlose tong!

Gesang 240:3, 4

17 Oktober

Lukas 6:43-45

Sondag 40

Vraag 106: Praat hierdie gebod net van doodmaak?

Antwoord: Deur doodmaak te verbied, leer God ons dat Hy die wortel daarvan, soos afguns, haat, woede en wraaklus verafsku. Dit alles is vir Hom heimlike moord.

Ons het reeds daarvan kennis geneem dat God se afsku van moord, meer behels as net die pleeg van moord. As ons ons naaste skel of verwens, is dit net so goed of ons hom/haar doodgemaak het.

God oordeel egter net so fel oor die dieperliggende gedagtes wat hierdie daade en woorde ten grondslag lê. God ken ons harte, en waar die hart van vol is, loop die mond van oor.

Die Here wil hê dat ons dankbaarheidslewe in ons harte (gedagtes) moet begin. Ons is besig met skyngeloof as ons soos *doringstruik* wil voorgee dat ons vye voortbring. Daarom wil die sesde gebod ons daartoe oproep om nie eers in ons diepste gedagtes moord te pleeg nie. As ons in ons gedagtes haat en wraak koester, word ons nog steeds van moord aangekla.

Wie van ons kan sê dat daar nog nooit gedagtes van afguns, woede, haat of wraak in ons harte opgekom het nie? Selfs in Chris-

tenhuise en families kom haat en afguns te gereeld 'n draai gooi. In die huwelik gluur egliede mekaar soms in woede aan. Die Engelse uitdrukking sê: *If looks could kill...*! God sê: *Kyke kan inderdaad doodmaak...* En dit is alles vir God heimlike moord.

Selfs in die kerk van Christus is dit 'n verskriklike realiteit en ook in kerklike vergaderings merk 'n mens partymaal verdagmakery, nawyer, bitterheid (selfs haat?). Waarlik, ons is van nature geneig om God en ons naaste te haat. Dat uit hierdie oorfloedige bron van moord nie meermale tong-moord en uiteindelik hande-moord realiseer nie, is voorwaar genade alleen.

Psalm 25:2

18 Oktober

Lukas 10:25-37; Matteus 18:21-35

Sondag 40

Vraag 106: Praat hierdie gebod net van doodmaak?

Antwoord: Deur doodmaak te verbied, leer God ons dat Hy die wortel daarvan, soos afguns, haat, woede en wraaklus verafsku. Dit alles is vir Hom heimlike moord.

Dit is eie aan ons om onself die reg toe te eien om ons medemens na goeddunke te vergeld vir leed wat ons aangedoen is. Partymaal wil ons ons naaste seerder maak as wat ons gekry het, en ander kere sal ons net tevrede wees as die *oog-vir-'n-oog-* en *tand-vir-'n-tand-*beginsel kan geld. Dit is egter by uitsondering dat gelowiges sover sal gaan.

Miskien voel ons dat as ons op so 'n manier wraak neem, die sonde wat ons op dié wyse begaan, darem te blatant is. Ons sal veel eerder volstaan met minder opsigtelike maniere van wraakneming, naamlik om die onregdoener doodeenvoudig te ignoreer. Ons sal byvoorbeeld dwarsoor die persoon loop sonder om hom te groet, of in sy gesig kyk, en ons kop wegdraai, of wye draaie om hom loop.

Die tragiek van die saak is egter dat ons werklik dink en glo dat ons nie daardeur sondig nie. "Ek probeer juis die sonde vermy", troos ons onself. Maar kom ons dink vir 'n oomblik mooi oor wat regtig

gebeur. Probeer ek nie daardeur voorgee dat my medemens dood is nie? Het ek nie maar moord gepleeg op die veilige manier omdat *nemand* daarvan sal uitvind nie? Is dit nie my verbloemde manier wraak te neem nie?

Dit is uiters betekenisvol dat Jesus in die gelykenis van die barmhartige Samaritaan juis 'n Samaritaan die hoofkarakter van sy storie maak. U sien, die Jode het graag die Samaritane so *dood gewaan*. Dit is waarskynlik waarom die skrifgeleerde gevra het dat Jesus moet sê wie sy naaste is. Hy sal liefde bewys teenoor almal wat na aan hom is, solank ander net nie te naby aan hom kom nie!

Christus neem egter die wind uit sy seile as hy die uitleef van die liefdesgebod oor *vyandsgrense* heen bepleit. As 'n Christen kan ons nooit skuil agter ons naaste se swak gedrag, kort humeur, onwilligheid tot begrip, liefdeloosheid of sonde nie. Ongeag sy/haar sonde en oortredinge teenoor my, vra God van my dat ek steeds liefde moet bewys, ongeag my gevoelens! Ons bedroef God so talle kere, en tog bewys Hy sy liefde aan ons in Christus Jesus. Daarom verwag Hy van ons dat ons sy liefde aan alle mense (ook ons vyande) sal deurgee.

Ons kan nooit aan vergelding dink vir mense wat ons te na kom nie. Ons kan nie anders as om te vergewe en nogmaals te vergewe nie, anders trek ons 'n streep deur Christus se vergifnis vir ons (Matt 18:35).

Gesang 230:1,2, 3

19 Oktober

Lukas 11:24-26

Sondag 40

Vraag 107: Het ons die gebod gehoorsaam as ons maar net nie ons naaste doodmaak, soos hierbo gesê is nie?

Antwoord: Nee, terwyl God afguns, haat en woede verbied, gebied Hy dat ons ons naaste moet liefhê soos onself. Ons moet teenoor hom geduldig, vredeliewend, sagmoedig, barmhartig en vriendelik wees, alles wat hom kan benadeel, so ver moontlik probeer voorkom en selfs aan ons vyande goed doen.

Ons meen dikwels dat ons die wil van God volkome tot uitvoering bring as ons net die kwaad vermy. Ons reken dat, solank die bose nie deel van ons lewe is nie, die Here tevrede sal wees met ons lewe.

Deur egter net die kwaad te vermy, is ons besig om net gedeeltelik gehoorsaam aan God te wees. Die Here verwag ook van ons om die goeie te doen. Eers d n leef ons volgens die wil van God.

Vermynning van die kwaad sonder om die goeie te doen, dui op halwe bekering. Matteus vertel van mense wat net halfpad bereid was tot gehoorsaamheid en bekering. Jesus waarsku hierdie *slegte mense van vandag* (Matt 12:46) in 'n kort gelykenis. Hy gebruik die beeld van 'n besetene - 'n beeld wat almal in daardie tyd goed geken het. Dat die bose gees uit die mens weggaan, dui daarop dat Jesus se optrede wel 'n effek op die mense gehad het. Die kwade is laat staan. By 'n besetene keer die bose gees egter terug as hy sy eertydse *huis* (Matt 12:44) nog steeds onbewoon vind (dit wil sê as 'n goeie gees nog nie daar ingetrek het nie). Hierdie keer bring die bose gees egter sy vriende saam om die blyplek oor te neem!

Hiermee wil Christus sê dat dit goed is as mense deur sy woorde en daade beïnvloed word, maar dan moet ons met ware gehoorsaamheid en bekering daarop reageer. Ons volg Hom egter net *halfpad* na as ons ophou om die verkeerde te doen. **Ons moet ook die goeie begin doen.** As ons nie ons lewens met die goeie vul nie, neem die bose na 'n tyd weer sy intrek, maar hierdie keer met erger gevolge as tevore! Johannes noem sulke halwe gelowiges *lou* wat uit die mond uitgespoeg behoort te word. Halwe gehoorsaamheid is vir God 'n groter euwel as ongehoorsaamheid (Op 3:16).

Gesang 270:1, 2, 3

20 Oktober

Matteus 22:37-40

Sondag 40

Vraag 107: Het ons die gebod gehoorsaam as ons maar net nie ons naaste doodmaak, soos hierbo gesê is nie?

Antwoord: Nee, terwyl God afguns, haat en woede verbied, gebied hy dat ons ons naaste moet liefhê soos onself. Ons moet teenoor hom geduldig, vredeliewend, sagmoedig, barmhartig en vriendelik wees, alles wat hom kan benadeel, so ver moontlik probeer voorkom en selfs aan ons vyande goed doen.

In gister se dagstukkies het ons geleer dat die Here nie net van ons verwag om die kwade te vermy nie. Hy wil veral hê dat ons die goeie sal doen. Daarom is die opstellers van die Heidelbergse Kategismus in die kol as hulle beweer dat die sesde gebod ook van ons eis dat ons ons naaste moet liefhê soos onself. (Dit is immers hoe Christus self die wet opgesom het! - Matteus 22:39). In die geval van die sesde gebod beteken dit nogeens dat ons ons naaste daadwerklik sal liefhê. Die motivering vir my liefde is die eenvoudige rede dat God aan hom 'n staanplek in die lewe langs my gee. Hy bring hom op my pad en maak hom my naaste. Dit impliseer dat ek nie net aan hom sal gun wat ek vir myself opeis nie (dis halwe gehoorsaamheid), maar ook daadwerklik by my naaste betrokke sal raak.

Daar is dus 'n bepaalde styl waarop 'n gelowige sal optree teenoor alle mense te alle tye. Dit behels (aldus die Kategismus) geduld, vrede, sagmoedigheid, barmhartigheid en vriendelikheid.

Kom ons bespreek elke kenmerk van die Christelike styl van optrede vlugtig:

- * *Geduld* is die vorm wat liefde aanneem as dit verdraagsaamheid beoefen. Hoewel ons geduld dikwels tot die uiterste deur ons naaste beproef word, sal dit ons loon om God se geduld met ons in gedagte te hou (Matt 18:35).
- * *Vrede* is die vorm wat liefde aanneem as dit vergewe. Ons het vrede met God omdat Hy in Christus ons ons oortredinge vergewe het. Daarom moet ons bereid wees om ook ons naaste volkome en onbeperk te vergewe (Matt 18:22). Dit is wat sewentig maal sewe beteken.
- * Die woord *sagmoedigheid* word ook gebruik om ons liefde teenoor ons naaste te omskryf. Paulus vra in Galasiërs 6:1 dat ons mekaar in 'n gees van sagmoedigheid sal reghelp.

- * *Barmhartigheid* is die vorm wat ons liefde moet aanneem as ons met die nood van ons naaste gekonfronteer word. Dan moet die gelowige ter wille van Christus help waar hy kan. God help ons in ons nood (Matt 18:27), daarom verwag Hy dat ons ook ander sal help (Matt 25:40).
- * *Vriendelikheid* is 'n belangrike kenmerk van die Christen se liefdevolle optrede teenoor sy naaste. So belangrik is dít, dat Paulus meen dat dit die onderskeidingsteken van Christen behoort te wees (Fil 4:5).

Liefde teenoor ons naaste behels ook dat ons alles wat hom kan benadeel, moet probeer voorkom. Sy teëspoed moet so goed soos my eie wees. Soos wat ek moeite sal doen om my eie teëspoed te voorkom, moet ek ook poog om my naaste te help.

Gesang 262:1, 2

21 Oktober

Levitikus 18:28; Judas 1:23

Sondag 41

Vraag 108: Wat leer die sewende gebod ons?

Antwoord: Alle onkuisheid is deur God vervloek, en daarom moet ons dit hartgrondig haat. Daarenteen moet ons kuis en ingetoë lewe, sowel binne as buite die huwelik.

Dit is baie duidelik dat God die huwelik wat Hy ingestel het, heilig en rein wil hou. Op menige plekke in die Bybel word baie duidelik gesê wat God van iemand dink wat hierdie instelling skaad. Dit is ook baie nodig dat God vir ons baie duidelike reëls gee waarvolgens ons binne en buite die huwelik moet leef. Sonder hierdie voorskrifte in die Bybel sal daar geen orde in die samelewing wees nie. 'n Mens kan jouself voorstel watter chaos daar sal heers? Dit kan vergelyk word met 'n rugbywedstryd wat gespeel word, terwyl tennisreëls toegepas word.

Owerspel is die enigste grond vir egskeiding wat Jesus erken. Mense dink dikwels dat egskeiding die enigste oplossing vir 'n ongelukkige huwelikslewe is. Huweliksprobleme lê nie in die huwelik as instelling nie, maar in die egpare, en daarom gebeur dit dikwels dat

dieselfde probleme ook in 'n tweede en derde huwelik opduik. Die verhouding tussen God en sy afvallige volk word dikwels uitgebeeld met die beeld van 'n afvallige vrou. Op grond van bogenoemde kan ons sê dat onkuisheid vir God onaanvaarbaar is. Met so baie verbode dinge binne en buite die huwelik, lyk dit of daar geen positiewe riglyne bestaan nie. Dit word miskien die beste saamgevat met die woorde: *Verder, broers, allés wat waar is, alles wat edel is, alles wat reg is, alles wat rein is, alles wat mooi is, alles wat prysenswaardig is - watter deug of lofwaardige saak daar ook mag wees - daarop moet julle julle gedagtes rig.*

Gesang 341

22 Oktober

1 Tessalonisense 4:3-5; Hebreërs 13:4;
1 Korintiërs 7:1-24

Vraag 108: Wat leer die sewende gebod ons?

Antwoord: Alle onkuisheid is deur God vervloek, en daarom moet ons dit hartgrondig haat. Daarenteen moet ons kuis en ingetoë lewe, sowel binne as buite die huwelik.

Volgens Genesis 2:18 het God die huwelik ingestel. En die heilige band van die huwelik mag die mens nie verbreek nie. Die huwelik wat in ware liefde biddend gesluit word, is 'n beskerm teen onsedelikeit. Daar word dikwels beweer dat daar nêrens in die Bybel gronde vir 'n monogame huwelik is nie, maar wel vele voorbeelde van veelwywery (bv Salomo en Dawid). Die feit dat God vir Adam net een vrou gemaak het en aan een vrou sy seën en gawes gegee het en ook gesê het dat hulle een vlees sal wees, dui op die monogame huwelik. In 1 Timoteus 3 word daar ook van ampsdraers verwag dat hulle mans van een vrou sal wees. Ons moet dus die gevalle van veelwywery sien as *weens die hardheid van hulle harte.*

Die hulp wat God vir die mens gemaak het, was ook nie 'n ander man of 'n geslaglose wese nie, maar 'n vrou. God het die skepping van man en vrou paslik gevind. En omdat die huwelik skepping, wil, gebod en gawe van God is, kan ons dit dankbaar aanvaar en moet ons dit as

heilige instelling van Hom eerbiedig en rein hou. Die huwelik sluit alle flirtasie uit.

In die huwelik word daar onder andere eise gestel, soos liefde, trou, lewensgemeenskap en verantwoordelikheid. Met liefde word nie net die romantiese liefde bedoel nie, maar die liefde soos wat Christus vir sy kerk het. Lewensgemeenskap sluit hulp, diens, medelye, medevreugde, mededeelsaamheid en geslagtelike gemeenskap as gawe van God in. Die verantwoordelikheid in die huwelik is nie net met betrekking tot mekaar nie, maar ook teenoor die kinders. In die lig hiervan is dit duidelik op watter gronde God egbreuk verbied.

Paulus se uitlatings oor die ongehude staat word soms verkeerdelik geïnterpreteer asof Paulus dit bepleit. Hy beskou die ongehude staat as gawe en voordelig om onafgebroke in diens van God te staan. As jy egter nie hierdie gawe ontvang het nie, is dit beter om te trou as om deur hartstog verteer te word (1 Kor 7:9).

Gesang 338

23 Oktober

1 Korintiërs 6:12-20

Sondag 41

Vraag 109: Verbied God in hierdie gebod niks meer as net egbreuk en sulke skandes nie?

Antwoord: Omdat beide, ons liggaam en siel, 'n tempel van die Heilige Gees is, wil God dat ons altwee rein en heilig bewaar. Daarom verbied Hy alle onkuise dade, gebare, woorde, gedagtes, luste en alles wat 'n mens daartoe kan verlei.

Ons lewe word nie deur die Bybel geskei in 'n liggaamlike en geestelike bestaan nie. Die Bybel leer dat die liggaam die tempel van God is en dat sy Gees daarin woon (1 Korintiërs 3:16). Die Here is ook oor ons liggaam Here.

Die huwelik is nie iets slegs wat ontstaan uit slegte begeertes van die liggaam nie en daarom ook nie iets verbode nie. Dit is eerder iets heiligs wat deur God self as beeld gebruik word om die verhouding tussen Hom en sy gemeente uit te druk. Volgens Paulus sondig

iemand wat hoereer teen sy eie liggaam. Deur buite-egtelike geslags-verhoudings of owerspel skend of ontheilig ons die tempel van God. Die ergste van hierdie sonde is dat dit die liggaam aantast en aankleef. *Elke ander sonde wat 'n mens doen, vind buite sy liggaam plaas, maar iemand wat seksueel losbandig lewe, vergryp hom aan sy eie liggaam.*

In die lig van bostaande is dit duidelik waarom God egbreuk verbied. Hy verbied owerspel van mense waarvan een of albei egliede met iemand anders getroud is, omdat dit teen sy skeppingsplan is. Hy verbied geslagsgemeenskap buite die huwelik as egbreuk omdat dit 'n verontagsaming van die huwelik as sy instelling is.

Gesang 340

24 Oktober

Efesiërs 5:3-5

Sondag 41

Vraag 109: Verbied God in hierdie gebod niks meer as net egbreuk en sulke skandes nie?

Antwoord: Omdat beide, ons liggaam en siel, 'n tempel van die Heilige Gees is, wil God dat ons altwee rein en heilig bewaar. Daarom verbied Hy alle onkuise dade, gebare, woorde, gedagtes, luste en alles wat 'n mens daartoe kan verlei.

Niemand van ons staan buite die gevaarsone van sonde teen ons eie liggaam nie. Ons kan slegs lewe uit God se genade en vergewing. Dit is nog moontlik om die gebod uiterlik te gehoorsaam, maar die sonde leef in die hart voort. Dit is ook egbreuk om selfs net na iemand te kyk en hom/haar te begeer. En net soos ons met die oog egbreuk kan pleeg, kan ons dit ook met die mond doen, want deur vuil praatjies en grappe kan ons die liggaam ook besmet. Die Bybel leer ons ook: ... *verafsku selfs die klere wat deur hulle sondige luste besmet is* (Jud 1:23), want dit is onkuis om opsetlik op 'n wyse aan te trek wat daarop gemik is om uitlokkend en begeerlik te wees. Ook gebare en liggaamshoudings kan uitlokkend wees en tot sondige begeertes en gedagtes lei. Enigiets wat afbreek doen aan, of 'n bespotting maak van die huwelik as heilige instelling van God, is 'n oor-

treding van die sewende gebod. God het die monogame huwelik geseën en vir die mens gesê: *Wees vrugbaar en vermeerder*. Dit is dus geensins waar dat die sonde wat Adam en Eva gepleeg het deur van die boom te eet, op geslagsgemeenskap dui nie. Hoe sal God eers iets seën en dit dan straf.

Gesang 339

25 Oktober

1 Korintiërs 6:10; Jesaja 33:1-6

Sondag 42

Vraag 110: Wat verbied God in die agste gebod?

Antwoord: God verbied nie slegs dié diefstal en roof wat die owerheid straf nie, maar Hy beskou ook as diefstal al die skelmstreke en liste waardeur ons probeer om ons naaste se besittings in die hande te kry. Dit kan gebeur met geweld of 'n skyn van reg, soos deur die vervalsing van gewigte, lengtemaat, inhoudsmaat, goedere, geld, deur woeker of enige middel wat God verbied. Hy verbied ook alle gierigheid en alle misbruik en verkwisting van sy gawes.

Net soos die Bybel, erken die staat ook die reg van privaatbesit. Om hierdie voorreg te beskerm en die samelewing te orden, word wette vasgestel wat gegrond is op Christelike norme. Dit kom daarop neer dat alle burgers eerbied moet hê vir mekaar en vir mekaar se eiendom. Die grond van hierdie wedersydse eerbied is die feit dat al hierdie dinge gawes van God is. 'n Vergryping aan hierdie dinge is daarom nie net ondankbaarheid teenoor God nie, maar 'n vergryping teen die majesteit van God self.

As ons God as die Gewer van alle dinge beskou, beteken diefstal dat ons God se seggenskap, heerskappy en gebod minag. As God dus iets aan ons naaste toevertrou het, kan ons dit nie op gewelddadige of oneerlike wyse van hom afneem nie. 'n Mens kan nou redeneer oor watter staatsorde die gunstigste is om hierdie gebod uit te leef (kapitalisme, sosialisme, ens). Maar ons moet ook in gedagte hou dat enige staatsorde kan ontaard. Die taak van die kerk is nie om te kies vir of téén 'n spesifieke staatsorde nie, maar om krities teenoor die

euwels van elke stelsel te staan. Waak teen die misopvatting dat diefstal slegs sonde is wanneer jy uitgevang word.

Môre praat ons meer oor die verskillende vorme en gestaltes van diefstal.

Gesang 241:7

26 Oktober

Spreek 25:13-16

Sondag 42

Vraag 110: Wat verbied God in die agste gebod?

Antwoord: God verbied nie slegs dié diefstal en roof wat die owerheid straf nie, maar Hy beskou ook as diefstal al die skelmstreke en liste waardeur ons probeer om ons naaste se besittings in die hande te kry. Dit kan gebeur met geweld of 'n skyn van reg, soos deur die vervalsing van gewigte, lengtemaat, inhoudsmaat, goedere, geld, deur woeker of enige middel wat God verbied. Hy verbied ook alle gierigheid en alle misbruik en verkwisting van sy gawes.

Ons besef nie altyd wat hierdie gebod alles impliseer nie. Dikwels hoor ons mense sê: "Besigheid is besigheid." Daarmee word verkeerdlik bedoel dat daar 'n ander kode is of ander reëls in die handel geld as wat God daarstel. Daar is egter geen terrein waar ander norme as die Christelike norme geld nie.

Die oortreding teen die agtste gebod vind op verskillende maniere plaas. Die eerste wat genoem word, is die skelmstreke en listige planne waardeur ons iets van ons naaste vir onself wil toeëien onder die skyn van reg en geregtigheid, soos deur valse gewig en maat.

Diefstal kan ook op geestelike terrein plaasvind wanneer ons vir onself dinge toeëien wat ons eintlik nie toekom nie (bv onregmatige eer, mag en aansien).

Die gebruik van ander mense ter wille van óns uitsluitlike voordeel, sonder om aan hulle gerief en persoonlike gevoelens te dink, is ook 'n oortreding van dié gebod. In sommige werksituasies en totalitêre state word die onderdane beroof en *ontmens* ter wille en tot voordeel van die owerheid.

Fynere vorms van diefstal is onder andere die slegte bestuur en besteding van goedere of verantwoordelikhede wat aan ons sorg toevertrou is.

Om jou gedurig te kwel en besorg te wees oor eiendom, maak van ons slawe van ons besittings. Die agste gebod verbied ook 'n gesindheid van onvergenoegdheid. Dit is om heeldag ons eie toestand te bekla en ander, aan wie God meer geskenk het, te beny. Dit is immers God wat arm maak of welvarend. Die goue reël in verband met ons eiendom en verkryging en besteding word in Matteus 7:12 aangegee: *Alles wat julle wil hê dat die mense aan julle moet doen, moet julle ook aan hulle doen.*

Gesang 258:3

27 Oktober

Matteus 7:7-12

Sondag 42

Vraag 111: Maar wag gebied God jou in hierdie gebod?

Antwoord: Ek moet die belange van my naaste, waar ek kan en mag, bevorder en hom so behandel soos ek wil hê dat hy my moet behandel. Daarby moet ek ook my werk getrou doen, sodat ek die behoeftiges in hulle nood kan help.

Hebsug en gierigheid veroorsaak dat God en ons naaste nie kry wat hulle toekom nie. Teenoor hebsug staan tevredenheid. Die Bybel roep ons op om in sorgelose vryheid en blydskap (soos die voëls van die hemel en die lelies van die veld) vir dié dinge soos eiendom en verdienste, op Hom te vertrou. Daarmee gee ons uitdrukking daaraan dat ons nie soos 'n plant, uit die aarde leef nie, maar dat ons in werklikheid op reis is na 'n hemelse bestemming. En waar ons skat is, daar sal ons hart ook wees.

Wanneer ons ons gedurig kwel en besorg is oor ons aardse besittings, word ons woorde, werke en gedagtes later daardeur beheer. Ons word dan slaaf van ons eie goed. Goeie rentmeesterskap kom hierop neer: Met hoeveel kan God my vertrou? Geld en besittings

kan so maklik 'n afgod word. Vra jouself maar gedurig af: Is ek in beheer van my goed, of is my goed in beheer van my?

God gebied ons dat ons ons liefde altyd teenoor Hom en teenoor ons naaste moet bewys. Wanneer aardse besittings voorrang bo dit geniet, beteken dit noodwendig dat ons sondig. God weet wat ons nodig het nog voordat ons dit vra, en as ons nou gulsig raak, beteken dit dat ons nie God, as oordeelkundige Gewer van alles, erken nie. God gebied ons dus om Hom as regverdige Gewer van alles te erken en my naaste te gun wat God hom laat toekom.

Gesang 278:2

28 Oktober

Efesiërs 4:28; Matteus 25:31-46

Sondag 42

Vraag 111: Maar wat gebied God jou in hierdie gebod?

Antwoord: Ek moet die belange van my naaste, waar ek kan en mag, bevorder en hom so behandel soos ek wil hê dat hy my moet behandel. Daarby moet ek ook my werk getrou doen, sodat ek die behoeftiges in hulle nood kan help.

In vraag 110 is die verskillende vorme van diefstal behandel. In dié konteks staan diefstal teenoor arbeid. In Genesis 3:19 word gestel: ... *net deur harde werk sal jy kan eet* Die riglyn van die Bybel is baie duidelik dat ons slegs deur op 'n eerlike manier te arbeid, ons lewensmiddele sal bekom. Vir die sondige mens is dit in der waarheid 'n hulpmiddel omdat dit ons weerhou van ledigheid. Luiheid is ondankbaarheid teenoor God vir die gawes van geleenthede en vermoëns wat Hy ons skenk. In Lukas 16:10 sê Jesus dat die mens wat ontrou is in geringe sake, sekerlik ook ontrou is in die veel groter sake van die koninkryk van God. Indien ons nie gebruik maak van aardse gawes en geleenthede nie, hoe sal ons dan gebruik maak van die hemelse gawes?

Die aardse skatte wat ek in dankbaarheid verdien, moet ook noodwendig lei tot diens. Wanneer ons byvoorbeeld weier om bydraes te gee vir die instandhouding van die kerk hier op aarde, is dit

nie alleen gierigheid nie, maar ook diefstal van God self. God het dit so gewil dat daar altyd armes onder ons sal wees om ons gewilligheid tot barmhartigheid te toets. En Jesus sê baie duidelik dat dít wat ons aan een van die geringstes doen, ons ook aan Hom doen.

As ons bid dat God ons vandag ons daaglikse brood gee, bid ek nie net vir myself nie, maar vir (ons) almal, ook my naaste. As God dan aan my voorsien, moet ek uit dankbaarheid ook vir my naaste daarvan gee.

Gesang 260

29 Oktober

Matteus 7:7-12; Romeine 15:1-6

Sondag 42

Vraag 111: Maar wat gebied God jou in hierdie gebod?

Antwoord: Ek moet die belange van my naaste, waar ek kan en mag, bevorder en hom so behandel soos ek wil hê dat hy my moet behandel. Daarby moet ek ook my werk getrou doen, sodat ek die behoeftiges in hulle nood kan help.

Die agtste gebod beteken nie net dat ek nie mag steel nie (op watter verfynde en subtile manier ook al), maar dit vra ook van ons daadwerklike optrede om die belange van ons naaste te bevorder. Ons mag dalk nie iemand anders besteel of beroof nie (en dus oortree ek mos nie die agtste gebod nie), maar dit gebeur nogal dikwels dat ons in die mou lag of vanuit die hoogte neerkyk op die onbeholpenheid en onervarenheid van iemand, in plaas daarvan om hom te waarsku en te help teen die geslepenheid van uitbuiters in ons samelewing.

Hierdie soort optrede spruit voort uit hovaardigheid (As jy dan so dom is, moet jy maar voel), of onbetrokkenheid (Ek meng nie in met jou sake nie, al kan ek sien jy gaan skade ly). Nee, ons moet ons naaste se belange bevorder waar dit moontlik is, en op die regte manier te werk gaan en tot hulp wees. Dit sou ook nie reg wees om byvoorbeeld donasies te skenk vir liefdadigheid, met geld wat op 'n oneerlike manier bekom is nie.

Laat ons maar eerlik wees en erken dat ons nie altyd die liefde vir ons naaste het of geneë is om hulp te verleen nie.

Maar die Bybel gee aan ons duidelike voorskrifte in hierdie verband in Matteus 7:12: *Alles wat julle wil hê dat die mense aan julle moet doen, moet julle ook aan hulle doen.* Dit raak myself, want as ek gehelp wil word in plaas daarvan om benadeel te word, moet ek dit ook aan ander doen.

Gesang 260:1, 2

30 Oktober

Efesiërs 4:25-32

Sondag 42

Vraag 111: Maar wat gebied God jou in hierdie gebod?

Antwoord: Ek moet die belange van my naaste, waar ek kan en mag, bevorder en hom so behandel soos ek wil hê dat hy my moet behandel. Daarby moet ek ook my werk getrou doen, sodat ek die behoeftiges in hulle nood kan help.

Die agtste gebod vra ook dat ek getrou en ywerig moet werk, in watter beroep of werkkring ek ook al mag staan. Genesis 3:19 stel dit dat *net deur harde werk sal jy kan eet ...* In 2 Tessalonisense 3:10 word dit so gestel: *"As iemand nie wil werk nie, moet hy ook nie eet nie."* Mense wat dus in staat is om te werk, en die gesondheid en vermoë daartoe het en dit nie doen nie, verontagsaam hierdie Bybelse opdrag.

Maar deur hard te werk, het ons nog nie volledig aan die eis van die gebod voldoen nie. Elkeen moet só werk dat hy nie net homself en sy gesin sal kan versorg nie, maar dat hy ook nog iets sal oorhê vir die behoeftiges wat broodgebrek ly. Miskien sal die meeste van ons sê: Ek voorsien eerbaar in my en my gesin se lewensbehoefte, maar ek bekommer my nie oor ander nie. Ek gee niks vir die mens wat broodgebrek ly nie; dit gaan my nie aan nie!

Hierdie gebod wil ons egter lei tot vrygewigheid vir diegene in ware nood. Daar is immers aan ons as sondaars die grootste barmhartigheid betoon in Jesus Christus!

Hiermee beweeg ons ook op die terrein van die Kerk en sy lidmate se barmhartigheidstaak. Deur my offergawebydrae, my deurkollektebydrae, my bydrae deur middel van kragte en tyd aan die behoeftiges in nood, gehoorsaam ek hierdie gebod.

Gesang 258:1, 2

31 Oktober

Jakobus 3:1-12

Sondag 43

Vraag 112: Wat eis die negende gebod?

Antwoord: Ek mag teen niemand valse getuienis aflê, niemand se woorde verdraai, nie 'n kwaadsteker of lasteraar wees nie, niemand onverhoord en ligtelik help veroordeel nie. Alle vorme van lieg en bedrieg moet ek as die duiwel se eie werke vermy as ek nie die sware toorn van God oor my wil bring nie. In regsake en in alle ander handelinge moet ek die waarheid liefhê, en opreg wees in wat ek sê en bely. My naaste se eer en goeie naam moet ek na my vermoë verdedig en bevorder.

In die negende gebod staan twee sake teenoor mekaar wat 'n geweldige invloed op ons lewens het, naamlik waarheid en valsheid. Vandat die sonde in die wêreld gekom het, het valsheid en die leuen nog altyd 'n baie groot rol in die mens se lewe gespeel. Hierdie gebod wil die eer en goeie naam van die mens beskerm. Die mens kan met sy mond 'n ander se lewe heeltemal verwoes. Die vermoë om te kan praat, is 'n wonderlike gawe van God, maar in diens van die leuen is dit ook 'n vernietigende wapen.

In die gebod word geëis dat 'n getuie in 'n hofsak die waarheid moet getuig. Valse verklarings kan 'n ander se ondergang beteken.

Ook ons word verbied om iemand se woorde te verdraai waardeur 'n ander betekenis en bedoeling aan sy woorde geheg word. Meestal is so 'n verdraaiing kwaadwillig.

Voorts mag ek nie 'n kwaadsteker wees nie. Dit is aan ons algemeen bekend as skinder wanneer iemand agteraf gerugte versprei wat nie waar is nie, met die doel om die ander persoon in 'n swak lig

te stel. Die lasteraar daarenteen, praat sommer kwaad van iemand in sy teenwoordigheid.

Ek mag ook nie iemand ligtelik en onverhoord veroordeel of help veroordeel nie. Dit verskaf ons mos genot om iemand anders te veroordeel en sommer klaar te vonnis, nog voordat ons die ware toedrag van sake weet. Ons doen dit uit haat, venyn, bitterheid en selfverheffing.

Maar die negende gebod verbied sodanige optrede.

Gesang 262:1, 2

1 November

Johannes 8:31-47

Sondag 43

Vraag: Wat eis die negende gebod?

Antwoord: Ek mag teen niemand valse getuienis aflê, niemand se woorde verdraai, nie 'n kwaadstoker of lasteraar wees nie, niemand onverhoord en ligtelik help veroordeel nie. Alle vorme van lieg en bedrieg moet ek as die duivel se eie werke vermy as ek nie die sware toorn van God oor my wil bring nie. In regsake en in alle ander handelinge moet ek die waarheid liefhê, en opreg wees in wat ek sê en bely. My naaste se eer en goeie naam moet ek na my vermoë verdedig en bevorder.

Valsheid en die leuen is die duivel se eie werke. Dit word bevestig in Johannes 8:44 ... hy (die duivel) *staan nie aan die kant van die waarheid nie, omdat daar geen waarheid in hom is nie. Wanneer hy leuentaalt praat, is dit volgens sy aard, want hy is 'n leuenaar en die vader van die leuen.*

Leuenaars en mense wat valsheid liefhet, is *kinders* van die duivel, want hy is die *vader* van die leuen.

Alle vorme van lieg en bedrieg moet deur my vermy word as ek nie die toorn van God oor my wil bring nie. God haat valsheid. Spreuke 12:22 sê: *Die Here het 'n afsku van leuenaars ...* En Spreuke 21:28 sê: *'n Valse getuie gaan sy dood tegemoet.* In Openbaring 21:8 lees ons

dat al die leuenaars se lot die pad is wat brand met vuur en swael, dit is die tweede dood. God oordeel streng oor diegene wat lieg en vals is.

Daar is Christene wat vals lewe en hulle daaglik besig hou met leuens in hulle werkkring, by hulle huise, tussen vriende en selfs in die gemeente. Laat ons ag slaan op hierdie streng oordeel van God oor valsheid.

Gesang 57:1

2 November

Psalm 15

Sondag 43

Vraag 112: Wat eis die negende gebod?

Antwoord: Ek mag teen niemand valse getuienis aflê, niemand se woorde verdraai, nie 'n kwaadspreker of lasteraar wees nie, niemand onverhoord en ligtelik help veroordeel nie. Alle vorme van lieg en bedrieg moet ek as die duivel se eie werke vermy as ek nie die sware toorn van God oor my wil bring nie. In regsake en in alle ander handeling moet ek die waarheid liefhê, en opreg wees in wat ek sê en bely. My naaste se eer en goeie naam moet ek na my vermoë verdedig en bevorder.

Die negende gebod eis dat ek die waarheid sal liefhê en uitleef. Tog is dit vir die mens makliker om vals te leef en leuentaai te praat. Daarom moet ons met volharding en deur die genade van God stry teen die valsheid en leuenagtigheid in ons en om ons. Maar ons moet die waarheid ook bely en verkondig. Ek moet die waarheid praat in die hofsaal, maar ook op alle ander plekke waar ek met my naaste omgaan. Ons moet optree sonder bedrog, vleitaal of valsheid.

Die negende gebod eis ook dat ek my naaste se eer en goeie naam sal beskerm en bevorder. Elke mens is tog gesteld op sy goeie naam en wil dit graag onbevlek hê. Spreuke 22:1 sê: *'n Goeie naam is meer werd as groot rykdom ...* En 'n naam wat eers beklad is, kan nie maklik weer in ere herstel word nie. Daarom moet ons net so gesteld wees op die eer en goeie naam van ons naaste. Ons moet dit beskerm soos ons eie eer, ook in sy afwesigheid!

In Johannes 14:6 sê Jesus dat Hy die waarheid is, en in Johannes 8:32 sê Hy: *...julle sal die waarheid ken, en die waarheid sal julle vry maak.*

Vir die Christen moet dit groot erns wees om die waarheid uit te dra en uit te leef.

Gesang 244:2

3 November

Jakobus 1:12-18; Matteus 15:10-20

Sondag 44

Vraag 113: Wat eis die tiende gebod van ons?

Antwoord: Selfs die geringste begeerte of gedagte teen enige gebod van God mag nooit in ons hart opkom nie. Ons moet altyd en heelhartig vyande van alle sonde wees en 'n begeerte tot alle geregtigheid hê.

Elke mens het begeertes. Inteendeel, ons kan nie sonder begeertes leef nie, want daaraan het die wêreld sy ontwikkeling te danke. Ons het 'n begeerte na kuns, na wetenskap, na dít wat goed is vir ons geestelike lewe ens. Iemand wat niks meer wil bereik as wat hy is nie, kwyn uiteindelik geestelik weg.

Maar *die geringste begeerte of selfs gedagte teen enige gebod van God mag nooit in 'n mens se hart opkom nie.* Hieruit is dit duidelik dat enigiets teen die wil van God, al bestaan dit net in die gedagte, reeds afgewys word. Só 'n begeerte is alreeds 'n aanduiding van die sondigheid van die hart. Dit is dus nie net die daad nie, maar selfs die begeerte of gedagte wat reeds sondig is (Jak 1:14 en 15). Dit gaan dus oor 'n bepaalde gesindheid wat by 'n mens moet bestaan. God sien nie net ons daad nie, maar Hy ken ons tot in ons diepste wese. Hy ken die begeertes wat in ons harte leef. En dit is juis die slegte gedagtes wat uit die hart kom, wat daartoe lei dat 'n mens God se gebooi oortree (Matt 15:18). Dit is sulke gedagtes of begeertes wat 'n mens onrein maak en jou onder die oordeel van God bring.

Psalm 25:2

4 November

Galasiërs 5:13-26

Sondag 44

Vraag 113: Wat eis die tiende gebod van ons?

Antwoord: Selfs die geringste begeerte of gedagte teen enige gebod van God mag nooit in ons hart opkom nie. Ons moet altyd en heelhartig vyande van alle sonde wees en 'n begeerte tot alle geregtigheid hê.

Die eerste deel van die antwoord op hierdie vraag het gehandel oor wat verbied word. Die gedeelte waarna ons nou kyk, sê wat gedoen moet word. In minder woorde kan dit nie gestel word nie. 'n Mens kan nie die goeie liefhê sonder om die kwade te haat nie. Psalm 119:104 stel dit so: *U bevele gee my insig, daarom haat ek elke verkeerde pad.*

Dit is tog immers só dat 'n mens nie God en Mammon kan dien nie (Matt 6:24). Dit beteken dat ons onself nie kinders van God kan noem nie, en terselfdertyd willens en wetens steeds in die sonde kan volhard nie. Daar moet by ons 'n afkeer aan die sonde wees en 'n begeerte tot alle geregtigheid. Dit wil sê 'n begeerte na alles wat volgens die wil van God is. Dit is immers 'n eis van die heilige God - 'n eis dat dit te alle tye en van ganser harte so sal wees dat ons ons gedagtes op God sal rig en die goeie sal liefhê (Matt 5:48).

Gesang 23:1, 3

5 November

Romeine 7:7-25

Sondag 44

Vraag 114: Maar kan dié wat tot God bekeer is, hierdie gebooie volmaak gehoorsaam?

Antwoord: Nee, want selfs die allerheiligstes het, solank hulle in hierdie lewe is, nog maar 'n geringe begin van hierdie gehoorsaamheid, maar tog so dat hulle met 'n ernstige voorneme begin om nie alleen volgens sommige nie, maar volgens al die gebooie van God te lewe.

Sonde was nog altyd vir die Christen 'n struikelblok, 'n toestand wat hom tot innerlike ongerustheid of onsekerheid stem. Die mens

besit nie die vermoë om homself te red nie. En net so min besit hy die vermoë om volmaak gehoorsaam te wees. Dit is egter nie 'n verskoning om nou maar in ongehoorsaamheid te volhard nie. Die gelowige weet dat sy daad van gehoorsaamheid aan die gebooie, nie vir hom redding bewerkstellig nie, maar dat dit juis andersom is. God red die mens in Jesus Christus.

Ons gehoorsaamheid aan die wet van God is gebrekkig, maar dit is 'n dankbaarheidsdaad wat net altyd moet toeneem in ons lewe. Ons moet dus daarna streef om ons lewe al hoe meer in te rig volgens die gebooie van God. Ons moet besef dat ons daad van gehoorsaamheid op grond van ons sondige natuur en die ellendige toestand waarin ons verkeer, nooit volmaak kan wees nie. Maar gelukkig het God ons van hierdie doodsbestaan verlos deur Jesus Christus, ons Here (Rom 7:24 en 25). Juis hierdie wete moet ons daartoe dring om nie maar net 'n begin met ons gehoorsaamheid te maak nie, maar doelbewus in gehoorsaamheid aan God se gebooie te volhard met ons hele wese.

Gesang 57:1, 3, 4

6 November

Jakobus 2:1-13; 1 Johannes 2:1-6

Sondag 44

Vraag 114: Maar kan dié wat tot God bekeer is, hierdie gebooie volmaak gehoorsaam?

Antwoord: Nee, want selfs die allerheiligstes het, solank hulle in hierdie lewe is, nog maar 'n geringe begin van hierdie gehoorsaamheid, maar tog so dat hulle met 'n ernstige voorneme begin om nie alleen volgens sommige nie, maar volgens al die gebooie van God te lewe.

By die gelowige moet 'n voorneme bestaan om volgens die gebooie van God te lewe. Dit moenie net 'n gier wees wat net so skielik as wat dit gekom het, weer verdwyn nie. Dit moet dus nie 'n oppervlakkige, verbygaande voorneme wees nie, maar 'n weldeurdagte besluit. Dit beteken dat sonder aarseling of uitstel begin sal word om te lewe volgens God se gebooie. Met ander woorde, dit moet 'n daad wees. Gehoorsaamheid is nie net 'n belydenis nie, maar

'n daad wat daagliks in ons handel en wandel sigbaar moet wees. Dit omsluit ons hele lewe. Daarom moet ons nie net sommige van die gebooie gehoorsaam nie, maar almal. Daar moet erns gemaak word met die hele omvang van die wet, sodat ons ons verborge en openbare lewe daarby insluit (Ps 119:106).

Dit sou ondeurtag en onverantwoordelik wees om net gehoorsaam te wees aan die gebooie wat my pas. Die hele wet is daargestel as riglyn vir ons lewe. Sou ek my skuldig maak ten opsigte van een van die gebooie, ontken ek daarmee die geldigheid van die hele wet (Jak 2:10). As ons egter nie daartoe in staat is om 'n geringe begin te maak tot volkome gehoorsaamheid nie, toon ons hoe nodig en waar dit is dat ons redding nie op goeie werke berus nie, maar alleen gegrond is in die genade wat ons in Jesus Christus deur geloof ontvang. Gesang 238:1, 3

7 November

Psalm 32:1-11; Romeine 3:9-20

Sondag 44

Vraag 115: Waarom laat God die *Tien Gebooie* dan so streng aan ons voorhou as niemand dit tog in hierdie lewe kan onderhou nie?

Antwoord: Eerstens, sodat ons gedurende ons hele lewe ons sondige natuur hoe langer hoe beter kan leer ken, en met groter verlange na die vergewing van sondes en na die geregtigheid in Christus kan soek. Tweedens moet ons ons sonder ophou beywer en God om die genade van die Heilige Gees bid, sodat ons altyd meer en meer na die ewebeeld van God vernuwe mag word totdat ons ná hierdie lewe die volmaaktheid as doel bereik.

Dit was die apostel Paulus wat gesê het dat die wet nie die lewe ten gevolg het nie, maar dat die wet 'n mens tot kennis van sonde bring en só tot die behoefte aan Christus (Rom 3:20). Daarom het die gelowige nie met die wet afgereken nie. Die wet behou steeds sy krag en het inteendeel soveel meer betekenis vir die gelowige. Dit is nie net 'n stel reëls wat ver buite die mens staan nie. Dit is in die hart van die gelowige gegraveer (Jer 31:33; Gal 5:17). Daarom is dit so dat in

alles wat die wet leer en in alles wat dit eis en beloof, dit altyd Christus voor oë het. Christus het nie die wet van God afgeskaf nie. Hy het dit vervul in sy volkome gehoorsaamheid en ons met God versoen deur sy lyding en sterwe. En Hy het op dié wyse vir ons wat in Hom glo, die geregtigheid wat vir God geld, verwerf.

Die wet het dus die betekenis dat dit ons tot kennis van ons sonde wil bring en 'n opregte verlange na Christus by ons wil wek. Self kan ons nie aan die eise van die wet voldoen nie. Die wet wil ons leer dat alleen op grond van die verdienste van Christus, daar vir ons geregtigheid by God is.

Gesang 53:2

8 November

1 Korintiërs 9:24-27; Filippense 3:1-21

Sondag 44

Vraag 115: Waarom laat God die *Tien Gebooie* dan so streng aan ons voorhou as niemand dit tog in hierdie lewe kan onderhou nie?

Antwoord: Eerstens, sodat ons gedurende ons hele lewe ons sondige natuur hoe langer hoe beter kan leer ken, en met groter verlange na die vergewing van sondes en na die geregtigheid in Christus kan soek. Tweedens moet ons ons sonder ophou beywer en God om die genade van die heilige Gees bid, sodat ons altyd meer en meer na die ewebeeld van God vernuwe mag word totdat ons ná hierdie lewe die volmaaktheid as doel bereik.

As gevolg van ons sondige natuur verg dit inspanning om ons te weerhou van die verkeerde en te leef volgens die gebooie van God. Ons moet ons daarvoor beywer en nie vergeet om te bid dat God ons in genade sal aansien nie (Deut 31:12, Ef 3:16). Reeds in hierdie lewe moet ons ons daarvoor beywer om te leef soos God wil en Hom te smek dat Hy ons altyd, hoe langer hoe meer, na sy beeld sal vernuwe.

Daar moet 'n bepaalde toename wees in hierdie voortdurende nastrewing van die goeie dinge en dan veral die gehoorsaamheid aan God se gebooie. Die dryfkrag agter die voortdurende strewe na en begeerte tot gehoorsaamheid, is geleë in die sekerheid van die vol-

maaktheid wat ná hierdie lewe op die gelowige wag. Daar bestaan by die gelowige 'n verlange na die volmaakte heerlijkheid wat op hom wag. Elke Christen behoort só te lewe dat hy hierdie volmaaktheid as doel sal bereik, maar tog ook met die wete dat die gebed om die genade van die Heilige Gees, nooit mag uitbly nie.

Gesang 275:5; 179:1, 3, 4

9 November

Filippense 4:4-7; Psalm 50:9-15

Sondag 45

Vraag 116: Waarom is die gebed vir die Christene nodig?

Antwoord: Omdat dit die vernaamste deel van die dankbaarheid is wat God van ons eis. En omdat God sy genade en Heilige Gees alleen aan hulle wil gee wat Hom met hartlike versugting sonder ophou daarom bid en daarvoor dank.

Wanneer bid ons die meeste en die maklikste? Is dit nie in tye wanneer ons in nood is en iets nodig het nie? Dit is nie verkeerd om in afhanklikheid van God te vra wat ons nodig het nie. Die Kategismus wys ons egter daarop dat gebed ook om 'n ander rede nodig is: *Dit is die vernaamste deel van ons dankbaarheid wat God van ons eis.*

Ons is bly oor die dinge wat God uit genade aan ons skenk: Ver-giffenis van sonde, verlossing uit ons sondenood, voorsiening in daag-likse behoeftes, ouers, vriende, kerk, land en volk. Dit alles is gawes van God. En blydschap hieroor en dankbaarheid teenoor God daar-voor gaan hand aan hand.

Die dankbaarheid wat ons aan God verskuldig is, is egter nie maar net 'n saak van wanneer ek daarna voel nie. Nee, dit is in die besonder 'n saak van gehoorsaamheid aan God. God *beveel* ons om Hom in gebed te dank soos ons in Filippense 4:6 gelees het.

Gebed waarin ons God dank, is 'n opdrag wat ons in gehoorsaamheid moet uitvoer. Om dus net te bid as ek daarna voel, is ongehoor-saamheid.

Gesang 46:1, 2, 3

10 November

Lukas 11:5-13; Matteus 6:5-8

Sondag 45

Vraag 116: Waarom is gebed vir die Christene nodig?

Antwoord: Omdat dit die vernaamste deel van die dankbaarheid is wat God van ons eis. En omdat God sy genade en Heilige Gees alleen aan hulle wil gee wat Hom hartlike versugtinge sonder ophou daarom bid en daarvoor dank.

Hoekom moet ons bid vir wat ons nodig het? God weet mos alles. God weet in elk geval wat ek nodig het en wat ek gaan vra. Lui Matteus 6:8 dan nie: ... *julle Vader weet wat julle nodig het, nog voordat julle dit van Hom vra?* Is dit dan nog nodig dat ons moet bid? Ja, want volgens Matteus 5:8 wil Jesus nie sê dat gebed oorbodig is nie, maar maan Hy dat ons nie soos die heidene moet maak wat dink dat hulle gebede verhoor sal word omdat hulle met baie woorde God sal oortuig of daartoe dwing om te gee wat hulle vra nie.

God beveel ons om só te bid

- gedurig (1 Tess 5:17);
- volhardend (Kol 4:2);
- dag en nag (Luk 18:7) en om
- aan te hou bid sonder om moedeloos te word (Luk 18:1).

Al weet God presies wat ons behoeftes is, moet ons dit steeds in afhanklikheid van Hom vra. Dat ons moet bid, is deel van sy raadsplan waardeur Hy dit wat ons nodig het, aan ons laat toekom.

Deurdát ons bid, bely ons daarmee ook ons afhanklikheid van God. Indien ons dit nie doen nie, impliseer ons wetend of onwetend daarmee dat ons op onself aangewese is. So word God wat die Gewer van alle gawes is, nie gedank en geëer nie.

Gesang 297:1, 2, 3, 4

11 November

Johannes 14:6-14; 1 Johannes 5:14-15

Sondag 45

Vraag 117: Hoe moet 'n gebed wees wat God behaag en deur Hom verhoor word?

Antwoord: Eerstens moet ons alleen die enige ware God wat Hom in sy Woord openbaar het, van harte aanroep vir alles waarvoor Hy ons beveel het om te bid. Tweedens moet ons ons nood en ellende reg en grondig ken, sodat ons ons voor sy Majesteit kan verootmoedig. Dersdens het ons hierdie vaste grond dat Hy ons gebed, hoewel ons dit nie verdien nie, tog ter wille van die Here Christus sekerlik wil verhoor, soos Hy dit vir ons in sy Woord beloof het.

Die Kategismus vra die vraag hoe 'n gebed moet wees wat God behaag en deur Hom verhoor word, na aanleiding daarvan dat ons in die Bybel lees dat nie alle gebede God behaag en deur Hom verhoor word nie. Jakobus 4:3 sê dit duidelik: *As julle bid, ontvang julle nie, omdat julle verkeerd bid: julle wil net julle selfsugtige begeertes bevredig.* 1 Johannes 5:14 stel dat God ons gebede verhoor as ons enigiets volgens sy wil vra.

Die Here beveel nie nêr dat ons moet bid nie, maar ook *wat* en *hoe* ons moet bid om verhoor te word. Die *hoe* dui veral op die gesindheid waarmee ons moet bid. Hierdie regte gesindheid veronderstel ware kennis ten opsigte van Wie God is en wat Hy ons beveel waarvoor ons moet bid. As ons God nie ken soos Hy Hom in die Skrif aan ons openbaar nie, stel ons Hom gelyk met ander gode en beelde. Op dié wyse word dinge aanbid as sou dit God wees of God verteenwoordig. Dit is nie soos God geken en aanbid wil word nie.

God openbaar Homself in die besonder in Jesus aan ons. Deur Jesus kan ons God ken vir Wie Hy is en wat sy wil is. Wanneer hierdie kennis waaroor ons beskik, oorgaan in ware erkenning en aanvaarding van God, sal ons van harte om sy wil bid en nie maar uit gewoonte nie. God wil ons dan verhoor omdat *wat* ons bid, Hom behaag.

Gesang 198:1, 2

12 November

Romeine 3:9-20; 7:21-25

Sondag 45

Vraag 117: Hoe moet 'n gebed wees wat God behaag en deur Hom verhoor word?

Antwoord: Eerstens moet ons alleen die enige ware God wat Hom in sy Woord aan geopenbaar het, van harte aanroep vir alles waarvoor Hy ons beveel het om te bid. Tweedens moet ons ons nood en ellende reg en grondig ken, sodat ons ons voor sy Majesteit kan verootmoedig. Derdens het ons hierdie vaste grond dat Hy ons gebed, hoewel ons dit nie verdien nie, tog ter wille van die Here Christus sekerlik wil verhoor, soos Hy dit vir ons in sy Woord belooft het.

Gebed wat God behaag en wat Hy wil verhoor, veronderstel verder dat ons onself sal ken as mense wat van nature geneig is om God en ons naaste te haat. Hierdie feit omtrent ons as mens verdien die oordeel van God oor ons. As ons in eie reg voor God moes kom staan om te beding vir wat ons wil hê, sou ons geen oomblik voor Hom kon bestaan nie. Dit is eers as ons ons sondigheid werklik ken en besef, dat ons ons voor God sal verootmoedig met die woorde: Wees my sondaar genadig. Wanneer ons met só 'n gesindheid na God gaan om by Hom te pleit vir ons verlossing, behaag dit Hom. God het nie behae in die dood van 'n sondaar nie, maar daarin dat ons ons na Hom toe sal keer.

Die besef van wie ek as mens is, teenoor Wie God is, moet ons daarvan weerhou om volgens ons wil en voorwaardes met God in gebed te kommunikeer. Gebed is die geleentheid waar ons met die Koning van die ganse skepping in ontmoeting en gesprek tree. Daarom moet ons houding voor God en ons woorde wat ons tot Hom rig, altyd van eerbied vir God spreek.

Psalm 51:2, 3

13 November

Johannes 16:16-24

Sondag 45

Vraag 117: Hoe moet 'n gebed wees wat God behaag en deur Hom verhoor word?

Antwoord: Eerstens moet ons alleen die enige ware God wat Hom in sy Woord geopenbaar het, van harte aanroep vir alles waarvoor Hy ons beveel het om te bid. Tweedens moet ons ons nood en ellende reg

en grondig ken, sodat ons ons voor sy Majesteit kan verootmoedig. Derdens het ons hierdie vaste grond dat Hy ons gebed, hoewel ons dit nie verdien nie, tog ter wille van die Here Christus sekerlik wil verhoor, soos Hy dit vir ons in sy Woord belooft het.

In eie reg het ons geen aanspraak daarop dat die Here ons gebede sal verhoor nie. Selfs al sou ons die hele wet kon onderhou en maar net in een opsig struikel, staan ons steeds skuldig voor God met geen aanspraak op die verhoring van ons gebede nie.

Teenoor hierdie sombere feite van die onverdienstelikeit van ons as mens voor God, stel die Woord sy genade: *Hy laat die son opkom oor regverdiges en oor onregverdiges. Hy laat dit reën oor goeies en slegtes.* Deur Jesus betoon Hy genade. Ter wille van Jesus Christus wil Hy ons gebede verhoor (Joh 16:23b, 24). Deur die bloed van Jesus het ons nou vrye toegang tot God (Heb 10:19). En op grond van Christus se verdienste kan ons nou met vrymoedigheid al ons begeertes met danksegging aan God bekend maak (Fil 4:6).

Wanneer ons bid, moet ons nie twyfel dat God ons om Jesus ontwil sal verhoor nie. *As julle geloof het en nie twyfel nie, sal julle kan doen wat Ek aan die vyboom gedoen het. Meer nog: Julle sal vir hierdie berg kan sê: "Lig jou op en val in die see!" en dit sal gebeur. As julle glo, sal julle alles ontvang wat julle in die gebed vra* (Matt 21:21-22).

Hierop wys Jakobus 1:6-8 ook: *Maar 'n mens moet gelowig bid en nie twyfel nie, want iemand wat twyfel, is soos 'n brander in die see wat deur die wind aangejaag en heen en weer gedryf word. So 'n mens wat altyd aan die twyfel is en onbestendig is in al sy doen en late, moet nie dink dat hy iets van die Here sal ontvang nie.*

Gesang 2:3

14 November

Psalm 127; Jakobus 1:17

Sondag 45

Vraag 118: Wat het God ons beveel om van Hom te bid?

Antwoord: Alle geestelike en liggaamlike behoeftes wat Christus saamgevat het, in die gebed wat Hy self aan ons geleer het.

Ons is vir alles van die Here afhanklik, ook ten opsigte van die alledaagse dinge. Ja, ons moet beplan en werk, maar altyd in dié besef: Alles is tevergeefs as die Here dit nie seën nie.

God beveel *dat* ons en *hoe* ons moet bid. Hy sê ook *waarvoor* ons moet bid, naamlik vir alle geestelike en liggaamlike behoeftes. Dit sluit alles in, want sonder die Here se seën is alles tevergeefs (Ps 127). Daarom moet ons met betrekking tot alle sake tot Hom bid. In alles, selfs die kleinste en geringste dingetjies, is ons van God afhanklik. Dit behels alles wat my lewe raak, liggaamlik en geestelik, asook die wêreld waarin ons woon. God voorsien in al ons behoeftes en wil hê dat ons Hom daarom moet vra.

Dit laat ons besef dat ons heeltemal te min bid. Ons dink dikwels nie daaraan om te bid nie, of ons dink dat ons sekere dinge op ons eie kan doen en dat dit dalk te nietig is om voor God daarmee lastig te val.

Mag ons dan maar enigiets van God vra?

God gee ons die geleentheid om te vra wat ons werklik nodig het. Gebed mag egter nie misbruik word om allerhande luukshede van God te vra nie. God gee ook nie dié dinge wat óns dink ons nodig het nie, maar wel dié dinge wat Hy *wéét* ons nodig het. Daarom moet ons altyd in ons gebed na die wil van die Here vra met betrekking tot wat ons bid. 'n Onverhoorde gebed is daarom nie 'n gebed wat God nie gehoor het nie, maar 'n gebed waaraan Hy op 'n ander manier sal voldoen wat volmaak sal pas by dié wat Hy weet die beste vir ons is.

Gesang 16:1, 2, 3, 4

15 November

Matteus 6:5-15

Sondag 45

Vraag 119: Hoe lui hierdie gebed?

Antwoord: Ons Vader wat in die hemel is,
laat u Naam geheilig word;
laat u koninkryk kom;
laat u wil ook op die aarde geskied,

net soos in die hemel;
gee ons vandag ons daaglikse brood;
en vergeef ons ons oortredinge
soos ons ook die vergewe wat teen ons oortree;
en laat ons nie in versoeking kom nie,
maar verlos ons van die Bose.
Want aan U behoort die koninkryk en die
krag en die heerlikheid tot in ewigheid.
Amen.

In Matteus 6 leer Jesus ons met die *Ons Vader* wat gebed bedoel is om te wees in teenstelling met die wyse waarop gebed misbruik word. Gebed moet geskied tot die eer van God en nie om vir jouself eer in te oes nie. Daarom waarsku Jesus dat ons nie moet bid om mense te beïndruk sodat hulle mooi dinge van ons sal sê nie. Hierdie gevaar weerhou baie van ons daarvan om saam met en voor ander te bid. Jesus wys egter nie gesamentlike gebed af nie, maar wil dat ons moet let op ons motief wanneer ons bid. Dit het ook betrekking op die lengte van ons gebede. Daar moet nie by ons die gedagte wees dat ons oorvloedige en mooi woordgebruik God sal oorreed of gunstig stem om ons versoeke toe te staan nie. Voor God staan ons in totale onvermoë, en ons eerste prioriteit moet wees dat sy wil sal geskied.

Ons moet wel deurentyd biddend die wil van God soek met betrekking tot elke geleentheid in ons lewe. Maar Jesus wys ons ook op die oortuiging waarmee ons moet bid en optree: Ons moet waak teen blote formulegebede, en 'n lewe wat nie ooreenstem met dít wat ons van God bid nie. So byvoorbeeld moet ons wanneer ons bid om die vergifnis van sonde, die vergifnis gaan uitleef deur ook ander te vergewe. Ons moet doen wat ons bid en nie maar net bid ter wille van pligpleging nie.

Gesang 293:1-4

16 November

Matteus 6:9-13

Sondag 45

Vraag 119: Hoe lui hierdie gebed?

Antwoord: Ons Vader wat in die Hemel is,
laat u Naam geheilig word;
laat u koninkryk kom;
laat u wil ook op die aarde geskied,
net soos in die hemel;
gee ons vandag ons daaglikse brood;
en vergeef ons ons oortredinge
soos ons ook die vergewe wat teen ons oortree;
en laat ons nie in versoeking kom nie,
maar verlos ons van die Bose.
Want aan U behoort die koninkryk en die krag
en die heerlikheid tot in ewigheid.
Amen.

By geleentheid het Jesus se dissipels Hom gevra om hulle te leer om te bid. Miskien het ons verwag dat Hy 'n uitvoerige lesing aan hulle sou gee van wat gebed as gesprek met God alles behels. Hy gee egter as voorbeeld van gebed die *Ons Vader* wat maar enkele reëls beslaan. Dit bevat alles wat 'n gebed moet wees wat betref inhoud, orde, eenvoud en die gesindheid waarmee gebed moet word.

Die modelgebed van Jesus bestaan uit 'n aanhef en ses bedes. Die eerste drie bedes hou daarmee verband dat alles wat tot eer van God strek, bevorder mag word. Met die tweede drie bedes bid ons dat God ons in al ons behoeftes sal versorg.

Wat die orde betref, sien ons dat nadat ons vir die eer en saak van God gebed het, ons behoeftes aan die beurt kom. Ons assosieer gebed gewoonlik met versoeke wat ons tot God rig met die oog daarop dat Hy in ons behoeftes sal voorsien soos wat ons dit insien. Maar Jesus leer ons dat gebed allereers oor God en sy saak gaan. Sy Naam, sy koninkryk en sy wil moet erken, eerbiedig en nagevolg word. Dit staan voorop. Ware gebed is dus in die eerste plek aanbidding van God.

In ons erkenning en aanbidding van God, lê ons nou ons nood aan Hom voor: ons daaglikse brood, ons skuld en die versoekinge waarvoor ons te staan kom. Dit is belangrik om daarop te let dat met betrekking tot die drie sake, net die bede, *gee ons vandag ons daaglikse brood*, gewy word aan ons liggaamlike behoeftes. Die bedes om die vergewing van ons sonde en die verlossing van die Bose, vra om die voorsiening in ons geestelike behoeftes. Hier leer ons dat ons geestelike nood ons grootste nood is.

Ook in dít wat ons bid ter wille van ons nood, gaan dit nie primêr om onself nie, maar daarom dat God daardeur gedien word.

Gesang 294

17 November

Matteus 6:5-15

Sondag 46

Vraag 120: Waarom het Christus ons beveel om God as *ons Vader* aan te spreek?

Antwoord: Sodat Hy heel aan die begin van ons gebed in ons die kinderlike vrees en vertroue op God sal wek. Dít moet die grond van ons gebed wees, naamlik dat God deur Christus ons Vader geword het, en dat Hy ons veel minder dít wat ons van Hom in die geloof bid, sal weier as wat ons vaders ons aardse dinge ontsê.

Gebed is niks anders nie as 'n gesprek met God, met ander woorde ons het te make met 'n boodskapper en 'n ontvanger. Ons praat met God en ons bely dat Hy die enigste God is wat kan sorg. Terselfdertyd verwag ons dat God ook na ons sal luister. Hy ontvang dus ons boodskap. Maar gebed beteken nie net: Hoor Here, u dienskneg en u diensmaagd praat nie. Gebed beteken en is ook: Spreek Here, u dienskneg en u diensmaagd luister.

Wanneer ons dan bid, *Ons Vader*, beteken dit dat ons erken dat dit 'n voorreg is om met die God van alle gode te praat. Om die Here aan te spreek as *Ons Vader*, beteken dan dat ons gehoorsaam is aan die opdrag van Jesus Christus om God *ons Vader* te noem. Ons erken dus dat Jesus Christus nie verniet aan die kruis op Golgota God-

verlatenheid ervaar het nie. Sou ons sê dat ons nie waardig genoeg is om die Here as *ons Vader* aan te spreek nie, sou Jesus Christus tevergeefs Godverlatenheid aan die kruis op Golgota ervaar het.

Ons Vader sluit alle name en titels van God in, sodat ons Hom nie hoef toe te gooi met allerlei titels en benaminge nie. *Ons Vader* herinner ons juis daaraan dat ons ook vir ander, ook vir ons vyande moet bid. Ons is nie alleen op die aarde nie en Jesus Christus wil juis hê dat ons ook aan ander sal dink wanneer ons bid.

Gesang 293:1

18 November

Matteus 6:5-15

Sondag 46

Vraag 120: Waarom het Christus ons beveel om God as *ons Vader* aan te spreek?

Antwoord: Sodat Hy heel aan die begin van ons gebed in ons die kinderlike vrees en vertroue op God sal wek. Dit moet die grond van ons gebed wees, naamlik dat God deur Christus ons Vader geword het, en dat Hy ons veel minder dít wat ons van Hom in die geloof bid, sal weier as wat ons vaders ons aardse dinge ontsê.

Wat heel eerste opval, is die gesindheid waarmee 'n mens moet bid. Dit help nie 'n mens prewel 'n klomp woorde in jou gebed, terwyl jou gedagtes elders is nie. As 'n mens bid, moet jy altyd bewus wees van die teenwoordigheid van die Here, dat jy nie maar net met iemand in gesprek is nie, maar met die heilige God self.

Die Kategismus sê in sy antwoord: Sodat Hy heel aan die begin van ons gebed in ons die kinderlike vrees en vertroue op God sal wek. Kinderlike vrees en vertroue is en behoort ons gesindheid tydens die gebed te wees. Sodra ons ons gebed begin met *Ons Vader* bring dit ons opnuut onder die besef dat ons God se kinders is en dat Hy ons Vader is. Dit beteken uiteraard dat ons op God sal vertrou met ons hele hart, en dat ons eerbied vir Hom sal hê, juis omdat Hy ons Vader is.

Die Kategismus sê dít is die grond van die gebed. Let wel, nie die grond van die verhoring van die gebed nie. 'n Gebed sonder kinderlike vrees, eerbied en vertroue is soos 'n bak sonder bodem, dit het geen inhoud nie.

Gesang 45:1, 2

19 November

Matteus 7:7-12

Sondag 46

Vraag 120: Waarom het Christus ons beveel om God as ons Vader aan te spreek?

Antwoord: Sodat Hy heel aan die begin van ons gebed in ons die kinderlike vrees en vertroue op God sal wek. Dít moet die grond van ons gebed wees, naamlik dat God deur Christus ons Vader geword het, en dat Hy ons veel minder dít wat ons van Hom in die geloof bid, sal weier as wat ons vaders ons aardse dinge ontsê.

Dat God ons as sy kinders aanvaar, is nie die faktor wat bepaal of ons gebede verhoor gaan word nie. Nee, die faktor wat gebedsverhoring bepaal, is of ons God as ons Vader aanvaar. Onthou dit baie duidelik: In Jesus Christus het God ons Vader geword; voor die tyd was Hy dit nie, en was ons kinders van die toorn van God. Deur die geloof in Jesus Christus word ons kinders van die Here, en as Hy aan ons iets gee of skenk, is dit om Jesus Christus ontwil alleen.

Tweedens moet ons onthou dat alles wat God gee, voortspruit uit sy liefde en barmhartigheid vir ons. Daarom is God Vader en Moeder tegelyk. As Hy nie ons gebede verhoor nie, is dit juis omdat Hy 'n volkome Vader is; Hy weet wat vir ons goed is. Hoor en verhoor Hy nie ons gebede nie, is dit omdat Hy weet wat tot ons voordeel sal strek. Onthou ook dat dit genade is as Hy nie ons gebede verhoor nie, want ons bid en vra nog steeds verkeerde en onnodige dinge in die gebed. Maar as Hy ons gebede hoor en verhoor, is dit omdat Hy wil, omdat ons in Jesus Christus sy kinders is.

Gesang 62:2, 3

20 November

Handelinge 17:16-34

Sondag 46

Vraag 121: Waarom word hier bygevoeg: *Wat in die hemel is?*

Antwoord: Sodat ons van die hemelse majesteit van God nie aards moet dink nie en van sy almag alles verwag wat ons vir liggaam en siel nodig het.

Die woorde, *Wat in die hemel is*, sê dat God almagtig is. Dit hou in dat alle mag in die hemel en op die aarde aan Hom onderworpe en ondergeskik is. Ons Vader is nie magteloos uitgelewer aan die lewe of die willekeur van mense nie. Selfs die vyande van God moet teen wil en dank aan Hom gehoorsaam wees. Die feit dat God in die hemel is, beteken ook dat God nog steeds in staat is om alles te doen wat ons van Hom vra. Om ons gebed tot Hom te rig, beteken ook dat ons alles wat vir liggaam en siel nodig is, van Hom kan verwag. Dit beteken dat ons sal leer om te wag en soos Elia van ouds, geduldig te wag dat God ons gebede sal verhoor.

Wat ons ook nie uit die oog mag verloor nie, is dat ons nie in terme van God as aards moet dink nie. Ons is altyd maar te geneig om God volgens ons menslike maatstawe te wil meet, en dan bevind ons Hom partydig en onregverdig.

Dit mag nie, want God is juis regverdig in al sy doen en late. Daarom mag ons nie aards van Hom dink nie, want in alles wat Hy dink of doen, is Hy groot en volmaak. En wat meer is, God is groot en nogtans bemoei Hy Hom met ons sake.

Gesang 88:3

21 November

Lukas 1:46-56

Sondag 47

Vraag 122: Wat is die eerste bede?

Antwoord: Laat u Naam geheilig word. Dit is: Gee allereers dat ons U reg ken en dat ons U heilig, roem en prys in al u werke waarin u almag, wysheid, goedheid, geregtigheid, barmhartigheid en waarheid so skitter. Gee verder dat ons ons hele lewe, gedagtes, woorde en

werke daarop sal rig dat u Naam nie om ons ontwil gelaster nie, maar geëer en geprys word.

Elke gebed behoort 'n bepaalde orde te hê. Ons stel dikwels 'n inkopielys saam waarmee ons dan na God toe gaan. Ons bid graag vir ons ouers, ons kinders, ons eggenote en eggenoot. Ja, hierdie rangorde is baie dikwels eerste in ons gebed.

Maar die vraag is: Wat is die eerste bede? En die antwoord daarop is: *Laat u Naam geheilig word*. Dít behoort heel bo aan ons gebedslysie te staan: Ons Vader, laat U Naam geheilig, geroem en geprys word. Ons behoort ons gebed daarmee in te lei en af te sluit.

Maar waarom, *laat u Naam geheilig word*? Beteken dit dat ons nog iets kan byvoeg by God se heiligheid? Nee, ons kan niks by die *heiligheid* van God voeg of daarvan wegneem nie. Om God se Naam te heilig, beteken alleen maar om sy Naam te eer, te roem en te prys.

Gebeur dit nog in ons wêreld dat ons God se Naam heilig? Daar is soveel mense, titels en prestasies, dat ons nouliks aan God dink. Ons leef asof God van ons afhanklik is; ons neem deel aan aktiwiteite asof ons sonder God oor die weg kan kom. Die mense wat só dink, leef onder 'n illusie, want sonder God is ons tot niks in staat nie. Ons ganse lewe wentel soos 'n spiraal om God - ons is sy kinders, ons het belang by sy heilige Naam. Daarom mag ons nie net toekyk hoe sy Naam, ons Vader se Naam, onheilich word nie.

Gesang 294

22 November

Johannes 17:1-26

Sondag 47

Vraag 122: Wat is die eerste bede?

Antwoord: Laat u Naam geheilig word. Dit is: Gee allereers dat ons U reg ken en dat ons U heilig, roem en prys in al u werke waarin u almag, wysheid, goedheid, geregtigheid, barmhartigheid en waarheid so skitter. Gee verder dat ons ons hele lewe, gedagtes, woorde en werke daarop sal rig dat u Naam nie om ons ontwil gelaster nie, maar geëer en geprys word.

As ons bid: *Ons Vader wat in die hemel is, laat u Naam geheilig word*, sê ons daarmee dat ons persoonlik by hierdie gebed betrokke is. God het nie behaë in toeskouers nie, nee, Hy verlang ons persoonlike deelname.

En nou leer die Kategismus: *Gee allereers dat ons U reg ken*. Hoe kan ons bid as ons God nie eers ken nie? 'n Mens kan God se Naam onheilig al ken 'n mens Hom nie eers nie. Maar God word in sy Woord aan ons bekendgestel. En as ons God reg leer ken vanuit sy Woord, word ons gevul met meer eerbied en ontsag vir Hom. Ja, hoe beter ons God ken, hoe meer ontsag dwing Hy by ons af.

Daar is baie mense wat in onkunde oor God leef. Hulle doen geen moeite om Hom te ken nie. God staan buite hulle leefwêreld terwyl dit die ganse bedoeling van die gebed is dat ons God ken. Juis daarom openbaar God Homself in sy Woord aan ons. Om God lief te hê, beteken nie dat ons God van harte ken nie. Ons is bewus van ons gebroke kennis en liefde. Ons moet voortdurend daarvoor bid dat God ons deur sy Gees daartoe in staat sal stel om Hom deur sy Woord steeds beter en reg te leer ken.

Gesang 245:11

23 November

Psalm 115

Sondag 47

Vraag 122: Wat is die eerste bede?

Antwoord: *Laat u Naam geheilig word*. Dit is: *Gee allereers dat ons U reg ken en dat ons U heilig, roem en prys in al u werke waarin u almag, wysheid, goedheid, geregtigheid, barmhartigheid en waarheid so skitter. Gee verder dat ons ons hele lewe, gedagtes, woorde en werke daarop sal rig dat u Naam nie om ons ontwil gelaster nie, maar geëer en geprys word.*

Soos 'n boogskutter wat sy pyl in sy boog rig na 'n teiken, so moet 'n kind van God wat Hom ken, wat Hom as *ons Vader* mag aanspreek, sy visier instel met net een doel voor oë: om God te eer, om sy heilige Naam te loof.

Ja, ons moet God met ons ganse lewe verheerlik, hetsy in die natuur, hetsy in sy roemryke genadedade van *geregtigheid, barmhartigheid en waarheid*. Dit behoort elke dag ons gebed te wees: *Gee verder dat ons ons hele lewe, gedagtes, woorde en werke daarop sal rig dat u Naam nie om ons ontwil gelaster nie, maar geëer en geprys word.*

Ons lewe, ons gedagtes en ons woorde moet daarvan getuig dat ons sy heilige Naam loof en prys. As ons voorbeeld teleurstel, plaas dit ons Christenwees onder verdenking. Mag ons met ons voorbeeld ingestel wees op een teiken, die eer van die Here.

Gesang 230:1-3

24 November

Romeine 8:1-17

Sondag 48

Vraag 123: Wat is die tweede bede?

Antwoord: *Laat u koninkryk kom. Dit is: Regeer ons so deur u Woord en Gees dat ons ons hoe langer hoe meer, aan U onderwerp.* Bewaar u kerk en laat dit groei. Vernietig die werke van die duiwel, elke mag wat teen U opstaan, en alle kwaadwillige planne wat teen u heilige Woord bedink word, totdat die volkomenheid van u ryk kom, waarin U alles in almal sal wees.

Ons bid dat die koninkryk van God mag kom. Maar wanneer kom hierdie koninkryk en waar vind ons die koninkryk? Ons sien min van hierdie koninkryk om ons. Dit lyk of die bose regeer.

Die koninkryk van God kom oral waar God ons deur sy Woord en Gees regeer. Ons hoef nie daaroor te redeneer dat die koninkryk kom waar God ons deur sy Woord regeer nie, want die Woord is tog iets waarin ons kan lees en hoor hoe God met ons praat, en verneem hoe Hy oor ons wil regeer. In die geloof kan ons ons aan sy regering onderwerp, of in ongeloof kan ons dit verwerp.

In Romeine agt sien ons egter ook dat dit belangrik is om te weet dat God ons nie net deur sy Woord regeer nie, maar ook deur sy Gees. Ons is in ons sondige bestaan vasgevang en geneig om toe te laat dat ons sondige natuur ons lewe beheers en ons in ons denke en

optrede voorskryf. Waar dit gebeur, steur ons ons nie aan die Woord van God nie.

Dit is net wanneer ons ons deur die Gees van God laat lei en Hy ons hele lewe beheers, dat ons ons van ons sonde oorheersde bestaan kan wegbreek. Eers wanneer God deur sy Woord en deur sy Gees in ons lewe regeer, kom ons agter dat ons kinders van God is en weet ons verseker dat ons deel is van die koninkryk van God.

Psalm 93:1, 2

25 November

1 Korintiërs 15:12-28

Sondag 48

Vraag 123: Wat is die tweede bede?

Antwoord: *Laat u koninkryk kom.* Dit is: Regeer ons so deur u Woord en Gees dat ons ons hoe langer hoe meer, aan U onderwerp. Bewaar u kerk en laat dit groei. Vernietig die werke van die duiwel, elke mag wat teen U opstaan, en alle kwaadwillige planne wat teen u heilige Woord bedink word, totdat die volkomenheid van u ryk kom, waarin U alles in almal sal wees.

Die koninkryk van God kom ook oral waar Jesus as Koning die magte van die duiwel en die bose die stryd aansê en oorwin. Gelowiges word baiekeer moedeloos as hulle sien dat slegte mense skynbaar ongehinderd voortgaan met hulle bose planne en dit lyk asof die bose regeer. Waar is die koninkryk van God dan as dit so gaan?

Jesus het alreeds die oorwinning oor die magte van sonde en dood behaal toe Hy aan die kruis gesterf het en uit die dood opgestaan het. Die magte van die bose is alreeds oorwin, maar probeer nou nog in 'n laaste tevergeefse poging om die oorwinning te behaal. Die magte van die bose is oorwin, maar is nog baie gevaarlik. Daarom stry Jesus as Koning nog steeds vir ons teen die bose magte.

Dit is ons groot troos: Jesus sal nie toelaat dat die magte van die bose heers nie. Hy sê elke beplanner van die kwaad die stryd aan om die oorwinning te behaal en as Koning te heers en so te bevestig dat die koninkryk van God kom.

Christus se stryd teen die bose sal nie eindig voordat Hy alle bose magte en elke vyand van God vernietig het nie (1 Kor 15:24 en 25). Wanneer dít gebeur het, sal God oor alles en almal heers. Dan sal daar geen opstand teen Hom wees nie, maar net onderworpenheid en gehoorsaamheid aan Hom.

Psalm 48:1

26 November

1 Korintiërs 15:20-28

Sondag 48

Vraag 123: Wat is die tweede bede?

Antwoord: *Laat u koninkryk kom.* Dit is: regeer ons so deur U Woord en Gees dat ons ons hoe langer hoe meer, aan U onderwerp. Bewaar u kerk en laat dit groei. Vernietig die werke van die duiwel, elke mag wat teen U opstaan, en alle kwaadwillige planne wat teen u heilige Woord bedink word, totdat die volkomenheid van u ryk kom, waarin U alles in almal sal wees.

Mense dink dikwels dat hulle die volmaakte koninkryk van God nou alreeds hier op aarde kan laat aanbreek. Party mense dink die koninkryk sal aanbreek as almal in een kerk verenig is waar almal dieselfde dink. Ander dink weer die koninkryk kom waar almal 'n sekere politieke stelsel aanvaar, of waar almal stemreg het, of waar almal ekonomies gelyk is en ewe veel besittings het, of waar daar volmaakte vrede en harmonie op aarde is.

Ons maak 'n groot fout as ons dink dat ons met wat ons doen, die koninkryk van God kan laat aanbreek, of dat die koninkryk nou alreeds in sy volheid of volmaaktheid sal kom. Ons is nog net op pad na die koninkryk in sy volheid. Die koninkryk van God is by ons, ja, maar nog nie in sy volheid nie. Dit sal eers aan die einde van alles kom. Die Here heers deur sy Woord en Gees oor ons. Christus stry as Koning teen die magte van die bose. Dit gebeur nou alreeds, maar eers in die eindtyd sal alles volmaak wees, sal daar geen sonde, ongehoorsaamheid, opstand en kwaad meer wees nie.

Die koninkryk van God kom eers aan die einde wanneer Christus alles en almal aan God onderwerp het. Eers dan sal alles volmaak en reg wees, want dan sal God alles wees in almal (1 Kor 15:28).

Gesang 10:2

27 November

Matteus 16:24-28

Sondag 49

Vraag 124: Wat is die derde bede?

Antwoord: *Laat u wil ook op die aarde geskied, net soos in die hemel.*

Dit is: Gee dat ons en alle mense ons eie wil prysgee om aan u wil, wat alleen goed is, sonder enige teëpratersy gehoorsaam te wees, sodat elkeen sy amp en beroep net so gewillig en getrou kan beoefen en uitvoer soos die engele in die hemel.

Dit is vir elke gelowige belangrik dat die wil van die Here oor en in sy of haar lewe uitgevoer word. Ons kan nie die Here wil volg en dien sonder om na sy wil te vra nie. Wat is dan die eerste voorwaarde dat die wil van die Here in ons lewe geskied? Dit is nie in die eerste plek dat ons nou moet uitgaan en die wil van die Here gaan doen nie. Nee, voordat dit kan gebeur, moet daar eers iets anders gebeur: Ons moet ons eie wil laat vaar.

Wanneer ons sê dat ons die Here wil volg en dien deur volgens sy wil te lewe, beteken dit dus dat ons eers ons eie ek moet verloën. Dit is seker een van die moeilikste dinge vir ons om te doen, want ons is so geneig om ons eie wil te wil handhaaf, en nou word van ons gevra om ons eie ek af te sweer, om ons selfhandhawing te laat vaar, om onself nie meer in die middelpunt van ons lewe te wil stel nie. Ons moet bereid wees om van alle sekerhede af te sien en alles prys te gee om Christus te volg op die pad waarop Hy ons lei. Ons moet afsien van al ons eie slimmighede en antwoorde wat ons in die lewe het en luister na die Woord wat Jesus tot ons spreek.

Die wil van God word eers werklik deel van ons lewe wanneer ons ons eie wil afgesweer het. Dit is dié mens wat homself eers ver-

loën het, wat die genade kry om Christus onvoorwaardelik te volg en 'n insig te kry in die ondeurgrondelike wil van God.

Gesang 238:1, 2

28 November

Romeine 12:1-8

Sondag 49

Vraag 124: Wat is die derde bede?

Antwoord: *Laat u wil ook op die aarde geskied, net soos in die hemel.* Dit is: Gee dat ons en alle mense ons eie wil prysgee om aan u wil, wat alleen goed is, sonder enige teëpraterij gehoorsaam te wees, sodat elkeen sy amp en beroep net so gewillig en getrou kan beoefen en uitvoer soos die engele in die hemel.

Ons hoor dikwels die klag: Dit is so moeilik om die wil van die Here te doen. In 'n sekere sin is dit *é*ker waar, maar dit is nie onmoontlik nie, want die Here wys vir ons die weg aan waarop dit moontlik word om sy wil te doen.

Die Here vra van ons onvoorwaardelike gehoorsaamheid aan sy wil. Die eerste stap om dit te kan doen, is om van ons eie wil af te sien. Die volgende stap wat in Romeine 12:2 aan ons voorgehou word, is net so belangrik. Ons is gelowiges en daarom leef ons nie gelyk aan die sondige wêreld nie omdat Jesus vir ons sonde gesterf het en uit die dood opgestaan het. In die geloof het ons saam met Jesus vir die sonde gesterf en tot 'n nuwe lewe opgestaan. Ons kan nou 'n nuwe lewe kry, ons hele lewe kan verander. Ons moet toelaat dat God ons lewe verander van 'n lewe wat deur die sonde gevorm word, na 'n lewe wat deur die Heilige Gees gevorm word.

Wanneer dit gebeur, dink ons heeltemal anders as vantevore. Ons sien sake anders en ons lewe anders. As ons lewe nuut gemaak is, is ons eers werklik in staat om mooi in te sien wat die wil van God is, en dan word ons ook vanself gewillig om *d*ie dinge te doen wat volgens die wil van God is. Met 'n lewe wat nuut gemaak is, is ons in staat om onvoorwaardelik gehoorsaam te wees en die wil van God te doen.

Gesang 275:2

Sondag 49

Vraag 124: Wat is die derde bede?

Antwoord: *Laat u wil ook op die aarde geskied, net soos in die hemel.*

Dit is: Gee dat ons en alle mense ons eie wil prysgee om aan u wil, wat alleen goed is, sonder enige teëpraterij gehoorsaam te wees, sodat elkeen sy amp en beroep net so gewillig en getrou kan beoefen en uitvoer soos die engele in die hemel.

Dit gebeur so dikwels dat ons 'n dubbele leefwyse handhaaf. Ons voer 'n voorbeeldige lewe as kerkmens, maar handhaaf ook 'n ander leefwyse as ons voel dat ons onder die oë van ons medegelowiges uit is. Daar is sekere tye wanneer ons voel dit is nodig om voorbeeldig in te leef en die wil van God te doen en ander tye weer vergeet ons daarvan en maak ons soos ons wil.

Dit kan egter nie, want ons is geroep om te alle tye en in alles in ons lewe na die wil van God te vra en daarvolgens te lewe, maak nie saak wat ons doen, of met wie ons te doen kry nie. Juis wanneer ons onder die oë van ander gelowiges uit is en op onself aangewese is, het ons 'n besondere verantwoordelikheid om gewillig gehoorsaam te lewe aan die wil van God (Fil 2:12).

Die goeie wil van God moet in ons hele lewe tot uitdrukking kom dat ons soos verlore mense lewe. Ons het nie 'n verskoning vir 'n dubbele lewe waar ons soms gehoorsaam is aan die wil van God en ander kere *glad* nie, want God gee aan ons die krag en vermoë om altyd gewillig gehoorsaam en volgens sy wil te leef (vers 13). Uit ons eie krag alleen kan ons dit nie doen nie, maar die Here maak ons gewillig daartoe. Dit is die rede waarom ons nie anders kan as om altyd sonder om te kla of teë te praat, te lewe as kinders van God of dit nou by die werk of die kerk, tuis of op reis, of waar ook al is nie.

Gesang 258:1

30 November

Matteus 6:5-14

Sondag 50

Vraag 125: Wat is die vierde bede?

Antwoord: *Gee ons vandag ons daaglikse brood.* Dit is: Versorg ons met alles wat vir die liggaam nodig is, sodat ons daardeur erken dat U die enigste bron is van alles wat goed is, en dat al ons sorg en arbeid en ook u gawes sonder u seën ons nie kan baat nie. Gee daarom dat ons ons vertroue van alle skepsele aftrek, en op U alleen stel.

Kan u u vir 'n oomblik voorstel dat die dissipels van Jesus bedelaars kon gewees het? In die dissipelkring van Jesus was daar mense wat letterlik alles verlaat het om Hom te volg: hulle familie, hulle vriende, ja, selfs hulle betrekkings. Meermale lees ons in die Skrif dat hulle sonder heenkome deur die streke gereis het om die evangelie te verkondig. Hulle het geen noemenswaardige besittings of 'n gereelde inkomste gehad nie. Hulle moes byna soos bedelaars totaal afhanklik, dikwels in ander se oë gekyk het om hulle daaglikse brood.

In hierdie bede leer Jesus sy dissipels om in God se oë te kyk vir hulle daaglikse versorging. En in die omstandighede waarin hulle hulle bevind het, moes hierdie bede vir die dissipels ontsettend baie beteken het. Hulle vertroue word verplaas van die mense na God.

Maar moet ons nog hierdie bede bid? Het die Westerse wêreld nie heeltemal te veel brood nie? Min mense weet wat dit is om honger te gaan slaap. Ons kan hierdie bede alleen bid wanneer ons in God se oë kyk, na sy versorgende nabyheid en liefde. En daarvandaan na die miljoene honger mense oor die wêreld vir wie elke stukkie brood, elke maaltyd, manna uit die hemel is. Eers dán word hierdie bede eg.

Gesang 293:3

1 Desember

Handelinge 14:8-20

Sondag 50

Vraag 125: Wat is die vierde bede?

Antwoord: *Gee ons vandag ons daaglikse brood.* Dit is: Versorg ons met alles wat vir die liggaam nodig is, sodat ons daardeur erken dat U

die enigste Bron is van alles wat goed is, en dat al ons sorg en arbeid en ook u gawes sonder u seën ons nie kan baat nie. Gee daarom dat ons ons vertroue van alle skepsele aftrek en op U alleen stel.

Paulus en Barnabas maak 'n verlamde man gesond. Die inwoners van Listra sien hulle aan vir twee gode en die priester van die Zeus-tempel bring blomkranse en bulle, want hy wou saam met die mense offers gaan bring aan die apostels. Die apostels maak hierteen ernstig beswaar. God is immers die een wat die goeie dinge soos reën en voedsel gee (vers 17).

Hoe moeilik is dit nie soms vir ons om te erken dat ons alles wat ons het, uit die hand van God ontvang nie? Soos die inwoners van Listra, is mense dikwels, al is dit nie bewustelik nie, geneig om die gawes van geld, voedsel, kleding, ens uit 'n ander hand te ontvang as uit God se hand. Hulle ontvang hulle gawes uit die hand van afgode - soos Zeus of Hermes, of soos dit in die moderne spreektaal gestel word: uit my werk se hand. Ek werk immers hard vir my geld! Maar jy moet dan ook nie verbaas wees as jy ontdek dat jou god dood is nie, want jy dien nie die lewende God, die skepper van hemel en aarde nie.

Ondankbaarheid is seker een van die lelikste eienskappe wat 'n mens kan besit. En dit is 'n verskriklike sonde! Die vierde bede wil ons daaraan herinner dat alle goeie gawes uit die hemel kom. Sou ons versuim om God elke dag daarvoor te dank, bv met ons tafelgebede, sou ons uiters ondankbaar teenoor die verkeerde God wees. Laat ons weer opnuut erken dat God die enigste Bron is van alles wat goed is.
Gesang 353:5

2 Desember

Psalm 127

Vraag 125: Wat is die vierde bede?

Antwoord: *Gee ons vandag ons daaglikse brood.* Dit is: Versorg ons met alles wat vir die liggaam nodig is, sodat ons daardeur erken dat U die enigste Bron is van alles wat goed is, en dat al ons sorg en arbeid en ook u gawes sonder u seën ons nie kan baat nie. Gee daarom dat ons ons vertroue van alle skepsele aftrek, en op U alleen stel.

Die bede, *Gee ons vandag ons daaglikse brood*, leer die mens om al sy vertroue in die Here te stel. Ons is absoluut totaal afhanklik van Hom vir *alle* goeie gawes - geestelik en liggaamlik.

Geestelik gee Hy in Jesus Christus vir ons die ewige lewe. Al wat ons hoef te doen, is om te glo. Nou is dit tog merkwaardig hoeveel mense hierdie feit net nie kan aanvaar nie. Hulle glo hulle moet self nog iets daarby doen om *in die hemel te kom*. Sodoende glo hulle dat Jesus inderdaad nie betroubaar is nie. Hy het dus volgens hulle halwe werk aan die kruis gedoen. Hy kan nie mense volledig verlos nie. Ek moet ook nog my deeltjie bydra.

Wanneer ons só redeneer, vertrou ons Hom nie dat Hy volledig vir ons kan sorg nie. Sodoende (met alle eerbied) gee ons Hom 'n klap in die gesig. Wanneer Jesus aan die kruis sterf, neem Hy al ons sondes weg. Niks bly oor nie. Hy doen nie halwe werk nie. Vir ons verlossing is ons totaal afhanklik van Hom.

Watter deel kan ons bydra, want Psalm 127:1 sê: *As die Here die stad nie beskerm nie, waak dié wat dit beskerm, tevergeefs*. Die wagter van die stad moet steeds 'n goeie en betroubare wagter wees, maar hy moet dit nooit uit die oog verloor nie dat dit die Here is wat die stad bewaar. Die Christen moet die vrugte dra wat by die bekering pas, maar uiteindelik is dit deur die genade van God dat mense gered word.

Gesang 47:3

3 Desember

Matteus 6:25-34

Sondag 50

Vraag 125: Wat is die vierde bede?

Antwoord: *Gee ons vandag ons daaglikse brood*. Dit is: **Versorg ons met alles wat vir die liggaam nodig is, sodat ons daardeur erken dat U die enigste Bron is van alles wat goed is, en dat al ons sorg en arbeid en ook u gawes sonder u seën ons nie kan baat nie. Gee daarom dat ons ons vertroue van alle skepsels aftrek, en op U alleen stel.**

Is dit nie 'n wonderlike uitnodiging nie? Ons word uitgenooi om al ons kommer en sorge op die Here te plaas. Die rede daarvoor is: God sorg! Die Skrifgedeelte spreek hom skerp hieroor uit: Waarom bekommer julle julle oor kos en kleres as God selfs vir die voëls, wat nie eens kan plant of oes nie, elke dag sorg. Buitendien sal geen mens 'n dag ouer word deur hom te kwel nie.

Maar daar is ook 'n dieper betekenis in die gedeelte opgesluit. Jesus sê: Indien jy jou bekommer, is jy besig om sonde te pleeg. Bekommernis is immers iets waarmee heidene hulle besig hou (vers 32). Dit is miskien goed dat die moderne mens sal weet dat dit sonde is om jou te bekommer, want dan vertrou jy nie op God alleen dat Hy volledig vir jou kan sorg nie.

God sorg volledig vir ons, in die groot sowel as die klein dinge van ons lewe. Die vierde bede leer ons om ons vertrouwe volledig op God te stel. As ons nog bekommerd is, beteken dit ons is besig met sonde. En sonde verwoes ons lewens. Laat ons weer leer, wanneer ons hierdie bede bid, om die Here volledig te vertrou.

Gesang 47:4

4 Desember

Psalm 51

Sondag 51

Vraag 126: Wat is die vyfde bede?

Antwoord: Vergeef ons ons oortredinge, soos ons ook dié vergewe wat teen ons oortree. Dit is: Reken ons, arme sondaars, al ons misdade asook die boosheid wat ons nog aankleef, ter wille van die bloed van Christus, nie toe nie. Ons bid dit van U omdat ons hierdie bewys van u genade in ons vind: dat ons die ernstige voorneme het om ons naaste van harte te vergewe.

Sedert die sondeval bly dit een van die mens se grootste probleme: Hy soek die balk in 'n ander se oog en dink dan dat hy 'n splinter in sy eie oog het. Die ergste van hierdie denkpatroon is dat hy hom so maklik verontskuldig. Dit is veel makliker om te praat van *slagoffer van omstandighede* as van *sondaar voor God*.

Psalm 51 is geskryf na aanleiding van Dawid se owerspel met Batseba. En, alhoewel Dawid teenoor mense gesondig het, sê hy dat hy teenoor God alleen gesondig het (vers 6). Vir geen oomblik probeer hy homself verontskuldig nie. Vir geen oomblik sê hy dat hy 'n slagoffer van omstandighede was nie. Dawid weet: Hy het gedoen wat God gesê het hy mag nie doen nie. En dan bid hy vuriglik tot die Here: *Was my skoon van my skuld, reinig my van my sonde.*

Dit bly 'n kritiese vraag aan elkeen van ons: Hoeveel keer gaan ons nog probeer om ons van ons sonde te verontskuldig? Hoeveel keer gaan ons in die toekoms voor die aangesig van God staan en sê: Here, dit is nie my skuld nie.

Die vyfde bede leer ons opnuut om sensitief te wees vir ons sonde en ons kuld. En, wanneer ons belydenis doen, moet daar 'n bewoëndheid oor ons sondes wees. Ons moet daarvoor ween! Eers dan sal ons die bevryding ervaar van 'n gereinigde mens deur die bloed van Jesus Christus.

Gesang 227:1

5 Desember

Matteus 18:21-35

Vraag 126: Wat is die vyfde bede?

Antwoord: *Vergeef ons ons oortredinge, soos ons ook die vergewe wat teen ons oortree.* Dit is: Reken ons, arme sondaars, al ons misdade asook die boosheid wat ons nog aankleef, ter wille van die bloed van Christus, nie toe nie. Ons bid dit van U omdat ons hierdie bewys van genade in ons vind: dat ons 'n ernstige voorneme het om ons naaste van harte te vergewe.

Dit is nogal skrikwekkend om te lees dat ons ons naaste 490 keer moet vergewe, dit is sewentig maal sewe. So sê Jesus vir Petrus. Dit klink amper te goed om waar te wees. En hier gaan dit nie om die 490 keer nie. Die bedoeling daarmee is dat die vergewing grensloos moet wees.

In die gelykenis wat Jesus vertel, motiveer Hy sy antwoord aan Petrus. Dit gaan om miljoene rande se skuld, teenoor 'n paar rand.

Ons skuld God baie miljoene rande. Niemand kan daardie skuld betaal nie. En God weet dit. Juis daarom stuur Hy sy Seun, Jesus Christus, om die skuld te vereffen. Wat is die paar rand wat ons ons naaste skuld dan in vergelyking met die miljoene? Selfs 490 keer is nog steeds net 'n paar rand se skuld teenoor ons naaste! En volgens die Skrifgedeelte lyk dit nie na 'n vrywillige saak nie. Dit is 'n moet! Anders, sê Jesus, *sal my Vader wat in die hemel is, ook met julle (so) maak as julle nie elkeen sy broer van harte vergewe nie* (vers 35).

Om die vyfde bede te bid, beteken om skuld te bely - eerstens teenoor die Here, maar ook teenoor my naaste. Alleen as ek Hom ken wat eerste liefgehad het, kan my hart in wederliefde brand. Net as ek deur Jesus se oë kyk, kan ek my naaste as Godskind ontdek.

Gesang 74:1-4

6 Desember

Matteus 6:5-15

Sondag 52

Vraag 127: Wat is die sesde bede?

Antwoord: *En laat ons nie in versoeking kom nie, maar verlos ons van die Bose.* Dit is: Ons is in onself so swak dat ons nie een oomblik staande kan bly nie. Daarby hou ons doodsvyande, die duivel, die wêreld en ons eie sondige natuur, nie op om ons aan te val nie. Wil U ons tog deur die krag van u Heilige Gees staande hou en versterk, sodat ons teen hulle sterk teenstand kan bied en in hierdie geestelike stryd nie beswyk nie, totdat ons eindelijk die oorwinning volkome behaal.

In die *Ons Vader* het Jesus ons geleer om vergifnis te vra vir ons sonde. Op grond van Jesus se soenverdienste aan die kruis word ons sondes ons vergewe. Maar, ons mag nie vergeet dat sonde skuld voor God is nie. In Jesus se Naam word dit ons nie toegereken nie!

Sonde is ook 'n *mag* waarteen ons nog daagliks moet stry. Satan is steeds besig om soos 'n brullende leeu rond te loop op soek na iemand om te verslind. Satan is 'n mag waarmee die gelowige rekening moet hou. As Christen weet ek egter dat die mag van Satan

verbreek is. Ek behoort aan Christus. Ek is losgekoop uit die mag van die sonde. Die sonde voer nie meer heerskappy in my lewe nie.

Maar dit beteken nie dat sonde en die sondemag nie meer bestaan nie! Intendeel, ons ervaar elke dag die vernietigende krag van die sonde. Ons sien elke dag die vernietigingswerk wat sonde in ons verhouding teenoor God en ons medemens verrig. Ons ervaar die versoeking van sondes op alle terreine van die lewe.

Ja, ons sondes word ons vergewe, maar die mag van sonde is nog 'n realiteit. Maar Christus het die mag verbreek en met geloof kan ek bid: "Here, vergewe my sondes. En laat my nie in versoeking kom nie, maar verlos my van die mag van die Bose."

Gesang 238:1, 3

7 Desember

Jakobus 1:12-18

Sondag 52

Vraag 127: Wat is die sesde bede?

Antwoord: *En laat ons nie in versoeking kom nie, maar verlos ons van die Bose.* Dit is: Ons is in onself so swak dat ons nie een oomblik staande kan bly nie. Daarby hou ons doodsvyande, die duiwel, die wêreld en ons eie sondige natuur, nie op om ons aan te val nie. Wil U ons tog deur die krag van u Heilige Gees staande hou en versterk, sodat ons teen hulle sterk teenstand kan bied en in hierdie geestelike stryd nie beswyk nie, totdat ons eindelijk die oorwinning volkome behaal.

God het al dikwels die skuld vir ons sondes gekry. Daar word verkeerdlik gesê dat God ons versoek, en ons dáárom moet bid dat God ons nie sal versoek nie. Dit is egter nie waar nie, want God versoek nie! Hy het niemand nog ooit versoek nie. In die Ons Vader bid ons nie dat God ons nie sal versoek nie, maar ons bid wel dat Hy ons nie in versoeking sal laat kom nie. En daar is 'n groot verskil.

God versoek nie, maar Hy beproef wel. Versoeking kom van Satan, en die bedoeling met versoeking is om ons in die sonde in te lok. God beproef ons wel, en beproewing dien om ons van die sonde

te bewaar en ons standvastiger in die geloof te maak. Daarom bid ons dat God ons nie in die versoeking sal lei nie, want Hy het die mag om dit te doen.

Selfs die Satan kan nie doen wat hy wil nie, want ook hy is aan God se almag onderworpe. En daarom moet ons bid: "Vader, lei my só dat ek nie in Satan se strikke sal beland nie. Laat my U wil vir my lewe só ken, dat ek sal weet om die gevaarsones te vermy. Bewaar my dat ek nie in Satan se mag beland waar hy my met sy versoekings sal oorweldig nie!"

Gesang 293:1, 4

8 Desember

1 Petrus 5:8-11; Johannes 15:8-27;
Galasiërs 5:13-26

Sondag 52

Vraag 127: Wat is die sesde bede?

Antwoord: *En laat ons nie in versoeking kom nie, maar verlos ons van die Bose.* Dit is: Ons is in onself so swak dat ons nie een oomblik staande kan bly nie. Daarby hou ons doodsvyande, die duivel, die wêreld en ons eie sondige natuur, nie op om ons aan te val nie. Wil U ons tog deur die krag van u Heilige Gees staande hou en versterk, sodat ons teen hulle sterk teenstand kan bied en in hierdie geestelike stryd nie beswyk nie, totdat ons eindelijk die oorwinning volkome behaal.

Here, verlos ons van die Bose! Wanneer ons hierdie gebed bid, is dit belangrik dat ons sal weet wie ons vyand is! Die Heidelbergse Kategismus stel dat ons in onself so swak is dat ons nie een oomblik staande kan bly nie. *Daarby hou ons doodsvyande, die duivel, die wêreld en ons eie sondige natuur nie op om ons aan te val nie.*

Die bese is een groot mag wat op verskillende fronte sy aanval teen die gelowige loods.

Eerstens is daar die duivel. Hy is die mens se oudste vyand. Hy gaan rond met lis en geweld, op soek na iemand om te verslind! Hy doen hom selfs voor as 'n engel van die lig. Hy word die vader van die

leuen genoem! Die duiwel het net een doel voor oë: die vernietiging van God se koninkryk.

Die mag van die bose word ook in die wêreld geopenbaar. Met wêreld word nie God se skepping bedoel nie, maar die wêreld wat teen God is, die wêreld waarvan Satan die owerste is. Paulus waarsku die gelowiges om nie aan die wêreld gelykvormig te word nie, maar om in ons denke vernuwe te word. As gelowiges moet ons bid dat ons bewaar sal word van die wêreld wat ons in sy vorm wil giet. Ons moet die beeld van God en nie dié van die wêreld uitleef nie.

Die bose rig sy aanval ook vanuit ons sondige natuur. Sonde is al die verkeerde dinge wat ek doen. En al dit Satan wat my versoek, is dit steeds ek wat kies om die sonde te doen. Dit is ek wat skuldig staan vanweë die sonde. My sondige natuur is die vyand binne-in my! Christus roep ons op om ons kruis op te neem, die ou natuur in ons te kruisig en godvrugtig te lewe.

"Here verlos ons van die Bose, verlos ons van die duiwel wat rondloop, verlos ons van wêreldgelykvormigheid, verlos ons van die geneigdheid van ons sondige natuur. Amen."

Gesang 216:1-4

9 Desember

Psalm 115:1; Johannes 14:12-14

Sondag 52

Vraag 128: Hoe sluit jy jou gebed af?

Antwoord: *Want aan U behoort die koninkryk en die krag en die heerlijkheid tot in ewigheid.* Dit is: Ons bid dit alles van U omdat U as ons Koning, wat mag oor alles het, ons alle goeie dinge wil en kan gee sodat daardeur nie ons nie, maar u heilige Naam ewig geprys sal word.

Die *Ons Vader* word afgesluit met 'n lofverheffing teenoor God. Met die slotwoorde van die gebed word teruggekeer tot die sferes waar dit begin. Dit begin by die dinge van God: by sy Naam, sy koninkryk en sy wil. Daarna word die gebed gerig op die vlak van ons menslike bestaan. Uit ons menslike nood en gebrek bid ons vir ons daaglikse brood. Ons bely ons sonde voor God en bid om sy vergifnis. Ons

hulproep tot God verander nou in aanbidding. Ons keer nou terug na die Allerhoogste aan Wie die koninkryk en die krag en die heerlijkheid behoort. Oomblikke terug het ons nog die Here gevra om ons van die Bose te bewaar, maar die Heilige Gees herinner ons aan dít wat Jesus op aarde kom doen het. Daarom kan ons bely: *Want aan U behoort die koninkryk en die krag en die heerlijkheid.*

Hierdie afsluiting is 'n belydenis waarin die voorafgaande bedes opgevang en gedra word. Ons kan met geloof bid, ons kan met sekerheid bid, ons kan op God vertrou, want *aan U behoort die koninkryk en die krag en die heerlijkheid tot in ewigheid.*

Gesang 10:1-3

10 Desember

Psalm 24

Sondag 52

Vraag 128: Hoe sluit jy jou gebed af?

Antwoord: *Want aan U behoort die koninkryk en die krag en die heerlijkheid tot in ewigheid.*

Die uitleg wat die Kategismus vir ons gee, is duidelik: *Ons bid dit alles van U omdat U as ons Koning, wat mag oor alles het, ons alle goeie dinge wil en kan gee sodat daardeur nie ons nie, maar u heilige Naam ewig geprys sal word.*

Ons kan al hierdie dinge van God vra, want, aan Hom behoort die koninkryk. Ja, God is Koning oor sy ryk! Geen ander mag, of ander persoon, of selfs die Bose is of kán ooit koning wees nie. Nee, God is die Skepper, Hy is die Onderhouer, Hy is Koning! As Koning wil Hy ons alle goeie dinge gee, ons is immers Koningskinders! En God gee om vir sy kinders. Hy is ons Vader wat ons liefhet!

Maar meer nog, ons kan dit alles van God bid, want aan Hom behoort die krag. In ons wêreld is daar baie kragte wat aan die werk is, kragte en magte wat ons bang maak. Maar ons weet: Alle kragte en magte is van God ontvang. God bepaal die grense. God spreek en dit geskied, want aan Hom behoort al die krag. God is in beheer.

Gesang 88:3, 4

11 Desember

Jeremia 33:1-9; Romeine 11:33-36

Sondag 52

Vraag 128: Hoe sluit jy jou gebed af?

Antwoord: *Want aan u behoort die koninkryk en die krag en die heerlijkheid tot in ewigheid.* Dit is: Ons bid dit alles van U omdat U as ons Koning, wat mag oor alles het, ons alle goeie dinge wil en kan gee sodat daardeur nie ons nie, maar u heilige Naam ewig geprys sal word.

Wanneer ons bid dat die heerlijkheid aan God behoort, erken ons daarmee dat alle eer God alleen toekom. Vir die gelowige mens gaan dit uiteindelik nie om homself nie, maar om die eer van God! Ons het gebed vir ons aardse behoeftes en vir sondevergnis, ons het gevra dat die Here ons van die Bose sal bewaar. Maar ons bid ook dat in die verhoring van ons gebede, God alleen geëer en verheerlik sal word. Sy Naam moet vereer word. Daarmee vra ons ook dat God ons sal weerhou van daardie dinge wat nie tot sy eer sal strek nie.

Terselfdertyd kan ons vashou aan God se beloftes. Ons kan God herinner aan sy beloftes en in vaste vertroue bid dat Hy ons gebede sal verhoor. Want juis deur die verhoring van ons gebede word God se Naam verheerlik. Aan God alleen behoort die heerlijkheid tot in ewigheid. Daar is geen einde aan God se heerlijkheid nie, geen grense nie. God is verhewe bo tyd. Hy is Ewig en Almagtig, daar is geen einde aan God nie. Dit is met hierdie sekerheid dat ons tot God nader, Hom eer en aanbid, maar ook ons aardse nood en behoeftes aan Hom kan opdra, *want aan God behoort die koninkryk, en die krag en die heerlijkheid tot in ewigheid.*

Gesang 275:1

12 Desember

2 Korintiërs 1:15-22; 2 Timoteus 2:8-13

Sondag 52

Vraag: Wat beteken die woord *Amen*?

Antwoord: *Amen* wil sê: Dit is waar en seker. Want my gebed is baie sekerder deur God verhoor as wat ek in my hart voel dat ek dit van Hom begeer.

Aan die einde van elke gebed sê ons *Amen*. Dit kan so maklik maar net 'n gewoonte wees waarmee ek my gebed afsluit. Dit kan selfs wees dat ek daardeur wil aandui dat ek nou klaar gebid het.

Die woordjie *Amen* beteken egter veel meer. *Amen* is deel van die gebed. *Amen* is 'n geloofsbelydenis wat ek teenoor God uitspreek. Daardeur erken ek as bidder dat ek op God alleen vertrou, dat ek God op sy Woord neem. Wanneer ek *Amen* sê, bely ek teenoor God dat alles in Hom waar is en vas staan. Die sekerheid van gebedsverhooring berus nie by my as mens nie, maar in Hom as die ewige God. My vertrouwe is in Hom. My sekerheid is in God. God is die *Amen*! As ek my gebed afsluit met *Amen*, kan ek weet: Om Christus wil is my gebed verhoor. Dit is waar en seker, voorwaar, *Amen*!

Gesang 294

13 Desember

Maleagi 1:2-5

Die Here sê aan Israel dat Hy hulle lief het. Nogtans vra hulle: *Hoe het U ons lief?*, want dit lyk asof hulle omstandighede dit weerspreek. Hierdie volk het uit ballingskap teruggekeer en hoop dat dit nou met hulle goed sal gaan. In werklikheid gaan dit nie altyd goed met hulle nie; materieel kry hulle swaar. Hulle word moedeloos en hulle twyfel aan God se liefde.

Vir Israel in hulle omstandighede sê Maleagi: God het julle lief. God het julle lief al kry julle swaar. Hoe dikwels is daar nie ook vandag nog moedeloosheid en vertwyfeling by ons nie? Ons mag dalk ook materieel swaar kry of daar mag baie ander redes wees. Maar die woorde van hierdie gedeelte geld ook vandag nog vir ons. God het ons lief.

En as ons soos Israel sou vra: *Hoe het U ons lief?*, dan vind ons die antwoord in Johannes 3:16: *God het die wêreld so lief gehad dat Hy sy enigste Seun gegee het, sodat dié wat in Hom glo, nie verlore sal gaan nie maar die ewige lewe sal hê.* God het sy liefde aan ons bewys in Jesus Christus. God is groot en goed.

Jesus Christus is ter wille van ons gekruisig, sodat ons uiteindelik die ewige lewe kan hê. Jesus Christus moes ly en swaar kry en sy lyding en swaarkry was in die ergste graad! Dit is bewys van God se onbegryplike liefde vir ons.

Wanneer ons nou in hierdie tyd van die jaar dink aan die geboorte van Jesus Christus, mag ons iets daarvan verstaan dat God se liefde soms ook lyding en swaarkry insluit. Laat ons God se liefde beantwoord met ons liefde in dié wete dat lyding ons liefde soos Christus s'n maak. Eenmaal wanneer ons geloof oorgaan in aanskoue, sal God self liefde en lyding skei.

Gesang 74:1, 2, 3, 4

14 Desember

Maleagi 1:6

Israel kry swaar en hulle omstandighede is onbenydenswaardig. Maar in plaas daarvan dat hulle omstandighede hulle dwing om hulle tot God te keer, raak hulle al verder van God verwyder. God het hulle gered en Hy verwag van hulle om Hom te eer en te dien en aan Hom gehoorsaam te wees. Dit gebeur egter nie. Uiteindelik moet Hy vra: **En as Ek Here is, waar is die eerbied vir My dan?**

Die wet vir die offerandes het bepaal dat die offerdiens vlekkeloos en sonder smet sou wees. Die priesters het egter toegelaat dat blinde, kreupel en gesteelde diere na die altaar gebring word. Dit word mos geoffer, het hulle geredeneer. Wat maak dit dan saak of dit blinde, kreupel of gebreklige diere is. Maar hulle het die altaar van die Here ontwy en daardeur minagting betoon.

'n Mens sou dit sekerlik nie verwag het nie. Nadat die tempel herbou is, kon die tempeldiens weer voortgaan. Die volk moes immers bly daaroor gewees het, want hulle kon weer gaan offer, bid, ensovoorts. 'n Mens sou dink dat hulle dit met die regte gesindheid sou doen. Hulle offers het egter sinloos en nutteloos geword omdat dit net tot 'n uiterlike godsdienstige gebruik verval het.

God het self ook eenmaal 'n offer gébring: Hy het aan die kruis van Golgota sy eie Seun geoffer. God gee die beste. Hy het die grootste offer ooit gebring.

As u en ek ons offergawe gee, is dit met die regte gesindheid, gee ons uit dankbaarheid? Eer ons God met ons offers en gee ons die beste waaroor ons beskik?

Gesang 245:1,2, 8

15 Desember

Maleagi: 1:6-12, 16

Is dit vir ons moeite om na die erediens te gaan? Doen ons dit met 'n gekerm en 'n gekla? Vir die priesters het dit ook moeite geword om hulle diens te lewer. Hulle het die offers met minagting behandel en hulle godsdiensoefening het vir hulle net 'n plig geword. Uiteinde-lik het dit ook 'n invloed op die hele volk uitgeoefen. Die onverskil-ligheid het sŭ toegeneem dat die Here gesê het: *Was daar maar iemand onder julle wat die tempel se deure wou toesluit...*

Die tempel was die bymekaarkomplek van God en sy volk. Die Ou Testament druk dit sô uit: God woon in die tempel. Die tempel is die huis van God. Die kerk is vandag nog die plek waar God en sy volk ontmoet, waar God aanbid word. Dit is die plek waar die ere-diens gehou word en waar God Hom aan ons bekend maak. Hoe ver-skriklik moet dit nie wees as die kerk se deure in die sin gesluit sou word nie! Dit is wat die Here hier sê! Eerder geen diens aan Hom nie as wat dit net 'n plig geword het en met 'n lang gesig uitgevoer word.

Ons moet vandag nog steeds versigtig wees - as ampsdraers en as lidmate - dat daar nie by ons louheid en ongeërgdheid intree nie. God het behae daarin dat Hy met blydskap gedien word. Kom ons dien God dan met vreugde. As ons godsdiensoefening net 'n plig geword het, laat ons dit bely en vergewing daarvoor vra - dat die kerk se deure vir ons kan oop bly.

Psalm 84:1, 6

16 Desember

2 Kronieke 20:1-30

Wat doen ons as ons bang is? Waar gaan seek ons hulp? Daar is baie vrae in ons harte en ons is bekommerd oor baie dinge wat die Christendom en die Afrikanervolk bedreig. Waarheen neem ons ons toevlug?

In 2 Kronieke 20 lees ons ook van mense wat bang was, vir wie God op die ou end op 'n wonderbaarlike wyse gered het. En net soos met Josafat en die volk Israel, kan die Afrikanervolk ook daarvan getuig dat God hom dikwels op 'n wonderbaarlike wyse gered het soos by die Slag van Bloedrivier toe die getalle min was teenoor die groot oormag wat aan die kom was en hy uitwissing in die gesig gestaar het!

Psalm 33 het in albei gevalle waar geword.

Dit is nie deur 'n groot leer dat 'n koning wen nie ...

Dit is die Here wat sorg vir dié wat Hom eer,

vir dié wat op sy mag vertrou,

om hulle van die dood te red ..."

Dit is die almagtige God wat volke van uitwissing gered het, wat Hom ontferm het oor Josafat en sy volk en die Afrikanervolk. Uiteindelik kon albei sê: ...*hierdie oorlog is nie 'n saak vir julle nie, maar vir God.*

Kom ons leer vandag dat God die almagtige God is wat ingryp in die geskiedenis en die gang van die geskiedenis bepaal. As ons dan die toekoms tegemoetgaan, dikwels met vrees in ons hart, laat ons ook in afhanklikheid kniel voor die almagtige God wat Hom in liefde oor ons wil en kan ontferm. Laat ons erken hoe afhanklik ons van Hom is en op Hom vertrou.

Gesang 33:1-4

17 Desember

Maleagi 2:17-3:5

Ons lewe in 'n wêreld vol teenstrydighede. Dit lyk soms of dit goed gaan met die goddelose mense, diegene wat God nie dien nie. Dit wil soms voorkom of dit só goed met hulle gaan dat 'n mens selfs kan dink dat God aan hulle kant is en hulle help.

Israel het ook so gedink en gesê: Vir die Here is almal wat verkeerd doen, goeie mense, Hy hou van hulle....

Vir hulle het dit ook gelyk of God aan die goddelose mense se kant is, want Hy laat toe dat dit met hulle goed gaan. Hy is onregverdig en laat die gelowiges swaar kry en ly! God belowe sy bystand aan sy kinders en volgens hulle realiseer dit nie.

Maar wat dink God daarvan as mense so redeneer en sê dat Hy onregverdig is? Hy sê hulle maak Hom moeg. Daarom gaan Hy sy boodskapper, Johannes die Doper, stuur. Hy sal die koms van Jesus Christus aankondig, en die pad voor Hom gelykmaak. In Jesus Christus sal dit duidelik word dat God die regverdige God is, die regverdige Regter wat reg spreek. Christus was sonder sonde, maar God het Hom in ons plek as sondaar behandel sodat ons, deur ons eenheid met Christus, deur God vrygespreek kan wees (2 Kor 5:21).

God kies vir sy volk en omdat ons verbondskinders is, bevry en beskerm God ons vandag nog teen die sonde en die gevolge van die sonde en dus ook teen die magte van verdrukking en benoudheid, vervolging en honger, naaktheid en gevaar, dood en lewe (Rom 8:35). Niks kan ons van sy liefde skei nie. God dra ons en gee ons krag, ook in moeilike omstandighede. Uiteindelik ontvang ons die ewige lewe.

Uiterlik mag dit lyk of dit goed gaan met die goddelose, maar uiteindelik sal hulle self verantwoording moet doen van wat hulle met hulle lewens gedoen het. Hulle sal self die straf moet dra vir hul ongehoorsaamheid.

Ons mag dus nie sê: God is aan die kant van die goddelose nie! God is aan ons kant in Jesus Christus. Dit bring vir ons vrede. In plaas daarvan om altyd God se regverdigheid te bevraagteken, moet ons in Hom glo en ook geregtigheid aan ander bewys!

Gesang 103:1, 2, 3

18 Desember

Maleagi 3:6-12

Die eis van hierdie gedeelte is bekering. Bekeer julle tot My, dan sal Ek terugkom na julle toe, sê die Here die Almagtige (Mal 3:7). Hier-

die oproep kom tot Israel. God het met hulle 'n verbond gesluit deur Moses en die profete en duidelik aangetoon watter pad hulle moet loop. Ten spyte van God se verbondstrou, sondig Israel. Hulle is ontrou en gaan op hulle eie weë wat na die verderf lei!

God tug hulle. God wil hê hulle moet die verkeerde weë laat staan en berou toon. Hulle moet 'n afkeer kry aan dít wat verkeerd is. Hulle moet terugkeer na Hom toe. Hy maak dit hier duidelik dat hulle Hom nie reg dien nie. Hulle maak asof dit God is wat *hulle* nie meer liefhet nie, maar Hy sê: *Ek, die Here, het nie verander nie, daarom het julle nie te gronde gegaan nie, nageslag van Jakob.*

Die fout lê by hulleself! Hulle dien God nie reg nie. Hy roep hulle op tot bekering, dan sal Hy na hulle toe terugkom. God eis van hulle om hulle offergawe te gee. Hulle offergawe is bewys van hulle bekering, betoning van hulle dankbaarheid. Daar is 'n noue verband tussen bekering en dankbaarheid.

In die Nuwe Testament word dit duidelik gestel: *Dra liever vrugte wat bewys dat julle bekeer is* (Matt 3:8). Ons lewens moet daarvan getuig dat ons bekeer is! Bekering raak 'n mens se hele lewe. Wanneer ons hele lewe van dankbaarheid getuig, is dit 'n bewys dat ons bekeerde mense is.

Die feit dat ons vandag nog bestaan, is aan God te danke - God wat nie verander nie. Laat ons ons wegkeer van die sonde en terugdraai na God en sy seëninge.

God sê *Bekeer julle tot My, dan sal Ek terugkom na julle toe...* Hy het selfs vir Israel gesê: *...toets My hierin....*

Mag ons ons elke dag bekeer en God se seën ondervind.
Gesang 182:1, 3, 5

19 Desember

Maleagi 3: 13-4:3

Vraag 59 van die Heidelbergse Kategismus vra: *Maar wat baat dit jou nou dat jy dit alles glo? Watter waarde het dit dat ons glo? Is dit tevergeefs? Sal dieselfde lot nie die regverdiges as die onregverdiges tref nie? Glo ons nie verniet nie? Israel het hierdie vrae gevra en ons*

vra dit ook soms, veral as ons onder die besef kom dat ons maar telkens weer sondig! Maar wat sê die Bybel?

Volgens die Bybel sal Jesus Christus kom om as Regter oor mens en wêreld reg te spreek, sodat elkeen kan ontvang wat hy in die liggaam verrig het, volgens wat hy gedoen het, of dit goed is of kwaad. Die God wat kom om as Regter te oordeel, vra geloofsgehoorsaamheid. Tog is dit dié God wat die gelowiges ken en wil hê dat die goeie met hulle sal gebeur. Dit neem die vrees vir die oordeel weg. As gelowiges sal ons die ewige lewe ontvang, waaraan ons glo ons nou reeds deel het! Ons sien daarna uit! Waar ons nou nog in die wêreld van sonde is, sal ons dan daarvan bevry word. God sal ons vir altyd daarvan skei.

Die ongelowiges sal egter bekend gemaak word as mense wat God se genade verwerp het. Hulle sal in die hel, in die buitenste duisternis God se verwerping vir ewig moet dra en sy liefde vir ewig moet ontbeer omdat hulle Jesus Christus nie as Verlosser in die geloof wou aanvaar nie.

Uiteindelik sal daar 'n groot verskil wees tussen die oordeel en die toekoms van gelowiges en ongelowiges. Vir die gelowiges het die geloof waarde. Vraag en antwoord 59 van die Heidelbergse Kategismus vra: *Maar wat baat dit jou nou dat jy dit alles glo?* Die antwoord lui: *Dat ek in Christus voor God geregverdig en 'n erfgenaam van die ewige lewe is.* Hieroor is ons diep dankbaar. God bewys sy liefde aan ons, selfs in die oordeel! Hy sê: *Maar vir julle wat eerbied het vir my Naam, sal die son van redding skyn...*

Gesang 253:1-8

20 Desember

Maleagi 4:4-6

Is dit waar dat God steeds met ons handel? Maak Hy nog steeds sy wil aan ons bekend? In die Ou Testament het God vir Moses gestuur om sy voorskrifte en bepalings bekend te maak. So het God vir Moses gebruik om die erediens van daardie tyd te reël.

Later het die Here deur middel van die profete met sy volk gekommunikeer. Hy het Hom deur middel van visioene en drome bekend gemaak en met die profete gepraat. Nadat Hy hulle geroep en sy wil aan hulle bekend gemaak het, het Hy hulle gestuur om dit aan sy volk oor te dra. Johannes die Doper sluit die profesie af.

Matteus 11:14 maak dit duidelik dat Johannes die Elia is wat sou kom. Hierdie Elia, die vooruitgestuurde boodskapper, het ook nie toevallig gekom nie, dit was ook nie die wil van 'n mens nie, maar van God! Die koms van Johannes die Doper is deel van God se raadsplan, die genadige beskikking van God om sondaars te verlos. Johannes moes ook God se wil bekend maak! Hy moes vertel van Christus wat sou kom! Op sy verkondiging sal daar bekering volg en gebroke gesinsverhoudinge sal in liefde en harmonie herstel word. Die mense sal hulle bekeer voor die oordeelsdag wanneer die finale skeiding tussen gelowiges en ongelowiges sal plaasvind.

Vandag stuur God nog steeds mense om sy Woord en wil bekend te maak. So byvoorbeeld hoor ons God se Woord nog helder en duidelik deur middel van die prediking! God gee vandag nog aan manne en vroue die vermoë om met helderheid en vrymoedigheid in ons eie taal oor die evangelie te praat (1 Pet 4:1).

Die feit dat God nog só met ons handel, bevestig wat Hy aan die begin van die boek Maleagi sê: *Ek het julle lief...*

Gesang 304:1, 2, 3

21 Desember

Lukas 1:1-25

Die kerk is in hierdie tyd besig met die onderneming om die dinge te verkondig wat ongeveer 2 000 jaar gelede tussen ons mense gebeur het. Daarom het ek dit ook goedgesink om self alles stap vir stap van voor af te ondersoek en die verhaal noukeurig so aan u oor te dra dat u te wete kan kom dat die dinge waaroor u in hierdie tyd onderrig word, heeltemal betroubaar is.

'n Evangelis met die naam Lukas het destyds, kort na die gebeure, 'n brief aan ene Teofilus gestuur waarin hy *hierdie dinge* aan hom

meegedeel het. Teofilus sou uit die aard van die saak bevestig wou hê dat dít wat Lukas vertel, die waarheid is, daarom die aanloop van hoofstuk 1:5-25. Hiermee sê Lukas dan dat die hand van God alreeds duidelik te sien is in die gebeure wat die geboorte van Christus voorafgaan. Die verwekking van Johannes is, menslik gesproke, net so onverklaarbaar soos dié van Isak, Samuel en Simson, maar ook deur God geïnspireer.

Dit is die *werk van God se hand* self wat die betroubaarheid van hierdie gebeure die geboorte van die lankverwagte Messias, bevestig.

Gesang 34

22 Desember

Lukas 1:26-35

As die geboorte van 'n kind vir 'n onvrugbare bejaarde egpaar hier die teken van die werk van God is, soveel te meer is die geboorte van die Kind van die maagd Maria. *Toe die engel van die Here by haar kom, sê hy: 'Ek groet jou, begenadigde!... Die Heilige Gees sal oor jou kom, en die krag van die Allerhoogste sal die lewe in jou wek. Daarom sal die een wat gebore word, heilig genoem word, die Seun van God.*

As Lukas nou voortgaan om die betroubaarheid, die waarheid van sy evangelie in die handewerk van God te setel, is daar nie sprake van die verheerliking van mense nie, maar slegs van die begenadiging van mense. Soos Maria begenadig is om die heilige Seun van God in die wêreld te bring, so is u en ek met dieselfde genade begenadig toe ons, ja alle gelowiges (later in Lukas 8) hierdie Seun van God se moeder en broer en suster genoem word.

Gesang 226:1

23 Desember

Lukas 1:36-56

'n Mens sou kon sê dat as Maria miskien nog sou gehuiwer het en nie kans gesien het vir hierdie grootse saak wat besig was om met haar te gebeur nie, moes die wonder wat met Elisabet gebeur het, haar tot onderskraging gewees het. Dit was met oorstelpte vreugde dat Maria

en Elisabet mekaar begroet het, vreugde soos alleen maar mense wat deur God begenadig is, kan ken. Dat hierdie dinge nou juis met hulle moes gebeur?! Wat 'n voorreg was dit nie vir hulle wat ander, buite-standers, nie sou kon verstaan of waardeer nie!

Tog was die grootsheid van hierdie hele saak nie net tot Maria en Elisabet beperk nie. Ook u en ek staan midde-in die belofte van dié dinge wat besig was om met daardie twee vroue te gebeur. God self het dit aan ons voorvaders, Abraham en sy nageslag, ons, tot in ewigheid toegesê.

Kom dan, kom u en ek laat ook toe dat hierdie vreugdesboodskap ons bly en opgewonde maak, dat ons saam met ons kinders en familie en vreemdelinge in dieselfde vreugde deel as Maria en Elisabet: God maak met niemand anders bemoeienis nie, as juis met ons!
Gesang 182:1, 2, 3

24 Desember

Lukas 1:57-80

Wat sal hierdie kindjie eendag word?" Dit was die vraag op almal se lippe oor die kleine Johannes.

Vanuit die agtergrond van hierdie kind kon 'n antwoord op hierdie vraag maar net bedink word.

'n Engel van die Here het sy geboorte aangekondig, sy vader, Sagaria, se spraak weggeneem en sy naam en hoe hy grootgemaak moes word, is deur die engel voorgeskryf. Gelei deur die Heilige Gees sou hy die eerste profeet wees om in die wêreld aan te kondig dat die verwagting van die Ou Testament besig was om in vervulling te gaan.... Wat sou hierdie kind word?

Hierdie profeet was egter ook net nog 'n begenadigde; 'n begenadigde om ander begenadigdes te roep, want uiteindelik (hoofstuk 3) sterf hy in die tronk, terwyl sy Godgegewe opdrag, sy profesie, in vervulling gaan? *Die Messias is hier!*

Gesang 89

25 Desember

Lukas 2:1-14

Die gebeure in hoofstuk 1 loop na 'n klimaks: Die Messias word in hierdie dae gebore! Dan, een nag, staan die engel daar met die boodskap: *Vandag is daar vir julle in die stad van Dawid die Verlosser gebore, Christus die Here!*

Kan u dink wat die keiser hiervan moes sê? Kan u dink aan die groot fees om hierdie geleentheid te vier? Dit is die Koning van die wêreld wat sy opwagting gemaak het...?! Maar die engel het nie aan die keiser, regeerder van die wêreld, verskyn nie; ook nie aan die belangrike goewerneur Sirenius nie, en daar was ook nie 'n groot keiserlike banket gereël nie. Die engel van God het aan 'n groepie skaapwagters daar naby die dorpie Bethlehem verskyn en 'n mens hou ook nie 'n koninklike banket in 'n stal tussen hooi en krippe nie.

Die Heiland is gebore, die Heiland het gekom - nie vir dié daar ver, vir belangrike en vooraanstaande mense nie, maar vir elkeen met 'n eenvoudige hart. Dit is die verbasend vreemde van die heilige Evangelie, maar ook die heerlike daarvan. Hoe anders sou u en ek kon opklim na God, as Hy nie na ons toe af gebuig het nie.

Eer aan God in die hoogste hemel, en vrede op aarde vir die mense in wie Hy 'n welbehag het!

Gesang 103

26 Desember

Lukas 2:15-20

Dit is al asof daar 'n tweeheid, 'n tweespalt in hierdie blye geskiedenis is. Dit is die blye, wonderlike boodskap wat uiteindelik aan die afwag-tende wêreld meegedeel word, naamlik dat die Heiland gebore is. En tog is dit asof daar iets haper. Aan die een kant wil hierdie geskiedenis 'n mens vul met verwondering en oorstelphheid van vreug-de. Die hemel kondig self hierdie blye tyding aan, ja, selfs die engele kan nie oor hierdie gebeure swyg nie!

Aan die ander kant ontbreek dit op aarde om in dieselfde blye gees te antwoord op hierdie gebeurtenis, want watter kroonprins moes al ooit die vernedering smaak om sy wiegie in 'n krip te vind, in 'n stal

tussen plaasdiere en dat eenvoudige skaapwagters die enigste is wat van sy geboorte kennis neem?

Miskien wil die evangelie van Christus van die begin af al die kontras tussen die *alreeds* en die *nog nie* uitbeeld, om ons te bemoedig dat, al woon u en ek nou, na Kersdag, nog steeds op 'n diepbedorwe aarde met al sy ellende, en of ons lewe, of ons sterwe, ons behoort nou reeds aan die Here!

Laat hierdie wete ons in die jaar wat voorlê vreugde en blymoedigheid verskaf.

Gesang 176

27 Desember

Lukas 2:21-24

Net soos in die geval van Johannes die Doper, bly die Kindjie se ouers ook getrou aan die voorskrif omtrent die besnydenis op die agtste dag en die naamgewing by daardie geleentheid. Die Kindjie kry die naam Jesus, soos die engel gesê het, en van nou af word Hy op daardie naam genoem.

Josef en Maria gaan na die tempel in Jerusalem om hul plig ten opsigte van die moeder en die Seun na te kom. Die wet van Moses het bepaal dat 'n vrou na die geboorte van 'n seun vir veertig dae onrein is en nie die tempel mag besoek nie. En wat die eersgebore seun betref, behoort hy aan God en moet in beide gevalle 'n offer gebring word: vir die reiniging van Maria en die loskoop van die eersgeborene. Aan hierdie vereistes voldoen hulle nou en aangesien Josef arm is, bring hy die offer van die arme (Lev 12:8) waardeur dit beklemtoon word dat die beginpunt van Jesus se lewe en optrede die tempel was en dat hierdie ouers hulle kind met oorgawe aan God opgedra het.

Aan die einde van 'n jaar kry ons die geleentheid om 'n keer terug te kyk na die jaar wat verby is. Daar kom sekere vrae by ons op, maar die vrae wat ons aan onself moet stel, is: Met watter oorgawe het ons ons beloftes ten opsigte van ons kinders teenoor God nagekom? Het ons ons kinders gereeld na die tempel van die Here gebring soos 'n

dankbare hart behoort te doen? Behoort my kind aan my, of aan die Here?

Gesang 318:1, 4, 5

28 Desember

Lukas 2:25-35

Simeon was 'n vroom en regverdige man. Hy het met God kon praat en na Hom kon luister. Om die waarheid te sê, Simeon se naam beteken *die een wat hoor*. En God het hom geseën omdat hy waarde geheg het aan sy ontmoetings met God. Hy was reeds oud, maar God het die grootste wonder in sy lewe laat gebeur - hy kon die Christus-kind in sy arms neem. Daarmee ontvang Simeon God se wonderlike gawe aan hom en aanvaar hy ook by implikasie Christus as Middelaar en Verlosser.

Ons moet ook soos 'n Simeon leer om op God te wag, sodat ons ook sy heerlike gawes kan ontvang. Ons moet nie slegs ontvang met 'n koue en onbewoë hart nie, maar ons moet met verwagting daarna uitsien en dit in die geloof aanvaar. Ons moet weet: Christus is ook vir my gebore. Dit is ware geloof: om die onsienlike te sien. Dit is die geloof wat jou soos 'n Simeon selfs in jou ouderdom die Christus-boodskap laat verkondig en uitjubel: Christus is *'n lig tot verligting van die nasies*.

Dit is God se geskenk aan ons. Hy gee sy Seun aan ons. Daarmee ontvang ons sy liefde, sy verlossing, sy bloed, sy liggaam - alles wat nodig is vir ons saligheid! Ons kan God alleen dank met die toewyding van ons hele lewe aan Hom.

Gesang 270:1-3

29 Desember

Lukas 3:1-9

'n Besondere aspek van Johannes die Doper se oproep tot bekering was die dringendheid daarvan. Dit was dringend omdat die heerskappy van God naby gekom het. Hierdie heerskappy het ingesluit beide God se genadige ingryping tot verlossing van sy volk, sowel as

dat die gerig oor Israel naby gekom het. S6 dringend was dit dat dit vergelyk word met 'n boom wat gevel moet word waarvan die wortels klaar blootgelê is, terwyl die byl gereed lê teen die wortel om die laaste hou toe te dien. Ook Johannes se lewenswyse en optrede in die woestyn het dit onderstreep. Daarom die dringende oproep: *Bekeer julle....* Ook aan die einde van 'n jaar is daar dieselfde dringendheid in die tyd as in dié Skrifgedeelte wat steeds tot almal uitgaan.

Uit hierdie gedeelte blyk vyf waarhede oor bekering:

- Bekering is die aanvaarding van die Koningskap van Jesus Christus in my lewe - die oproep tot dissipelskap.
- Bekering is nuwe denke oor God, oor sonde en oor geregtigheid.
- Bekering is die toekeer tot God, maar dit bly ten diepste God se werk wat Hy in my bewerk.
- Bekering is ook 'n verandering in my lewe. Dit is die dra van vrugte wat by die bekering pas.
- Bekering is voortgesette vervulling met die Heilige Gees - die kragtige werking van die Gees in die lewe van kerk en individu.

Gesang 227:1, 3, 4

30 Desember

Lukas 3:21-22

Die Evangelies vertel van 'n hele paar keer dat Jesus in die openbaar of alleen tot sy Vader gebid het met die oog op sy eie omstandighede en behoeftes. Dit was juis toe die Meester by geleentheid pas klaar was om self te bid, dat een van sy dissipels vir Hom gevra het: *Here, leer ons bid....* Die dissipels het geleer om na Hom op te sien as hulle Meester, ook om hulle in te lei in die kuns van die gebed. Dit spreek vanself dat ons ook baie van Jesus as Bidder kan leer. Die blote feit dat selfs Hy, die sondelose Seun van God, ook gebid het, vervul ons met verwondering en met skaamte oor ons eie *biddeloosheid*.

Deur sy doop het Jesus getoon dat Hy, in gehoorsaamheid aan sy Vader, Hom volkome met die gevalle mensheid vereenselwig het. Hy

was gereed om met sy openbare bedie-ning te begin. Juis op hierdie uiters gewigtige tydstop in sy lewe bid Jesus. Hy bid met opgeslane oë, sodat Hy die hemel sien skeur en die Gees soos 'n duif na Hom sien neerdaal. So is Hy op 'n aangrypende wyse toegetrus vir sy taak.

Jesus leer vir ons 'n belangrike les: Sonder gebed is daar nie vir ons 'n moontlikheid om ons dagtaak of beplanning sinvol tot uitvoer te bring nie. Die gebed is ons enigste krag. Daarvan is die opdrag van God self: *Bid, sonder ophou!*

Gesang 294

31 Desember

Lukas 4:1-13

'n Pa het op 'n keer sy kind hierdie wyse woorde toegevoeg: *My kind, jy is vir my veels te belangrik om daarnatoe te gaan; ek is bang dat jy vergeet dat jou lewe van meer belang en betekenis is as dat jou naam onder die genooies na die partytjie is.*

In dié opmerking is daar soveel wysheid opgesluit dat ons ure lank daaroor kan praat. Die pa verduidelik aan die kind waarom hy nie graag wil hê dat hy na 'n besondere partytjie mag gaan nie. Die pa is nie bang dat die kind hom in die skande sal steek nie; dit is ook nie omdat hy nie sy kind vertrou nie. Inteendeel, hierdie pa wil hê sy kind moet besef hoe belangrik sy lewe is, bloot omdat dit sy lewe is. Hy wil hê dat hy sal weet dat daar oral op aarde 'n bese krag weg van God is - Satan het selfs vir Christus van sy Vader probeer vervreem gedurende die veertig dae in die woestyn.

Op die vooraand van die nuwe jaar is feestelikhede aan die orde van die dag. Daarom is die waarskuwende boodskap van die gedeelte en van die vader aan sy seun: Pasop, die Satan lê oral en wag en hy ontsien niemand nie, selfs nie eens vir Jesus Christus, die Seun van God nie. Jou lewe behoort aan God, moet dit nie goedkoop ag en in gevaar stel nie. Jy is duur gekoop en die prys is betaal. Lewe ook in hierdie feestyd as 'n kind van God!

Gesang 190:1, 5

BYBELSE DAGBOEK 1992

1-7 Januarie	Prof SJ Botha	Vraag 1
8-14 Januarie	Ds P Buitendag	Vraag 2-4
15-21 Januarie	Ds GS de Bruin	Vraag 5-7
22-28 Januarie	Ds PA Geyser	Vraag 8-10
29 Januarie-		
4 Februarie	Ds DC Human	Vraag 11-14
5-11 Februarie	Ds J H H Jacobs	Vraag 15-18
12-18 Februarie	Dr ECB Kotzé	Vraag 19-21
19-27 Februarie	Ds FH van der Merwe	Vraag 22-23
28 Feb-6 Maart	Ds C le Roux	Vraag 23
7-11 Maart	Ds JJH Engelbrecht	Vraag 24-25
12-21 Maart	Ds EG Fourie	Vraag 26-27
22-29 Maart	Ds MC Botes	Vraag 28-29
30 Mrt-8 April	Ds F la Grange	Vraag 30-31
9-16 April	Ds A Blaauw	Vraag 32-33
17-25 April	Ds GMJ van Wyk	Vraag 34-37
26 Apr-1 Mei	Ds FJ Redelinghuis	Vraag 38-41
2-8 Mei	Ds GJC Schoeman	Vraag 42-44
9-18 Mei	Ds PJ van der Merwe	Vraag 45-48
19-25 Mei	Ds LJ Steyn	Vraag 49-51
26 Mei-3 Junie	Dr BJ van Wyk	Vraag 52-54
4-10 Junie	Prof JP Oberholzer	Vraag 55-57
11-17 Junie	Ds S Visser	Vraag 58-60
18-24 Junie	Ds JH Vorster	Vraag 61-64
25 Junie-2 Julie	Ds T Snyman	Vraag 65-66
3-8 Julie	Prof PJ van der Merwe	Vraag 67-70
9-17 Julie	Dr DJC van Wyk	Vraag 71-74
18-24 Julie	Ds JH van Heerden	Vraag 75-77
25-31 Julie	Ds JLJ Smit	Vraag 78-80
1-7 Augustus	Ds E Oliver	Vraag 81-83
8-15 Augustus	Ds GJ Malan	Vraag 84-87
16-23 Augustus	Ds AJ van Staden	Vraag 88-91
24-26 Augustus	Ds WH Swart	Vraag 92
27 Augustus-		
2 September	Ds JAC Rossouw	Vraag 92
3-11 September	Ds BJ van der Walt	Vraag 93-96

12-17 September	Ds H Aucamp	Vraag 97-98
18-24 September	Ds WJ Botha	Vraag 99
25-30 September	Ds JM Delpont	Vraag 100-101
1-6 Oktober	Ds WRT Hindley	Vraag 102-103
7-14 Oktober	Ds GJ van der Merwe	Vraag 104-105
15-20 Oktober	Ds GS de Beer	Vraag 106-107
21-28 Oktober	Ds JP van Greunen	Vraag 108-110
29 Oktober-		
2 November	Ds MSJ van Vuren	Vraag 111-112
3-8 November	Ds WJJ Kok	Vraag 113-115
9-16 November	Ds CJH Steenekamp	Vraag 116-119
17-23 November	Ds PJ Snyders	Vraag 120-122
24-29 November	Dr DJ Smith	Vraag 123-124
30 November-		
5 Desember	Ds MJ Redelinghuis (Jr)	Vraag 125-126
6-12 Desember	Ds RJ Rust	Vraag 127-129
13-20 Desember	Ds JJ McDonald	Advent
21-26 Desember	Ds FJC Oosthuizen	Kersfees
27-31 Desember	Ds JHL Truter	

AAR

INGENIEURSWERKE

(EDMS) BPK

*Ons spesialiseer in die
hernuwing en herbouing
van alle tipe enjins,
asook draaibankwerke*

**Posbus 525
Lotterstraat
Industriële Gebied
Wolmaransstad
2630
Tel Werk: 22011
Andrew Huis:
21686**

*Baie geluk aan die
Ned Herv Gemeente
Wolmaransstad
met hul
eeufeesviering*

VERGEET MY NIE SLAGHUIS

☎ 21874
Krugerstraat 20
WOLMARANSSTAD

**Probeer gerus ons lekker braai-,
boerewors, groot en klein sosaties.**

Kwaliteitvleis teen spesiale afslag op kontantaankope.

Vriendelike diens te alle tye

**AAN DIE
NED HERVORMDE
GEMEENTE
WOLMARANSSTAD**

*Baie geluk met die
1ste eeu en
voorspoed vir
die tweede
skof.*

SCHOONSPRUIT SLAGHUIS

Goeie gehalte vleis teen die beste
pryse – ook puik rookvleis

Die beste diens word gelewer

Kom ontmoet die
“Wors-koning”
van Ventersdorp

KONTAK:

Ben Greyling
Van Riebeeckstraat 35
Posbus 404
Ventersdorp 2710
☎ (01480) 3250

*Graag dra ek my gelukwensing
oor aan die
Ned Hervormde Gemeente
Ventersdorp
met hul eeufeesviering*

Ná die oorlog kon ds Van Belkum nie meer dié gemeente ook bedien nie en het ds A Murray van Ventersdorp die gemeente bedien vanaf 1903 tot 1908. Die gemeente is hierna in kombinasie met Maquassie-Bosmansrust bedien deur ds K T van den Heever wat hom 'n beroep na die kombinasie laat welgeval het. Hy sou in hierdie gemeentes werksaam wees totdat hy in 1916 'n beroep na Ventersdorp aanvaar het.

Die eerste kerkgebou was nie meer doelmatig nie en 'n tweede kerkgebou is opgerig en op 14 Januarie 1911 ingewy.

Ná die vertrek van ds Van den Heever is die gemeente eers bedien deur ds S Vermooten en daarna deur ds P W Ennis. Op 24 Januarie 1920 is besluit om weer met Bosmansrust te kombineer en is die gemeente tot 1928 bedien deur ds S J Strydom.

Op 19 Oktober 1934 het die kerkraad sy eerste selfstandige beroep uitgebring en op 7 Februarie 1935 het die gemeente sy eerste eie predikant in die persoon van ds F J Z Booysen ontvang. Hierna is die gemeente deur die volgende predikante bedien: di J D Storm, M M Grobler, P A R C van Wyk, dr C J Labuschagne, di J C de Lange, H R Visser, C J A Simpson, J F Mouton en A A J Swart.

In 1938 is begin met die oprigting van 'n nuwe pastorie wat in 1939 voltooi is teen 'n koste van £1775-0-0. Op 1 Maart 1954 is daar begin met die bou van die huidige kerkgebou wat op 16 April 1955 ingewy is. En in 1963 word 'n pragtige kerk-saal in gebruik geneem. Die huidige gerieflike pastorie is in 1972 gebou.

Dr L M le Roux was die eerste seun van die gemeente wat predikant geword het. Ander gemeenteseuns wat tans predikante van die Kerk is, is: di Marius van Vuren (Duncanville), Peet Esterhuizen (Wonderboom) en Johan Koekemoer (Harrismith). Laasgenoemde het vir doeleindes van sy BD-graad die geskiedenis van die gemeente nagevors en maak ook daarvan gebruik vir 'n gedenkboek.

Die gemeente hoop om die naweek van 24-26 April 1992 sy eeufees te vier. Ons is dankbaar dat die Heer van die Kerk dit gewil het dat op 'n deurlopende basis die Woord verkondig, die sakramente bedien, die opsig en tug uitgeoefen en die barmhartigheidsdiens vervul kon word. Dit alles laat ons daarna streef om ook in 1992 en verder met volharding die wedloop te loop wat voor ons lê.

Die Nederduitsch Hervormde Gemeente Ventersdorp 100 jaar oud

deur ds P D M le Roux

Die eerste tekens van 'n dorp aan die bologo van die Schoonspruit tref ons in 1859/60 aan. In hierdie tyd word 100 erwe gesny van die plaas Rodepoort wat aan ene Venter behoort het. Aanvanklik word dit *Die erwe* genoem totdat dit later na Ventersdorp verander is. Teen 1888 is sowat die helfte van hierdie erwe reeds verkoop en op 17-2-1888 is Ventersdorp amptelik deur pres Paul Kruger tot staatsdorp verklaar.

Op 20 Februarie 1892 is 'n vergadering op die dorp gehou deur lidmate van die Ned Hervormde Kerk Potchefstroom. By dié geleentheid is besluit om op Ventersdorp 'n afsonderlike gemeente te stig. Vir dié doel is vier ouderlinge en vier diakens gekies wat in die daaropvolgende dae in hul amp bevestig is. Die ontstaan van die gemeente vind in 'n interessante tyd in ons Kerk se geskiedenis plaas. Potchefstroom het in 1885 met die kerkvereniging saamgegaan en teen 1890 onder leiding van die prokurasiekommissie uitgetree. Omrede hulle in dié tyd gewag het op uitsluitel oor onder andere die eiendomkwessie, het hulle nie onmiddellik tot dieselfde sinodale verband toegetree as die gemeentes wat nooit verenig het nie. Om hierdie rede kan die Gemeente Ventersdorp by sy stigting 'n prokurasiekommissiegemeente genoem word. Teen 1894 is al die prokurasiekommissiegemeentes in die Ned Hervormde Kerk opgeneem.

Die Gemeente Ventersdorp het egter van die begin af onder die Kerkwet van 1869 gefunksioneer. Ook die gemeentelewe het normaal voortgegaan. Twee maande na gemeentestigting is 'n gemeentetelling gehou: 273 belydende en 729 dooplidmate is getel met 'n sieletal van 1 002. Kenmerkend van dié tyd is die groot getal dooplidmate. Soos in menige ander gemeente het kerkbou gou aandag gekry. Op 15 April 1892 is die hoeksteen van die eerste kerkgebou gelê. Op 12 Junie 1912 is die tweede, en huidige, kerkgebou se hoeksteen gelê. Die kerksaal is 65 jaar later in 1977 tydens die ampstermyn van ds C J Smit gebou.

Nuwe bedienaars van die Woord was in hierdie gemeente 'n aardigheid. Met slegs sewe predikante in 100 jaar was dit voorwaar 'n uitsonderlike gebeurtenis as 'n nuwe predikant in die gemeente bevestig is. Die predikante was: di A Murray (J'sn) 1899-1904; F S du Toit 1905-1914; K T van den Heever 1914; D F Erasmus 1920-1963; C J Smit 1964-1981; W P Prinsloo 1982-1989 en P D M le Roux 1989. Slegs drie gemeentesseuns wat hulself in die teologie bekwaam het, is bekend.

Feesviering vir 1992 word beplan om DV te konsentreer rondom die naweek van 21-23 Februarie 1992. Die voorsitter van die Eeufeekomitee, ds H M E Dreyer